گوهر شاھ جو گيان

(ڀاڱو پهريون)

سيد علي گوهر شاھ

گوهر شاهہ جو گيان

(شاعري ڀاڱو پهريون)

ڪوڪو سالڪ سُرتيو سمجهي،
گوهر شاهہ جو گيان.

سيد علي گوهر شاهہ

سهيڙيندڙ ۽ ڇپائيندڙ سٿ

حافظ محمد بخش خاصخيلي
ادريس جتوئي
ڊاڪٽر غلام قاسم چانڊيو
انور الدين جتوئي
امير بخش عمراڻي
حاجن جانوري

سنڌي ادبي سنگت
نوان جتوئي 2004ع

Digitized by M. H. Panhwar Institute of Sindh Studies, Jamshoro.
پاران ايم ايڇ پنھور انسٽيٽيوٽ آف سنڌ اسٽڊيز، ڄامشورو.

حق ۽ واسطا محفوظ

كتاب جو نالو: گوهر شاهہ جو گيان
موضوع: شاعري
شاعر: سيد علي گوهر شاهہ
ڇاپو: پهريون، آگسٽ 2004ع
تعداد: 500
ڇپائيندڙ: سنڌي ادبي سنگت، نوان جتوئي
سهڪار: سيد علي گوهر شاهہ جا راڳي، فقير ۽ عقيدتمند
ڇپيندڙ: انٽيل ڪميونيڪيشنز، حيدرآباد
موبائل: 0333-2607541
پيسٽنگ: عبدالسلام پٽو
ٽائيٽل ڊزائين: موهن لال مڪواڻا
ڪمپيوٽر لي آئوٽ: هوت ميگهواڙ
ڪمپيوٽر ڪمپوزنگ: انٽيل ڪميونيڪيشنز، 9- ربي چيمبر، حيدر چوڪ، گاڏي کاتو، حيدرآباد سنڌ.
قيمت: -/250 روپيا

GOHAR SHAH JO GIYAN
(Poetry)
By Syed Ali Gohar Shah
Edition: First, August 2004
Quantity: 500
Published by: Sindhi Adbi Sangat, Nawan Jatoi
Printed by: Intel Communications, Hyderabad
Mob: 0333-2607541
Composed by: Hot Meghwar
Composing: Intel Communications, Hyderabad.
Price: Rs. 250/=

صوفيءَ صاف ڪيو، ڏوئي ورق وجود جو،
تهـــان پوءِ تـــيــو، پسڻ پريـنءَ جو.
(شاهه لطيف رح)

سنڌ جي سيني
حق پرست صوفين
جي نالي

ڪتاب بابت ڪجھ ڳالهيون

سنڌ جي سرزمين تي ڪيترن ئي صوفي شاعرن جنم ورتو آهي. انهن منجهان ويهين صديءَ جو صوفي بزرگ سيد علي گوهر شاهه به هڪ آهي. جنهن سنڌ جي ساهتي واري علائقي ۾ جنم ورتو پر سندس فڪر، خيال ۽ شاعري جي خشبو سڄي سنڌ ڪي واسي ڇڏيو آهي. هڪ سال اڳ جڏهن مون نمائي سنڌيءَ جو ڪتاب "ستارن رمجهول" سنڌي ادبي سنگت نوان جتوئي پاران ڇپائي پڌرو ڪيو تہ منهنجو ماروٽ انورالدين جتوئي ۽ ڊاڪٽر قاسم چانڊيو مليا چيائون: "سائين علي گوهر شاهه جو ڪتاب ڇپائي پڌرو ڪرڻو آهي." مون چيو: "تمام سٺو ڪم آهي، گهڻو وقت اڳ ٽيڻ ڪپي ها، هاڻي بہ دير ناهي ٿي." ڪتاب سهيڙڻ شروع ڪجي، مهيني جي اندر نوان جتوئيءَ ۾ سائين امير بخش عمراڻي جي دوڪان جي صندل تي ويهي حافظ محمد بخش، سائين انور جتوئي، امير بخش عمراڻي ۽ ٻين فقيرن سان گڏجي ڇپائيءَ جو مسودو تيار ڪري ورتوسين، ڪتاب ڪمپوزنگ جي مرحلي ۾ ويو تہ ڪافي پروف ڏسڻا پئجي ويا ۽ ترتيب ۾ بہ وقت لڳي ويو ڇاڪاڻ تہ اسان وڌ ۾ وڌ ڪوشش ڪئي ڪتاب ۾ پروف جون چُڪون نہ هجن ائين ڪمپوزنگ ۾ ڪافي وقت لڳي ويو، ڪتاب جي ڇپائي جي لاءِ بٽر ڪيرائڻ جي تياري ڪئين تہ ڪمپوزنگ سينٽر واري ٻڌايو ڪمپيوٽر مان ڪتاب جو سڄو مواد Delete ٿي ويو. وري ٻيهر ڪتاب جي ڪمپوزنگ ۽ ان جي درستين ۾ وقت لڳي ويو، جڏهن بہ حيدرآباد مان ڳوٺ وڃڻ ٿئي تہ ڊاڪٽر قاسم چانڊيو ۽ ٻي سنگت ڪتاب جي يادگيري ڪرائيندا رهيا.

هن کان اڳ اسان جي مٺيائيءَ جي نوجوان دوستن 1998 ڌاري سوينر ڇپايو ۽ ان ۾ سائين علي گوهر شاهه جي شاعري بہ ڇاپي، جيڪا پڻ سٺي ڪوشش هئي. پر ڪتاب جي صورت ۾ سيد علي گوهر شاهه جو شاعري جو

هيءَ پهريون مجموعو آهي، جيڪو ڇپايو ويو آهي پوءِ بہ اجا سائينءَ جي گهڻي شاعري رهيل آهي جيڪا ٻئي ڀاڱي ۾ ضرور اينديِ.

ڪتاب ۾ سيد علي گوهر شاهہ جي شاعري جنهن ۾ ڪافيون ۽ وايون ۽ بيت شامل آهن، اهي ڏنا ويا آهن، سائين جي زندگي ۽ شاعري متعلق مواد ڏيڻ ڪانسواءِ "تصوف" بابت تاج پور جي صوفي بهاول فقير جي فرزند نواب امداد علي لغاريءَ جو مضمون ڏنو ويو آهي، جيڪو پڻ سائين علي گوهر شاهہ ۽ ٻين صوفي شاعرن جي فڪر کي سمجهڻ ۾ مددگار ثابت ٿيندو.

هيءَ ڪتاب جو پهريون ڀاڱو آهي، جنهن تي اسان جي سهيڙيندڙ سٽ ڀاران نالو "گوهر شاهہ جو گيان" رکيو ويو آهي. ڪتاب جي ڇپائيءَ جو سڄو خرچ ڊاڪٽر محمد قاسم چانڊيي پاڻ ڪيو آهي. الله کيس اُن جو اُجورو ضرور ڏيندو.

اميد تہ ڪتاب پڙهندڙن کي پسند ايندو، ڪتاب ۾ جيڪڏهن ڪي غلطيون رهجي ويون آهن تہ ان لاءِ اسان معذرت خواهہ آهيون، اسان کي خوشي ٿيندي جيڪڏهن ڪو پڙهندڙ دوست اسان کي انهن غلطين کان آگاهہ ڪندو ۽ اسين ٻئي ڇاپي ۾ اهي سڌارا آڻينداسين.

ادريس جتوئي
سنڌي ادبي سنگت
نوان جتوئي

پنهنجي پاران ٻه لفظ

هي دنيا فاني ۽ چل پل جو مڪان آهي. ڄمڻ ۽ مرڻ جو چرچو ابد کان شروع ٿيل آهي جيڪو انتها تائين هلندو رهندو. ڪن جي آئي خطي ۾ خوشبوءِ پکڙجي خطي کي معطر بنائي ڇڏيندي آهي. اهڙن ئي انسانن جي وڃڻ کان پوءِ انهيءَ خطي ۾ اهڙو خال ٿي پوندو آهي جيڪو هزارين سالن تائين پرجڻ مشڪل پر ناممڪن هوندو آهي. اهڙن ئي انسانن مان سائين علي گوهر شاهه جي صورت هئي اسان جي لاءِ هڪ بي تاج بادشاهه هو. جنهن سيلاني ٿي هند سنڌ جو سلطاني سير ڪيو. الله تبارڪ و تعاليٰ جل شانه جي ڪرم ۽ مهرباني سان اسان جو هي ساهتي خطو صوفين جو ڳڙهه رهيو جن جو اثر اڃا تائين اسان جي خطي ۾ ڪنهن نه ڪنهن وسيلي موجود انهن صوفين ۾ محمد فقير ڪٺياڻ، مهدي سائين، پيرل فقير، محمد فقير هيسباڻي، سيد نبن شاهه، سيد علي گوهر شاهه، حافظ علي مراد زرداري، حافظ محمد هارون، سيد فضن شاهه ۽ ٻيا ڪيترائي بزرگ رهيا. 1990 ۾ سائين علي گوهر شاهه جي وفات کان پوءِ اسان جي اها خواهش پراڻي ٿي چُڪي هئي ۽ سائين جن ڪافين بيتن کي سهيڙي رسالي جي شڪل ڏجي پر ڇاڪاڻ ته اسان سائينءَ جون ڪافيون پنهنجن پراڻن راڳين جهڙوڪ برڪت فقير عالماڻي، تراب فقير عالماڻي، فقير رمز علي خاصخيلي، بيسر فقير ڏهر، مٺل فقير ڪوريجو ۽ ٻين فقيرن کان ٻڌي متاثر ٿيندا هئاسون. هاڻي ته اهي راڳي به هن دنيا مان وڃي چُڪا هئا. درگاهه تي فقيرن ۽ سيدن جي نه هجڻ جي ڪري سائين جا لکيل رسالا ۽ ڏرين وٽ وارثي جي جي ڪري اسان کي نه ملي سگهيا. گذريل ڇهن سالن کان ڊاڪٽر قاسم چانڊيو (جيڪو سائين جن جو وڏڙن کان نسل به نسل طالب رهيو) جي اسرار اسان کي ڪافين سهيڙڻ جي

مجبور ڪيو آخرڪار نور محمد شاهه (سائين جو هڪ طالب) هڪ رسالو ڏنو. ان بعد اسان سيني دوستن اطلاع ڪيو تہ جن وٽ سائين جن جي جيڪا شي هجي اسان کي ڏيو تہ اسان رسالي ۾ شامل ڪيون. ميول فقير ملاح فاروق فقير عمراڻي امين فقير مشوري پنهل فقير ڪوسہ "ويراڳي" ڪوششون وٺي ڪجهہ لکيل پنا ۽ نوٽ بوڪ اسان جي حوالي ڪيا. ڪن بوڪن کي اڌوهي ايترو تہ تباهہ ڪيو هو ۽ پڙهڻ لائق بہ ڪونہ هئا. پر حافظ محمد بخش خاصخيلي (جيڪو شاهہ جي رسالي جو مڃيل پارکو آهي) جي رهبري هيٺ استاد امير بخش عمراڻي ۽ حاجن جانوري ۽ مون روزانو اٺ ڏهہ ڪلاڪ لاڳيتا ويهي بيتن ۽ ڪافين کي سهيڙيو جنهن ۾ صورتخطي کي صحيح ڪرڻ، ٻين شاعرن جي ڪافين کي سائين جي ڪافين کان جدا ڪرڻ، مضمون صحيح ڪرڻ جو ڪم ڪيو. ميلي جو وقت ۾ اچڻ وارو هو تنهن ڪري هڪ مهيني اندر اسان ڪافيون ۽ بيت اتاري محمد ادريس جتوئيءَ جي حوالي ڪيا جنهن سچو ڇاپائي جو بار پاڻ تي کنيو. اسان هن رسالي کي پهريون ڇاپو نالو ڏيئي رسالو ڇپرايون ٿا انشاءَ الله ٻئي ڇاپي ۾ سائين جو رهيل ڪافيون بيت جيڪي ٻين ڪتابن ملڻ کان پوءِ يا رسالي اچڻ کان پوءِ دوستن جي هٿان ڪجهہ مليل شين کي سهيڙي ٻئي ڇاپي ۾ ڏيئي مڪمل رسالو ڇاپرائينداسون الله اسان کي هن ڪم کي مڪمل ڪرڻ جي سگهہ ڏيندو.

استاد ۽ راڳي

انورالدين جتوئي

ڳوٺ نوڙها

مُنڍ

سيد علي گوهر شاھ جي وصال کي ڪجھ ٿورو وقت گذريو، تہ درگاھ جي مالڪيءَ تان ساداتن ۾ اختلاف پيدا ٿي پيو. انهيءَ اختلاف جي وهڪري ۾ سيد سائينءَ جا فقير بہ وراهجي ويا ۽ ڳالهيون ڪورٽ تائين پهتيون. عدالت سڳوري، اجا فيصلو نہ ڏنو آهي. البت درگاھ شريف جو انتظام اوقاف کاتي حوالي ٿيو.

جيئن تہ هِن فقير صفت سيد جي پوري حياتي گوتم ٻڌ وانگر حق جي تلاش ۾ گذري. گوتم شهزادي راتو رات محل ۽ ماڙيون ڇڏي جهنگ منهن ڪيو. تيئن هِن سيد بہ پنهنجي اباڻي گادي، مال، ملڪيت، گهر گهاٽ ڇڏي جهنگ مُنهن ڪيو. انهيءَ تياڳ ۾ سائس جيجل ماءُ ۽ ڀيڻ بہ ساٿ نباهيو. ماءُ جي مامتا ۽ ڀيڻ جي محبت هِن سڳوري اِنسان کي مجبور ڪري پنهنجي پاءُ وٽ آندو. اهو سيد هيو خوش محمد شاھ، جيڪو سائين علي گوهر شاھ جو سڳو مامو هيو. جيڪو وڏي بخت، ڀڄندي وارو ۽ زميندار هيو. جنهن پنهنجي ڀيڻ ۽ ڀاڻجن کي وڏي محبت سان پنهنجو اڏيل محل ڏنو ۽ پاڻ جدا گهر اڏرائي وينو. هيءَ خوشنما علائقو سنڌونديءَ جي پرسان ڪاڇي پاسي تي هيو. ڪاريجا ڍنڍ جو منظر، دل موهيندڙ، چوڌاري وڻراھ ۽ ٻيلو، ساوا سَرَ، ڪَمڪَ ڪانھ، ٻيٽ تي ٻوڙي، شام ۽ صبح مينهُن، ڳئُن ۽ ٻڪرين جا ڌڻ ۽ مال ۾ ٻڌل ڇڙن جون چونگارون، انهي قطري نشو نما، سائين علي گوهر شاھ جي دل کي راحت بخشي.

هوڏانهن سيد جي اباڻي درگاھ سيد نانگي شاھ جو بيحد شان ۽ مان وارو ۽ وڏو پلو انسان نالي سيد محمد جعفر شاھ هيو. جيڪو سيد علي گوهر شاھ جو سوٽ هيو. انهيءَ زماني شناس اِنسان جي دل نٿي چاهيو، تہ سائين علي گوهر شاھ، درگاھ کان جدا رهي. پر – سيد علي گوهر شاھ، پنهنجي

سؤڻ کي محبت سان چيو تہ - اُدا، اميري ۽ پيري توهان سنڀاليو- ۽ مون کي فقيري حال ۾ رهڻ ڏيو. جيڪا مالڪ جي مرضي آ.

ان کان پوءِ ٻنهي طرفين محبت جو ناتو قائم رهيو- ۽ سيد علي گوهر شاهہ ڪاريجا اول ۾ رهيو- بعد ۾ درياهي ٻوڙ ڪري ڪاريجا نمبر ٻيو ٺهيو- ان کان پوءِ ڪاريجا نمبر ٽيون ٺهيو- جيڪو سيد جو آخري آرامگاهہ ٿيو. سيد جو جنم 1916 ۾ ٿيو ۽ اٽڪل مني صدي هِن دنيا جا مشاهدا ماڻيائون. ڦوهہ جوانيءَ ۾ جڏهن سندن عمر ارڙهن سال هُئي تہ سال 1934ع ڌاري سنڌ کان پنجاب – اتان امرتسر، دهلي، آگرو، بنارس، بمبئي، گجرات، اجمير، ڀُڄ، ڪاٺياواڙ کان مارواڙ پهچي ٿر کان سير ڪندو ميرپورخاص ۽ پوءِ ڳوٺ آيا. ٻيو سير سال 1944ع ڌاري پنهنجي ڳوٺ کان لاڙڪاڻو دادو کان ٺٽينگ شريف، اتان شاهہ بلاول نوراني، لاهوت کان سسئي پنهون جون مزارون پيٽي، اُٿل کان هنگلاج ويا. بعد ۾ لس ٻيلو، خضدار ۽ قلات پهتا. ڪوئيٽا کان سرحد علائقي جو مشاهدو ڪري ديري غازيخان آيا ۽ سائين فريدڻ جي دربار ۾ پهتا- ۽ بعد ۾ سنڌ ۾ پهتا.

هندستان جي ورهاڱي کان پوءِ وري سير تي نڪتا- مگر ڪين اڳيون لطف نہ آيو- ۽ موٽي آيا- پاڻ اِنسان دوست ۽ صوفي مسلڪ رکندا هئا، ڪين انتقال آبادي يعني پاڪستان ٺهڻ ڪري، هِتان سنڌ مان هندو سنڌين جي لڏ پَلاڻ ڏاڍو صدمون رسايو. ان کان پوءِ فڪر ۾ گذاريندا هُئا. اِنهي مشاهداتي سير بابت ڪيترن مَاڳن جو ذڪر شعر ۾ ڪيو اٿن. جيڪو سندن شعر ۾ نمايان آهي.

سيد علي گوهر شاهہ جي زندگيءَ ۾ مون پاڻ اڌ صديءَ تائين ڳاهي ڳاهي سندن شعرءِ محبت ۽ صحبت جو واس ورتو، ۽ سندن ڪلام ڳايو ۽ ڳوٺن ۾ وڃي رهائيون رچايون، مون کان ڪجهہ وڏي عمر جا ڳائيندڙ فقير 1- باريچو فقير 2- رنگ علي فقير 3- بيسر فقير ڏهر 4- تراب علي فقير 5- رمز علي فقير 6- برڪت علي فقير ۽ 7- منهنجو سِاٿي صيف علي فقير اهي سائينءَ جي ڪلام جا ياد حافظ هئا. جيڪي اڄ ناهن، ۽ انهن ڪلام بہ ضايع ٿي ويو.

هونءَ بہ فقيرن جو فرمان آهي، تہ "جيڪو آهي اڄ، صبحاڻي نہ هوندو صديق چوي." اِها ڳالهہ پروڙي، سائين علي گوهر شاهہ جي فِڪر ۽ محبت

واري عاشق ۽ فقير صفت اِنسان محترم ڊاڪٽر غلام قاسم چانڊيو ٻن سالن کان سنگت کي چوندو رهيو تہ سائينءَ جو ڪلام گڏ ڪري ڇاپرايو وڃي- پر ڳالھ اڳتي نہ وڌي – نيٺ سائين انورالدين جتوئي ۽ سائين امير بخش عمراڻي حامي پري، امين فقير مشوري، سگھڙ حاجن جانوري پورهيت ميول فقير ملاح ۽ ڄام ٻجر عالماڻي ۽ ٻيا بہ انهيءَ راءِ ۾ شامل ٿيا.

تاريخ 11- جُون 2003 شام جو 1- سائين انور 2- حاجن جانوري ۽ آءٌ حافظ محمد بخش دادو اسپتال ۾ سگھڙ هادي بخش سينار کي پڇڻ ۽ ملڻ وياسون. جنهن جي غدودن جو آپريشن محترم ڊاڪٽر غلام قاسم ڪيو هيو- سائين ڊاڪٽر صاحب اسان جي ٻَرَ سان ڳوٺ هوت خان چانڊيو لڳ ڏيپارجا جو ويٺل آهي. هي ڊاڪٽر صاحب اِنسان دوست ۽ غريب نواز همدرد نوجوان آهي. ڊاڪٽر صاحب پنهنجي مِرشد سيد علي گوهر شاھ جي محبت ۾ ايترو تہ واڳيل آهي، جوهَر آچر تي درگاھ تي اچي عقيدت جا گل نڇاور ڪندو آهي.

انهيءَ ڏينهن دادوءَ ۾ محترم ڊاڪٽر صاحب اسان کان وچن ورتو تہ سائينءَ جو ڪلام جيترو بہ هٿ اچي ان کي گڏ ڪري ڇاپرايو، ۽ سڀ خرچ آءٌ ادا ڪندس- ٻئي پاسي حالت هي هئي، تہ، سيد علي گوهر شاھ جو ڪوبہ مُستند ڪلام گڏ ڪيل ڪونہ هو، سندس حياتي ۾ ڪِن فقيرن جيڪو ڪلام گڏ ڪيو سو بہ اسان کي نہ ملي سگھيو. ڪجھ ڪجھ ڪچا بوڪ ڪِن فقيرن وٽ سانڍيل هئا. اهڙا بوڪ سنگت هٿ ڪيا- سيد نور محمد شاھ، ڄام ٻجر عالماڻي، ميول فقير ملاح ۽ اُستاد امير بخش عمراڻي، فاروق فقير ۽ سائين انورالدين جتوئي ڪوشش ڪري ڇڳو مواد هٿ ڪري ورتو- ۽ ڪجھ اميد جاڳي پئي- ۽ ڪلامَ کي سموهڻ ۾ ۽ ترتيب ڏيڻ ۾ لڳي وياسون. اهو ڪم ڏاڍو ڏکيو هو- پر نيٺ ڇاليهو پڇائي پريس ڪاپي تيار ڪئي سون. اسان گويا پيڙھ ٻڌي آ، ۽ ايندڙ وقت ۾ عمارت تيار ڪرڻ ۾ ايڏي ڏکيائي ڪانہ ٿيندي. جيئن تہ سائين سيد علي گوهر شاھ هينئين صوفي فقيرن کان گھڻو متاثر هيو.

حضرت ڀٽائي، سچل، بيدل فقير، مصري شاھ، خير محمد هيسباڻي، صابر فقير جتوئي ۽ محمد فقير کٿياڻ، انڪري وائي ۽ بيت ۾ لطيفي رنگ نظر

ايندو تہ ڪلام ۽ ڪافيءَ ۾ محمد فقير کتياڻ ۽ خير محمد فقير ۽ مصري امام، تہ وري آزاد خياليءَ ۾ سچل سائين ۽ بيدل فقير جي رمز سمايل آهي. اصل ۾ سنڌ جي صوفي فقيرن جي ڪلام جو پنهنجو "خاصو" هو. سنڌ جي صوفين وٽ سنڌ جي تهذيب، تمدن ۽ ثقافت جو تشخص هو ۽ منهنجي اڀياس ۽ مطالعي ۾ اِها ڳالهہ چٽي آهي، تہ سنڌ جي صوفين، ڌڻيءَ جي ياد سان گڏوگڏ "پاڻ" سڃاڻڻ جو درس ڏنو. پاڻ سڃاڻڻ جو سبق اِنسان کي اِنسان سان محبت سيکاري ٿو– ۽ پوءِ ٿي هندو مسلم جا ويڇا ختم ٿين ٿا– ۽ پوءِ ٿي ماڻهوءَ کي اهو ماڻهپو ملي ٿو– تہ،

وسري نام نتو، سونجُ نام آهيان،
آهيان عشق سچو، ڪَسو ڪوڙ ناهيان.

انهيءَ هڪ ٿي ڪلام ۾ "تخلقوا باخلاق الله جو راز سمجهہ ۾ اچي ٿو.

بيو، تہ پنهنجي ڌرتي جي ٻوليءَ جا محافظ بہ اهي ٿي صوفي آهن. جن شاعريءَ ۾ لفظ کي آٿي ٻولي زندهہ ڪري ڇڏي. سيد علي گوهر شاهہ بہ انهيءَ عشق جي مدرسي کي آباد ڪيو. سندس شاعريءَ ۾ اهڙا سَوَهَا لفظ آهن. جيڪي اڄ سمجهہ ۾ نٿا اچن.

اسان اِنهيءَ ضرورت کي محسوس ڪندي، جيسين رتو راس ٿِئي، تيسين ٻيلي سان ٿي ٻير، اسان ٻيلي سان ٻيريو آ– ان ڪري هِن گڏ ڪيل ڪلام کي ڀاڱو ڀهريون نالو ڏنو آ. خبر ناهي تہ ڪيترا ڪامياب ويا آهيون ۽ ڪلام کي سموهڻ ۾ پنهنجي پاران ڪيتري گهٽ، واڌ ڪجي ها– سا نہ ڪئي ويئي آهي جو تہ پوءِ اصليت نہ رهي ها.

سيد علي گوهر شاهہ جو وصال تاريخ 2-3 فيبروري 1990ع ۾ ٿيو. اُن وقت سيد سائين جا عزيز ۽ قريب ٻنهي طرفين، يعني ڏاڏنگ توڙي نانگ ۾ وڏي سگهہ، شان ۽ مَانَ وارا هئا ۽ آهن. ۽ انهن سيدن جو هٿ بہ ساڃو هو. پر ڪا ادب جي حد هئي. جو انهن سيدن، سائينءَ جي اڪيلي پيڻ جي احترام ۾ دخل نہ ڏنو.

اسان جي اکين جي آڏو پنج مهينا ۽ پنج ڏينهن گذريا تہ اسان کي تاريخ 7- جولاءِ 1990ع تي درگاهہ تي گهرائي چيو ويو تہ اڄ کان حڪم (خيال) ٿيو آ تہ سائينءَ جو روضو تيار ڪرڻو آ. اهو روضو سوا سال ۾ جڙي راس ٿيو

۽ اجا ڪم ٿيٺو هو، ته سائينءَ جي همشيره 1992ع ۾ وصال ڪيو. جيجان جي وصال ڪان پوءِ ڪم بند ٿيو، ۽ هڪ سِر به نه لڳي- اڄ به اهو روضو اڇي ڏسو- ته ايتري ٿوري وقت ۾ اهو ڪم ڪيئن ٿيو- پئسا ڪيئن آيا، سا عجب ۾ وجهندڙ ڳالهه آ- جڏهن ته مزورن، رازن ۽ روضي تيَ ڪم ڪندڙ پورهيت کي پگهر سُڪڻ کان اڳ ۾ اجرت ملندي رهندي هئي.

ضرور ڪم مائهن ڪيو، رتابندي مائهوءَ ڪئي، پئسا مائهوءَ ڏنا، ڪي فرشتا ڪونه هئا، ۽ ڪي جِنُ ڪونه هئا، هيءَ سڄو ڪم مائهن ڪيو، ان ڪري ڪِن مائهن جي.عظمت اعليٰ ٿيو وڃي. منهنجي مشاهدي موجب اُها عظمت، سائينءَ جي همشيره کي عطا ٿيل هئي. جنهن کي ادب ۽ احترام وِچان سڀ مائهو جيجان سائڻ سڏيندا هئا ۽ آهن. خيال، ادراڪ، اطوار، عِبادات ۽ ياءُ لاءِ محبت، مائهن لاءِ ماءُ وارو پيار جيڪو ڏنوسين، ۽ ڀُڏوسين، اُن آڌار هيءَ جيجان سائڻ به سنڌ ۾ ويهين صديءَ جي بيبي رابع بصري هئي. انهيءَ جيجان جي وصال ڪان پوءِ، في الحال سڀ ڪم بَند پيل آ. جڏهن ته 11 سال گذري ويا آهن. اڳتي ڇا ٿيندو؟ سو راز خدا پاڪ ڄاڻي.

سائينءَ جي وصال ڪان پوءِ، ٻئي سال مِنياڻين جي اديبن، ڪارڪن اِدبي وِڪ وڏائي ۽ ادبي ڪانفرنس جو اهتمام ڪيو. جنهن ۾ محترم ڪامريڊ مسرور چانڊيو، سهتا برادري، محترم آصف منياڻوي ۽ محترم امين چانڊئي ڏاڍي ڀِلي ڪوشش ڪئي. ۽ ڪتاب ڇاپرائڻ جي اپيلَ ڪئي ويئي. ٿوري وقت ڪان پوءِ محترم امين چانڊئي نوشهري ڪاليج ۾ سيد علي گوهر شاهه جي ياد ۾ ڪانفرنس سڏائي، جنهن ۾ ٻين عالمن سان گڏ اسان جيَ سنڌي ادبي سنگت جو مرڪزي سيڪريٽري جنرل محترم اياز گل صاحب سان گڏ محترم راشد مورائي ۽ ٻي سنگت شريڪ هئا. انهن سڀڻن به اهو سوال اٿاريو ته ڪتاب ڇاپرايو وڃي.

تهان پوءِ منياڻي شهر ۾ وڏي پيماني تي هڪ ڪانفرنس سيد علي گوهر شاهه يادگار ڪاميٽي پاران سڏائي ويئي. جنهن ۾ ان وقت ۾ نوشهريَ فيروز جي ڊِي – سي صاحب محترم الهڏتي شر صاحب ۽ ضلعي جي ٻين اعليٰ آفيسرن بشمول خزاني جي آفيسر محترم تاج بلوچ صاحب ۽ تر جا وڏا زميندار به شامل ٿيا. انهيءَ ڪانفرنس ۾ صدارتي خطاب ڪندي محترم

الهڏتي شر صاحب بہ ڪتاب ڇاپرائڻ لاءِ رايو پاس ڪيو ۽ اڌ خرچ جو اعلان ڪيو ۽ ڪاميٽي وارن کي چيو تہ ڪتاب تي خرچ جو حساب لڳائي ان جو اڌ خرچ مون کان اچي وٺو. انهيءَ اجلاس ۾ هڪ امير صاحب باقي خرچ ڏيڻ جو اعلان ڪيو. ان جو نتيجو ڪهڙو نڪتو، سا خبر ڪانهي. مان اهو عرض ڪريان تہ اهي سڀ ڪوششون ۽ ارادا نيڪ هئا- پر ڪتاب نہ اچي سگهيو. پوءِ تہ قِصوئي بيو تي وِيو- ۽ اهڙيءَ طرح اڄ تيرنهن سال گذرڻ تي آهن. اهي تيرنهن ئي سال، هر سال عرس تي ڏينهن ملهايو وڃي ٿو، جنهن ۾ هزارين ماڻهو اچن ٿا، ۽ شاهپور جهانيان ۾ جمن پير جي قديمي ميلن وانگر هي ميلو بہ ايترو ئي لڳي ٿو- ڏک اهو آ تہ انهيءَ ميلي ۾ بي سڀ رسم ٿيندي آ- پر سيد علي گوهر شاهہ جيڪو سوچ ۽ لوچ جو امن ۽ محبت جو، سچ ۽ عدل جو فڪر ۽ ذڪر جو پيغام ڏنو، انهيءَ پيغام جي سلسلي ۾ ادبي ڪانفرنس نہ ٿيندي هئي. پر سال - يعني 2002ع تي وري اديبن وڏي محبت سان ڪوشش ڪري ڪانفرنس جي اجازت پهريون پيرو سيد جي روضي واري ڪشادي اڱڻ تي ملهائڻ لاءِ ورتي- ۽ ڪانفرنس ۾ تمام سٺا اديب آيا- ۽ سيني اديبن وري بہ ساڳي اپيل ڪئي، تہ ڪتاب اچڻ کپي. انهيءَ ڪانفرنس ۾ ڪجهہ اُجالو نظر آيو جو سادات بنهي ترين شرڪت ڪئي. جنهن کي سيني احسن سٺوڻ سمجهيو، ۽ اهڙو مون اظهار صدارتي تقرير ۾ ڪيو. ڪتاب پڙهندڙن کي اها ڳالهہ سمجهڻ کپي، تہ انهن سيني اجلاسن ۾ سنگت مون کي بہ گهرائيندي هئي. ۽ سيني اجلاسن ۾ ڪتاب ڇاپرائڻ لاءِ اپيلون ڪيوسون، مگر خرچ ڏيڻ يا ڪرڻ لاءِ ڪوبہ اڳتي نہ آيو.

ڪوڪو سالڪ سُرتيو سمجهي،
گوهر شاهہ جو گيان.

هيءَ گيان ۽ علم جون ڳالهيون سمجهي ڪير!

سنڌ ۾ پئسن وارا ماڻهو پئسي ڪلچر ۾ گم آهن- سرڪار سڳوري کي سنڌ جي ٻولي ۽ ادب لاءِ ڪابہ دلچسپي نہ آهي.

مون جهڙا ۽ دردمند اديب مُفلس، رڳو اسان سيد علي گوهر شاهہ جي ڏنل پيغام کي پُهچائڻ لاءِ:

گوهر شاهہ گودڙي ليڙون، مٿو منهنجو اگهاڙو آ.
وٺي فوجون فقيرن جون، ننگر نڪري نچايون مون.

انهيءَ فرمان کي وتون عام تائين پهچائيندا: مون هِن سٽن لکڻ ۾ عام مهاڳ لکڻ وانگر سيد جي ڪلام کي نہ آندو آ. جيتوڻيڪ منهنجي سيني ۾ گهڻ ۾ گهڻ سوَ جي اندر بول سمايل آهن. اهي بول ڪتاب ۾ آهن. اصل مقصد هيو ڪتاب ڇپجڻ جو، جنهن جو وستار ڪري چڪو آهيان.

هيءَ ڪتاب محترم ڊاڪٽر غلام قاسم چانڊيو جي اشتياق جو مظهر تہ آهي، پَر جيڪڏهن محترم انور جتوئي، محترم اَمير بخش عمراڻي ۽ محترم حاجن جانوري ساٿ نہ ڏين ها، تہ ڪتاب جو تيار ٿيڻ ناممڪن ٿي پوي ها- وڏي سگهہ بخشي محترم ادريس جتوئي جنهن ميلي تي ڪتاب ڇپائڻ جو بار کنيو، محترم فقراءِ منجهان، فاروق فقير عمراڻي، ميول فقير ملاح، چام بجر عالماڻي، امين سائين مشوري، پنهل فقير ڪوسو ۽ حاجي محمد يوسف خاصخيلي ۽ محترم عزيز الله پنهور سيڪريٽري شاخ جتوئي نوان جو شڪر گذار آهيان. جن مواد ۽ صلاحون ڏنيون. جناب غلامِ مصطفيٰ فقير جو بہ شڪر گذار آهيان. جنهن ڪجهہ ڳالهيون نوٽ ڪرايون. سيد نور محمد شاهہ ڪيترو مواد ڏيئي مشڪور ڪيو. وڏو مشڪور آهيان تنهڙي افضل جو جنهن وڏي خدمت ڪئي.

گَنجي گوهر شاهہ، ڪيچ جي ڪنڪ ۾،
پنهنجي خاوند ساڻ خوش ٿي، ڪولي گهونگهٽ کلبو.

حافظ محمد بخش خاصخيلي
نوان جتوئي

گوهر شاهہ جو درس

• سنڌ سونهاريءَ جي سون ورني سرزمين مان ڪيترائي علم جا اڪابر، عالم، فقير، درويش، صوفي بزرگ ۽ شاعر پيدا ٿيا آهن. انهن مان هڪ صوفي بزرگ، شاعر سيد علي گوهر شاهہ بہ هو. سيد، پنهنجي فقيريءَ فهم سان خطي ۾ ماڻهن کي موهي وڌو ۽ صوفياڻي اسلوب هيٺ شاعري ڪندو رهيو. هن جي شاعري جي رمزڪي رند ئي پروڙي سگهن ٿا. سندس شاعريءَ ۾ وحدانيت، رسالت، امامت ۽ انسانيت جو درست سمايل آهي. سيد علي گوهر شاهہ جي شاعريءَ تي شاهہ لطيف، سچل سرمست، محمد فقير کٿياڻ، خوش خير محمد فقير، مهدي شاهہ ۽ ٻين صوفين جي شاعري جو اثر نظر اچي ٿو.

استاد امير بخش عمراڻي
(ٺوڙها)

سالڪ جي خبر

• سنڌ ڌرتي، انيڪ املهہ موتي ۽ هيرا پيدا ڪيا آهن وچولو يا ساهتي پرڳڻو تہ صوفين ۽ ڪامل درويشن سان پريو پيو آهي، سائين علي گوهر شاهہ بہ انهن منجهان هڪ آهي. منهنجو بابا گهنور خان رات جو بنا ساز جي سائين علي گوهر شاهہ جو بول ”بنا رحمت ربانيءَ جي، مُئن وٽ مال ڇا هوندو.“ ڳائيندو هو، جنهن جو هڪڙو بند مون کي ڏاڍو متاثر ڪندو هو.

”مٽي ڪان پوءِ وجي ڏس انهيءَ جسمات جو نقشو،
قبر تي ڏيڄ ڪڪا چميل، هڏن جو حال ڇا هوندو.

اڳتي هلي فقير حاجي محمد يوسف خاصخيلي ۽ ميوو ملاح مون کي سائين جي ڪچهري ۾ وٺي ويا ۽ سالڪي جي خبر پوڻ لڳي.

سگهڙ حاجن جانوري
(نوان جتوئي)

فيض فهم جو ڏنو فقير

(سيد علي گوهر شاهہ جي زندگيءَ ۽ شاعري جو مختصر اڀياس)

سنڌ ۾ ”ميلي“ جي روايت پراڻي آهي جتي هزارين ماڻهو اچي گڏ ٿيندا آهن. ”ميلو“ يا ”ميڙي“ جو مطلب آهي. هڪ ٻئي سان ملڻ جلڻ، سنڌ جا ميلا ۽ ملاکڙائي اسان جي ٻهراڙي جي ماڻهن اڪيلي تفريح گاهہ آهن. جتي ڏينهن جا ٿڪل ٽٽل پورهيت ماڻهو راڳ، ساز ۽ ٻين تفريحي ڳالهين جي ذريعي پنهنجي دل وندرائيندا آهن.

ميلو، سنڌ جي ثقافت جو اهم حصو اهي. توڙي جو هاڻوڪا ميلا، تفريح ۽ وندر کان وڌيڪ ڪاروبار جو مرڪز بڻجي ويا آهن. انهن جي اها پراڻي اصليت برقرار نہ رهي آهي. هاڻي اڪثر ميلن تي شاهہ لطيف، سچل سرمست ۽ روحل فقير جي ٻولي جي بدران ٽئٽرن جو بي مقصد گوڙ ۽ ٻيون بي سڙيون ٻوليون ٻڌڻ ۾ اچن ٿيون. ڪجهہ وقت اڳي امن ۽ سڪون جي جڳهہ تي، بدامني، تشدد ۽ بربريت جي لهر سنڌ کي وڪوڙيو هو. سنڌ جي پرامن فضا دونهين سان پرجي وئي هئي ۽ سنڌ جي فضائن ۾ يڪتاري، تنبوري ۽ سنگيت جي سرن بدران ڪلاشنڪوف جا ٺڪاءَ گونجندا هئا. شاهہ لطيف، سچل ۽ ٻين صوفين جي سرزمين کي امن جي سرزمين جي بدران جيئرو دوزخ بنايو ويو هو. اهڙي صورتحال سبب سنڌ جي اندر صوفين جي صدين کان قائم ڪيل اعليٰ اخلاقي روايتن کي تمام گهڻو نقصان رسيو. اها سنڌ، جنهن ۾ هندو توڙي مسلمان، شيعا توڙي سني، هڪ ٻئي جي عبادتگاهن ڏانهن عزت ۽ احترام سان ويندا هئا. اها سنڌ، جتي ڪنور ڀڳت ۽ ماسٽر چندر جي آوازن تي ماڻهو جهومندا، نچندا هئا. انهيءَ سنڌ ۾ ”مستقل مفاد ٽولي“ پاران اهڙي سازش سٽي وئي، جو مسجدن ۽ امام بارگاهن تي حملا ڪيا ويا. نماز پڙهندڙ ماڻهو شهيد ڪيا ويا ۽ شهرن توڙي ٻهراڙين ۾ بيگناهہ

۽ معصوم انسانن جو رت وهايو ويو. اهڙين حالتن ۾ سنڌ جي صوفين جون درگاهون جتي مريدن، خادمن کي روحاني فيض ۽ انسانيت جو درس ملندو هو، اتي ڪوڙ سارين درگاهن تي انسان زنجيرن ۾ قيد ۽ وٺن سان ٻڌل نظر آيا. اخباري رپورٽن موجب: ڪجهه وقت اڳ اهڙي ظلم جو مثال درگاهه فاضل شاهه، شاهه يقيق ۽ عبدالله شاهه اصحابي تي نظر آيا. سکر جي پاسي ڏانهن ته سنڌ هاءِ ڪورٽ جي اڳوڻي چيف جسٽس جناب ناصر اسلم زاهد جي حڪم تي هڪ درگاهه تان زنجيرن ۾ ٻڌل ماڻهو ڇڏيا ويا. افسوس سان چوڻو ٿو پوي ته هن وقت اسان جي صوفين ۽ درويشن جي اڪثر درگاهن تان تصوف واري فلسفي کي نيڪالي ڏني وئي آهي ۽ ان جي جاءِ ۽ ٻين اجاين ڳالهين والاري آهي. تصوف ڇا آهي؟ ان جون ته صوفين ۽ عالمن ڪيئي تشريحون ڪيون آهن. صوفي رڳو "تارڪ الدنيا" نه آهي نه ئي مونن ۾ منهن هڻڻ وارو صوفي آهي. سنڌ ڌرتي جي صوفين شاهه عنايت شهيد کان وٺي مخدوم بلاول تائين، سچل کان وٺي بيدل تائين سيني جبر ۽ ڏاڍ جي خلاف مزاحمت ڪئي آهي. تنڌي ڪنڊ جي پوري تاريخ تي نگاهه وجهبي ته ڏسڻ ۾ ايندو ته صوفين ملائيت، بنياد پرستي، جاگيرداري ڏاڍ ۽ جبر جي سخت مخالفت ڪئي آهي ۽ وڏي واڪي "انالحق" جو نعرو بلند ڪيو آهي. هن وقت به اسان کي تشدد پسندي، فرقي پرستي، نسل پرستي، ڪرپشن، جهالت، محاذ آرائي ۽ غربت واري ماحول ۾ ايڪيهين صدي ۾ داخل ٿيڻ بدران صوفين جي امن، پيار، محبت، مذهبي رواداري، انساني ڀائپي ۽ ترقي واري پيغام کي کڻي اڳتي وڌجي. سنڌ کي روحاني ۽ فڪري طرح مالا مال ڪجي. سنڌ، جنهن کي علاما آءِ آءِ قاضي جي چوڻ موجب: سڄي دنيا جي فڪري رهنمائي ڪرڻي آهي. دنيا کي اتحاد انساني، گڏيل سهڪار، امن عالم ۽ ترقي جو پيغام ڏيڻو آهي. علاما صاحب جي ڳالهه پنهنجي جڳهه تي اهميت واري آهي. پر تصوف جي سيني پاسن ڏانهن نگاهه رکڻ گهرجي. تصوف جي مثبت پاسن کي اُجاگر ڪرڻ جي ڪوشش ڪرڻ گهرجي. اسان وٽ تصوف کي يا ته ماڻهو جيئن جو تيئن قبول ڪن ٿا يا وري مڪمل رد ڪن ٿا. ٻنهي ڌرين وٽ پنهنجا پنهنجا دليل آهن. منهنجي نظر ۾ اهي ٻئي ڳالهيون درست نه آهن. ها ان ڳالهه تي به تحقيق ڪرڻ جي ضرورت آهي ته سنڌ جو "تصوف"، دنيا جي

بين اهڙين وحدانيت وارين تحريڪن کان ڪهڙين ڳالهين ۾ مختلف آهي. ڇا انهن "تصوف" جي مڙني تحريڪن ۾ بنيادي قدر ساڳيا نہ آهن؟ ڇا سنڌ جو "تصوف" خالص سنڌ جي پيداوار آهي؟ يا ان تي بہ دنيا جي ڪن ٻين اهڙين تحريڪن ۽ هلچلن جو اثر آهي اهي ۽ اهڙن ٻين سوالن تي وڌيڪ گهرائيءَ سان غور ۽ فڪر ڪرڻ جي ضرورت آهي.

اڄ اسين سنڌ جي هڪ صوفي درويش شاعر "علي گوهر شاهہ" جي ميلي جي موقعي هن ادبي ڪانفرنس ۾ گڏ ٿيا آهيون. سيد علي گوهر شاهہ جي ٽين روسي آهي. "سيد علي گوهر شاهہ" بہ انهن صوفيائن روايتن جو تسلسل آهي. جن جديد دور ۾ صوفين وارو پيغام ڏنو ۽ شاعري کي پنهنجي فڪر جي پرچار جو ذريعو بنايائون، پاڻ شاعري کي پنهنجي اندر جي اُڌمن جو اظهار سمجهيائون ۽ ٻي خوديءَ ۾ اچي ڪيترا شعر لکيائون.

سيد علي گوهر شاهہ جو جنم ڳوٺ "نانگي شاهہ" سال 1916ع ۾ ٿيو. سندس والد جو نالو سيد امير علي شاهہ هو. والد جي وفات کان پوءِ ڪڇي ۾ ڪاريجا اول ۾ رهڻ لڳا. درياهہ جڏهن ڪڇي کي پاڻي ويو تہ پاڻ مٿياڻي ويجهو "ڳوٺ" ڪاريجا ۾ اچي رهيا ۽ پنهنجو فيض شروع ڪيائون. زندگيءَ جي آخري ڏينهن تائين اُتي رهيا ۽ ڪجهہ سال اڳ سال 1990ع ۾ وفات ڪيائون. پاڻ لکڻ ۽ پڙهڻ ڄاڻندا هئا. سندس هٽ اکر ڪافي فقيرن وٽ موجود آهن. جديد علمن مان جاگرافي ۽ تاريخ ۾ دلچسپي وٺندا هئا. ديني مسئلن جي ڄاڻ رکندا هئا ۽ طب مان بہ ڄاڻندا هئا پاڻ شروع ۽ آخر ۾ صوفي مت سان لاڳاپيل رهيا. ڳوٺ لوڙها جي ڪافي بزرگن جي ڏنل ڄاڻ موجب سيد علي گوهر شاهہ پاڻ ڳائيندا بہ هئا. هڪ فقير ٻڌايو تہ سائين، صوفي خيال جو هوندو هو، ڪيس گيڙو ڪپڙا، سوني دُرڪن ۾، پير اگهاڙا هوندا هئا ۽ هو برڪت فقير، سيف علي فقير ۽ تراب فقير سان لوڙهن ۾ گڏجي ڳائيندو هو." سندس زندگي ۾ فڪري لاها، چاڙها ايندا رهيا. ڪجهہ وقت پاڻ "اهل تشيعت" جي خيال جا رهيا. ان کان پوءِ ڪجهہ وقت لاڙڪاڻي واري سائين "پير "غفاري" وٽ هر ماهہ جي پهرين جمعي تي نماز پڙهڻ ويندا هئا. ان کان پوءِ وري طريقت جي رستي تي هليا. سندس مکيہ مقصد سدائين ساڳيو رهيو. اهو هو خدا جي هيڪڙائي ۾ يقين رکڻ ۽ انسانن جي خدمت سان رَب کي

راضي رکڻ. پاڻ سنڌ جي عام پيرن وانگر "ڏن" ڏوکڙ وٺڻ جا قائل نہ هئا. جڏهن ڪير نذرانو ڪٺي وٽن ويندو هو تہ پاڻ اُن کي چوندا هئا. "هيءَ ڪٺي وڃي ڳوٺ جي غريب کي ڏي تہ خدا توتي راضي ٿيندو" پر جي ڪو مريد ضد ڪري نذرانو رکي ويندو هو تہ پاڻ ضرورتمند مسڪينن ۾ ورهائي ڇڏيندا هئا. پاڻ هڪ شعر ۾ دان پنڻ کي عيب قرار ڏين ٿا:

"شاهي شان منهنجو، ڪيئن دان پنان"

جيڪو بہ مال، وٽن هوندو هو، ان مان اڪثر غريبن کي ڏيندا هئا تہ جيئن اهي کير پين، انهن کي چوندا هئا تہ "جيستائين جانور جيئرو آهي. اهو تنهنجو آهي، باقي ڪاسائي جي حوالي نہ ڪجانءِ"

جهنگلي جيوت سان کين بيحد پيار هوندو هو. اُن کي خدا جي مخلوق سمجهي پيش ايندو هو. ڪيترن ئي پکين وڪٹڻ وارن کان پئسن تي رنگ برنگي پکي وٺي اڏاري ڇڏيندا هئا. انساني عزت ۽ وقار جو تمام گهڻو خيال ڪندا هئا. آخري عمر ۾ جڏهن کين فالج ٿيو تہ بہ وَس ڪندي پاڻي پيئڻ لاءِ ٻئي ڪنهن کان نہ گهرندا هئا ۽ ماڻهن کي پيرين پوڻ نہ ڏيندا هئا. ڇاڪاڻ تہ ان کي انسان جي تذليل سمجهندا هئا.

هڪ پيري ڳوٺ نوان جتوئي ۾ قاضي غلام نبي ۽ ٻين گڏجي اسٽيج ڊراما تيار ڪيو. ان ڊرامي جي وچ ۾ کين شاعري جي ضرورت پيش آئي تہ انهن فقير غلام حسين ڪنير نوڙهن واري کي چيو تہ فقير تون وڃ ۽ سائين علي گوهر شاهہ کان ڊرامي جي موضوع جي مناسبت سان ڪجهہ شعر لکرائي اچ. فقير غلام حسين جيئن سائين کي شعر لکڻ لاءِ عرض ڪيو تہ سائين کيس چيو تہ "بابا! مان تڪبندي وارو شاعر ناهيان، نہ ئي مان ناهي ۽ رٽي شاعري ڪندو آهيان، پر منهنجي اندر ۾ جنهن بہ وقت جذبن جو اڀار پيدا ٿيندو آهي، تہ مان شعر چوندو آهيان" معلومات موجب سيد علي گوهر شاهہ خودي ۾ اچي شعر چوندو هو جنهن ۾ پوءِ سڌارا ۽ واڌارا ڪيا ويندا هئا. شعر ناهڻ کان پوءِ اهي فقيرن کي ملندا هئا. جيڪي انهن کي ڳائيندا هئا. علي گوهر شاهہ جي اها شاعري چشم علي فقير، برڪت فقير (نوڙهن وارو) رمز علي فقير، تراب فقير ۽ ٻين ڳائي، جيڪا پوءِ ٿهلجي وئي ۽

سنڌ جي ناميارن راڳين ڳائڻ شروع ڪئي. هن وقت به اها شاعري جلال چانڊيو، عثمان فقير، استاد انور الدين جتوئي، فقير قلندر بخش خاصخيلي، سوڍل لغاري، غلام رباني چانڊيئي، پنهل فقير ۽ ٻيا صوفي راڳي ڳائي رهيا آهن.

هڪ ڀيري ماڻ ٻلهڙيجي، موهن جي دڙي جي ويجهو فقير يار محمد پيرزادي جي مٺخاني تي فيض پيرزادي سان گڏجي ويس. اُتي فقير جي واتان سيد علي گوهر شاهه جون هيٺيون مشهور شعر ٻڌم؛

وسري نام نه ٿو، نج نام آهيان،
آهيان عشق سچو، ڪسو ڪوڙو ناهيان.

فقيرن ٻڌايو ته اسان کي اها خبر ڪانهي ته شاعر ڪٿان جو آهي. باقي صوفيءَ جي ٻولي آهي. اها اسان سيني جي آهي، پوءِ مون کين ٻڌايو ته هن شعر جو تخيلقڪار اسان جو ڳوٺائي آهي ۽ اڃان حال حيات آهي. فقير صوفي درويش آهي. ته سائين جي شاعري اهڙي طرح سڄي سنڌ ۾ ڦهلجڻ لڳي.

سيد علي گوهر شاهه جي محمد فقير ڪٽياڻ، محمد فقير هيسباڻي، جهانيان وارا سائين، مهدي سائين جن سان کين محبت هوندي هئي. شاعري جو شوق کين ننڍي وهي کان هوندو هو. سائين جي اڪثر صحبتي فقيرن جو چوڻ آهي ته اسان جڏهن سائين کي ڏٺو ته اهو شاعري ڪندي نظر آيو.

مرحوم رمز علي فقير نوان جتوئي واري کان "تحت اللفظ" دريا خان فقير جو هيٺين شعر ٻڌائڻ جي فرمائش ڪندا هئا.

اتي جاڳ جائي، پوئي ڪل ڪائي،
جاڳڻ ريءَ جاليندين، سورن ۾ سدائين
(دريا خان فقير)

ان ڪانسواءِ ٻُلا شاهه، سچل سرمست خوش خير محمد فقير هيسباڻي، مصري فقير ۽ ٻين صوفي شاعرن جي شاعري وڏي دلچسپيءَ سان ٻڌندو هو. انهن صوفي شاعرن جي شاعري جو اثر سندن شاعري تي پڻ آهي.

محمد فقير ڪٽياڻ سان ايتري ته محبت هوندي هين جو هڪ ڀيري ڊاڪٽر قاسم چانڊيئي کي ٻڌايائون ته "آنءُ جڏهن ننڍو هوندو هوس تڏهن

پيسو، پيسو گڏ ڪري رکندو هوس ۽ پوءِ سيوهڻ شريف مائٽن سان گڏجي، محمد فقير ڪتياڻ سان ڪچهري ڪرڻ ويندو هوس“ ڪنهن سيد علي گوهر شاهہ ڪان پڇيو تہ اوهين طالب ڪنهن جا آهيو؟ تہ پاڻ چيائون تہ اهو سوال وجي، پنهنجن وڏڙن ڪان پڇ، اهي توکي ٻڌائيندا.“

سيد علي گوهر شاهہ جي شاعري ۾ ڪافيون ۽ بيت شامل آهن. پاڻ وچ ۾ ڪنهن خيال ۾ اچي شاعري درياهہ ۾ اُڇلايائون، پر پوءِ فقيرن گڏجي سائين جن جي حياتي ۾ ئي شاعري کي ڪٺي ڪيو. ڪجهہ وقت اهي شاعري جا مختلف صنفن وارا بوڪ فقير عبدالڪريم سومري ٺوڙهن واري وٽ مون ڏٺا هئا. ان ڪان پوءِ سائين جي فقيرن شايد اُن ڪان ورتا.

مون ننڍپڻ ۾ پنهنجي علائقي جي جن ٻن شاعرن جا شعر پنهنجي ڳوٺ جي صوفين واتان اڪثر عيدن ۽ شادين جي موقعي تي ٻڌا. انهن مان هڪ شاعر محترم حاجي امام بخش خان جتوئي صابر هئا ۽ ٻيو سيد علي گوهر شاهہ هو. انهن جا ڦريان ٻول منهنجي ڪن تي پيا.

محترم حاجي امام بخش خان صابر جو شعر:

حبيب خدا هر داغمخوار هي،
محمد نبيان دا سردار هئي،
جنهان داجهان وچ، ڪوئي ملهہ نهين،
اي صابر تنهان دا طلبگار هئي.

۽ سيد علي گوهر شاهہ جو اهول ٻول:

آيا محمد مور، مور، اسان ويسون تنهن تون گهور،
ڪالي پؤنرؤسيهر وانگي، زلفان چلي چلي،
حوران پريان حيران هويان، زخ دي ويک تجلي،
تاب عشق دا ڪون جهلي، قائم حسن ڪمال هي، لال هي.

سيد علي گوهر جي شاعري سنڌ جي ڪلاسيڪي شاعري جو تسلسل آهي هن جي شاعري فڪري طور وحدة الوجود واري لاڙي جو مڪمل اظهار آهي. اهڙو اظهار پاڻ هينئين ريت ڪيو اٿن.

ڪري لوڪ پيو، نالو ياد منهنجو،
سواءِ من جي هتي آهي ڪير پيو،
هي، هو هڪ ٿيو، وچان غير ويو،
ڪعبو پاڻ ٿيس، ڪعبي ڪيئن ڪاهيان،
وسري نام نٿو نج نام آهيان،
آهيان عشق سچو، ڪسو ڪوڙو ناهيان،

صوفي مت جي مذهبي رواداري واري جذبي جو اظهار هن ريت ڪيو اٿس، سيني مقدس ڪتابن جي تعليم کي بهتر سمجهندي چيو اٿن ته:

ڪاٿي پوٿيون يار پڙهون، ڪاٿي پڙهون قرآن،
ساڌو دَم دَم ڪن سلام،
ڪاٿي گر گوهر شاهه آهيون، گنگا جمنا وچ سنان،
ساڌو دَم دَم ڪن سلام،

سيد علي گوهر شاهه وٽ محبوب سان ملڻ منزل نه آهي، پرين جي وڇوڙي ۾ ئي غم ۾ گلزار ٿيڻ ئي سڀ ڪجهه آهي.

شاهه لطيف چيو ته:

ڳوليان، ڳوليان مَ لهان، شال مَ ملان هوت (شاهه)

سيد علي گوهر شاهه چوي ٿو ته:

محبوب جو ميلاپ منظور ناهي مون کي،
گياني گدا گوهر شاهه، غم ۾ گلزار آهيان،

سنڌ جي لوڪ داستانن کي تمثيل بڻائي سيد علي گوهر شاهه شاعري تخليق ڪئي آهي. مارئي جي علامت کي وطن دوستي جو اُهڃاڻ بنائي قيد ۾ مارئي جي جذبن جو اظهار هن ريت ڪيو اٿس.

ڏيهه اباڻو، ڏيهه ڏاڏاڻو، ويندس ملڪ ملير،
ڏسندس ڏيهه اباڻو،
پٽسي ملڪ مارن جو، ٿيڙم ۾ ساهه سڌير،
ڏسندس ڏيهه آباڻو،

سيد علي گوهر شاھ جي شاعري ۾ عشق، پيار ۽ محبت جو جذبو ڀرپور نموني سان موجود آهي. ڇاڪاڻ تہ هن عقل کي سڀ ڪجهہ نہ سمجهيو پر عشق کي اوليت ڏني. عشق ۾ نيڻن جي نينهن جو نظارو بيان ڪندي ٻڌائي ٿو تہ نيڻن جو نينهن جڏهن سهڻي کي لڳو تہ سهڻي آڌي رات جو ٻيلي ۾ گجندڙ شينهن کان بہ نہ ڊني، مجنون جي مٿان بہ محبت جا مينهن وسيا. اها خبر انهنکي هوندي جن جي دل تي چوٽ لڳل هوندي.

اهڙو نيڻن جو نينهن، جن کي لڳو آ خبر انهن کي،
عشق مجنون کي بر ۾ بيماريو، مٿي تي محبت مينهن.
جن کي لڳو آ خبر انهن کي.
اٿي آڌي آئي ٿي سهڻي، توڙي گجن ٻيلي شينهن،
جن کي لڳو آ خبر انهي کي.

يا وري عشق ۾ رانجهن تخت ۽ وزارتون ڇڏي ڪيئن جوڳي بڻجي ٿو.

عشق اصل کنون آهي امير، جن وٽ آيو خبر انهي کي،
رانجهن بڻجي جوڳي آيو، ڇڏيائين تہ پنهنجا تخت وزير.

سيد علي گوهر شاھ محبوب جي بي رُخي کي بيان ڪندي ڪيس اهو پڻ احساس ڏياري ٿو تہ تنهنجي اکڙين ۾ ڪنهن امر خمار جو جلوو آهي، جنهن جي ڪري تو وٽ وڏا سلطان بہ اچي قيد ٿين ٿا.

نهارين ڇو نٿو مون ڏي، منهنجا محبوب مستانا،
اوهان جي ڪاڻ مون ڪيڙا، پنهنجا هيءَ حال بيگانا،
اوهان جي ئي اکين ۾ آ، امر خمار جو جلوو،
پسي خود ناز نيڻن جا، اچي ٿيا قيد سلطانان.

۽ جڏهن اهڙو عشق ۾ وڇوڙي جي واءُ گهلي ٿو، تہ ماڻهو ڪيئن گلين ۾ ديوانو بڻجي ٿو. ان ڪيفيت کي سيد علي گوهر شاھ پنهنجي مشهور ڪافي ۾ هيئن بيان ڪيو آهي.

توڙيو يار وڇين ٿو، هزارين دليون،
ڳالهيون سورن جون، سڄڻ ڪنهن سان سليون.

جنهن ويل اچي، موڪلايو يار مون ڪان،
تنهن وَيل ويو، سنسار مون ڪان،
پڇي، ڪو نہ ٿو، ڀيو ڪم ڪار مون ڪان،
ٿي ديوانو ڳوليم ڳوٺ ڳليون۔

انهي مجازي عشق ۾ پڇي جڏهن راس ٿئي ٿو تہ حقيقت جي منزل ڏي ڪاهي ٿو ۽ پوءِ "فهم" جو فيض ملندي ئي گوهر شاهہ جا سڀ غم لهي وڃن ٿا.

غازي گوهر شاهہ غم لهي ويا، فيض "فهم" جو ڏنو فقير۔

اهو ساڳيو "فهمُ" آهي، جنهن سان لطيف پڻ پرين ڪي پسڻ جي ڪوشش ڪئي ۽ پوءِ!

تنهنجي عشق ڪئي اظهاري، ناياب سنگ نرواري

يا وري:

چهرو سڄڻ جو گل گوهر شاهہ،
ڪوڙن جو رُخ پيلو آ،
سوا گهڙيءَ جو ميلو آ،
پوءِ هر ڪو يار اڪيلو آ۔

ضرورت ان ڳالهہ جي آهي تہ سيد علي گوهر شاهہ سان محبت ڪندڙ سڀ دوست اڳتي وڌي ان جي شاعري جي ڪتاب جي ڇپائي جو بندوبست ڪن تہ جيئن سندس شاعري جي سرهاڻ سان سڄي سنڌ واسجي وڃي۔

(20-11-1996 علي گوهر شاهہ ادبي سنگت پاران منيالي ۾ ٽين ساليانو عرس جي موقعي تي رَچايل رهاڻ ۾ پڙهيل مقالو)

ادريس جتوئي
(نوان جتوئي)

••

بسمہ الله الرحمان الرحيمہ

تصوف ڇا آهي؟

نڪا اِبتدا عبد جي نڪا اِنتها
سي وڃڻ ڪي ويا، جڻ سُڃاتو سپرين

تصوف ڇا آهي؟ تصوف ڪڏهن شروع ٿيو يا سندس ابتدا ڪڏهن ٿي؟ هن مضمون ۾ اسين مختصر طور متي ذڪر ڪيل سوالن جي جواب ڪي تلاش ڪري، سامعين و ناظرين جي سامهون پيش ڪنداسين. باقي هن نحربي ڪنار جي سِير ۾ ٽُبي هڻي، اونهي عميق مان اَمُلهہ ماڻڪ چونڊي هٿ ڪري ڏيکارڻ ڪِن ڪاملن جو ڪمہ آهي.

ايءُ ڪَٽِ غواصن جيئن سمونڊ سوجهيائون
پيهي ويا پاتار ۾، ماڻڪ ميڙيائون
آڻي ڏنائون، هيرا لعل هٿن سين

تصوف ڇا آهي؟

منهنجي خيال مطابق تصوف قلب جي صفائي جو علمہ آهي، جنهن سان انسان کي خود شناسي ۽ خدا شناسي حاصل ٿئي ٿي. هِن ۾ حڪمت ۽ فلسفو بہ آهي تہ دينيات ۽ اعليٰ اخلاقي قدرن جي پاسداري بہ آهي. هي علمہ صرف تصوراتي يا ديومالائي نہ آهي بلڪہ مطالعي سان گڏ مجاهدي ۽ مشاهدي جو علمِ آهي. هِن تصوف جي ٿيوري کي سمجهڻ لاءِ پرئڪٽيڪل نهايت لازمي آهي. جيئن ذڪر سان گڏ فڪر، عبادت سان گڏ رياضت، گوشہ نشيني سان گڏ خدمت خلق وغيره عرف عامہ ۾ تصوف کي عِلمہ لُدني بہ چئجي ٿو يعني باطن جو علمہ.

تصوف عمل جي دعوت ٿو ڏِئي، هِن راه جو پانڌيئڙو، ڪامل يقين،

گوهر مقصود کي ماڻڻ جي اٽل خواهش ۽ عشق جي اعليٰ صفات سان آراستہ ۽ سينگاريل هجي، ڇاڪاڻ تہ طَلب سالڪ جي لاءِ پهريون قدم آهي. طَلب اُن کان مجاهدو ڪرائيندي مجاهدو اُن جي باطن کي صاف ڪندو. هُو نفس جي اجاين خواهشن کان آزاد ٿي پوندو ۽ ان جي دِل آئيني وانگر صاف ۽ روشن ٿي پوندي جنهن ۾ هو ديدارِ جمال دوست جو جلوو ڏِسي پنهنجي مراد حاصل ڪندو، جيڪا هر طالب جي مُدّعا ۽ مقصد آهي.

ڪَنڌِيءَ اُڀيون ڪيترِيون سَاهڙ سَاهڙ ڪَن
ڪِنين سانگو ساهہ جو، ڪي گهوريس ڇيو گهڙن
ساهڙ سندو تَن، ڳَها ڳَهائي ڳَهِڙن جي.

تصوف روايتي دين، مذهب کان نيارو هوندي بہ دين کان جُدا ناهي بلڪ دِين جي بنيادي اصولن کي پاڻ ۾ سموهيندڙ آهي ۽ انهن سيني چڱاين ۽ سچاين جي حفاظت ڪري ٿو جيڪي دين جي بنياد آهن. جهڙوڪ الله جي وحدانيت کي تسليم ڪرڻ، مخلوقات سان محبت، اونچ نيچ ۽ ذات پات جو فرق ختم ڪرڻ، وعده وفائي ۽ صلح ڪُل جو عملي طور نمونو پيش ڪرڻ وغيره.

آدم عليه السلام کان وٺي پيغمبر آخر زمان ﷺ تائين، دين ساڳيو رهيو آهي الله خالق ڪائنات، هر علائقائي قومن ۽ گروهن ڏي سندن قوم مان هڪ هدايت جو رستو ٻڌائيندڙ هادي موڪليو آهي. دين اهو ئي ساڳيو آهي. بنيادي اُصول ساڳيا آهن. سونهن ۽ سچائي جا معيار پڻ ساڳيا آهن. صرف ظاهر ۾ صفا تي صورتن ۾ تبديلي ڏسڻ ۾ اچي ٿي. مصور اُهوئي ساڳيو آهي تصوير ۾ رنگ نوان نوان پريل آهن.

ڪوڙين ڪايائون تنهنجيون، لکين لک هزار
جي سڀ ڪنهن جيءَ سين، درسن ڏارو ڏار
پرنيئم تنهنجا پار، ڪمڙا ڇني ڪمڙا ڇوان

تصوف اُهو علم آهي جنهن جي حاصل ٿيڻ سان انسان کي هن ڪائنات جي اسرار و رموز جي ڄاڻ ملي ٿي. هن سنسار جي خالق اڪبر جي قدرت ۽ ڪاريگري، حڪمت ۽ حسن جو ادراڪ ٿئي ٿو. انسان کي سندس

اصل حقيقت ۽ اهميت پڻ معلوم ٿئي ٿي. عبد ۽ معبود جي وچ ۾ جيڪو لطيف ۽ نازڪ رشتو آهي ان جي پَروڙ پئي ٿي. انسان اَزَل ۽ ابد جي ڳاڻيٽي ۽ شمار کان ڇُٽي ٿو، زمان و مڪان جي قيد کان آزاد ٿي الانسان سِري وانا سره جي راز کي ڄاڻي ٿو. قطرو قلزم سان ملي خود قلزم بنجي ٿو روحل سائين فرمائي ٿو:

جي تون پاڻ سڃاڻ تہ آهين قيمت سندو قطرو
ڪيڏي ڇڏ قلب مان مدائي جو ماڻ
پري نهارڻ پرينءَ کي آهي ڄَٽن سندو ڄاڻ
نِت سائين تو سان ساڻ، آهي راتو ڏينهان روحل چوي.

ڀٽائي صاحب فرمايو:

پاڻي پسڻ هيڪڙو، لهرين لک لِباس
اونهي تنهن عميق جا واري ڇڏ وماس
جيت نِهايت نينهن جي، اتِ ڪو پهچي خاص
ترڻ جي تلاش، لاهہ تہ لالن لڳ ٿئي

بيدل بادشاهہ هيئن ٿو سمجهائي:

ايڪائي ۾ ايڪ ٿي سپائي صفات
دين ڪفر نابود ٿيو طئي ٿي طلسمات
دُور ڪري درجات، مڙيائي محيط ٿيو

تصوف ٻڌائي ٿو تہ انسانيت ڇا آهي. انسان جو اصل مقام ڇا آهي ۽ تخليق آدم جو مقصد ڇا آهي. هي دارالفنا جي زندگي عارضي آهي، جيئن مشهور آهي ڪُل شيءِ يَرجع اِلا اَصله. هِن مانجهاندي جي ماڳ کي پنهنجو اصل وطن نہ سمجهڻ کپي. تصوف فڪر جي دعوت ٿو ڏئي تہ ڪٿان آيو آهين ۽ وري موٽي ڪاڏي ويندين، تصوف تزڪيہ نفس جو ڏَس ڏئي ٿو.

نفس اماره، نفس لوامه، نفس مُطمئن ڇا آهن. وحدت الوجود ڇا آهي وحدت الشهود ڇا آهي. همه اوست ۽ همه از اوست ۾ ڪهڙو فرق آهي هي سڀ حقيقتون اسان کي تصوف ذريعي معلوم ٿين ٿيون.

هِن فاني جهان، جنهن ۾ اسين رهون ٿا ان کي ناسوت سڏيو ويو آهي ان کانسواءِ علاوه جيڪي جهان آهن مثلاً ملڪوت، جبروت، لاهوت وغيره انهن جي پهچان ڪهڙي آهي. خود حضرت عشق جنهن لاءِ اِهو يقين سان نٿو چئي سگهجي تہ مخلوق آهي يا غير مخلوق آهي. بظاهر نظر نہ ايندي بہ سڀ ۾ موجود آهي لوهہ ۾ چقمق جي طاقت آهي، گل ۾ خوشبوءِ آهي، حُسن ۾ ڪشش آهي، شمع کي پرواني سان ڪهڙي نسبت آهي. چنڊ کي چڪور سان ڪهڙو تعلق آهي. بلبل ڇو گل لاءِ ديواني آهي.هي سڀ راز بظاهر عقل ۽ خرد، حڪمت ۽ دانائي، فهم و فراست کان ڳجها آهن مگر انهن رازن کي تصوف ئي سمجهائي ٿو.

تصوف کي سمجهڻ لاءِ بہ ڪامل هادي جي ضرورت آهي. جڏهن تہ هر هنر ۽ علم، فن ۽ سائنس کي سمجهڻ ۽ حاصل ڪرڻ لاءِ هڪ ڪامل اُستاد جي ضرورت هوندي آهي، تہ تصوف بہ صوفي کي سمجهہ ۾ ايندو ۽ صوفي سالڪ ئي اُن کي سمجهائي بہ سگهندو. مگر صوفين ان لاءِ هڪ شرط رکيو آهي تہ:

هي ڪَن ڳاڌا وڪڻي، پياڪَن ڳنهيج
ٿِنين ساڻ سٽيج، سپيريان جي ڳالهڙي

تصوف ڪڏهن شروع ٿيو؟

تصوف جي شروعات بہ هِن ڪائنات جي شروعات سان گڏ آهي. اُها عظيم هستي جنهن کي حق سڏجي ٿو سا مطلق حُسن و جمال بہ آهي ۽ مطلق خير بہ آهي هِن زمان و مڪان کان اڳ جڏهن ڪائنات ۾ ڪابہ شي نہ هئي، عدم وجود هئو تڏهن اُن پاڪ هستي وحدانيت جي حالت ۾ پاڻ ئي پنهنجي نُور جو تجلو پئي ڪيو پوءِ اُن ڪامل حُسنِ اِلاهي کي پاڻ ظاهر ڪرڻ جي جنبش پيدا ٿي.

ڪُنتُ ڪَنزً مَخفِياً، فَاحَبَبتُ اَن اُعرَف، فَخَلَقتُ اِلخَلقَ لِاُعرَف

مطلب ٿيو "مان هڪ لڪل خزانو هئس، خواهش پيدا ٿي تہ پاڻ سڃاڻايان، تنهن ڪري مون خلق کي پيدا ڪيو تہ آئون سڃاڻڻ ۾ اچان" پوءِ اُن پاڪ هستي فرمايو "ڪُن" يعني ٿي پؤ "فيڪون" ۽ ٿي پيو. سڀ کان پهريائين نور احمد مجتبيٰ جو ظهورو ٿيو "اَول مَاخَلَقَ الله نُوري" حديث مان

ظاهر آهي. پوءِ قدسي ارواح پيدا ٿيا. عرش، ڪرسي، لوح و قلم، آسمان ۽ ان ۾ ڪيترين ڪهڪشائون، سج، چنڊ، زمين ۽ ٻيا گره وجود ۾ آيا. سڀ پنهنجي خالق جي اَمُر ۽ حڪمت مطابق روان دوان ٿيا.

جڏهن روح پيدا ٿيا ته خالق اڪبر انهن کان واعدو ورتو ”اَلَستُ بِرَبِّڪُمۡ“ سڀني روحن يڪ آواز ٿي چيو ”قالو بَليٰ“.

لطيف سائين اها ڳالهه نهايت لطيف انداز ۾ سمجهائي ٿو:

الست بہ ربڪم جڏهن ڪَن پيوم
قالو بليٰ قلب سين، تڏهن تِت چيوم
تنهين ويل ڪيوم، وَچَنَ ويڙهيچن سين

الست ارواحن کي جڏهن جاڳايو جليل
تڏهن سنئين راه سيد چئي سڻا نئين سبيل
وحدت جي وادي ۾ قدر هئا قليل
درياه جي دليل، لوڙهي لهوارا ڪيا.

ڪائنات جي سونهن ۽ سينگار ۾ اضافو ٿيندو رهيو، ملائڪ، جِن، پَريون ۽ ٻي مخلوقات پنهنجي قادر جي قدرت سان وجود ۾ ايندا ويا سڀ مخلوق، رَبِّ ڪائنات جي اَمُر کي تسليم ڪندي، تسبيح حمد و ثنا ۽ رڪوع و سجود ۾ مشغول ٿيا. جنهن کي جيڪو فرض سونپيو ويو ان جي ادائيگي ۾ ڪوشان ٿيو.

هاڻي هڪ اهڙي مخلوق جي وجود ۾ اچڻ جو اعلان ٿيو جنهن کي ڪُرَه ارض تي خالق ڪائنات پنهنجو نائب يا خليفو ڪري موڪلڻ جو ارادو ڪيو حڪم ٿيو ”اِني جا عِل في الارض خليفہ“ ملائڪ جيڪي نهايت معصوم، پاڪيزه فرمانبردار ۽ سهڻين صفتن واري مخلوق هئا، حيران ٿيا، اندر جي لوچ نيٺ سوال جي صورت ۾ ظاهر ٿي ته ”اي حسن ازل، اي رَبِّ ڪائنات، تنهنجي ثنا، صفت، ڪبريائي ۽ پاڪيزگي بيان ڪرڻ لاءِ اسين ناڪافي آهيون ڇا، جو هاڻي اجان به نئين مخلوق وجود ۾ آندي پئي وڃي. جواب ۾ خالق اڪبر جو اِهيو فرمان ٿيو ”اِني اَعلَم مالا تعلمُون“ ”جيڪي آئون رب ڄاڻان ٿو، سو اوهين نٿا ڄاڻو“ پوءِ تخليق آدم مرحليوار طئي ٿي.

تصوف جي روشني ۾ آدم جي تخليق هڪ وڏو ۽ اهم واقعو آهي، آدم جي تخليق سان خالق ڪائنات جي ارادي جي عملي صورت ظاهر ٿي. مشهور قول آهي ته آدم جي صورت ٺاهڻ لاءِ ملائڪن کي صورت جو ديدار ٿيو ۽ حڪم ٿيو هِن صورت جي هم شڪل صورت هِن مٽي جي بوتي جي بنايو "خلق آلادم عليٰ صورته".

آخر آدم ۾ روح داخل ٿيو. خالق اڪبر فرمايو وَنَفَختُ فِيهِ مِن الرُّوحي مون مِن ۾ پنهنجو روح داخل ڪيو. اسان جي فقير خير محمد هيسباڻي ان مناسبت سان هڪ ڪافي چئي آهي. ان جو ٽُل پيش ڪجي ٿو.

جوڙ مُصَوِّر صوُرت ڪوُن، مُٺ خاڪ وِچون ڪيتا موُجود
آدم انهين دانام ڌريوني، خالق ويڪ ٿيا خوُشنود

جڏهن آدم ۾ روح داخل ٿيو ته ربِّ ذوالجلال سندس پاڪيزه صفت ۽ فرمانبردار مخلوق ملائڪن کي حڪم ڪيو ته آدم کي سجدو ڪيو، سيني حڪم مڃيو سوائے ابليس جي، جيڪو اصل ۾ جِن هئو. مگر عبادت ۽ بندگي جي صفتن سان آراسته هئڻ سبب مقرب دربارِ الاهي هئو. هِن حسد جي ڪري يا غور سببان سجدو نه ڪيو. چيائين ته اي رب تو مون کي باهه مان پيدا ڪيو آهه ۽ هِن کي خاڪ مان، مطلب ته تڪبر ڪيائين ۽ قربِ الاهي کان دُور ٿيو. ڪي تصوف جو علم رکندڙ عارف، ابليس يا عزازيل جي هِن عمل کي عشق جي مستي سان تعبير ڪن ٿا ۽ عزازيل لاءِ اهو گُمان ڪن ٿا ته هو اهڙو عاشق هئو جيڪو پنهنجي محبوب وٽ ٻئي ڪنهن کي قريب ٿيندو نه ٿي ڏسي سگهيو. والله اعلم بالصواب.

مطلب ته مذڪوره سجده آدم واري واقعي کانپوءِ ابليس جي اُها اڳين حيثيت نه رهي ۽ هُو پنهنجي اعليٰ مقام کان هيٺ ڪري پيو. ان سڄي معاملي جو قصور وار هن آدم کي سمجهيو، جنهن جي ڪري هُو قربِ الاهي کان محروم ٿيو هاڻي ابليس، آدم جو عَدُومبين يعني پڌرو دشمن ٿي پيو. پر آدم ۾ جيڪو راز سمايل هئو ان جي ڄاڻ ابليس کي نه پئي.

رَبِّ ڪائنات کان سواءِ ٻئي کي سجدو ڪرڻ روا ناهي، مگر ملائڪن کي حڪم ٿيو ته آدم کي سجدو ڪيو، جنهن مان آدم جي عظمت ۽ بزرگي پڌري ٿئي ٿي.

رومي فرمايو آهي:

گَرَ نَہ بُودي ذاتِ حق آندر وجود
آب وَ گِل را ڪَئي ڪند ملڪِ سُجود

جامي ان حقيقت کي هيٺن تو سمجهائي

چوَ مسجودِ ملائڪ بُود آدم
ڪہ نُور پاڪ دَروي بوُد مُدغم
اگر اين نڪتہ دانستي عزاريل
هزاران سجده آوردي بہ آدم

فقير ولي محمد سائين سندن ڪلام ۾ اظهار ڪيو آهي

جوڙي قلب بيَت رَبي، اِنسان ۾ سمَايو
ڏِسي ذات کي صِفت ۾ ملڪن ٿي سِر نَمايو.

هن سجي تعظيم ۽ تڪريم جو راز منهنجي عقل مطابق شايد اِهيو هجي تہ آدم کي عِلم معرفت اِلاهي عطا ڪيو ويو. هو رَب جو رازدان ٿيو. هو آلاِنسان سري وَانا سِره جو مظهر بڻيو. انهيءَ علم جي ڪري مڙني مخلوقات ۾ ممتاز ۽ اشرف ٿيو.

جڏهن تخليق ڪائنات جو مقصد رَبِ ذوالجلال وٽ اِهيو آهي تہ هُو پنهنجي پاڻ کِي سڃاڻائي تہ پوءِ ان مقصد لاءِ هڪ سُڃاڻڻ وارو بہ ضروري آهي ۽ اُهو سڃاڻڻ وارو انسان آهي. پوءِ انسان کي خالق ڪائنات صرف پنهنجي لاءِ بنايو، تہ اُهو ان هستي کي سيني نالن، صفتن، سندس ڪامل قدرت ۽ ڪبريائي سان سڃاڻي، نہ صرف سڃاڻي بلڪہ اُهو پنهنجي خدا کي اهڙي طرح سڃاڻي جو جڻ تہ هن کي ڏسي پيو.

انسان خدا جي راز جو محرم ۽ خاص طرح نوازيل مخلوق آهي.
وَلَقَد ڪَرمنا بَنَي آدم ان جو مثال آهي.

هُو پڻ ڪونهي هِن ري، هِي نہ هنَهان ڌار

انسان کي، خالق ڪائنات، هِي باقي دنيا تابع ڪري ڏني. ڪيس پنهنجو نائب، عام مختيار ڪري، جَهان جون ڪُنجيون سندس حوالي

ڪيائين. انهن نعمتن جو ذڪر ڪندي الله سبحانه و تعاليٰ بار بار انسان کان پڇي ٿو فَبِاَيِ آلاءِ رَبِكُمَا تُكَذِّبَانِ.

پوءِ آدم کي سَير ڪرايو ويو. هن ڪائنات جا عجائبات ڏيکاريا ويا، آخر ڪُرهِ ارض تي ان جو نزول ٿيو. مگر ڪِن شرطن جي تعميل ڪرڻ، ڪن واعدن کي وفا ڪرڻ، ۽ ڪِن قائدن کي نظر ۾ رکي ان جي حد جي اندر رهڻ جو حڪم مليو جنهن کي دِين سڏيو ويو. مِن الدِّينَ عِندالله الاِسلام. جيتوڻيڪ آدم کي ڪُل اختيار ۽ حق ڏيئي زمين تي موڪليو ويو مگر شريعت جو قانون ۽ حدون پڻ مقرر ڪيون ويون. هِن زمين تيٰ رهندڙ مخلوق تي اختيار وارو بہ آهي پر ان ديگر مخلوق جي حفاظت ۽ نگهداشت بہ سندس ذميداري آهي. حق سبحانه و تعاليٰ، آدم کي خاص صفتن سان نوازيو، ڪيس حڪمت، علم، عقل ۽ شعور عطا ڪيو ويو. هن ڌرتيءَ تي پهرئين انسان حضرت اَبوالبشر عليه السلام کي نبوت جو اعليٰ منصب مليو. پوءِ هَر دؤر ۾ جڏهن جڏهن انسان يعني آدم جي اولاد اُن قانون فطرت جون حَدُون ٽوڙيون تي، تڏهن تڏهن وري اُنهن منجهان پاڪ انسان پيدا ڪيا تي ويا جن احڪامات اِلاهي جي تئين سِر تعميل ڪرائي تي. انسان کي سندس اصل مقصد ياد ڏياريو تي. پوءِ جيئن جيئن زماني جا دؤر گذرندا ويا، تيئن تيئن تاريخ انسانيٰ ۾ نوان نوان واقعات ۽ حادثات جنم وٺندا ويا. تجربن ۽ مشاهدن جا نوان باب کلندا ويا. انسان پنهنجي عقل، خِرد، ڄاڻ ۽ دانائي سان مختلف علوم و فنون ۾ مهارت حاصل ڪئي. اهڙي طرح تصوف بہ اُهي ساڳيا مرحلا طئي ڪيا.

تصوف دنيا جي هر ڪنهن قوم ۽ مُلڪ ۾ جاري آهي، ڇاڪاڻ تہ سندس بنيادي اُصول هر مذهب ۽ مسلڪ جي پوئلڳن ۾ چڱي طرح ڄاتا سڃاتا وڃن ٿا. مغرب جي ٻولين لئٽن، جرمن، فرينچ، انگريزي وغيره يا مشرق جي زبانن عربي فارسي، سنڌي، اردو، هندي، سنسڪرت وغيره ڏانهن نظر ڪبي تہ انهن ۾ معرفت جا ڀي ڀَها راز معلوم ٿيندا. جيڪڏهين جدا جدا دؤر جي مختلف مذهبن جو مطالعو ڪبو تہ سيئي ساڳي لات لنون ٿا. ڇاڪاڻ تہ تصوف کي عملي طرح اختيار ڪندڙ يعني صوفين جي منزل مقصود آهي خدا سان وصال، عربي مقولو آهي لامقصود في الدارين اِلاهُو- ۽ اِهو مَقام قلب جي صفائي، صلح ڪُل ۽ عشق حقيقي سان حاصل ٿئي ٿو.

ويدانت موجب آتما کي پرماتما ۾ لئي لين ڪرڻ، اسلام جي تصوف موجب فنافي الله تي بقا باالله حاصل ڪرڻ يا ٻُڌ مذهب وارن جو نِرواڻ پَد پِرائڻ سيني جي معنيٰ ۽ مقصد ساڳيوئي آهي، فقط نالا مختلف آهن.

تصوف جو مرڪز ۽ محور عشق آهي، عشق تہ نعمت الاهي آهي. عشق زمان، مڪان، ذات پات، دين ڌرم ۽ ٻين سيني بندشن ۽ قيدين کان آزاد هڪ عالمگير چيز آهي. عشق اُهو آهي جنهن جي بار کڻڻ کان، آسمانن، زمين، جبلن بہ عاجزي ڏيکاري ۽ ڊڄي ويا. اُهو انسان ئي هئو جنهن قصد اهيو امانت جو بار پاڻ تي هموار ڪيو.

ولي محمد سائين فرمائي ٿو:

ڀنان عشق پوندي ڪانہ ڪان، حق جي لقاء جي ڪا خبر
ڏي تهدلئون ڏوئي کي ترڪ. اتئي رام رَب هڪڙو ڏسي

اشرف شاهہ ڪاماري وارو فرمائي ٿو:

مذهب ملت عشق اِلاهي
مُحبت ري ٻي سڀ گمراهي

جلال الدين رومي بہ مثنوي ۾ ٻڌائي ٿو:

ملتِ عشق از همَہ ملتها جُدا آست
عاشقان را مذهب و ملت خُدا آست

فقير نواب امداد علي خان لغاري
تاج پور، ضلعو حيدرآباد

••

كافيون

تلهہ: سير مؤن سمجهي صحيح، الله گُهر الله گُهر،
وحدت جي ويڙهي منجهہ ويهي، الله گهر الله گهر،

هڪ دن هلي چلتو دنيا جوءِ پوءِ آهي فاني در فنا،
رمز رنديءَ ۾ رهي، الله گهر الله گهر،

لانگوٽ لاهوتي ٻڌيءِ سر لاطمع لاثان تيءِ
لنگهہ لاحد ۾ لهيءِ الله گهر الله گهر،

پي پيالو پريم جوءِ پوشاڪ پهري پرت مانءِ
پس پسڻ پُرجهي پَهيءِ الله گهر الله گهر،

ڪين چاڻج ڪين ڪيءِ تي گم گوهر شاهہ ڪين ۾ءِ
ڪاپڙي ڪابل ڪهيءِ الله گهر الله گهر،

•

تلهہ: پنهنجو ياد ڪر تون خداوند خدا
آهين نام جنهن جو گياني گدا

پهريائين ورق دوئي جاءِ وسارج وري - دل جي ڏس ڪولي دلاور دريءِ
توسان گڏ آهيءِ نہ جانب جدا،

خواريون سيڀ ڪڻ تون مٿي تي مڇيءِ محبت جي مشخاني نسنگ آءُ نچي
پلي عام ڪن پيا نشانبر ندا،

پسي پاڻ سجاڻجءِ تو ۾ سير آ - ونحن وِير ويجهو پسڻ پير آ
پنهنجو من ڪري چڻم فڪر ۾ فدا،

گوهر شاهہ جوڳين جو غريبي گُذر - سچي سڪ ۾ آهن سناسي سڌر
تيا طالب حق جا ڳِڻن جي ڳِڏا،

•

تلھ: ڇڏي ڇوڪا چارہ ويھہ ڪيڏاري خان ڪٽ تي،

موريون، ھريوہ ميھا توريون ـ ڪائي قلڪاہ پاپڙ پوريون
ڪيئي ڪونہ ويچارہ وجھي ڄُوھہ ويئين ڇو گھٽ تي،

رام پچن ڪيءِ اتي مٽي ڪر ـ سُرت ساميئڙاہ صاف سيني سان ڏر
وڪر وھائج تي وٺجار ـ عمر ساري وڃايئي سٽ تي،

ڏڙوائي ايندئي، ڪين ڇڏيندئي ـ ڪنڊاہ ڪُتي ڪم ڪيندئي
ڇا ڪندين تون اھڙي دربار ـ وڃي پوچاري، پورب پٽ تي،

آيا گوھر شاھہ گر لاثاني ـ جوڳي گرناري، برھہ گياني
پريم ننگر جي ڪن پچار ـ معنيٰ جي مٺخاني مٽ تي،

•

تلھ: صورت جو سبحان، احد منجھؤن ٿي احمد آيو،

انجيل، توريت، زبور ذاتي، نام سندس جي ٿي اثباتي،
شان ۾ آيو قول قرآن، جنھن ڪلمو اچي پاڪ پڙھايو،

موسيٰ ڪليم الله ڪريمي، وڃي ڪيو معراج مدامي،
چمڪي ساڻ چوگان، تاب حُسن جي طور جلايو،

يوسف ھو ڪنعان ۾ پاڪي، عشق زندان ۾ ڪيو اوطاقي،
نينھن ڪري نيشان، وڃي مصر ۾ ملھ چڪايو،

نينھن ٿيو نروار نظاري، نوبت واري ناز نغاري،
صوبن جو سلطان، عشق وڃي ڪربل ڪُھايو،

گوھر شاھہ جو گفتو غلامي، پاڪ پنجن جا لکين سلامي،
پريون، ملائڪ ۽ انسان، سيني در جو چاڪر چَوايو،

•

ٿلهہ: ڪعبو قلبي قرب قرآن آ ـ
عشق اسان جو دين ايمان آ.

انا الحق عشق الائيو، حال حلاجي حڪم هلائي ـ
حيرت انهيءَ ۾ جڳ حيران آ.

نماز نٿڙت آ نينهن وارن جي، تن تسبيح منصور پارن جي
راضي انهن تي رب رحمٰن آ.

ڪوڙ ڪفر ڪئون منهن موڙيو، وهم وجهہ جاتڳا توڙي
صوفين جو جمنا سنان آ.

گگهن گوهر شاهہ مينگهہ ملاريو، باغ بندر تي برہ بهاري
برسر برابر بُلند بُستان آ.

•

ٿلهہ: جن وٽ آيو خبر انهن کي، عشق اصل ڪوڻ آهي امير،
رانجهن بنجي جوڳي آيو، ڇڏي تہ پنهنجا تخت وزير.

سڪ منجهان صنعان سچارو، چاري روزانو خنزير،
حُسن ڪيو حيران سياڻو، ڇڏيائين نمازن جي تڪبير.

مجنين جو ويراڳ وڻن ۾، ثابت ٿيئڙو سرهو سير،
برہ ليليٰ جي ڪيو بيراڳي، ڇڏي ڏنائين جايون جاگير.

صيفل ڪاهي سمنڊ ۾ پيئڙو، ڏسي بديعل جي تصوير،
عشق اجاري ارم رسايو، وجي پيتائين پٽ اڪسير.

گياني گوهر شاهہ غم لهي ويو، فيض فهم جو ڏنو فقير،
برہ واري بستان بيراڳي، وجي ماڻيائون موج ملير.

•

ٿلهہ: تنهن جي ديد مون کي بنايو ديوانو،
مثل جيئن مجنو محبت ۾ مستانو.

تنهنجي حسن منهنجو نيو هوش هڪدم،
ٿيو حال حاضر حاتم جيئن حيرانو.

تنهن جو ناز نرگس نظارو نوراني،
نچائي نظر سان ڪيو آ نشانو.

تنهن جو برہ آهي بحري باز بالا،
وفادار نہ ڪنهن سان ظالم زمانو.

گذران غازي گياني گندم سان،
غذا گُن وارن جي گوهر شاہ چئي گانو.

●

ٿلهہ: مثل مُرغ جيان ماڳ هن ۾ آئين ڪرڻ واهيرو

پکي پرديسي سير سانگ عشق ۾،
جوڙي ويهن بن ۾ چئن ڏينهن جو آکيرو.

پکي اُڏامن پنهنجي ديس تي پرتئون،
ڪري وڻڪار ۾ ڪانگن جيئن ڪانگيرو.

سمجهي صحيح ڪر صفت نامو سارو،
دنيا تِرڪڻ بازي پُرجهي ڪڻ پيرو.

غازين گوهر شاہ وحدت واديءَ ۾،
وڏو ساڻ سچائيءَ من ڏوڻي ميرو.

●

ٽلھ: بادل بيھہ اِتي، توکي نياپو ڏيان، وڃي مارن سان پُسيون جال پيان.

منھنجو مارن وٽ، ڪچانءِ عرض اداءِ آهي بادل توتي فرض اداءِ
آهي مارن ڏسڻ جو غرض اداءِ وڃي حب مان انھن سان هيڪ ٿيان.

اتم اباڻن جي اُڪير اداءِ رکندو ڪيت منھنجو ثابت سِيراداءِ
ويٺي پر ۾ پوڇيان پير اداءِ وٺي ڪيت جو نالو ملير نيان.

گاهہ گوهر شاهہ منگھا موهر جاءِ ساوا ساڻيھہ ۾ ٿُم َتوهر جاءِ
مَنَھہ مارن جاءِ ڏڪيل ڏنگھرن جاءِ ڏسي ڏوٽيئڙاءِ جشن منجھہ جيان.

•

ٽلھ: لکين عاشق ماري آزارياتوءِ اهڙا نيڻ زوراور ڇو ڏاريا تو.

ليليٰ صورت ۾ مثل عشق آهيءِ نہ تہ نالي ۾ مصر شهر ڇا آهيءِ
ڏي ديدار انھن کي نقاب لاهيءِ جيڪي بر ۾ بنائي بُنڀ بيھاريا تو.

تنھنجا نيڻ زوراور يار ظالمءِ ڪن قيد دارا جھڙا باڪا بالمءِ
فرهاد صنعان جھڙا عجب عالمءِ ڪيي دين ڌرم مؤن ڌڪاريا تو.

اول عاشقن ڏي ڏِس تون نيڻ ڪٺيءِ توکي حسن ڏنو آ رب پاڪ ڏٺيءِ
تنھنجي رمز صنم مون کي وئي آ وٺيءِ ڪيي ڪان ديدن مان اُلاريا تو.

سھڻا سخت نہ ٿيءِ اتني ڏاڍو خداءِ منھنجي دل ٿي چوي ٿي تون ڪين جداءِ
گھرڙو گوهر شاهہ کيان توتان فداءِ ڏئي سوز عشاق اجاريا تو.

•

ٿلهہ: دل جي سدا دربار ۾ الله آءِ الله آءِ
وحدت واري وڏڪار ۾ الله آءِ الله آ.

سيڪنڊ سيڪنڊ ۾ ڪيون ياد پياءِ مُرڪي منت منت ۾ تا پايون ليءِ
پلپل پڌر پچار ۾ الله آءِ الله آ.

انا احمد بلا ميم تيوءِ ٻڌجي رازق پاڻ رحيم تيوءِ
اِنسان جي اسرار ۾ الله آءِ الله آ.

سليمان ڪٿي آ سڪندر سخيءِ ڪٿي راءَ فدا ڪٿي لال لڪيءِ
مورت واري ملهار ۾ الله آءِ الله آ.

غازي گوهر شاهہ گفتار ڪريءِ منوهيو من اسان جو آ ذوق ذريءِ
منڊل مٿهہ ستار ۾ الله آءِ الله آ.

•

نعت

ٿلهہ: آهيان مان شوق جو شائقِ چوان محمد ڪي مولا تو
ڪري آيو لُطف لائقِ چوان محمد ڪي مولا تو.

محمد منجهہ مڪي جائوءِ محمد ملڪ معنيٰ جوءِ
ساري مظهر سنڌو مالڪ چوان محمد ڪي مولا تو.

انا احمد بلا ميميءِ فڪر في الحال فرقانيءِ
سنڌو فرمان آ فائقِ چوان محمد ڪي مولا تو.

گوهر شاهہ چئي گلابي گل پهرايو گهوٽ ڪي گهراءِ
آيو سردار تي سالڪ چوان محمد ڪي مولا تو.

•

رسالت

ٿلهہ: آيا محمد مورُ مورُ اسان ويسون تنهن تون گهوري لاکون دالجپال هي، لال هي

وحي جبرائيل مديني دے وچ بن کي خادم ڦردا، نوبت والا نوح پيغمبر نوکر آکان دردا
اعليٰ شان هے ميڏي منور دا، پئي دے کوڻ مجال هي لال هي،

کالي پؤنر وسيهر وانگي، زلفان چلي چلي، حوريان پريان حيرانا هويان رخ دي ويک تجلي
تاب حسن داکون ڇهلي، اهو قائم حسن کمال هي،

احدو چون بن احمد آيا چاک داپاتس چولا، عشق جنهين کون اتي آندا، پولي ناغ مولا
پن سٽو ڇا ميم دا پولا، مولا والا مثال هي،

محمد والي ميلي هوسن مومن محبت والي، گدا گوهر شاه گولي دردي ساڌو صحبت والي
ناچونچدي نوبت والي، سا رڏانيندهن نهال هي،

●

ٿلهہ: شهر مديني دا شهزور، ويکڻ وچ عمارت اور، محمد دامئخان هي شان هي

شهر مديني والي بازر برسي هوئي برحالي، هر هک هوئل حسن والي جو ڏيندا هي ڏيکالي
کو جو هووي مست موالي، کاوي پڻرا پان هي شان هي

روضہ وچ شهر دي رنگي، چنهندا ناز نظارا، جرکي کڙا جو جلوہ کرکي محبت والا منارا
سون دا مخمور مُهارا، ڪريندا حيران هي شان هي،

ساوا جو غلاف جڙاتا روضي پاس رنگينہ نيلي نال نظاري نُوري مَرکي شهر مدينہ
قنديل کرن چمکار چينا، عطر دا هُگسان هے شان هي،

گوهر شاه دي غمڙي ميٺڻي مرسل ڪِتي معافي، شهر بحر دي گلي گلي وچ گائون تنهن دي کافي
صوفي هون سٽ سائل صافي، سير کهون سبحان هي شان هي

●

تلهہ: شاہِ مردان شِير يزدان، قوتِ پروردگاري هي،
اسان درويشان تي دم دم، سهڻي دي ستاري هي.
مِهر مشڪل ڪُشا ڪيتي، اُني برسات برسون ڪي،
بدن وچ باغ هي ڪلياں اسانون بيحد بهاري هي.
بنايا کهيل هي خيالي، جڳت سڀ جوڙ جادو ڪا،
مرتضيٰ ملڪ برسايا محبت والي ملهاري هي.
اُپر آبرو وچون اوليٰ، دونون سورج ٿئي ظاهر،
هادي دي رُخ والا روشن، حسن ڪليا هزاري هي.
گوهر شاہ غير سڀ نيتا پيتا پيالا پريمي ڪا،
ويراڳي وات ڪا واقف، وحدت والا وڻجاري هي.

•

تلهہ: مولا جي مظهر ۾ علي آ علي آ، بندو، خود بشر ۾ علي آ علي آ
پشاور، خراسان، قندار، ڪابل، شام جي شهر ۾ علي آ علي آ
ارڙ نانگ ماريو مانجهي هڪ مُڪ سان، پٽو بند بربر ۾ علي آ علي آ
جبرائيل ڪي مُهر ڪئي مرتضيٰ ٿي، بيچوني بندر ۾ علي آ علي آ
گدائي گوهر شاہ، سپاهي ثناگر، وظيفو اندر ۾ علي آ علي آ

•

ٿلهہ: حسن، مير حسين وي ميان، حامي اسانجا هر حال ۾ هر دم.

بينظير ٿيو، بيان انهن جو،
برهہ بندر بحرين، وي ميان، ناثاني شان ۾ رستم.

ڪربلا ٿيو ڪاڄ، ڪيچين جو،
ڪيڏو قرب ڪونين، وي ميان لکيو انهن لاءِ باغ ارم.

گهوٽ حُسيني هيڪر رڻ ۾،
رَهائي ڏِن رين وي ميان، ديدار ڏناٿون عشق جو دم دم.

روز ازل ڪان مستي صوفين ڪي،
ناهي سُک ۾ چينُ، وي ميان، گوهر شاهہ دل غم غم.

•

ٿلهہ: حسن حُسين امير، وي ميان، حاڪم ٿيا حرمين حضُوري.

نانو نبي جن جو، بابو علي شاهہ،
شاهن شاهہ شبير، وي ميان، پاڪ پنجن جي سِڪ صبوري.

مَڪي مرڪن پئي شهزادا،
مثل ماهہ منير، وي ميان، نينهن نشي ۾ نازڪ نوري.

حسن حسين پئي عشق جا باني،
واحد جا تہ وزير، وي ميان، پرت انهن جي پڙ ۾ پوري.

گوهر شاهہ گلزار آءُ پيانيان،
ملڪ مدينو ملير، وي ميان، ذوق لڳو آ مون ڪي ضروري.

•

تلهہ: سنجهہ صبوحان سُر صحيح، چئو يا علي، چئو يا علي،
قرب مٿون قدمين کهي، چئو يا علي، چئو يا علي.

خيبر واري جنگ ۾، حکم حضرت جن ڪيو،
عرش کان آيو وَحي، چئو يا علي، چئو يا علي.

ميم جائي مهر سان، مسرور بنجي ميل ۾،
مست ٿي، پيءُ مئي مَهي، چئو يا علي چئو يا علي.

روپ رياضت جو رنگي، رنگ راڳ ۾ روحي رَچي،
رمز رندي ۾ رهي، چئو يا علي، چئو يا علي.

ملت محمد ذوق سان، اسلام واري شوق سان،
اِي ءُ گوهر شاهہ پارس گهي، چئو يا علي، چئو يا علي.

•

تلهہ: مُحمدي مٿخان ۾، تيو مرتضيٰ مشڪل ڪشا،
سِهرا پڏي ميدان ۾، تيو مرتضيٰ مشڪل ڪشا.

وَر وسيلو وِير آ، واهر ولهين جي واهرو،
وَسِهن ۽ ويران ۾ تيوء مرتضيٰ مشڪل ڪشا.

انجيل، توريت ۽ زبور ۾ آهي ذڪر،
جا بجا قرآن ۾ تيوء مرتضيٰ مشڪل ڪشا.

دَمَڪ دمي، لحمڪ لحمي، روحڪ روحي روپ سان،
جسمڪ جسمي جان ۾، تيو مرتضيٰ مشڪل ڪشا.

توحيد جو تصور چڪي، ترتاب جي تجلات ۾،
تر طوراني تاب ۾، تيو مرتضيٰ مشڪل ڪشا.

برهہ جي بازار ۾، بيچون مَٿون بلبل بني،
گُن گوهر شاهہ گيان ۾، تيو مرتضيٰ مشڪل ڪشا.

•

تلهہ: آهين اڙين جو آسرو، مشڪل ڪشا توڪي چوان،
مالڪ آهين لولاڪِ جو، مان مرتضيٰ توڪي چوان.

حاتم جهڙا ڪئين هزارين، نوڪر سونهن تا تو اڳيان،
آهين سِخي سلطان تون، صلي عليٰ توڪي چوان.

تون يتيمن يار آهين، تون ضعيفن جو ضمان،
تون پيغمبر جو پيارو، لافتيٰ توڪي چوان.

تون ولهين جو واهرو .آهين عاصين جو اجهو،
ڪيو امدادي عشق واري، اسدالله توڪي چوان.

گداگوهر شاهہ در تنهنجي، جو صدا ڪري ٿو سڪ منجهان،
راز ڏياريو ڪو رندي، رهنما توڪي چوان.

●

تلهہ حملا ڪر ڪي حُسنات ڪا، حضرت حسين آيا،
ٻڌڪي شملا شغلات ڪا، حضرت حسين آيا.

ميدانِ دي مناري، پرگهٽ پسڻ پساري،
ڪرڪي طبَل تجلات ڪا، حضرت حسين آيا.

عباس عشق چلايا، بازو ندي ڪپايا،
جلوا ڪرڪي جذبات ڪا، حضرت حسين آيا.

محبت واليان ملاريان، بيحد هويان بهاريان،
بن ڪي برهہ برسات ڪا، حضرت حسين آيا.

گداگوهر شاهہ بردا هئي، شاهہ حسين ڪي دزدا هئي،
ڪرڪي ڪرم، ڪلمات ڪا، حضرت حسين آيا.

●

ٽلهہ: معاف ڪر مشڪل اسان جيءَ مهر سان مشڪل ڪُشا.

دم نہ گهرجي دير ڪائيءَ اچي ولهين واهر ٿيوءِ
جو آهي مدعي اسان جوءِ مات ڪر سو مرتضيٰ.

برهہ ڪرين بخشيش بيشڪ رحم جو آهين درياءَءِ
مدد آهين مومن جيءَ لڪ لحظي ۾ لافتيٰ.

ملڪ جو مختيار آهينءِ توڻ ببر نر بي رياءِ
در تنهنجي جا سڀ سلاميءِ اولياءَ ڪيئي انبيا.

گوهر شاهہ گولو اوهان جوءِ نيازمند نوڪرءِ ننگيءِ
جام ڪوثر جو پياروءِ آهي صاف صوفيءَ جي صدا.

•

ٽلهہ: صورت مٿان سردار جيءِ عاشق علي علي آءِ
صاحب ساري ثقلين جوءِ سالڪ علي علي آ.

نبوت وارا نيشاناءِ ٻچڙا ڪري قرباناءِ
گهر تڙ گهوري خزاناءِ صادق علي علي آ.

وارث ولي ولهين جوءِ آهي آسرو اڙين جوءِ
حامي سدا هيڻن جوءِ هاتڪ علي علي آ.

گداگوهر شاهہ سچاروءِ دين جو بلند نغاروءِ
طمعون دنيا کان نياروءِ تارڪ علي علي آ.

•

تلهہ: انوارہ اظهارہ اظهر علي آ، مهندارہ مختيارہ مظهر علي آ
سرکارہ سردارہ صفدر علي آ، ديدار دلدارہ دلبر علي آ
کردارہ قربدارہ قلندرہ علي آ، رسالات، رنگ بات، رهبر علي آ
پڳدارہ پتدارہ پڌر علي آ، معبود، مسجود، ماهر علي آ
ڪٿي جنگ خيبر تيو حاضر علي آ، ڪرن ڪوٽ هڪل سان غضنفر علي آ
گوهر شاهہ گويا ڪٿي حيدر علي آ، ضعيفن ولهين جي واهر علي آ

•

تلهہ: پاڪ ٿيو پڌرو پيارل، عرب ۾ حضرت حسين،
چنڊ ٿي اڀريو شمع سان، شب ۾ حضرت حسين،

سر ڏني سهرو سخي، قربٺون ڪڏي منجهہ ڪربلا،
سرتاج ٿي بيٺو مڇي منصب ۾ حضرت حسين،

روز شب راهون نهاريان، پلپل پڪاريان پٺي،
ياد آ قائم سدائين قلب ۾ حضرت حسين،

صاف دلين ڪي سدائين، سڪ پنجتن پاڪ جي،
توحيد جي تجلات سان طلب ۾ حضرت حسين،

گوهر شاهہ گولو غلامي، چاڪر پنجتن ذات جو،
هردي اندر ٿيو هميشهہ حب ۾ حضرت حسين،

•

ٽلهہ: آيا حسن حُسين سلطان ٻئي، عاشق شمع جا پروان ٻئي،

سورهيہ سي، شهزادا شير جوان، مانجهي مست محبوب مٺير جوان،
دانهہ دلاور دلير جوان، دولهہ، دفتر، ديوان ٻئي،

ڏٺي سر ڪٽيائون سوپ سچي، ٿيا پاس امتحان جي رنگ ۾ رچي،
ساقي ڪوثر جا ٿيا پاڻ اچي، پڙهي قرب وارو قرآن ٻئي،

پسر حيدر جا پير جوان، شهنشاهہ سجاد، شبير جوان،
حَامي حسن حُسين امير جوان، مالڪ جنت جا سي جوان ٻئي،

وٺي دوزخ جي باهہ وسامي، آ جنهن حُسين اچي ٿيو حامي،
ڏٺي گوهر شاهہ تن جي غلامي، آهن مون تي سدا مهربان ٻئي،

•

ٽلهہ: اڄ شام دي وچ بيمار آيا، بن شاهہ قيدي لاچار آيا،

پياري پير حسين دي پسرکون، زين العباد رندي رهبر ڪون،
وچ ڪوفي دي ساڏي سرور ڪون، مل لوڪ ويکڻ ڪي هزار آيا،

سارا بار برهہ دا سيد چايا، ڪر شام شهر دي بازار آيا،
نال طوق زنجيران دي سيد چايا، ڪر قيد شمر بدڪار آيا،

چوڏهان، پارهان وچ هويا چٽا، ميڏا رهبر ساري ڏيهہ ڏٺا،
پاڪي پيرين ڪڙيان، محب مٺا، گهن عابد اُنان دي مهار آيا،

غازي گوهر شاهہ ڪوئي بن ڪي آوي، ايڏا بار ملامت مرد ڪو چاوي،
ناتا نينهن والا ڪوئي ناڻ نڀاوي، تي عشق عجب اظهار آيا،

•

تلهہ: ڪڪر ڪانگ ڪريءِ وچون وسن ٿيونءِ رُهيون رانگ ڪريءِ
وچون وسن ٿيونءِ

جوڙي ناد ڪيئي ڪرنايونءِ تپي تانگ ڪريءِ
وچون وسن ٿيونءِ

وهوا وڪار جون ٺهڪن ٿاريونءِ سارنگ سانگ ڪريءِ
وچون وسن ٿيونءِ

دهلي دکن ۽ روم ولايتءِ چڇي چانگ ڪريءِ
وِچون وسن ٿيونءِ

گوهر شاهہ گرنار مٿاهونءِ وڏي وانگ ڪريءِ
وِچون وسن ٿيونءِ

•

تلهہ: جُهڙ جَهڪور ڪريءِ وچون وسن ٿيونءِ آگم اور ڪريءِ
وچون وسن ٿيونءِ

ڳڙا سانوڻ مُنڍ مهر جاءِ پچي پور ڪريءِ
وچون وسن ٿيونءِ

ڪنوٽين سانءِ ڪپري تيءِ شاهي شور ڪريءِ
وچون وسن ٿيونءِ

موتي ماڙ ملڪ تي مُرڪيءِ ذاتي زور ڪريءِ
وچون وسن ٿيونءِ

گوهر شاهہ گجرات برن تيءِ ڍنيون ڍوراءِ ڍور پريءِ
وِچون وسن ٿيونءِ

•

ٿلهہ: سانوڻ مينهن سنگهارہ مون کي اچي ملندا،
سنپيارون لهندا،
اچي ملڪ ملير جي مون سان ڪانگا قربدارہ خبر خاصي ڪهندا،
سنپيارون لهندا،
ڪامي آيا ڪڪر ڪوڏاڻا، وسي ٿيا ولهارہ گوڙن سان گهندا،
سنپيارون لهندا،
پري اباڻا آب جون اويون، پٽن تي پنهوارہ پيالين پيئندا،
سنپيارون لهندا،
مارو گلزار گاهن جي گوهر شاهہ ٿرپسي ٿڏڪارہ رهاڻيون رهندا
سنپيارون لهندا،

•

ٿلهہ: اتر کان اظهارہ ڪڪر ٿيا ڪارا، ڪري آگمِ اسرارہ
ڪڪر ٿيا ڪارا،
ڪشت مان ڪارونيارِ ٻڻائي ويڙوہ ڪري ڪوڏ قطارہ
ڪڪر ٿيا ڪارا،
ڪري ويس ورهہ جا وَهوا، وسڻ جا وٺڪارہ
ڪڪر ٿيا ڪارا،
ڇِمَ جَهڪورَ جُهڙ ڦڙلائي، جوڙ ڪري جنسارہ
ڪڪر ٿيا ڪارا،
گوهر شاهہ گلزار گلابي، گجڻ جي گجڪارہ
ڪڪر ٿيا ڪارا،

•

تلهہ: سارنگ ڇا سينگارہ مينهن تي مَتّياہ

سارنگ سانگ ڪري آيو سُرهوءِ وٺي برسات ڪٿوري ترهوءِ
وسي پئي وڏڪارہ دولهہ دُک ڪٽيا.

اتر پار ڏي ڪڙا ڪڪر ٽياہ موهر متارا ڀَمڪن ڀڪر پياہ
وسي پيا وَلهارہ ڪاهڙ ڪنيپ ڪٽيا.

ڪنوڙين ڏاڍا ڪيل ڪياہ آڏيءَ جو مينهن ميل ڪياہ
جُهڙ ڦڙ جي جنسارہ آڻي جهنگ جَهٽيا.

سارنگ لاءِ سِڪن پيا تاڙاہ سانگي مينهن، گُهرن ڪنيون ساڙهاہ
پهري ڪوڪڙ ڇا هارَہ تاڙِٽ تن متّيا.

گوڙ گوهر شاهہ ٻُجهي بادل ۾ مهر موچاري سُجهي بادل ۾
گاهن ڇا گلزارہ ڪٻڙهن نا گهٽيا.

•

تلهہ: سناسين جيان سدا سچ ۾ وَتان دونهيون دکائيندوءِ
ڪري جوڳي ويو جاني، وَتان مرليون وڄائيندو.

ماٺهو تا چون چريو آہ خرابين منجهہ ڪريو آہ
وس پنهنجي ۾ ناهيان مان، وتان ڳوڻن ۾ ڳائيندو.

ٽُٽا ڏاڳا عداوت جاہ چڙهي ويا منڍ محبت جاہ
سچڻ جي مان سخاوت جاہ وتان سخن سڻائيندو.

گوهر شاه چوي لنگهي لانگهوءِ چني سڄڻ چڏيو سانگوءِ
جنين جي نينهن ڪيس نانگوءِ وتان در در پڇائيندو.

•

ٿلهہ: برهہ بيحد بات بيان، اونهو بحر عشق جو آهي.

برهہ پڙهايون جن کي باتيون، ڪُهن تنين کي قرب جون ڪاتيون،
ڪل پين کي ڪَان، خبر جنين کي عشق جي ناهي.

گهيڙ انهيءَ ۾ گهڙندا عاشق، توڪل جا ٻَڌي ترها سالڪ،
سرُ ڏئي سلطان، لاڳاپا ويا لوڪ جا لاهي.

جن، ملائڪ جي جاءِ نہ جا تي، تڪيا طالب ڪن وڃي تاتي،
انهيءَ جوءِ جوان، ڪوپا ويندا ڪي ڪي ڪاهي.

بي رنگيءَ جو رنگ نہ ڪوئي، چاڙهي سچاڻي ساڳو سوئي،
گوهر شاهہ جوگيان، سالڪ سمجهڻ سٿرو ناهي.

•

ٿلهہ: تنهنجي عشق ڪئي اظهاري، ناياب نسنگ نرواري.

تنهنجو نينهن نشابر نٽڪو، چوڏار چالاڪي چٽڪو،
لٿو دل تان سارو ڪنڪو، تنهن جي برهہ لائي آ بهاري.

تنهنجو عشق عجائب اعليٰ، جنهن ڪٽيا ڪاف ڪشالا،
پُر پياري پاڪ پيالا، تنهنجي ڪامل قربداري.

تنهنجو نام نظم نوراني، سرِشار صدر سلطاني،
تنهنجو پيد بزم بستاني، جنهن لائي آ مينگهہ ملهاري.

تو وٽ گوهر شاهہ غلامي، تنهنجا سوين شاهہ سلامي،
ويئي ياد ۾ رات وهامي، ٿي گهر گهر ۾ گلزاري.

•

تلهہ: هيڏو ستم سَهايئيِ، مون تي تورو لڪن جولايُئيِ.

جرجيس کي ڏيئي جفاءِ قتل يحييٰ ڪرايئيِ،
سرمدؔ عليءَ کيِ، سهڻا سائين هڪ هڪ ڪري مارايئيِ.

بلاوَلؔ کي برهہ ۾ ڏاڍي پيچ پيڙايئيِ،
ڏئي زور ذڪريا تيِ، سر ڪرٽ سان چيرايئيِ.

حضرت يوسف کيِ، پاڻرن هٿا راڻ، ٻڌي کوهہ ۾ وجهايئيِ،
ڪنعان ۾ ڪيئي ورهہ، حضرت يعقوب کي رُئاريئيِ.

حضرت ابراهيم نبيءَ کي آڙاهہ ۾، ويرين کان وجهايئيِ،
حضرت اسماعيل کي ذبح لاءِ، ڪوٺيِ، آٽي کهايئيِ.

امام حسَن کي زهر ڏئيِ، امام حُسين رڻ ۾ کهايئيِ،
ڪربلا ۾ ڪوڪ وِجهيِ، ڪني عشق جي ۾ ڪنايئيِ.

گوهر شاهہ کي برهہ اندرِ، ننگرہ ننگر نچايئيِ،
سِر سيد جو وِڍي نيزي چاڙهي ڦيرايئيِ.

•

تلهہ: جن سان سنگتؔ ناهي ڪو ذات،
سي جوڳيئڙا جڙلائي ويا.

گيڙو رتڙيون، گودڙيون، ڪنين ڪنڍل، هٿ ۾ ڪات،
ڦيريون ڏئي تہ ڦاسائي ويا.

پورب پچي ويا جيڏيون، تن جي وسري مور نہ بات،
برهہ جي بين وڄائي ويا.

گوهر شاهہ چئي ويو هوءَ ۾ گنجيِ، الله مليس عرفات،
پنهنجو ڏيهہ ڏسائي ويا.

•

تلهہ: سيرڪرون سِر دم دي اندر ثابت سارا ثاب ميان،
آيا يار اڳڻ اڄ ميڏي، خوبان ڪول نقاب ميان.

آيا اُلتا اُلٽ اهڃاڻام ثابت سيني سوز سماڻام
عرش ڪنون ڏوپار اُڏاڻام عاشق تي تہ عقاب ميان.

ڪوڙ ڪباب هِن ڪُسڻ دي، ماهر موج مدام مچڻ دي،
پي پُر تي پيچ پسڻ دي، پيالا نور نجاب ميان.

چيريان دي چمڪاري اندر بنيا بيک بقادي بندر
ميڏي مت مغان دي مندر پيالا شوق شراب ميان.

ڪرڪي نينهن نظاري ننگي، چاڪي ساز ستاري سنگي،
رگ رگ دي وچ روحي رنگي، وچدا روپ رباب ميان.

لڳي نيڻان دي نوڪ نرالي، مستو مست منگهن متوالي،
مليا گوهر شاه مست جلالي، ويکو لک مهتاب ميان.

•

تلهہ: ڪري جانب ويو جوڳي، منگهن مُرليون وڃايون مون،
بيراڳين جيان بي خود بز ۾ بره باهيون ٻڪايون مون.

ڪري ريهاڙ رندن تي، ٻڌايان راڳ راڃن ڪي،
سڄي هن لوڪ ڪي ساري، سٺون سورن جون سٺايون مون.

ترڪ ڏيئي طعام ۽ تڪيو، تهدل تي تيار تجمل سان،
تندون توحيد جون تن ۾ تنبورن جيئن تپايون مون.

ڪلهي ڦاٽو منهنجو ڪنجرو، مٽين سان آ مڙهيل جهولي،
سدا سڪ سوز وارن ڪي، اهي ٻوليون ٻولي ٻڌايون مون.

گوهر شاه گودڙي ليڙون، مٿو منهنجو اگهاڙو آ،
وٺي فوجون فقيرن جون، نسنگ نڪري نچايون مون.

•

تلهہ: همہ ديکها هي ديدارہ تماشا تجمل کا واہ واہ،
ظهورا ذاتہ عجب اثباتہ ڪِتا هے نرمل کا واہ واہ.

نظر ناسوتہ لقا لاهوتہ پکڙ ملکوت مکاني کوہ
جوڳي جبروت ديکها هاهوتہ منارا مکمل کا واہ واہ.

محبت جا مينهن، وسيا سيپ ڏينهن ماريہ نينهن والا نعرا،
ڪِتا اظهارہ نسنگ نروارہ ڏيانا ڏرمل کا واہ واہ.

نظارے نازہ کرکي رخ رازہ اُڏايا باز برهہ والا،
مجني ممميرہ عجب اکسيرہ ديکها هي ول چل کا واہ واہ.

گوهر شاهہ گيانہ ڪِتا امتحانہ جهپيا نشان نظارے کوہ
گهگهن گلزارہ برهہ بازارہ بهارا بلبل کا واہ واہ.

•

تلهہ: چِڻڻي پنيور جون مارڙيونہ
هتان هاڙهي هلبوہ راز رنگي رلبو.

آهي سمر سُڄ جو سک سڄڻن جيہ
هِن پنيور کانہ پينرہ پنهنجو پاڻ پلبو.

راتيان ڏينهان دل ۾ دُکي دردہ دونهونہ
جوش جانب جوڙي جيڏيونہ جيءُ اندر جهلبو.

ووءِ ووءِ منجهانہ چاورندءِ ويگاڻيہ
صحيح سور سڄڻ جوہ ٻئي سان ناهي سلبو.

گڏجي گوهر شاهہ کيچ ڃي کٽک ۾
پنهنجي خاوند ساڻ خوش ٿيہ کولي گهونگهٽ ڪِلبو.

•

ٿلهہ: اچي دوست ڏينڌو دلداريءِ آءُ تہ جيڪس هيڙس ڏاريءِ
ڪنڌو قرب اسان تي ڪوهياريءِ

چيتا شينهن چرن ۾ رهن تاءِ ڏاڍو ڏک تہ ڏکيءَ کي ڏين تاءِ
ڪيو گوڙ گسن تي گهمن تاءِ منهنجي توبہ توبہ زاريءِ

ڪيو نينهن جنين کي نانگوءِ ناهي سر جو تنين کي سانگوءِ
آهي عشق پنهل جو اٽانگوءِ پيي واٽن تي آهي واريءِ

اوڪا ڏونگر لڪيون ڏاڪاءِ گهڻ گهيڙ جبل جا جهاڪاءِ
سڻ! وزتون ولهيءَ جا واڪاءِ اچي پاڻ ڏجاڻ ڏيکاريءِ

ويندا غم گوهر شاهہ غازيءِ ٿيندو رحمت سان رب راضيءِ
منهنجي هر دم نيازسان آزيءِ مون پاتي آ ڳچي ڳل ڳاريءِ

•

ٿلهہ: ويک حال ميرا لاچاري داءِ ڪر ڪرم آيا سرداري داءِ

سانون ڳل وچ هر دم ڳاري هيءِ در دلبر دي اساڏي زاري هيءِ
قربان سري سو واري هيءِ ڪرڪي آيا حسن هزاري داءِ

ڪيتا غرض اهو مين جاني ڪونءِ دلدار اپني لاثاني ڪونءِ
کول تاز نقاب نوراني ڪونءِ ويکها شاهہ درشن ديدآري داءِ

نرگس ناز والا آيا نرمل هيءِ پڳدار پوشاڪي پيارل هيءِ
سينگار ڪيتا ميڏي سهٹل هيءِ ڪليا چشم چمن چمڪاري داءِ

ڪري جانب ميرا جلوه چٽانءِ آکي عاشق گڏ ٿيون تتانءِ
آکي گوهر شاهہ مڏيان گهول گهتانءِ مليا گل عجب گلزاري داءِ

•

ٿلهہ: عينان دي اشاري هي حسن دا جلوه لا الله الاالله
پنبڻيان کي پساري هي لا الله الاالله
محبت ديان موجان ٿيان ڪجليان دي ڪناري هي لا الله الاالله
ڪرن ديواني عشاقا نونہ نينان دي نظاري هي لا الله الاالله
گوهر شاهٔ غازي وڄيندا نوبت والي نغاري هي لا الله الاالله

●

ٿلهہ: ڪو دم دلبر آءُ هام آءُم رهبر آءُ

تنهنجي خاطر باغ بنايم تنهن ۾ گلابي عطر ڇنايم
پيار سان پرور آءُ ها آءُم رهبر آءُ

تنهنجي خاطر جا موپاتم ڪري چمڪارا چير وڇايم
سانول سرور آءُ ها آءُم رهبر آءُ

تنهنجي خاطر ٽيس ويراڳيم باغ بندر تي بُلند بيراڳيم
بزه جي بازر آءُ ها آءُ رهبر آءُ

تولاءِ گوهر شاهٔ بنيو گدا گر ڳليءَ ڳليءَ ۾ صاف ٽناگر
مهر سان منور آءُم ها آءُ رهبر آءُ

●

تلهہ: برهہ جي بازار ۾ عشق وارا آئياءِ
حُسن جي موتل اتي ڪِن ڪُڏي ڪنڌ ڪپائيا

ڪڏهن برهہ باهہ آءِ ڪڏهن بحر درياهہ آءِ
ڪڏهن چاڪر شاهہ آءِ لڪين لقب لائيا.

مڇ محبت ماڳ ۾ سورن جي سهاڳ ۾ءِ
ويراڳين ويراڳ ۾ محبت مينهن وسائيا.

فرهاد ۽ مفتون جهڙاءِ صنعان ۽ مجنون جهڙاءِ
طالِس ۽ افلاطون جهڙا جا دو عشق جُهڪائيا.

گدا گوهر شاهہ گُهور ۾ حُسن جي حُضور ۾ءِ
نيڻن واري نور ۾ ناز آهن نوائيا.

•

تلهہ: نينان نينهن نروار ڪيتا
چير چمڪن چمڪار ڪيتا
جامي جنگي جنسار ڪيتا
چاه چشم چمڪار ڪيتا
گوهر شاه نون گلزار ڪيتا

•

تلهہ: جيڪو خيال پنهنجي سانءِ خدا ڪي مڃي.
ويڙهي ويءُ وحدت ۾ وڃيءِ
جيڪو خيال پنهنجي سان خدا ڪي مڃي.
دوئي ديولءِ پهرئين پور پڃيءِ
جيڪو خيال پنهنجي سان خدا ڪي مڃي.
پرتئون پوٽيون مٿي ايت پڃيءِ
جيڪو خيال پنهنجي سان خدا ڪي مڃي.
گرُ گوهر شاه سهٽي سان سَڃيءِ
جيڪو خيال پنهنجي سان خدا ڪي مڃي.

•

تلهہ: مصور جوڙ مٽي وچون مورت ڪيتي محلي وچ موجود،
باغ بهار ٿياءِ اهين ويلي پتلي ويک وٺڪار ودود،

مالڪ دي اي معنيٰ ويکهو ڪيوين آندا هي پينس وچون ڏوڏ،
آپ بناوي آپ رنگ لاوي علم جاڻي آپ آخوند،

ڪٺي ڪاوڻ دي ڪيتي هوياءِ گلشن دي وچ ڪيوين غدود،
رل مل هوگيا عناصر ان وچہ محبت والا ڪوئي مقصود،

گوهر شاهہ اهين گگن محل وچ ذڪر ڪماڪي ٿيا آسود،
ذڪر والا ڪوئي سيکهين ڏاڪاءِ ڪنون زبوري نبي دائود،

●

تلهہ: وسري نام نٿو نج نام آهيان، آهيان عشق سچو ڪسو ڪوڙ ناهيان،

آهيان پڪي پرڙيهي هُن پارسندو هن رنگ محل ۾ ٽيس ڪار سندو،
ناهيان نرنان ۽ نا نالو نا رسندو، آهيان روح ربي پيو وري يار چا آهيان،

ڪري نام منهنجو لوڪ ياد پيو، سواءِ مِن جي هُتي آهي ڪير پيو،
هي هُو هڪڙو ٿيو وچان غير ويو، ڪعبو پاڻ ٿيس ڪعبي ڪيئن مان ڪاهيان،

شاهي شان منهنجو ڪپن دان پنان وجي ملڪ ماٺيم جهاڳي سفر سناءِ
آهيان ذات حقي مِن پوش بناءِ جي ڪٺي آدم جو رڳو لقب لاهيان،

مڪي دين منهنجو ڪاشي ڪفر جوڙيم، وجي نيل نديءَ ۾ فرعون ٻوڙيم،
نيزو نينهن سندو عشق ميدان ڪوڙيم، عاشق عشق وارا قتل ڪاڻ چاهيان،

گياني گوهر شاهہ گُر ۾ گُم آهن، اوريون الف اسم منهن مونن ۾ پاڻن،
جوڳي جهوٽ سندا دهرا ڏُن لائن، ڪهڙو چئن گهڙين لاءِ ويهي نام ناهيان،

●

ٿلھ: رک خبر ڪا لا حد واريءِ ناٿ نسنگ ٿي نينھن نياري جي،
طلسم افلاطون بنايوءِ ڪيئن چل پل ٿي راند ڪيڏاري جي،
اِڪ جيءَ ڪاٿي مؤن، ٻاهر ٿيندينءِ خبر پوندٿي خيال ساري جي،
سڀ ڪو مسافر ھن دنيا ۾ گھڙي ساعت آھ گذاري جي،
مثل حُباب جي دور دنيا جوءِ پاڙ ڪھڙي آھي اُن ويچاري جي،
جتي آهي دربار خدائيءِ گُھرج اتي آهي وره واري جي،
تارڪ طالب طمع ڪؤن ٿئيءِ ڪو چڻي لالچ لوڪ لاري جي،
گڏيا گوهر شاھ غازي گُر ڪيءِ صلاح وساري نفس ڪاري جي،

•

ٿلھ: احد سوئيءِ احمد سوئيءِ وٿي نہ ويجھو وار ياڻيان،
صورتءِ مورت محمد مولاءِ نور ظاهر نروار ياڻيان،
انا احمد بلاميميءِ حديث ۾ اظهار ياڻيان،
هر مظهر جي سونهن صفاتيءِ دلبر جو ديدار ياڻيان،
گوهر شاه چئي غير ويو ساروءِ اسم سندو اسرار ياڻيان،

•

تلهہ: عشق اُمارا کرکي آنديا، باز چنبين وچ بحري چاندا،

عاشق نون چا اُتهين نيتيس، ڏيکو کَمَ ول کهڙا کيتس،
مار چنبا زت مڙيوئي پيتس، نهين درد کنون کوئي بازو واندا،

ڏي جزب وچون جهارا جهت پٽ، چايس چنبي وچ پڙ تي پونسٽ،
چاڙهہ چلهي تي کيتس پوڳٽ، قوت کباب کرکي کا ندا،

لوڻ مصالحي مرچ ملاکي، جوڙ کي شيخان پُرپکا کي،
آٽ ڏريندا شيخان سيڪاکي، ونڊونڊ ڪاوي کرکي چاندا،

عشق رانجهن دا عجب تي آيا، سمجهہ سياليان تسان پرجهہ نہ پايا،
غازي گوهر شاه ٻاتا لايا، ڳلي ڳلي وچ ڳالهيان ڳاندا،

•

تلهہ: آيا نشانبر نينهن نروار دا، درشن والي دم ديدار دا،

قرب والي چا لاوي کاتي، عشق عروج کر ادب اثباتي،
ذوق زليخا لڳڙا ذاتي، نال يوسف دي حسن هبڪار دا،

کي اندر چون ٻيائي جهڳڙا، فرهاد جبل ڏونگر پڳڙا،
شوق شيرين دا شاهي لڳڙا، صورت والا سيف سينگار دا،

اڏيا دل وچ دردين ديرا، مجنو بر وچ ڏيندا ڦيرا،
کڙا وساوي عشق آکيرا، لڳا اُسکون وره ولهار دا،

عشق آيا هي پاک عجابي، کرکي نشانبر ناز نوابي،
گهور گوهر شاه مار شتابي، کليا چهرا خم خمدار دا،

•

ٿلھہ: خدائي والا صورت دي وچہ نور هئي پسيندا پسيندا،
ڪارڻ ليليٰ مجنو بر وچہ برھہ هئي وسيندا وسيندا.
رانجھن آکي رنگپور دي وچہ جوڳي نام ڏسيندا ڏسيندا،
زليخان دي يوسف ٿي ڪيہ دلڙي يار ڪسيندا ڪسيندا،
آکي گوهر شاهہ درگاهہ دي وچہ رمزان نال رسيندا رسيندا،

•

ٿلھہ: گهرو رنگ گلابيہ غازينہ پرت مجھارئون پھريو يار،
مَتام مٿخاني موکي مت تيہ صوفي ڳائي سِھرو يار،
سي نشانبر ناٿ نچن ٿام نينھن جنين جو نھرو يار،
مستانن ڪيہ مرشد وَٽانہ دان مليو آ دھرو يار،
ڏسي گوهر شاهہ بنيو بُلبُلہ چشمن وارو چھرو يار،

•

ٿلھہ: آهين پر گھٽ پاڻ خدام ڪيٿن چوان توکي ناهينہ ناهين،
آهين رَل مَل جيءَ سان جانيہ ناهين ساعت دم جدام
ڪيٿن چوان توکي ناهينہ ناهين،
مندرہ مسجد تو هين تونہ طلب وارا وچن تندام
ڪيٿن چوان توکي ناهينہ ناهين،
پيرہ فقيرہ امير سناسيہ تنھنجي سارھہ وتن ڪندام
ڪيٿن چوان توکي ناهينہ ناهين،
مرشدہ مستہ ملنگھہ آ معنيٰہ تون گوهر شاهہ آهين گدام
ڪيٿن چوان توکيہ ناهينہ ناهين،

•

تلهہ: کيل ڏسڻ آيو پاڻهي پنهنجوءِ صورت جو سلطان،
احد منجهئون ٿي احمد آيوءِ اولئي ۾ انسان،
خلق الآدمءِ صورت ساڳيءِ ڪَهيو قول قرآن،
ڪليو ظهورو ظاهر ذاتيءِ مورت جي مٿخان،
سمجهڻ سالڪ ڪاپڙي ڪي ڪيءِ گوهر شاهہ جو گيان،

•

تلهہ: هو سچاڻُج حال حقانيءِ پَچي مڪر جي هيءَ محلات،
دم نہ ٿي تون غافل غازيءِ الف واري اور اسمات،
طالب گم ڪرءِ تال طلسم ڪيءِ ورهہ جي وائي ڪر تون وات،
نام نسنگ جهَپ هڪڙو نانگامِ پيا نفي ڪرنام صفات،
بيراڳين تي روز برابرءِ وسي برهہ جي بوند برسات،
آهين صورت ساڳي سائيءِ تو ۾ ظهورو ڪيو آ ذات،
قرآن مجيد جي گدا گوهر شاهہ آهِہ سُٹائي هيءَ سُخنات،

•

تلهہ: سارا لوک دنيا وچون چلٹا هيءِ بدن خاک مٹي وچ رلٹا هي،
ڪرڪي دل فولاد ڪيءِ آپي آپ دنيا ڪنون پلٹا هي،
دوگهڙي ڪا کهيل هيءِ آخر نرالا رهٹا هي،
دارا افلاطون ڳئيءِ اِٿ نہ ڪوئيَ ٽِڪٹا هي،
گوهر شاهہ گُن گيان ڪامِ نال سالڪ دي سلٹا هي،

•

تلھ: نينھن مان نروار ٿيا، ننڍ ڇڏي نانگا گهٽي،
روز شب تن کي رنگي، دل ۾ آهي دائم ڏٽي.
ٽال جي بستي ڇڏي، طالب ٿئي ڪو ترڪ جو،
ڪيئي طمع تڙي ڇڏيا، طمع جي جن کي تٽي.
وحدت جي واٽ ۾، واقف ٿيا ويچار ڪؤن،
ورهٔ جي ويراڳ جي، ويڙه تن کي آوٽي.
ڪيل ۾ خرڪو پائي، ڪُپي بيٺا خان ٿي،
خوف سان خدا جي، خيال ويا خامي ڪٽي.
گوهر شاهہ غازي ڪئين، در وڪاٽا دوست جي،
پير مُغان پڳدار جي، پيرن سندي آهيون پٽي.

●

تلھ: ڪوئي مرد ٿي ماڳ ملهاوي، بار ملامت چاوي چاوي.
پرت والا پي پيالا، گل پيشوازي پاوي.
عاشق بن اظهار احد ڪا، آراڏي تي آوي.
جوڳ دي وچ جسم جلاڪي، جوڳي جوت جڳاوي.
گوهر شاهہ گام وحدت وچ، نينھن نشانبر لاوي.

●

تلهہ: مليا آب حيات کا شيشام پٽ پٽ ڪرڪي پيسان، پينسان.
جهولي چاڪي جوڳيان والي، بربيراڳڻ تيسان، تيسان.
سُهڻي صورت هادي والي، ويک ديدار مين جيسان، جيسان.
ڪي ٿي گداگر، ڪيٺي سڪندر، ڪرن بخت ديان ريسان، ريسان.
ڪٿ گوهر شاهہ ڪٿ گادي والا، ڪٿ ڳهن دي فيض ديان بيڪان بيڪان.

•

تلهہ: قائم ڪيا آهن حيدر، صفدر، مردن جا مئخانا.
دود دکايو ويهن ويراڳي، آڌوتي عُريانا.
ڳائن ساز سنياهيو سُرتيام عاشق عاليشانا.
لنگ پڌي تام لا سين اورين، لاهوتي لاثانا.
گوهر شاه گُر ويرو پَڇاڻن، گاروڙين جو گيانا.

•

تلهہ: نينهن پڙهايم نام خدا، جوم مَئي جا پيتم ماڻ.
لا وجودي ويهن ويراڳي، واٺي وحدت وٽاڻ.
"الله" واري اسم جي هَلاءِ سيني منجهہ سِراڻ.
جن ڏٺوم ڪلتار قلب ۾، ڪانهي تن ڪي ڪنهن جي ڪاڻ.
غازي گوهر شاهہ رهن ديوانام پسي چشمن جي چانڊاڻ.

•

تلهہ: برهہ بات ڳولي لهہ بن ۾ تون، وحدت ويڙهہ وطن ۾ تون،

نام سڄاڻي، نام پُڪارڃ، بڻ ارادا، وهم وسارڃ،
صورت واري صحن ۾ تون،

نيڻن واري ناز نظاري، اذکر کم جي آر اشاري،
فذکروني فن ۾ تون،

اکڙين وارو عشق کمائي، رهبر سان ڏس راز رَلائي،
چشمن واري چمن ۾ تون،

گدا گوهر شاهہ تي گلزاري، عرب عجم ۾ باغ بهاري،
بشر واري بدن ۾ تون،

•

تلهہ: آيو جوڳي ناٿ جبل ۾، پلي آيو ٿي سامي،

ڪڻ ڪپر پيا ڪاريهر ڪيترا، سيئي ٿيا سَلامي،

يادگيريءَ يار جيءَ ۾، وڃي ٿي رات وهامي،

ويا وحدت جي واديءَ ۾، خطرا سيئي خامي،

آهي هميشان در دلبر جي، گوهر شاهہ جي غلامي،

•

ٿلھ: صنعان سوَئريون چاري، وڏو نائي، نينھن نظاري،
گمراھ ٿيو شريعت کان، پيو مولوي منجھ مونجھاري.

حسن، جنھن کي حيران ڪيو، تنھن ڦِٽي تخت طولان ڪيو،
مجنوي کي مستان ڪيو، بر ۾ سِڪ بيھاري.

سچو فرھاد اعليٰ عاشق، صورت موھيو، ساڏو سالڪ،
شوق شيرين جي ۾ سوئي شائق، چڙھيو ڏونگر ڏاري.

ڪاڻ بديعل، صيفل سنبري، شھر مصر مٿون نادر نسري،
ھليو ملڪ ارم ڏي اُسري، توڪل ٻيڙو تاري.

غازي گوھر شاھ ڳام ۾ ٿيئڙا، شمع تي پروانا ويئڙا،
دانھ ڪيئي ديوانا ڪيڙا، لکين عشق اجاري.

•

ٿلھ: آيو دولھ دلاور، دلدار عشق جو،
کُليو ديدن جي ديري ديدار عشق جو.

قائم قدم ڪثر سان، آري عجب اثر سان،
ناتو لڳو نظر سان، نروار عشق جو.

ڪيفي ڪجل ڪمالي، مورت موھن مثالي،
جڳ ۾ جنگي جلالي، جنسار عشق جو.

نيٽن جو نينھن نِھرو، ڳايون صفا تي سھرو،
چالي چشمن جو چھرو، چمڪار عشق جو.

ڳندرو گوھر شاھ آڙو، تن من وڃي ٿو تاڙو،
ملنگھ مٿي اگھاڙو، مھندار عشق جو.

•

تلھہ: پنھنجو پرين پسايوءِ حُسن هيڪار جوءِ
تجلو ڪري نوراني‘ صورت سينگار جو۔

دلبر جا ڏند موتي‘ مرجان لب مثالي‘
سونھين گھرو گلابي‘ رنگڙو رخسار جو۔

قد‘ سَرَوَ جان سڌائي‘ ڪيئي بسَرِلڪي ڪمالي‘
نازڪ بدن نوراني‘ گُلين گلزار جو۔

مورت موهي لاثاني‘ صورت سچي سھڻي جي‘
پرگھٽ حسن پسان تو‘ برھين بازار جو۔

گويا گوھر شاھہ گياني‘ تن من تصوف تصور‘
ونحن وڪر وِھايو‘ وحدت واپار جو۔

●

تلھہ: سينو چاڪ جگر ڪباب ڏئم‘ دست دلبر جي شيشو شراب ڏئم۔

آيو انا احمد اولي ۾‘ خاوند خيال پنھنجي خاڪي چولي ۾
اعليٰ عشق عجب ارباب ڏئم۔

آيو خلق الآدم صورت سان‘ معنيٰ محبوبيءَ جي مورت سان
منگھن مير مثل مھتاب ڏئم۔

سرتيون سرھو ھُيو سير صحيح‘ آيو رمزن ۾ رانول رمز رھي
ننگ نينھن نظر ۾ نواب ڏئم۔

پھري ڳل ڳانا آيو سھرن سان‘ رنگي روپ چٽائي چھرن سان
ڳلي ھار گوھر شاھہ گلاب ڏئم۔

●

ٿلهہ: ناز وارا ناتو لائن ٿاءِ بي پرواهي راز ڪمائن ٿا.
ڪي سندن حُسن تي عاشق ٿياءِ پروان پتنگ ٿي آڙاهہ پيا
سِر سلطان سوين جلي جوان وياءِ ڪُڏي ڪوپا ڪنڌ ڪپائين ٿا.

چقمق چشمن چهري ۾ گويا رنگ گلابي گهري ۾
پائي پير بره جي بحري ۾ نينهن نازڪ نيهي نپائين ٿا.

محبوب مستانو لاثاني آءِ سهٽي صورت صاف سبحاني .آ
تنهن توُن بلخ بخارو قرباني آءِ قمر شمس اڳيئون ڀئي شرمائن ٿا.

تڪو تاب نيٽن جي تيرن جوءِ آهي غالب ستارو حسين جو
هٽي جادو حسن سان نيٽن جوءِ لکين گهوٽ گوهر شاهہ گهائين ٿا.

•

ٿلهہ: عجب عشق اڇڻ پيرين چير پڌڻ
اهو ناهي نچڻ ٻيو چاهي ڙي.

نانگا نينهن وارا ٿيا نروار نسنگ مجني مير جهڙا مستان ملنگهءِ
پسي حسن شمع ڪاهي پون پتنگ اهو ناهي پچڻ ٻيو چاهي ڙي.

جنهن سربره لڳوءِ تنهن سربار چايوءِ صنعان صحيح ناتو نينهن لايوءِ
پايو جوان جٽيو بت خانہ آيوءِ اهو ناهي پسڻ ٻيو چاهي ڙي.

شاهہ منصور مستيءَ ۾ مير مچيءِ روحي رمز رنگڻ ۾ رند رچيءِ
چڙهيو سوريءَ تيءِ ڪٿي سوبِ سچيءِ اهو ناهي ملڻ ٻيو چاهي ڙي.

غازي گوهر شاهہ خاصي خبر سٽيءِ واري ورد چڏيا خطرا خيال ڪٽيءِ
آيو عشق آدم ۾ هام هٽيءِ اهو ناهي ٻولڻ ٻيو چاهي ڙي.

•

ٿلهہ: اسانون عشق لڳا اظهاري، جنهن لائي باغ بهاري، ڪيتا جلوہ حسن هزاري،

شاہ حُسين هي آيا، جنهن محبت مينهن وساياءِ سهٽي بار بره دا چاياءِ
حُر حملي دي هسواري،

لڳا بره لاثاني دليليٰ داءِ سڻ حال احوال اُهين دا، هي مجنو نانءُ تهين دا
جنهن نون ويڙهہ ڪڙي والاري،

مذهب توڙ چڙيندا جڪ جٽيا جوڙ پهريندا، ڪر رام دعائين ڏيندا
جنهن دا نانءُ صنعان سچاري،

ڪر طبل تيار تماشاءِ جڙ آيا شوق شهنشاه، هي شاعر بيشڪ بلاشاہ
جنهن نينهن ڪِتا نرواري،

سرمد والي صفائي، وچ دهلي سيس وڍائي، ڪِتي قرب والي هے ڪمائي
جڳ جوش جڳيندا جاري،

موج ملتان مچائي، هے ڪلڙي شمس ڪلائي، اهو هويا حڪم خدائي
گر عشق ڪيتي اظهاري،

شوق شاهاني والاءِ چل آيا ڪرڪي چالاءِ نينهن جنهن دا نالا
ٿي گوهر شاہ گلزاري،

●

ٿلھہ: پنھنجو پاڻ ڏيو کو ديدار مٺا، کيو عشق اوھان جي اظھار مٺا.

تنھنجي درشن لاءِ دل ماندي آ، ھڪ وار نہ ورھہ کان واندي آ،
مردم حب اوھان جي ھيڪاندي آ، اچي لھہ کا سار سنڀار مٺا.

لڳو نينھن تنھن جو تيس آءُ نسنگہ، پڇي جيئن شمع تي پرواني پتنگہ،
ڪجو مھر اسان تي لاٿان لُڪنگھہ، تنھنجو جڳ ۾ ڪليو جنسار مٺا.

جڏھن عشق لڳوءِ تڏھن تيس چريءِ، کُلي درشن واري ديد دريءِ،
منھنجي دلڙي دردن ساڻ پريءِ، ھيڏي واڳ ورڻ جي کا وار مٺا.

تنھنجو گوهر شاهہ کي آھي غمءِ، اچي ڏيو دلداري کا صاف صنمءِ،
خطرا خام خيالي ٿين ختمءِ، تنھنجي حسن لايو ھيڪار مٺا.

●

ٿلھہ: صحيح صورت ھي سبحانيءِ، اعليٰ عشق عجب انساني.

ڪيتا جوت چشم چمڪاراءِ، لايا نينين نينھن نظارا
ٿيا روشن جڳ سڀ ساراءِ، ڪليا ناز نقاب نوراني.

وڃ مورتءِ، صورت سائيءِ، بڻ عشق دي پُتلي آئي
ھوئي ڪلڙي نہ ڪنھن نون ڪائيءِ، آيا جادوگر بن جاني.

مجنا! ليلي ڪاليءِ، نھين اک کا ڏيکڻ والي
ھي ليليٰ ڪعبہ عاليءِ، سک ھوئي صاف سلطاني.

پڻ گيڙو گوھر شاھ گھراءِ، ڳايا صوفي بن ڪي سھرا
روشن جنھن دا ھي چھراءِ، ھي نينھن انھادي نِشاني.

●

ٿلھ: تنھنجي ديد اسان کي خريد ڪيو، توتان صدقي مال عيال ٿيو.

تنھنجي ديد ڪيا ڪيئي ديوانا، ڪن بر ۾ ڪيا آستانا
مثل مجنوءَ جي ٿيا مستانا، سارو ھوش حواس حجاب ويو.

تنھنجي ديد شھيد ڪيئي شير ڪيا، تنھنجي محبت مست مٿير ڪيا
تنھنجي اکڙين ايڏا اِنڌير ڪيا، نمي مُلڪ عراق عجم پيو.

جن ديدن جو ديدار ڏٺو، تن ڪُلئي ڪيو ڪم ڪار ڦٽو
سر تي لوڪ ساري جو طعنو سٺو، پائي زلفن ۾ لاٿان لِٿو.

ڪيو عرض گوھر شاھ غلام توکي، ويو وسري عيش آرام مونکي،
مليو عشق ارباب امام مونکي، جنھن جو ثاني نہ پانيان قسم پيو.

•

ٿلھ: جوڙي نقش نينھن عربي، نروار بنجي آيو،
اولي انا احمد جي اظھار بنجي آيو.

آدم جي ٿي اولي ۾، خاڪي خوبان چولي ۾،
جھنگل جَھڪن، جھولي ۾ جنسار بنجي آيو.

بي رنگ مؤن رنگ چوتيٰ ۾، پولي پولي اُتي طوطي ۾،
آدم جي ٿي بوتي ۾، ديدار بنجي آيو.

ھر جاءِ حسن حقاني، صورت صحيح سبحاني،
رخ ۾ روشن رباني، چمڪار بنجي آيو.

صوفي سُخن سينگاري، پيالا پريمي پياري،
غازي گوھر شاھ گھاري، گلزار بنجي آيو.

•

ٿلهہ: عرض پيرِ مُغان جي اڳيان، عاشقن ارداس ڪيو،
انهن الائي راز سان، پاس ڪيو ناپاس ڪيو.

جاڏي ڪاڍو قرب جو اوڏي لڪڻ ضروز پيو،
درد جو دفتر بنائي، موڪلي اوڏانهن راس ڪيو.

ڦرن تا فيراق ۾ ڦيريدار جيان ڦيرا ڏيو،
ارواح عشاقن سندو اڪنيٰ ۾ اداس ڪيو.

موتئي ۽ رومي گلاب جي، جاءِ ناهي مشڪ جي،
ڳلي ڪتوري عشق جي، جنهن ساري جڳ ۾ واس ڪيو.

گوهرشاهہ چئي غم جنين کي خدا واري خوف جو،
جوڳي، تي گيڙو رنڱي، تن لِڱن تي لباس ڪيو.

•

ٿلهہ: توسان نينهن لائي، آيس پاند پائي.

تولاءِ اُداسي، سِڪ ۾ سناسي،
پيو غرض ناهي، سندرو پڌم ساهي.

وتان آئُ ويراڳي، برهہ ۾ بيراڳيُ،
قربئون ڪاهيون ڪاهي، سيئي سانگ لاهي.

تولاءِ گداگر، سدائين ثناگر،
دل ۾ درد آهي، ڏنو يار ناهي.

تولاءِ گوهر شاهہ ديوانو هميشان،
ڏنم طلب تائي، رکيم سرڙو نائي.

•

ٿلهہ: آيو يار جانيءِ پانيان مهرباني،

وهم ۽ اراداءِ دليل دل جاءِ
سيئي خام واراءِ ٿيا خيال فاني،

صنعانءِ مجنون ۽ فرهادءِ بُلا شاهہ
ڪيئي مست مانجهيءِ پاٿي ڪجل ڪاني،

ناٿ نچن ٿاءِ ناد وڄائيءِ
نسنگ نينهن واري پاٿي ڳچيءَ ڳاني،

گهوريان گوهر شاهہ سيئي مال مڏيونءِ
مرشد ملنگهہ مليوءِ جنهن جو ڏيهہ ڏاني،

•

ٿلهہ: ڪيتا عشق اسان نونءِ اظهار يارو،
ڪرڪي جامي داءِ جنسار يارو،

ماركي نعرا اناالحق داءِ
نر نينهن آيا نروار يارو،

جامي والا پاونداءِ جانب جوڳي ڦيراءِ
لايا چيريان هٿي چمڪار يارو،

ڪُلٿي ڪيف خمءِ خم ڪنيڙي ڪاڪلءِ
لاٿي برهہ بهاري بازار يارو،

محبت مِهر واليءِ هرجاءِ حقانيءِ
ويڪو گوهر شاهہ ڪي گلزار يارو،

•

تلهہ: ڪيا هُل هاديءَ جي حَسنات ، ڪٺي،
جبل جلي ٿيو ٽڪراءِ ڪٿي طور حسن تجلات ڪٺي،
چشم جي چرچيءِ چوڏس چهري ءِ آندا چاهہ زنخ چشمات ڪٺي،
سِر عوشاقن جي تي ڪاهيءِ ڪٿي برهہ بلند برسات ڪٺي،
گوهر شاهہ چئيءِ اسم گگن ۾ ڪٿي جوش واري جذبات ڪٺي،

●

تلهہ: ڪٺي عشق لتوءِ سامان جنگي،
جوڙي مورچاءِ ماگ منصوريءِ هٿي رند بيٺو آ رَمزون رنگي،
تنبون قناتونءِ ڪوڙي پڙ ۾ جُڙي لشڪر بيٺاءِ سات سنگي،
عشق وارن جي ۽ برهہ بازر ۾ هٿي پاڻ حسن جي دلڙي ٻنگي،
گوهر شاهہ چئيءِ غم لتا سيءِ آيو نينهن اسان وٽ ناٺ ننگي،

●

تلهہ: دلبر تنهنجي اکين ۾ ديدار ٿو ڏسان،
درشن واري درٻاريءِ درٻار ٿو ڏسان،

اکڙيون سُرمي سينگاريونءِ رخ شمس جي مثلءِ
سهٹا تنهنجي صورت جوءِ سينگار ٿو ڏسان،

ڪجليون ڪاريون قراريون ڪيفي ڪڪورواريونءِ
تن ۾ خوني خلل جوءِ خومار ٿو ڏسان،

اکڙيونءِ نازڪ نراليونءِ نيم خواب نينهن واريونءِ
ناتونسنگ انهن جو نروار ٿو ڏسان،

اکڙيون گهائي گوهر شاهہ گهريون مٺن ٿيون گهورونءِ
تن ۾ گُلن قلن جيءِ گلزار ٿو ڏسان،

●

ٿلهہ: ڇو ٿيو آهين اداس، دوست وسي تنهنجي ديري،
ويهي ووڙ وجود ۾ ونئي وحدت جو واس،
ونحن واري ويري،
قلب ساري کي کيف سان، ٻوڙ برهہ جي باس،
جوت جڳائج جيري،
دنيا جي ديدار جاءِ ڇڏي سڀ لباس،
وڃ ورهہ جي واهيري،
غم نہ ڪر تون گوهر شاهہ پنجتنن جي ٿي تون پاس،
ڇرڪ نہ توکي ڇيري،

•

ٿلهہ: لڳو نينهن دل کيءِ انڙا مينهن وري،
سالڪ کي صورت موهيوءِ ڇڏي دين ويو
لڳس ذوق ذري،
سڪ ۾ سوز منجهاروُن جهاڳي سمنڊ ويوءِ
پسي ارم پري،
بر ۾ ٻنڊ ٻنجهي ويوءِ لايو عشق ليليٰ،
ويو پارٿ پري،
لڳين گوهر شاهہ گهوٽ ديوانہ جنهن کي عشق لڳوءِ
اُها دلڙي ڇري،

•

ٿلهہ: ديدار دلبر جي ڪري، آ ٻمون ڇڏي وستي وٽي،
برهہ جو بادشاهہ بالا، جادو ويو مونکي هٽي،
نذر جانب جي اڳيان، مون رکيو سرڙو ڪٽي،
جوڳي ٿي، گيڙو پڏوسين، دل اندر ڪوجي ڏٺي،
سڪ سهڻل يارجي، گوهر شاهہ ڪي آ گهٽي،

●

ٿلهہ: سهڻا سڄڻ اسان ڪان، منهنڙو مٽيو ڇو،
ڪجهہ قياس نا ڪنگال جو، قربدار ٿي ڪيوَ ڇو؛
آهيون اسين اهيئي، نوڪر چاڪر اوهان جا
واعدو نہ پاريو اسان سان، انجام ڪلهہ ڪيوَ ڇو،
جدا نہ ٿي جاني، ساعت سال پانيان،
اسين چئون اسان وٽ، هر دم حبيب تون هو،
پنهنجي پاڻهي خيالي، نچندا وتؤن ناچو جان،
هئاسون اڳئيي اربيلا، جوڳي جڳت ۾ ڪيوَ ڇو،
آهي گوهر شاهہ گولو، سهڻا تنهن جو سدائين،
دلڙي لُٽي هي جانِ من، ڇو تيؤ پري پو،

●

ٿلهہ: مزو دنيا جو مرد مٽيءِ ويا خدا جي واسطيءِ
لالچ جو لارو لٽيءِ ويا خدا جي واسطيءِ.

ماري نفس ماٺ سينءِ مرد ٿي ميخان ۾
راند کيڏاريءِ کٽي ويا. خدا جي واسطيءِ.

توڪل سندو تڪيو ڪريءِ عام ڪان آجا ٿيام
ڪفر جي ٽڪري ڪٽيءِ ويا خدا جي واسطيءِ.

روز شب ريڏا وتنءِ دم دم سندي ديدار سانءِ
سرساهہ جا سانگا سٽيءِ ويا خدا جي واسطيءِ.

گُر گرناري گودڙيام گوهر شاهہ گيرب چڏيءِ
جذب ڪي جوڳي جهٽيءِ ويا خدا جي واسطيءِ.

•

ٿلهہ: پهريائين پيار ڏٺيءِ پوءِ تو ڪٽي چو بس آ
اسان ڪي تنهنجي محبت مٺون ڪهڙي جناب ڪس آ

دلبر ڪَيو ديوانوءِ ماڻي تنهنجي مستانو
دلڙي ديدار تو لاءِ بي تاب بيوس آ

چڏيئہ چو وساريءِ ڪري قول وئين تون ڏٺاري
تنهنجي مٺي رهاڻ جوءِ روحي اسان ڪي رس آ

دلبر ديدار تنهنجوءِ آهي علاج منهنجو
تنهن جي ملڻ جو مون ڪيءِ مليو پير مغان ڪان ڏس آ

آهيون گوهر شاه غازيءِ هجين تون دلدار راضي
ڪيو تو جوڳي اسان ڪيءِ توڪي بہ جانب جس آ

•

تلھ: نينھن سان ناتو اڙائيءِ ناز چو ڪجي،
برھ جي بيمار ڪيءِ بي راز چو ڪجي.

قيد اڳيئي ڪاڪل ۾ ڪيئيءِ ڪوڙئين عاشق چوان،
زلف جي زنجير ڪيءِ دراز چو ڪجي.

قرب ڪجي عاشقن سان، قرب جو جن کي قدر،
لوپ جي خلقتن سان، لحاظ چو ڪجي.

نظر نازنين تنھنجيءِ گھورن سان گھائيو،
ڳڻ گھمائي ڪا گھڙي غماز چو ڪجي.

خدائي واري خيال جيءِ گويا گوهر شاھ ڪر صحيح،
بشر واري پيڊ جوءِ ابياض چو ڪجي.

•

تلھ: ذات مولا جي سڃاڻيءِ بينا ذوق وارا ذاڪري،
زندان دنيا جو ڇڏيءِ زلفن ۾ آيا ظاهري.

صنعان جھڙن سالڪن وڃي مذهب ڪيا ڪافري،
عشق جن تي آئيو تن ڪانہ ڪئي ٻي نابري.

شور نينن جي نماياءِ ڪن شعر گويا شاعري،
شوق جا شيشا پيوءِ شائق اچن ٿبي شاڪري.

سھروردي، نقشبنديءِ چشتي توڙي قادري،
نينھن ريءَ نادر نہ ٿئيءِ توڙي هجي ڪو اڪبري.

ڳُن گوهر شاھ گويا ڪئيءِ شعر سمجھن شاطري،
برھ جي بازار جيءِ اھا ڪن خبر ٿا خابري.

•

تلهہ: دلبر تون نہ وسارہ دل تنهنجي سک ۾ سڙي ويئي

تو لاءِ قران ٿيءِ پتنگ پچان ٿي
نينڻ ڪٽي تون نهارہ جند آهي تو سان جڙي وئي.

آهيون عاشق توتي مالڪہ لاهج ڪين پيار
دل تنهنجي قرب ڪڙي ويئي.

محب مِلڻ جوءِ انجام اچڻ جوءِ ڏي ڪو دلاسو يار
اک آهي توسان اڙي ويئي.

گوهر شاهہ چئيءِ مهر توکي پويءِ مل اچي منٺار
رئندي رات لڙي ويئي.

•

تلهہ: نهارين چو نٿو مون ڏيءِ منهنجا محبوب مستاناءِ
اوهان جي ڪاڻ مون ڪِيڙاءِ پنهنجا هي حال بيگانا.

رقيبن سان وتو ريڏاءِ فقط مون سان نہ ڳالهايوءِ
ڪڏهن بہ ڪين ڪي چڏيانءِ اوهان جو در صنم جانا.

اوهان جي ئي اکين ۾ آءِ امر خُمار جو جلوءِ
پَسي خود ناز نيڻن جاءِ اچي ٿيا قيد سلطانا.

مئيءِ مولا بخش معنيٰءِ صورت جي سونهن جي سهٽيءِ
گدا گوهر شاه درجو ٿيوءِ پائي ڳل عشق جا ڳانا.

•

تلهہ: رنگ پوردي وچ رانجهاءِ پاڪي جاما آيا هي
بار برہ دا باري چم چمءِ شوقوُن سرتي چايا هي

ڪرڪي خاصا خيال، ويک اصل جوڳي حال، هير ماهي دي نال،
نيندهن نشانبر لايا هي.

پاڪي پوش فقيران والا، ڪرڪي انساني والا اولا، پڇني پن سيوئي پولا،
طلب تنهين دي چايا هي.

عشق آفات وڪيندا، برہ بيراڳي بيندا، مجنو نانءُ سڻيندا،
جنهن ڪون گهور اکيان دي گهايا هي.

گوهر شاهہ گلزار وچون، ٿيا حاصل سير ديدار وچون، مليا راز ربي سرڪار وچون،
ڳل ڳانا برہ دا پايا هي.

●

تلهہ: برہ ٻاري جنهن ڪي باهہ، ورہ جي پي سا وٽي وئي
پسي حُسن جو شعاع شاهاني، آئي مچ ۾ آهہ
حب واري ڪين هٽي وئي.
ذوق منجهارون ظاهر باطن ورتي عشق واري جنهن راهہ
کهيل اها سا ڪٽي وئي.
چڙي جهنگ سيال ساروءِ ڪري ڪامون ڪاهہ
رانجهي ڏي هير جٽي وئي.
گوهر شاهہ چئي دلڙي منهنجيءِ درد وهايو درياهہ
فيراقن ۾ ڦٽي وئي.

●

ٿلهہ: دلربا جي ڪاڻ، در در آهيان ديوانو،

ملڻ لاءِ محبوب اوهان جي، چاهہ انهيءَ ۾ چرياڻ،
مجنو وانگي مستانو،

پسي پرتئون پيچ پياري، چشمن جي چانڊاڻ،
پيئڙس تي آئون پروانو،

روز ازل ڪؤن مولا چاڻي، پياري محبت ماڻ،
يار ڪيو آ يگانو،

گوهر شاهہ چئي صورت وچ ۾، واڻي ورهہ وتاڻ،
آڏي اڏيو آشيانو،

●

ٿلهہ: اوکو سچڻ جو سورُ سرتيون، سلڻ نہ جهڙو، ڏسڻ نہ جهڙو،

چڏي چپر ۾ ويئڙا چوري، ڪيچن ڪيڙو ڪلور
سرتيون سلڻ نہ جهڙو، ڏسڻ نہ جهڙو،

جن کي لڳو آهي خبر انهن کي، نينهن پرين جو نور
سرتيون، سلڻ نہ جهڙو، ڏسڻ نہ جهڙو،

هوت پنهل جوء هادي چاڻي، لڳو آ ذوق ضرور
سرتيون سلڻ نہ جهڙو، ڏسڻ نہ جهڙو،

گهڙيءَ گهڙيءَ ۾ گوهر شاهہ کي، پوي پنهل جو پور
سرتيون، سلڻ نہ جهڙو، ڏسڻ نہ جهڙو،

●

تلهہ: دلبر آيا ساڏي ديري، پرکي پيري،
ڪرکي قرب ڪماليان، محبت واليان.

آيا جلوا ڪرکي جوڳي، ڏي ڇيريا نون ڇيري،
ڪرکي قرب ڪماليان، محبت واليان.

آيا سُهڻل هر صورت وچ، ڳهن وحدت ويري،
ڪرکي قرب ڪماليان، محبت واليان.

عشق اويڙي، آگ مَچائي پتنگ ڏِيَون اُت ڦيري،
ڪرکي قرب ڪماليان، محبت واليان.

گُر گوهر شاهہ وات السني، وحدت والي واهيري،
ڪرکي قرب ڪماليان، محبت واليان.

•

تلهہ: جامي والا ميڏا سائين، مينون پاوين
جواني ماڻين، جيوين سدائين، مينون پاوين

نانءَ ڏٺي دي دلبر سائين من کو ليٽڙا پاوين
مينون پاوين

پاء پيشوازي جادوگرجاني، اڱڻ اسانڏي آوين
مينون پاوين

هووين اسانڏي ڪول هميشان، دلبر دور نہ جاوين
مينون پاوين

گويا گوهر شاهہ سڻ کي سُهڻام لنؤن اسان نال لاوين
مينون پاوين

•

ٿلهہ: عشق اسان کَڻ آياءِ راول رنگڙا لايا

پر پيالي محبت واليءِ پيچ پرت دا پاياءِ
راول رنگڙا لايا.

رانجهڻ والي رمز رڳڻ ديءِ روح اسا ڏا راياءِ
راول رنگڙا لايا.

سير صفت کاءِ صوفي سهراءِ ڳلي ڳلي وچ ڳاياءِ
راول رنگڙا لايا.

غازي گوهر شاهہ عاشق ٿي کيءِ بار برهہ دا چاياءِ
راول رنگڙا لايا.

•

ٿلهہ: وحدت وک ويراڳيءِ وڏا وڻ تون صدقيءِ
واحد والي صورتءِ وِکا وڻ تون صدقي.

چوڏس چال چوڌاريءِ چوگان چشميءِ
چالا چاهہ والا چلاوڻ تون صدقي.

هکل والي حمليءِ کرکي حکم حاضرءِ
هوکا حال هرجاءِ هلاوڻ تون صدقي.

قدم دم قلندرءِ کراري کَسر وچءِ
قائم قرب قلبي کماوڻ تون صدقي.

گُلان دي گلزاريءِ مگهن دي ملهاريءِ
گهٽيان وچ گوهر شاهہ گهما وڻ تون صدقي.

•

ٿلهہ: انا الحق، انا الحق الا وڻ تون صدقي،
جذب جوش جنگي جڳا وڻ تون صدقي.

شاھ منصور آيا، سوريءَ تي سِڏايا،
برھ بار برسر دي چاوڻ تون صدقي.

شوقئون شاھ مردان، آيا شير يزدان،
قلعا کوٽ، خيبر اُڏاوڻ تون صدقي.

ڪربل دي تياري، برھ دي بهاري،
پيالا شوق والا پلاوڻ تون صدقي.

گوهر شاھ غرض هَٿي، برھ دا مرض هَٿي،
صحيح سور دل دا سُٽا وڻ تون صدقي.

•

ٿلهہ: برہ پڙهايم باتيون، باتيون،
دم دم پائنم جهاتيون، جهاتيون.

ڪيو قيد اکين جي اشاري،
ڏاتر ڏيندم ڏاتيون، ڏاتيون.

نيندن نور برھ بيخود آ،
عشق جون کهڙيون ذاتيون، ذاتيون.

راتيو ڏينهان، روز فِقر جون،
لُونءَ لونءَ اندر ۾ لاتيون لاتيون.

عشق ڪيو اظهار گوهر شاهہ،
روئندي گذاريم راتيون راتيون.

•

تلهہ: حُسن هادي جو پَسيءِ
هاتڪ ٿيا حيرانا لکين مستانا

پسي صورت سونهن سُهٽل جيءِ
دانهہ ٿيا ديوانا، ڦرن پريشانا.

يونس، يحييٰ، ايوب، ذڪريا،
يوسف ؑ ڪنعانا، توتان قربانا.

نوح ؑ لوط، عيسيٰ ؑ موسيٰ،
دائود جهڙا دربانا، سونهن تا پانها.

احد مَنجهئون ٿي احمد آيو،
صورت ﷺ آشنانا، ماٺي مئخانا.

شمس، قمر تنهنجي تاب شرمايا،
گهوريان توتان ٻئي جَهانا، مڙيون خزانا.

ڏسي حُسن ﷺ صورت جلوو،
عاشق ٿيا عُريانا، مجنون ؑ صنعانا.

ڪارڻ گوهر شاهہ محب ملڻ جيءِ
سُهمون ڪٺي سامانا، سنمر سِرَ تي طعنا.

●

ٿلهہ: سهڻا صورت اوهان جي سبحان جي نموني،
سهڻي سنجڻ سراسر، سُلطان جي نموني.

لالي لبن مرجاني، موتي دندان ڪُجاني،
ابرو چوان ايراني، ڪمان جي نموني.

چهرو چنڊ مهتابي، رخسار رنگ عجابي،
شوريل اکيون شرابي ڦهري ڪان جي نموني.

ڏٺي مون حقي هزاري، ٽيئڙي بُلند بهاري،
صورت عشق واري، انسان جي نموني.

گوندر گوهر شاه گهاري، ساجن سدائين ساري،
گُر جي صحن گذاري، دربان جي نموني.

●

ٿلهہ: نازڪ ويو نهوڙي، نقاب جي نموني،
نڪو ڪري نظر سان، نواب جي نموني.

پهريائين حسن پسائي، نقاب پوءِ ورائي،
سهڻي صورت چُپائي، حجاب جي نموني.

اکيون پسي سُنيون سي، دليون ڪيئي ڪٺيون سي،
شاهي شور سان ڏٺيون سي، شراب جي نموني.

نگہ باز جادو ناهي، چاهہ مؤن بچي ٿو چاهي،
اظهار عشق آهي، ارباب جي نموني.

گُر ۾ گوهر شاه ذاتي، انوار جي اثباتي،
پانيم جسم صفاتي، ڪباب جي نموني.

●

ٿلهہ: رمز راول سان رَلڻ، ثواب آهي، برهہ پيڙ ۾ جلڻ ثواب آهي.
رنج روئڻ سڀ، پٽڻ پري ڪرہ عشق آڏيءَ تي ڪِلڻ ثواب آهي.
سوز منجهارئون، ساڻ صورت جي، سور سوريتيءَ سان سَلڻ ثواب آهي.
غازي گوهر شاهہ ميل محبت ۾، مطلوب مني سان ملڻ ثواب آهي.

•

ٿلهہ: آهيان هِت آءٌ اُباڻون، ويندس جوڳين سان، سڪ مٺون سامين سان.
سِڪ منجهارئون، سناسين جون، پل پل ڪيئون تي پچاڻون.
اڳڻ اوهان جي اسين اچون تام قاصد ڪلهہ جي مڪاڻون.
هُيس نہ اهڙي، آيا آديسي، پنهنجو قرب ڪياڻون.
گوهر شاهہ چئي غم وارن جون، سُڏندا پاڻ صَداڻون.

•

ٿلهہ: جن لاءِ آهيان آءٌ ديواني، آيا آديسي، پرڏئون پرديسي
قرب سان ڪئي ڪاپڙين، منهنجي دل مستاني.
جوڳيئڙن اچي جوت جڳائي، وسي ويئي ويراني.
شاهي شاميانا وينا ڪوڙي رکي شوق شاهاني.
گوهر شاهہ چئي مُحب مليوسين، هينئڙي لٿي حيراني.

•

ٿلهہ: صورت آپ سمايام برهہ ڪيتا بيراڳي،

انا احمدم بلا ميميم قائم قول قرآني هَئي
ثابت سير صفاتي والام سهٹا سِر سبحاني هئي
رانجها رنگ پور آيام صورت هويا ساڳي،

الانسان سِري وَانا سِر هوم صورت هئي سلطاني
جوڳي ٻڻ ڪي جانب آيام جڳ وچ لال لا ثاني
گهور حُسن هئي گهايام بنيا آپ اوجاڳي،

ونفخت فيه من روحيم بوتي آڻ ڇَپايا
چُم چُم ڏاڍي چاهہ وچونم سر بار برهہ دا چايا
جنهن نسنگ نيهنڙا لايام وحدت دل مَئي واڳي،

غم گوهر شاهہ برهہ دا باريم عاشق سِر اُٺايا
سهرا صاف صفاتي والام ڳلي ڳلي وچ ڳايا
جنهن آ جوش جڳايام دلڙي دردين داڳي،

•

ٿلهہ: عاشق اُجاريم نينهن نواب آهيم سِرَ سينگاري
نينهن نواب آهي
ڪري مستانو مير مجني ڪيم بر ۾ بيهاريم
نينهن نواب آهي
پرت وندن ڪيم پر پريمي پيالا پياريم
نينهن نواب آهي
حُڪم هلائيم رمز رَلاءِم ماري جياريم
نينهن نواب آهي
گوهرُ شاهہ گلزار چمن ۾م گهاري گذاريم
نينهن نواب آهي

•

تلھہ: ڏٺيون جن عشق جون اکيون، ٿيا اظهار عُريانا
دائم دلدار جي درشن، کيا ڪئين دُرس ديوانا

نچائي نامور نيهي، نسنگ نروار نٽڪي سان
کيا نر ناز جي ناتي، نيزي تي نينهن نيشانا

پسڻ جي شعاءَ تي پل پل، پچڻ جي پرت جا پياسي
پاتائون پير پڙ اندر، آيا پڳدار پروانا

حسن واري هوٽل برسي، حاڪم حسين هيرن سان
کليو حسنات جو جلوو، هزارين ٿي ويا حيرانا

گهٽائي پاڻ کي گياني، گهاري گهونگٽ اندر گهر ۾
ٿيا گلزار گوهر شاهہ غازي ڳائي ڳليءَ گانا.

•

تلھہ: سَمجهي سارو سانگ ڪوئي، صورت واري من سير جو،
مورت واري معنيٰ مثل سان، ڪي مونجهارو مير جو.

پُرجهي پَڪي تون ڳالهہ ڪي، دم رکج دلير جو،
نچ نظر سان ناٽ ٿي، چمڪو ڪري ڪو چير جو.

شائق ٿي شهزور شاهي، شوق جڳائي شير جو،
ڪڍهن ڪرتون ڪين ڪي، نُهراءَ صلح ۽ وير جو.

گُنَ گوهر شاهہ گلزار ٿي آ، غلبو پلي سڀُ غير جو،
تارڪ ٿي، تقوا چڏي، ٽوڙي تڳو ڦند ڦير جو.

•

تلهہ: ڪرين وڻج واپار يارِ آ ڪَر سودا سچ دا
مجنونءِ بلا شاهہ وقت لنگهاياءِ آئي تيڏڙي وار
آ ڪر سودا سچ دا

دارا سڪندر جيهي چل ڳئيءِ هويا جنهادا ڏهڪار
آ ڪر سودا سچ دا

جيڪي ويسنءِ سيئي لهسنءِ ڪليل هئي بازار
آ ڪر سودا سچ دا

گهٽ گوهر شاهہ ڳل وچ ڳاريءِ ويسون در دلدار
آ ڪر سودا سچ دا

•

تلهہ: ڪيو عشق تنهنجيءِ اظهار مون ڪيءِ
لڳو نيڻهنءِ نسنگ نروار مون ڪيءِ

ساز سان سنبري ڳايانءِ ڳڻ عشق جا ڳلي ڳليءِ
ڪيو سوز جنهن جي سَرشار مون ڪيءِ

سِڪ سمائي سيني ۾ءِ برهہ جي بي خود گهٽيءِ
ڪيو حسن تنهنجي حبدار مون ڪيءِ

ويڙهہ وحدت ۾ ويراڳيءَ واٽ ويساهہ سان وياءِ
ڪيو ورهہ انهيءَ وڻجار مون ڪيءِ

گلشن گوهر شاهہ عشق جوءِ ڪليو چشم چمڪار سانءِ
انهيءَ گهورَ ڪيو گلزار مون ڪيءِ

•

تلهہ: آيا عشق امير هَئي، بي خود بي نظير هئي،

ڪرڪي جلوا جوڳي، ڇوڙ ڪي رسمي روڳي
يوڳ ڇوڙڪي يوڳي، قائم قدم ڪبير هئي،

ڪڻ ڪڻ ڪار ڪماليّ، ماهر مست جَلالي
طبل وڄيندا تالي، تي ڪي پرگهٽ پير هئي،

اعليٰ عشق ارباب ٿيا، ساڏا نينهن نواب ٿيا
وچ ڪربل دي شتاب ٿيا، شائق شغل شبير هئي،

لڳي هئي رمز رنداني، دلڙي ٿئي ديواني،
گُن گوهر شاهہ گياني، موج مدام ملير هئي،

•

تلهہ: آيا نينهن نوابي، نتڪي نورنجابي

صورت ساز وڄاڪي، جلوا جوش جڳاڪي
رندي رمز رَلاڪي، ڪيتس رنگ ربابي

عشق امانت آئيّ اهنا ڪنهن نہ ملامت چائي
سرتي سونهن سَمائي، ڪامل ڪونڻ ڪبابي

وچ ڪربل دي الاهي، پڙپوشاڪ پهرائي
اها نوبت نيهن وڄائي، ڪرڪي شوق شِتابي

عشق دا مَذهب اعليٰ، نچ نور جنهين دا نالا
گڙ گوهر شاهہ نرالا، نهين بريلي، نهين وَهابي،

•

ٿلهہ: تنهنجي حُسن هزارين حيران ڪيا، پريون جِنَ مَلڪ مستان ڪيا،
انجيل، توريت، زبورُ ظاهر، تنهنجي شان ڪتاب قرآن ڪيا،
عشق اچي اظهار ڪيو تو، وجي مانجهي گڏ مٺخان ڪيا،
سڪندر، دارا، طاليس، طالب، تنهنجي صورت دُرس ديوان ڪيا،
گوهر شاهہ چَئي، ٿيون گلزاريون، تنهنجي عشق آباد، ويران ڪيا،

●

ٿلهہ: تنهنجي حسن شمع تي حيران چوان، لڪين دانهہ شير ديوان چوان،
ڪئين عارف، عابد عشق اجاري، اهڙو حسن آهي موهي مير ماري
بيٺو صاحب علمَ جو سُوئريون چاري، صنعان جهڙا عريان چوان،
ڪارڻ ليليٰءَ جي پڏر پير پري، بيٺو ورهہ وَسايون ويڙهيون ڪري
هن جي ڏسڻ بڻان، گهڙي ڪان سري، مجنيٰ مير جهڙا مستان چوان،
فرهاد ڏونگر، ڏاري آيو آ، جنهن بار ملامت چايو آ
شاهي، شوق شيرين سان لايو آ، وجي برهہ وسايو بيابان چوان،
گدا گوهرَ شاهہ گلزاريءَ ۾، اعليٰ عشق واري اظهاريءَ ۾
ننگي نور نسنگ نرواريءَ ۾، نت ناهر ناٿ نيشانَ چوان

●

ٿلهہ: آهي عشق عجب انسان چوان، سلطان چوان، سبحان چوان،
نانگا نينهن واراءِ نيزي سر نچاءِ گهوري مال چڙهيائون پار پچا
وٺي عشق آيو ڪارڻ سوپ سچاءِ منصور ماريو ميدان چوان،
بيٺو حڪم هلائي، فقير چيوءِ اچي عالم مڙيا تدبير ڏيو
ظاهر ڪل لاهڻ جو تعذير ڪيوءِ تبريز طبل ملتان چوان،
آيو رنگ پور ۾ رانجهن راڳي ٿي، صورت سبحان سهٽي ساڳي ٿي،
جوڳي سير ڪيوءِ جانب جاڳي ٿي، جنهن جو جوش جذب جولان چوان،
چٽي گوهر شاه، آهي عشق آدم، مون ڪي آهي سِرَ تي مصحف قسم
ڪيا ديوانا طاليس، حاتم، انهيءَ صورت ۾ ڪي ديوان چوان،

•

ٿلهہ: نَچ وي ميان، هُڻ نچ وي آءِ نچ وي ميان هڻ نچ وي،
پتنگان وانگي مٿئون شمع دي، پچ وي ميان هڻ پچ وي
محبت والي، مست مٺخاني، مچ وي ميان هُڻ مچ وي
باهہ دوئي ڪنون بچ بيراڳي، بچ وي ميان هڻ بَچ وي
گگهن گوهر شاهہ رمزان اندر رَچ وي ميان هڻ رَچ وي،

•

تلھہ: اڄ عشق تي اوپڙوء اظھار بڻجي آيو
نڻڪي نسنگ نظاريء نروار بڻجي آيو

چپن جي چيٽڪ چالاڪيء چشمن جي چوٽ چالي
ڇَھہ ڇَھہ چوڏار ڇھريء چمڪار بڻجي آيو

سر ڪي صنم سينگاريء سهڻو سَخي سوڀارو
صورتء سندو سراسرء سردار بڻجي آيو

پُر پاڻ پُرتوُن پياريء پل پل پريم پيالي
پڙ ۾ پتنگ جان پوروء پڳدار بڻجي آيو

گهرو گلن جو دستوء گل ڦل گلاب وارو
غازي گوهر شاهہ گهر ۾ گلزار بڻجي آيو

•

تلھہ: حُسن جو ناز هجيء اُتي بلبل بہ هجيء
معنيٰ ۾ مجاز هجيء موڪي محفل بہ هجيء

بدن بخمل جي نمونيء دلدار دلبر دوست جوء
رهبر جو راز هجيء ڪليل ڪا ڪل بہ هجيء

شيشي ڪليل شراب جيء دور پيالي جو هليء
ڳاني جو آواز هجيء ساقي سهڻل بہ هجيء

ڏڪڙ ڏمچر سارنگيونء چيچ مجن چيرجاء
پڏر پکواز هجيء تکو تجمل بہ هجيء

گوهر شاهہ گفتار جيء هبڪار تي گلزار جيء
برهہ جو باز هجيء شوق شامل بہ هجيء

•

ٿلھ: وصل جي رين ھجي، شيشو شراب ھجي،
عجائب عين ھجي، لبن جو لعاب ھجي.

محبت سندي ميخان ۾ محبوب جي مشتاق سان،
نظر ۾ نين ھجي، اُتي نہ نقاب ھجي.

عاشقن جي روبرو، برھ جي بازار ۾،
حسن حرمين ھجي، گل و گلاب ھجي.

ذات جي صفات جو، ورھ جي ويراڳ سان،
بندر بحرين ھجي، عشق ارباب ھجي.

گوھر شاھ چئي تي گداگر، جامو پائي عشق جو،
سچ در سکين ھجي، روپ رباب ھجي.

•

ٿلھ: اھڙو نيڻن جو نينھن، جن کي لڳو آھي خبر انھن کي،

مجنون بينو بر ۾ وسائي، مٿي تي محبت مينھن
جن کي لڳو آھي خبر انھن کي

برھ صنعان کئون بانگ وساري، پوٿيون پڙھي راتيون ڏينھن
جن کي لڳو آھي خبر انھن کي

اُتي آڏيءَ تي آئي سھٽي، توڙي گجن بيلي شينھن
جن کي لڳو آ خبر انھن کي

گوھر شاھ جيکي گھورن گھايا، تن کي لَڳَ نکا ليھ
جن کي لڳو آ خبر انھن کي.

•

ٿلهہ: جوڳيڙا ڇڏي جوءِ پنهنجي وريا وطن تي.

ڪري ڪمائي، ڪونڏ قلب سان،
چڪي برهہ جي بوءِ هليا سَچ صحن تي.

نانگا نيارا ناٿ نوابي،
هوءَ ۾ تيڙا هوءِ حاصل حق حسن تي.

سِڪ جنين ڪي ثابت، سچ جي،
رب ڏيکاري روءِ تن ڪي راهہ رَندن تي.

گوهر شاهہ چئي گاروڙين ڪي،
خيال واري تي خوءِ چشمين چاهہ چمن تي.

•

ٿلهہ: حق پاڪ اسا ڏاہ بن چاڪ آيا،
ڇوڙ تخت هزاري دي املاڪ آيا.

ساڏا ماهي منور مير هويا، لڳا عشق جنهين دا اڪسير هويا
ڪيڙا خان وقت دا وير هويا، وچ دنيا والي ڪاڪ آيا

ويکڻ رنگ پور رانجها آپ آيا، چل چاڪان دا چاڪ نام چايا
پا دَلق درويشي پوشاڪ آيا، چا قدم عرش اتي افلاڪ آيا

ڇوڙ رنگ پور ٿيا رانجها راهي هَئي، ويکڻ برهہ والي بادشاهي هئي
جنهن دا آپ وَحي ٿيا سپاهي هَئي، گهن بهشت وچون بوراق آيا

صاحب صورت دا سَخي سرور تون، آکي گوهر شاهہ ميڏا منور تون
ڏيوين دان برهہ دا دلبر تون، تيڏي محبت دا مشتاق آيا

•

تلھ: گھول گھتان رانجھي يار تون،
سُھڻيان، سوڍيان، سياليان.

من ميڏي وچ محبت ديان،
ڏايان برھين باھين ٻاليان.

يار ماھي ديان روز ازل ڳنون،
نال ميڏي ڳجھيان ڳالھيان.

راوي ڪناري رين جو آيا،
چل ماھي چڱيان چاليان

گھتن گوھر شاھ، دام دليان وچ،
ڪنيڙيان زلفان ڪاليان.

●

تلھ: لڳو عشق جن کي، تن کي سير سيباڻو،
کيا نينھن نانگا، خرچياڻون کين ناڻو.

عاشق تي اوطاقي، چرخي جي چالاڪي،
ڪيئون ماڳ خاڪي، وڇائي وڇاڻو.

ظاھر ٿيون آباديون، حسن جون سي واديون،
چوان عشق جادون، ڪٽو ڪٽڪ داڻو.

ھڪ ادريس يارو، پڇھي تو ويچارو،
پيو بھشت سارو، حورن جو آ ڀاڻو.

گوھر شاھ گھمائي، آيو عشق آھي،
انا الحق الائي، سوريءَ تي ساماڻو.

●

تلهہ: نظر سان نچائيءِ، ڪيو نينهن نماڻوءِ
ذاتي ذوق ۾ روح تيو آ ويڳاڻو.

منهنجا محب مالڪ اڏيءَ جا تي عاشقءِ
سورهہ صاف سالڪ صورت ڪي سجاڻو.

دنيا ڏي تو تاڻيءِ، ڪٿئون عشق آڻيءِ
نڪي نينهن جاڻيءِ آهي لوڪ اياڻو.

دلبر دل پيارو جنهن جو نينهن نياروءِ
قرب ۾ ڪراروءِ ڪوپوءِ نا ڪوماڻو.

تنهنجا سڀ سَلاميءِ احمد چامءِ عاميءِ
گوهر شاهہ غلاميءِ تنهنجي در وڪاڻو.

•

تلهہ: منهنجي يار جانبءِ توسان جيءَ جَڙي آءِ
تنهنجي اک اسان سانءِ لائي لَڱون لڙي آ.

تنهنجي ديد خاطرءِ آهيان آءُ ديوانو
پنا پرت واراءِ پريمي پڙهي آ

تنهنجي بيوفائيءِ منهنجي ڪاڻ مانمَ
تنهنجي سوز سک ۾ ويئي دل سَڙي آ

توڙي نا تهارينءِ تڏهن بہ آءُ تنهنجي
پسي ڪجل ڪانيءِ قربئون ڪڙي آ

ڪندو مهر مون تيءِ ويندا غم گوهر شاهہ
سواءِ يار تنهنجيءِ پانيان سَن گهڙي آ

•

تلهہ: مئي سنڌي مئخان ۾ مستان جو مذڪور ٿيو
منصور سوريءَ کي سينگاري موج ۾ مسرور ٿيو

شمس طبريز شوق مؤن، ڪلڙي ڏني لاهي ڪِلي
رند ٿي راضي رضا ۾ مئي پي مخمور ٿيو

موسيٰ ڪليم الله ڪيو معراج مولا جو مٿي
جوش ۾ جبل جلي ويو تاب جڏهين طور ٿيو

ڪُل سيروا في الارض جو سير گهر الله جو
ذات صورت کي سڃاڻج سڀ صفاتي نور ٿيو

گوهر شاهه غازي رڪن مئخان مٿ تي مٿا
عاشقن تي عشق جو اهو معاملو منظور ٿيو

●

تلهہ: عاشق ٿيا الله جام سانگا دنيائي سڀ پلي
نينهن جو پي نشو رنگ روپ ۾ روحڙو رلي

ترڪ دنيا کي ڏئي تارڪ ٿيا تقويٰ ڪٽي
ويا وره جي ويڙهہ ويهي سور سوريتا سلي

ياد ڪن پنهنجو خدا يقين جو واٽي وٺاڻ
جوڳ جوڳيڙا ڪمائن جوش جيري ۾ جهلي

ڪيئي اتي عاشق آيا سرڙا انگي سرشار تي
بره جي بازار جو جٿ چالو عجائب ٿو چلي

گوهر شاهه غازي رڪن سر ڳُر جي چرنن ڏري
ڪن ٿا پلپل سي پڪارون ڳاري پايو منجهہ ڳلي

○

تلهہ: ڪيا حسن حيران، هزار هٽيءَ، تيا عاشق ٻڌيون بار ڪٽي،
مجني جهڙا مير مستانا، بيٺا ٻر ۾ بيراڳي ٻُنڀ ٻٽي
. محبت جي ميدان مٿيءَ تيءَ، رکن عشاق سرڙولٽي
وسري ويا ڪم ڪاريون دنيا جا، وٺي ڳالهہ ورهہ جي جيءَ ڪي وٽي
ساميئڙن ڪي سچڻ پسڻ جيءَ، حقي حب گوهر شاهہ آهي گهٽي،

•

تلهہ: آيو اڳڻ اسان جيءَ، عجيب هليءَ،
ويا غم وَهمءَ پيا خيال ڪُليءَ،
اُنهيءَ ويڙهي تيون شاديون شڪرانا،
آيو ويڙهي جنهن جي عشق جُهليءَ،
عشق سنڌي آڙاهہ ٻرڻ سان،
ساري جان پتنگ جيان آهي جَلي،
تيڙيون مدامي، مينگهہ مَلهاريون،
آئي ٻونڊ برسات، بهار پَلي
سي گوهر شاهہ غازي ديوانا
جن رمز راول سان آهي رَلي،

•

ٽلھ: ڪيو حسن تنھنجي حيران مون کي، مومي محب مٺا مستان مون کي،

ڪري جوش فرھادہ جبلات پڳيءِ اتي برھہ جي بين بحال وَڳي
جيئن مَجنِي ڪي من ۾ ميخ لڳيءِ تيئن پسڻ ڪيو پريشان مون کي،

جوئي عشق آري ۾ آيو ڪوہ ڪري ڪيئن اُھوہ وجي ڪاڏي پو
العشق ناز اُلو آتش جوہ آھي نبيءَ سڻايو فرمان مون کي،

خلق الآدم صورت ۾ آيو محبوبيءَ جي مورت ۾
اڇي خيال ويو ان عبرت ۾ وڏي اُپر ويو ايمان مون کي،

پنجين بُوتو پيائيءَ جو پور ڪيوہ سر ساھہ گوھر شاھہ گھور ڪيو
تنھنجي حسن شمع شاھي شور ڪيوہ چڏيو دِل بنائي ديوان مون کي،

●

ٽلھ: ساريو سڄڻ سِڪان، ساريو سڄڻ سِڪان،
پَٽي چاڪن ۾ آنءَ روز چڪان،

تنھنجي ناز نيڻن جي نيئڙس آءُ تنھنجي قيد قابو قرب ڪيڙس آءُ
اڇي پيش پرين تنھنجي پيڙس آءُ پھرين پيار ڏئي پوءِ ڏي نہ ڏِڪا،

بينس بر ۾ آءُ بھار بَٽيءِ ڪيو حسن تنھنجي حيران ھَٽي
ساري خلق جي سِرَ تي خواري ڪٽيءِ تنھنجي لئون ڙي لڳيءِ ماڻ ڪيئن مان لڪان،

تنھنجي گوندر جوہ مون ڪي گھاٽو ٿيءِ وٽان ورھہ وسايو ويڳاڻو ٿي
چوان ڪيئن سڄڻ تو ڪي سياڻو ٿيءِ وئين جلد لُٽي ھٽي دلڙي ھِڪا،

قِران تولاءِ سنسار ۾ ثنا گر آءُ چَوي گوھر شاھہ تي گداگر آءُ
آھيان تنھنجي در جو نوڪر آءُ سھٽا تون نہ مون ڪي چَٽو وينڻ قِڪا،

●

تلهہ: دربار ۾ دلبر سندو، دم دم دِلي ديدار هو،
دم دم دلي ديدار هو.

ناچو نچن ٿا نينهن جا، مستي سندي مئخان ۾،
ويراڳ جي محفل بدن ۾، چير جو چمڪار هو.

اولو ڪري انسان جو، احمد آيو اعتبار ۾،
خاڪ چون ٿا، پاڪ ڪيو، جامي خاڪي جبار هو.

اسلام جي اوجر ڪري، سردار چڙهيو سئير تي،
جنگ ۾ جانب علي، تهدل سدائين تيار هو.

غازي غضنفر گيان سان، گهايا گوهر شاهہ گهور ۾،
ميدان محبت عشق جو، گُل حسن سان گلزار هو.

•

تلهہ: مَئي سندي مئيخان ۾، مانجهي آيا مستان تي،
محبت واري موج ماڻي، مست ملنگهہ مردان تي.

چيتڪ جي چڪر تي، آيا چلي چشمات سان،
ڪري چڙهائي چوٽ واري، چوڏس جي چوگان تي.

پي پيالو، پرياڻ پر جو، پهري پوشاڪون پيار مان،
پون پڙ ۾ پيچ پائي، پسڻ ۾ پهلوان تي.

برهہ جي برسات جن تي، سي بَرسيا بازار ۾،
براهمي بڻجي ويو آ، باهہ مان بستان تي.

قدم ڪُڏائي، قرب واري ڪي گوهر شاهہ ڪاپڙي،
عشق جي آيا اڏيءَ تي، ڪوپا ڪُڏي قربان تي.

•

تلهہ: حسن جي مَچ ۾ پياسيءِ آيا پَچڻ پيرا پري،

سوز جي سِڪ ۾ سراسر، ڪاڻ ليليٰ مجنون مَريءِ
برهہ وسايون ويڙهہ ۾، بيٺو ڳٽين ۾ ڳري،

عاشق ڪئين آزارياءِ ان ذوق ذاتي جي ذري،
فرهاد ٽڪر ٽاڪِياءِ شاهي شوق شيرين جي ڪري،

صنعان صورت ڪاڻ سَهيءِ فيراق ۾ چريو بيٺو ڦري،
ذوق مئون زنار پايون، سڀ ملامت سِرَ تي ڌري،

گوهر شاهہ چَئي غير ڪيءِ غازين ڪيئي ڪيڙو پَريءِ
سور وارن جي سچڻ ڪان، ڪانہ ٿي ساعت سري،

•

تلهہ: نينهن ٿيو نيشان، نسنگ عاشق نعرا هڻن ٿا،

نينهن نسنگ نر آهي نانگوءِ ڪونہ ڪري ٿو ڪنهنجو سانگوءِ
مجني جهڙا مستان، ورهہ وسايون بر ۾ بيهن ٿا،

نينهن ناز نيڻن جو آهي نرالوءِ شاهي چڙائي ڪرائي ڪشالوءِ
ڪري شيرين فرهاد عريان، ڪاٽ جي تيشيءَ سان ٽڪرٽا ڪن ٿا،

نينهن منجهؤن نروار نسنگ ٿياءِ خير محمدءِ سچل، بُلا شاهہءِ
بيهون بازار ۾ ڪن بيان، نورا پايون ناٽ نچن ٿا،

گوهر شاه چئي ٿي گلزاريءِ محبت واري مينگهہ ملهاريءِ
ڪُلهي بره جا ويا بُستان، اتي عارف عجب اچن ٿا،

•

تلھ: منگھن مست ميلو محبت مچايو، نسنگ ناٿ نانگو نينھن آ نچايو.

پسي حسن جو جلوہ جلالي، ڪامڻ لاءِ ڪري خوب خوشحالي،
پاڻ شمع تي پتنگ پچايو.

اکيون اکين سان عجب اٽڪائي، دُکن دو ناليون سيني سٽڪائي،
روحي رمز آهي رنگڙو رچايو.

پيالا آب حيات مٽخاني پيون تام نچڻ ڳائڻ ۾ نيارا ٿيون تام
ڪفر جي پيروي ڪان برہ آ بچايو.

گويا جي گوهر شاہ ڪلي گلزاري، مھر محبت جي مينگھ ملاري،
ثابت ٿيئڙو سانگ سجايو.

•

تلھ: هٿي هٿي حيران ڪيتا

نينھن نسنگ نِشان ڪيتا هٿي هٿي حيران ڪيتا.

برھ بدن بستان ڪيتا هٿي هٿي حيران ڪيتا.

عشق عجب عُريان ڪيتا هٿي هٿي حيران ڪيتا.

گوهر شاھ گيان ڪيتا هٿي هٿي حيران ڪيتا.

•

تلهہ: جيڪي مٺي ۾ ٿيا مغرور تن کي تڪبر توڙئن تڙايو.

هڪڙي مٺي آ مٺخاني ٻي مٺي مايا جي مخمور،
شداد ڪافر بهشت جوڙايو.

هڪڙي مٺي قارون گنوايو، ٻي مٺ نمرود جو نيٽڙو نور،
جنهن پيٽيءَ سان پاڻ ڪڙايو.

هڪڙي مٺ آ لهر دنيا جيء ٻي مٺي من ڪري مجبور،
جنهن فڪر فرعون ٻوڙايو.

جي گوهر شاهہ غير ڪان پاسيء سي ٿيا وجي حاصل حضور،
دل اندر تن عشق جوڙايو.

•

تلهہ: آيو سهڻو صورت ۾ احمد نام سڏائي صافي.

اڳي هو ٻي چون ٻي رنگيء ٻي مثال نظاري ننگيء
مثل ٿيو سر مورت ۾ ڪري ثابت ڪلمو ڪافي.

محبت جي معراج مُناريء عينن جي اظهار اشاريء
آيو پردي پورت ۾ ٿي شاهہ شهزور شرافي.

ڪٿي مڪي ڪٿي مديني ڪٿي سڪندر ساڻ سنگينيء
ڪٿي تڪيو تيرث ۾ ٿيء شهر شهر جو ٻٽيو شافعي.

ڪٿي گوهر شاهہ ڄام تماچيء ڪٿي گندريون ڪٽي آيو مڇي ڪچيء
مهاڻن جي تہ محبت ۾ محصول ڪيائين سارو معافي.

•

ٿلهه: آءُ اسان وٽ يارھ سڪ اوهان جي سانوڻ لايا،

اڇي اسان سان گھارڄ گهڙيون، آهن توسان جيءُ جون جڙيون،
دلبر ٿي نہ تون ڏارھ ٿولاءِ مون سر ورھ وسايا.

خط پروانا پرواز ڪئي، پڏي ڳچيءَ سوغاتون سيئي،
روزان روز ٻہ چارھ ٿولاءِ مون ٿي ڪانگ اڏايا.

تن من پيو ٿو ايڏانهن تانگهي يار ملي من ڪهڙي سانگي،
ٿولاءِ پٽي پوٿي ڏارھ ڪيئي مون ٿي پنڊت پڇايا.

گوهر.شاھ چئي گوندر تنهنجي، ماتم لايو من ۾ منهنجي،
وهن نيٽين .نارھ دونهان دل ۾ درد دکايا.

•

ٿلهه: عشق جو آهي ڪڪر درازھ جتي وسي اتي رنگ لڳي ٿو.

ڪڪر عشق جو قربن وارو، جتي وسي اتي لائي نظارو،
جنهن ڪي هر دم آهي نيازھ سورَب جي تاريءَ تڳي ٿو.

عشق سهڻل جي وڏو رنگ لايو، ٻُچڙائيءَ ڪانِ سو پاڪ ٿي آيو،
اهو رباني رازھ ماڻهن ڪي سو مٺو لڳي ٿو.

جنهن تي مهر آ مولا واري، تنهن ورتي آهي رب جي تاري،
جنهن ٻُڌو الستي آوازھ شيطان انهن ڪي ڪين ٺڳي ٿو.

گوهر شاھ چئي گولڙي آهيان، نام تنهنجي جي ڳولڙي آهيان،
آهي سڪ جو مون ڪي سازھ ڏُکڙ جيان دل اندر ڏڳي ٿو.

•

ٿلهہ: عجب درويشي، خيال خدائي، سچي نيت ساري، سيني جي صفائي.

ڪشتام قنديلون، دلق دشالا، آڏوتين جام عجب اتالا
برهہ جي بيراڳين، بين وڄائي.

مال مايا ڪنئون،يلي آ آزادي، شوق وارن جي محفل شادي،
ڪثر قرب واري، قلب ڪمائي.

مچڻ ماڻهن جو هٽڻ آ هيڪاري، آزاديءَ ۾ برهہ بهاري،
وسري ويوءِ ونڊر ۾ فقر فنائي.

گوهر شاهہ گداگر ڪيو نينهن نانگوءِ ڪٿي ٿيو ڪاهوڙي گلا وارو گهانگهوءِ
محبت جي مدامي، موج مچائي.

•

ٿلهہ: برهہ ماهي بيپرواهہ آيا، ڏاڍي ڪشت وچون ڪر ڪاهہ آيا.

انا احمد اولي اندر هئي، ماهي مهر والا موڪي منور هئي.
جنهن دا نام سخي سرور هئي، پاڪي سر تي تاج ڪُلاهہ آيا.

پُڪي عشق والي آڪي يار پيا، بت بدن سارا باغ بهار ٿيا.
دُک درد سيوئي، چوڙ ڳيا، ويڙهي شوق واليانڊي جُمل شاهہ آيا.

پارس پاڪ پيارا پرور هئي، والي ولهياندا وڏي واهر هئي،
ڏيندا هٿ هيٺيان تي حيدر هئي، بن رحم والا درياهہ آيا.

ڳئي غم گوهر شاهہ بهاري ٿئي، آيا دلبر گهر دلداري ٿئي،
ڪيتا قرب سُهٽي، ڪا ستاري ٿئي، تي هيٺيان دا همراهہ آيا.

•

ٿلهہ: چل پل جو يار آهي چٽڪوءِ دنيا جو سلسلو ساروءِ
هتئون ويندو هليو هرڪوءِ چڻڻي هي لوپ چو لاروءِ

اچي ڦاڻو آدم پڃريءِ هوا جو مرغ حيرانيءِ
وڃڻ ڪي تيار ٿي ويڙوءِ دنيا جي ناز ڪان نياروءِ

پکي پڃرو ڪري خاليءِ اڏاڻو وطن پنهنجي ٿيءِ
اصل ڏي ٿي روانو ويوءِ مٽائي رنگ مثل واروءِ

ڪٿي يعقوبءِ ڪٿي يحيٰءِ ڪٿي عيسيٰءِ ڪٿي موسيٰءِ
ڪٿين دارا سڪندرءِ وڃائي ويا هتئون واروءِ

ٿيا گلزار گوهر شاهہءِ دليئون جانئونءِ تڙي دوئي ڪيءِ
نچائي نينهن کي ناچوءِ هٽي هلياءِ نسنگ نعروءِ

●

ٿلهہ: وئي دنيا مون ڪان وسريءِ نينهن نظارو لڳڙوءِ

حُسن موهيو هاديءَ واريءِ دل دنيا تئون ڪسريءِ
ڪين وٺي ٿو رڳڙوءِ

عشق وارن روز ازل ڪنئونءِ نينهن مُنجهارئون نسريءِ
ورتو ذڪر جو دڳڙوءِ

بازار ۾ بيراڳن جيءُ لڳي ويئي آ چڪريءِ
طبل عشق جو وڳڙوءِ

غازي گوهر شاهہ گهٽ ۾ءِ عشق مجهارئون اُسريءِ
سوريو سڪ جو سڳڙوءِ

ٹلهہ: ڍولڻ يار تو سان ناتو لايو مون، نينهنڙو لايو مون،
تنهنجي صفت سهروءِ ڳلين ۾ ڳايو مون،
اوکو بار برهہ جوءِ ڇُمي سر تي چاريو مون،
ڪنڌو ڪرم پنهنجوءِ پلئو پايو مون،
گوهر شاهہ گهٽين ۾ء راڳڙو ڳايو مون،

•

ٹلهہ: آگم اعليٰ عشق ڪريءِ سر آيو صاف سوپاروءِ
مجنو ٿيو بيراڳي بر ۾ اهو تہ نينهن نظارو،
ڪري الاهون دانهون بَر ۾ اهو تہ عشق اوپاروءِ
مليو سسئي کي لال لکن ۾ ٿيئڙو ڪيچ ڪرارو،
سهٹي گهڙي لاهي سانگو سر جوءِ گجي وهي جت گماروءِ
جنهن کي سک ساهڙ جي سرهي تنهن کي لهر نہ لامارو،
هير ملي امير رانجهي ڏيءِ وٺي رواي ڪناروءِ
سيالن مؤن برحال بيراڳڻ هٹي نينهن جو نعرو،
کي نينهن نڀائن غازي گوهر شاهءِ آهي پرت پساروءِ
مرڪي روڙ محبت جي ميلي عشاقن اوتارو،

ٿلهہ: سوا گهڙيءَ جو ميلو آ، پوءِ هرکو يار اڪيلو آ.
هن دنيا ۾ دم گذارڻ ساعت پلڪ جو ويلو آ.
انسان ڪوئي سلطان هجيء ريءَ عشق الله جي ليلو آ.
تن تي روز محبت جا ميلا، پاريو بيائيءَ جو جن پيلو آ.
چهرو سچن جو گل گوهر شاهہ ڪوڙن جو رخ پيلو آ.

•

ٿلهہ: هر صورت رب رحمان آيا، بن عجب صورت انسان آيا.
صاحب صورت دا سپاهي هيء چوڙ شاهہ آيا اپني شاهي هيء
انا احمد والي اوگاهي هيء وچ شان جنهن دي قرآن آيا.
لڳا ذوق زليخانون ذاتي هي جنهن خلق دي ملامت چاتي هيء
خبر ڪونہ ڏيندا ڪوئي خاطي هيء بن يوسف مصر ڪنعان آيا.
ڪٿ سچل صوفي سالڪ ٿام ڪٿ شير قلندر عاشق ٿام
ڪٿ ترڪ تراشي تارڪ ٿام بن مست ملنگهہ مئخان آيا.
ڪٿ گدا گوهر شاهہ غازي هيء در دلبر دي نت نيازي هيء
جنهن دي ڳل ڳاري آزي هيء بن چاڪر در دربان آيا.

•

ٿلهہ: محمد آيا مٿخانيءِ ڪرڪي ناز نظاراءِ
دلبر دليان دا مالڪم پارس پرين پياراءِ

محمد مثال مورتءِ محمد سبحان صورتءِ
محمد لنڪا تيرٿءِ مندر ڪاشي دئاراءِ

محمد ارباب انورءِ محمد رسول رهبرءِ
محمد مُنير مُنورءِ الاالله تنهن دا لاراءِ

محمد نبي نرالاءِ محمد ڪٿيا ڪشالاءِ
محمد عجائب اعليٰءِ صورت والا سوياراءِ

محمد گوهر شاهہ غازيءِ محمد بي چون بازيءِ
محمد سلطان سازيءِ قائم قدم ڪراراءِ

•

ٿلهہ: محلات ۾ محبوب جو ديدار مون ڏٺوءِ
جلوي جادو حُسن سان جنسار مون ڏٺوءِ

سهڻي سچي صداقتءِ اعليٰ عجب امانتءِ
وچ جيئن صورت ولايتءِ چمڪار مون ڏٺوءِ

نيڻن جو نينهن ناظرءِ بهرحال ٿيو برابرءِ
سهڻي سندو سراسر سينگار مون ڏٺوءِ

زابز زلف زوراورءِ چٽڪيا وتن رخسار اوپرءِ
قيدي دارا سڪندرءِ اظهار مون ڏٺوءِ

مٺيو مگهن مستانيءِ گويا گوهر شاهہ گانيءِ
محبت واري مٿخانيءِ منٺار مون ڏٺوءِ

•

تلھ: سير وڪايو صفات اسان ڪي، آھي طلب تن ۾ تات اسان ڪي.
در مالڪ جي ڳاري ڳل ۾، ورھ واري وائي وات اسان ڪي.
فاني دنيا فڪر ڪري ڏس، برھ ٻتائي بات اسان ڪي.
الاھو جي اور اسم جيء لڱن لُڱن جي اندر لات اسان ڪي.
گوھر شاھ واھ واھ وٺي آء ذڪر فڪر جي ذات اسان ڪي.

•

تلھ: ڪيو آ ظاھر ذات اسان ڪي برھ واري برسات اسان ڪي.
عشق آدم خور اصل ڪان، آيو ڏسڻ ۾ آفات اسان ڪي.
ورھ ويڪائي سيني اندر، طور واري تجلات اسان ڪي.
عشق امانت آئي اسان وٽ، ڏاتر ڏني آ ڏات اسان ڪي.
گوھر شاهي چئي غم گوندر وياء عشق ٿيو اثبات اسان ڪي.

•

تلھ: آيو عشق آواز ڪري، نيٽڻ وارو ناز ڪري.
محبت وارو مينھن وسائي، ڪربل پڙ ۾ پيرڙا پائي،
رڻ ۾ لائون تھين لڏيون، رندن وارو راز ڪري.
وحدت واري ويڙھي ۾ ويھي، ورق ورھ جا واري،
قالو بليٰ قول سنڀاري، قلبي ڪوڏ قواز ڪري.
سوريءَ تي منصور چڙھي، اناالحق پڪار ڪئي،
شهزور شتابي.شير واري شاهي شوق شھباز ڪري.
گوھر شاھ گلزار حُسن ۾ عشق واري اظھار اندر،
صوفي سھرو ثابت ڳائڻ، صورت وارو ساز ڪري.

•

تلہ: منصوري ميدان تيء چئو من خدا چئو من خدا،
محبت جي مئخان تيء چئو من خدا چئو من خدا،

چشم جو چالو چلائيء چالاڪيءَ جي چوٽ سانء
چوڏس جي چوگان تيء چئو من خداء چئو من خدا،

پسڻ جي پوشاڪ پائي پنبڻين جي پيڪان ۾ء
پتنگ جان پروان تيء چئو من خداء چئو من خدا،

لاهوت لامڪان تيء لاوجودي لا طمعاء
لنگ ٻڏي لاثان تيء چئو من خداء چئو من خدا،

گوهر شاهہ غازين سندوء گذر گندرب گُن سانء
گرنار تي گُر گيان تيء چئو من خداء چئو من خدا،

•

تلہ: منجهان بي چون مان بنجيء خداوند شڪل تي آيوء
ظهور و ذات جو کوليء محمد مثل تي آيو،

خلق الآدم عليٰ صورت ۾ء مچي معبود مورت ۾ء
احديت عبد سان گنڍجيء احمد اصل تي آيو،

الانسان جي اوليء سري وانا سره سُرسانء
نظاري ناز نيڻن جي نرالو نسل تي آيو،

اپري ٿو شمس شب اندر لٿو اونداهہ عالم تانء
ٿيو روشن ساري جڳ ۾ء الاهي عمل تي آيو،

گوهر شاهہ غير سي ويڙو اندر ٻاهر سارو سچ ٿيئڙوء
رکي حب رب سندي رهبرء وصالي وصل تي آيو،

•

تلهہ: ڪنهن سيئر ڪيتي سبحان آيا،
سهڻا صورت دا سلطان آيا.

الانسان سري دا، سمجهہ سُخن، و نفخت فيه مروحي صورت من،
ڪرونحن والا ياد وچن، تيڏي نال ربي رحمٰن آيا.

ڪُل سيرو في الارض آکيا، هر صورت دا صوفي سيئرويکيا،
وچ ابرو عشق ارباب ڏيکيا، ڪرڻ مشتاقان نون مستان آيا.

شهنشاهہ هزاري دا شيرويکو، ماهي منجهيان والا مٺير ويکو،
جنهن دا بلا ميمي پير ويکو، مانجهي محمد مير مٺخان آيا.

ڪنهن شوق تماشي شعلا ڪر، آيا جانب جوڳي خاڪي چولاڪر،
انا احمد والا اولاڪر، آپي آپ الله تي انسان آيا.

غاري گوهر شاهہ پنڌ سولا هٿي، ڪُل شيءِ محيط تسلاهي،
آيا هر مظهر وچ موليٰ هٿي، جنهن دا شاهد فيض فرقان آيا.

•

تلهہ: آيو عشق حضرت پانيان قرب تيئڙو،
جاڳي محبت من ۾ وچؤن وير ويڙو.

احدؤن پاڻ آيو، ڪري احمد اولو،
ڪارا تڙ منا تيا، پايو لالن ليئڙو.

مشتاقن ڪي موهيو، جنگي حسن جلوي،
تنهن جي ڪجل ڪانيءَ، عجب قرب ڪيڙو.

پسي حسن پڌرو، تجلي تابش جي،
محبت واري مچ ۾ وجي پتنگ پيئڙو.

پسي صورت تنهنجي دانهہ تيا ديوانا،
موهي من منهنجو نتڪي ناز نيئڙو.

لتا غَمَ گوهر شاهہ بره ڪٺي بهاري،
پيشاني پسڻ سان، جئي پيو هي جيئڙو.

•

تلهہ: آيا جوان جلدي جلالي جَهڻيءَ تيءِ
وڻي واس وحدتءِ ويراڳي وٽيءَ تي.

برهہ ڪٺي بهاريءِ حسن سان هٻڪاريءِ
محبت جي ملهاريءِ مٿخاني مٽيءَ تي.

ڪيئي آر عشاقيءِ چيٽڪ سان چالاڪيءِ
پڌر تيا پوشاڪيءِ پسڻ جي پٽيءَ تي.

پاڻي پير پڌر تيوءِ نينهن جي نذر تيوءِ
هٿي هام حر تيوءِ حسيني هٽي تي.

حُسن گهور گهاياءِ نيزي نينهن چاڙهياءِ
ڪُسڻ ڪونڌ آياءِ ڪربل جي ڪٽيءَ تي.

سُٽي حال سوئيءِ گوهر شاهہ سپوئيءِ
ڪنڌا مرهم ڪوئيءِ قتيل دل قٽيءَ تي.

•

تلهہ: آيو عشق احمد ڪري آر عشاقيءِ اولي عشق واريءِ اچي تيو اوطاقي.
آهي احد آدمءِ پيغمبر پيشانيءِ نبوت نعري مان مٿئون چٽ لولاڪي.
چمن ۾ چمڪو تيوءِ چمچٽو چوڌاريءِ چشم جي چرچي سان چيٽڪ لائي چالاڪي.
بي مثال بي چون مؤنءِ آيو بشر ۾ باريءِ برهہ جي بحر سان بنيو بي خود باڪي.
کهيلي کهيل خاطر ڪِلڻ سان خياليءِ آيو خلق ۾ خدائي لاخرڪو پائي خاڪي.
گوهر شاهہ غلامن ڪي پتدار پرتئونءِ پياري ماڻ مرتضيٰ ڪري سڻ ساقي.

•

تلهہ: کٽي ستارہ ٿيا سرشارہ ڪري سينگار سُلطانيءِ
ڪول نقابءِ عجب عجابءِ ناٿ نواب نورانيءِ.

چوهان چوٽءِ جهلڪي جهوٽءِ لنڪا لُوٽ لاهوتيءِ
گهونا گهون منجهانِ باطونءِ ٿيا بي چون باهوتيءِ.
نوشان نوشءِ ٻنيا ٻي هوش جاڳيا جوش جبروتيءِ
پڌي ڪاڪلءِ وجن ڪابل ڪري تجمل طولانيءِ.

عشق جا ٻولءِ تُريا منجهہ تولءِ عقل جا تول نابوديءِ
رنگي رَسُ راڳءِ اچل اجهاڳءِ محبت جو ماڳ موجوديءِ.
فنا ٿيا عامءِ نالا سڀ خامءِ عشق جو نام معبوديءِ
حقي حسناتءِ واري تجلاتءِ ڪُلي شغلات شاهانيءِ.

برهہ بُستانءِ مندر مٺانءِ نظر نيشانءِ نرواريءِ
وحدت واپار لاءِ تي وچارہ آيا وينجهارہ وڻجاريءِ.
للنگهہ لاٿانءِ جذب جولانءِ صوفي سلطان سرشاريءِ
ملنگهہ مهميرہ ڪيا سڌيرہ عشق اڪسير انسانيءِ.

چڙي نسلءِ ٿيا اصلءِ ڪري وصل وحدت واروءِ
لنگهي لاهوتءِ آيا آڌوتءِ ڪري ثابوت سرساروءِ.
جنگي جنسا رواري ديدارہ نسنگ نروار هٿي نعروءِ
پيي پُرجامءِ چون ڪلام گوهر شاهہ گام سان گيانيءِ.

•

تلهہ: آيا مير مَرڪيءَ ميثاقي منڊل تيءَ
هٽي تان ترنم ترانَي طبل تيءَ.

هٽي نينهن نعروءَ سڏائين سوپاروءَ
قدم ۾ ڪراروءَ بزم جي بِگُل تيءَ.

رقص روپ رنگيءَ ڪري جوڙ جنگيءَ
سازن ساڻ سنگيءَ شاهاڻي شغل تيءَ.

قدم ڪوڙ قلزمءَ حاصل حال هم دمءَ
هٽي هام هردمءَ حلا جي هڪل تيءَ.

گوهر شاهہ چئي ورسيءَ سڏاتن جي سرسيءَ
برهہ بوند برسيءَ عوشاقن عمل تيءَ.

●

تلهہ: ڪهڙي خبر پڇو مون کان سرتيون وريءَ جڏهن عشق لڳو تڏهن تيس چريءَ.

هلان هاڙهي ۾ قربئون ڪاهہ ڪريءَ پنهل ڪاڻ پٿر ۾ پير پريءَ
رڙان روز پئي آيس عشق اريءَ منهنجي اندر عشق جي آڳ ٻريءَ.

هليون هام هٽي ڪيچ ڪيڏيون ڙيءَ ڳالهيون هاڙهي جون سُٽي هيڏيون ڙيءَ
سي پوئتي وريون جيڪي جيڏيون ڙيءَ آءُ ڪاهي پيس لڳي ذوق ذريءَ.

ڪندو قرب مون تي ڪيچ ڌڻيءَ سرتيون سُڃن ۾ آهيان هڪڙي جڻيءَ
ڪيس نينهن پنهل جي نروار ڪٺيءَ اهڙو عشق آهي پوندو ڏونگر ڏريءَ.

غم گوهر شاهہ سر چايوڙيءَ پلئو پاند ڳچيءَ ۾ پايو ڙيءَ
وچان ڪيچ وڻن ڏي ڪاهيو ڙيءَ ڪاري ڏونگر جا ويا ٽڪر ٽريءَ.

●

ٿلھ: سونھين ٿو رنگ گلابي رخسارِ يار جو،
ابرن جي ڪج ڪماني اسرار يار جو.

عينن جو آر اسمي، جلوو جمال جسمي،
چھرو رنگين چشمي، چمڪار يار جو.

صورت جو چٽ جُھليو، ذاتي ظھورو ڪُليو،
ھر جاءِ حُسن جو ھُليو، مھڪار يار جو.

صورت مٿان سبحاني، شمس و قمر قرباني،
بخمل بدن نوراني گلزار يار جو.

عاشق رھي اداسي، گُر گوھر شاھہ سناسي،
پرتئون آيو ٿي پياسي، پينار يار جو.

•

ٿلھ: نظاري نينھن جي ناتي، نيٹن ۾ ناز آ تنھنجو.

رسالت روپ ٿي رسمي، ربابي روح جو رايو،
رمزن رنگڙو لايو، رندي رنگ راز آ تنھنجو.

بندر بازار برحالي، برابر بيڪ بشري جي،
برھہ جي بوند آ برسي، برھہ خوھ باز آ تنھنجو.

سمائي سُرت سيني ۾ سجاڳي ٿي صفاتيءَ مئون،
سجاڳي ڪو صورت ذاتي سندو سرساز آ تنھنجو.

گدا گوھر شاھہ آھين غازي، رھج ھر رنگ ۾ راضي،
مرشد اڳيان محبت مئون آزي، نوڙت نياز آ تنھنجو.

•

ٿلهہ: مورت محمد واري معنيٰء خدا خود ذات تون آهين.

پهري پوش آدمہ جوء ڏسڻ آئين پنهنجو تجلوء
درياهون پار چڪيءَ کي چُڪي ڏٺي پيو هر دمہ چاهين.

اصل طوطي مثل تنهنجوء نشانبر نور نياروء
ڇپائي قلب ۾ قدرتء ڪعبہ ڪنهن لاءِ وري ڪاهين.

ڪٿي سامري سڪندر تونء ڪٿي عيسيٰ ڪٿي موسيٰء
ڇپائي تو ذات صفت ۾ء نڳيءَ جا ٿاهہ پيو ٿاهين.

گدا گلزار گوهر شاهہ پوڪاريء پياس مؤن پلپلء
آهين غلامہ تون درجوء پيو وري جوان تون چاهين.

•

ٿلهہ: آهي پرواهہ عاشقن ڪيء نيڻن واري نظاري جي

پائي پيشواز پرتئون تيء پوشاڪيء پيچ پوري ۾
آهي اُڪير عارفن ڪيء صورت واري ستاري جي

ديدار لاءِ ٿيا ديواناء ڪري عوشاق. اثباتي
لڳل آ ميخ لاهوتين ڪيء ڪجل واري ڪناري جي

راتيو ڏينهان وتن موهياء سهڻي سلطان جي سڪ ۾
طالبن ڪي طلب آهيء اڪين واري اشاري جي

گوهر شاهہ چئي غلامن ڪيء ذڪر آ حُسن وارن ڪي
حقي حُب هاتڪن ڪي آء وري ديدار دوباري جي

•

ٿلهہ: رند ٿي پوءِ رمز پڇاڻج تون، صحيح صورت سر کي سڃاڻج تون.

پُرجهي پيرو پورو پرکي، کين وسارج غازي گُر کي،
صاف سڃاڻج ساجن سر کي، غير نہ ٻيو کو آڻج تون.

نينهن نسنگ جو هٽي نر نعرو، سر صفاتي کري سڀ سارو،
وٺاڻ ڳولج وحدت وارو، اسم اندر ۾ واڻج تون.

ڪٿي قربئون ڪاف ڪشالو، ناهہ ڪؤن نڪري ٿيءَ نرالو،
چلي عجائب چوڏس چالو، چاڻ حقاني چاڻج تون.

گانو گندرب گُن سان ڳائي پورن پرگهٽ پاڻ پسائي،
وڪلپ سڪلپ قرب ڪمائي طالب حق ڏي تاڻج تون.

گوهر شاهہ گلزار گياني عشاقي اظهار آساني،
مٺي منڻ پي مسرور مئخاني، موج محبت ماڻج تون.

•

ٿلهہ: لڳو عشق تو سان اظهار انور،
ڪيو ڪا ستاري سردار سرور.

نتڪي ناز نيئڙو ڪجل قربَ ڪيڙو،
تو سان پيچ پيئڙو پڳدار پرور.

اداسي آسين ڪي، دلڙي خاصين ڪي،
پنهنجو ڏيو پياسين ڪي، ديدار دلبر.

نظاري نشانو، ديدن سان ديوانو،
ڪيئي من مستانو مهدار منور.

گوهر شاهہ گلزاري، نينهن جي نرواري،
برهہ ڪئي بهاري، بازار برسر.

•

ٿلهہ: غازي ڪاهي غوراب، حُب منجهارئون هليا.

هيرا جواهر لعلون، موتيءَ وکر وجهي اسباب،
رمز انهيءَ ۾ رليا.

وجن هاڪاريو جهاز ڪيءَ رند وڇايو رباب،
موج بحر سان مليا.

وٺي سير سنوان ٿيا، گم ٿيو آفتاب،
قطب تارو ڏٺي چليا.

منجهہ غوراب گوهر شاهہ عشق ملين ارباب،
پسڻ انهيءَ ۾ پليا.

•

ٿلهہ: نينهن نسنگ نر نعرو آهي، ناز ڏيکاري نور ڪري،

ڀرائي ٿوءِ پٽ دُشالاءِ پياري پڌرا پريم پيالا،
پلٽي پوي ٿو پور ڪري.

تيز تنبورن جي تڪراري، طبلِ تماشي واري تياري،
تاب حُسن جو طور ڪري.

واقف ٿي وڻ هوئڻ وڃائي، وحدت واري ويڙهہ وسائي،
ورهہ وارن ڪي وهلور ڪري.

ظاهر زهد جي ٿي زندگاني، اعليٰ افضل عشق انساني،
ظاهر ذات، ظهور ڪري؛

غازي گوهر شاهہ گُر گرناري، گهري گلن جي لائي گلزاري،
محبت وارن ڪي مسرور ڪري.

•

تلھ: جلالي جوڙ جملي ڪاڻ جنگي جنسار ھي ڪيتا،
جمالي جوت ڪا جلوا جذب جھلڪار ھي ڪيتا.

نظاري نينھن دي نعريءِ ناسوتي نام ناڪاريءِ
نوبت نشانبر نياريءِ ننگي نروار ھي ڪيتا.

صحيح سبحان سر ساراءِ چشم چانڊاڻ ڪاچاراءِ
آدم وچ عشق دا آراءِ عجب اظھار ھي ڪيتا.

روحاني راز وچ راحتءِ جيھي رحمت تيھي زحمتءِ
صفاتي سونھن ڪا ثابتءِ صورت سينگار ھي ڪيتا.

صوفي ڪي سئير ڪان سِھراءِ چندر وانگون چمڪي چھراءِ
گوھر شاھ ڳل وچ گھراءِ عجب گلزا رھي ڪيتا.

•

تلھ: شھنشاھ شوق دي شيشيءِ شاھي شڪار ھي ڪيتا،
شادي شغلات وچ شاملءِ شوريل شمار ھي ڪيتا.

نشانبر نينھن ٽيا نيڙيءِ ڳئي ڪُل ٽوٽ دک جھيڙيءِ
وصل والي وحدت ويڙھيءِ ونحن ويچار ھي ڪيتا.

پي ڪر پريم ڪي پياليءِ جھالر جھومڪ والي جھاليءِ
ويراڳي واٽ وصاليءِ واقف وچار ھي ڪيتا.

طمع والي ساري تسليءِ قاضي ڪي پول ڳئي مسليءِ
وحدت والي ورق وصليءِ ويڙھي وينجھار ھي ڪيتا.

مورت مظھر والي معنيٰءِ گوھر شاھ غلام بن آناءِ
ڏرپت ڪوئي خيال ترانءِ اندر جھپ تال ھي ڪيتا.

•

ٿلهہ: الله نال عاشق، دن ڪاٽ ويندي،
گهن وحدت والي، واٽ ويندي.

ٻَنَ لُنگ لانگوٽي نسنگ ڪرن، ٻال دونهين والي لاٽ ويندي،
مشغول ذڪر وچ رهندي سدا، اُهي دؤر دنيا ڪنون هاٽِ ويندي.

ڪر ترڪ دنيا ڪون، جهلڪ ويکن، گهن گورک والي گهاٽ ويندي،
انهين دؤر دنيا وچ سئير ڪيتي، ڪي راند ڪاهوڙي ڪاٽ ويندي.

صدق ثابوت جنهان داهي، گهن مهر والي چاٽ ويندي،
گوهر شاهہ جنهان ڪون غور نهين، اومهاڙ هادي ڪنون ماٽ ويندي.

•

ٿلهہ: ترڪ دنيا ڪي ڏنو مون، رهنما تنهنجي ڪري،
مزا وساريم نفس جا سڀ، ڪل ڪفا تنهنجي ڪري.

ذڪر ۾ مشغول ٿيڙس روز شب، روحي اندر،
قرب حاصل ٿئي حقاني، يا خدا تنهنجي ڪري.

مست ٿيس محفل اندر مسرور مَنَ مئخانہ ۾،
مئي پي معراج ڳايم، ماهِ لقا تنهنجي ڪري.

گدا گوهر شاهہ در تنهنجي تي، نياز نوڙت ۾ ننگي،
حيرت جو مبڪار ويکيم حزب الله تنهنجي ڪري.

•

ٽلهہ: ڪجل سان ڪن قرب ڪڪوريون،
مجازي مهتاب اکڙيون.

گهائن گهوٽ، گهورن سان غازي،
آهن گل گلاب اکڙيون.

نرگس نينهن نشي نيم خوابي،
مئي بنا مست شراب اکڙيون.

لڙن اُمالڪ زوران زوري،
کولي ناز نقاب اکڙيون.

وڙهن شوق وارن کي واري،
ڪري شور شتاب اکڙيون.

گڏنگ گوهر شاهہ ناٿ نوائن،
عشق واريون عجاب اکڙيون.

•

ٽلهہ: چنگي جانب يار جي،
حسن لايا هُٻڪار سَرتيون.

جوڳي جادونگر ٻڌجي آيو،
جهڙئون ڪري جنسار سرتيون.

حورون، پريون، حيران حسن تي،
قمر ٿيو داغ دار سرتيون.

ڪُليا خَمَ خَمَ خوبان خوني،
مٿي رنگي رخسار سرتيون.

گوهر شاهہ گلزار حسن جا،
چوڏاري چمڪار سرتيون.

•

تلهه: جن ڏنو فراق، سهڻا سائين،
سي ٿيا جوڳيئڙا.

تنهنجي جدائيءَ ۾ عوشاقن سينا ڪيڙا چاڪ، سهڻا سائين!
سي ٿيا جوڳيئڙا.

عاشق ٿيا پائي عشق جون الفيون، سڀ سٽي املاڪ، سهڻا سائين!
سي ٿيا جوڳيئڙا.

بيراڳين ٿي، برهه تنهنجي جيءِ وسي محبت ماڪ، سهڻا سائين!
سي ٿيا جوڳيئڙا.

ڪري آهون، عشق تنهنجي ۾ گوهر شاهه غم ناڪ، سهڻا سائين!
سي ٿيا جوڳيڙا.

•

تلهه: دم سان ذري ٿيءِ ڌيان وي ميان!
دم، دم، دم ڪي جهٽ پٽ جهٽيون.

پري ساغر سرڪي سڪ جي، صوفي ٿيءِ سبحان، وي ميان!
سانگا سرجاءِ ثابت سَٽيون.

وير ويراڳي، ويءَ وحدت جي وسائي ويران، وي ميان!
مينهن پاڻي جون پري پيئن وٽيون.

ڪار قتل ۾ قدم ڪڏائي، قربٽون ٿي قربان، وي ميان!
اڇن آڏوتيءِ غير ڪي ڪٽيون.

گوهر شاهه گرنار ۾ پوروءِ هٽي ترنم تان، وي ميان!
گهمي عاشق گهر گهر گهٽيون.

•

ٿلهہ: عشق آهي عجب اسرار، جن تي لٿوءِ پڇو خبر انهن کان،
شاهہ حُسين کيءِ قتل ڪرايائين، نيزي تي نروار،
مير منصور کيءِ سوريءَ چڙهايائين، سر سرمد جو ڪيائين ڌار،
عنايت کي ميدان مارايائين، قاضي برهان کي ڪيائين شڪار،
بلي شاهہ کي بازار نچايائين، ادهم کي ڪيائين، حڪومت کان ڌار،
ڪٿي صنعان کي چٽيو پارايائين، ڪٿي زليخان کي يوسف جي تار،
ڪٿي مجنون کيءِ بر ۾ بيماريائين، ڪٿي سسئي ڪيچ ڪوهيار،
ڪٿي شمع تيءِ پتنگ قرن تاءِ ڪٿي بُلبُل منجهہ گلزار،
گدا گوهر شاهہ غير کان پاسيءِ ڏسي عجب صورت جو سنسار،

●

ٿلهہ: اولا احمد ڪرڪي انسان آياءِ
سهڻي صورت والا سلطان آيا،

جوڳي بن کي آيا جانب جڳ وچ،
چاڪي سوز والا سامان آيا،

محمد، مولئٰ مظهر ذاتي جنهن داءِ
شاهد قرب والا جهندا قرآن آيا،

وچ جهنگل ديءِ رند مارکي نعراءِ
ڪرکي راز ربي رحمان آيا،

غازي گوهر شاهہ ماگ محبت دي وچ،
ڪرکي نينهن والا نشان آيا،

●

تلھہ: عاشق عاليشاناءِ آيا ٿي عُرياناءِ
آدمہ کان اثرات اشاريءِ اوٽ اولي انساناءِ

شاعر شوق شرابيءَ شعليءِ شور هٽي شاهاناءِ
شائق ٿياءِ شمشير شاطر سانءِ شغل ڪري شڪراناءِ

توحيدي تسلات طبل سان ڳائي تار تراناءِ
تارڪ ٿياءِ تڪرار طمع کانءِ طالب ڪٽي سر طعناءِ

ڪيفي ڪيف ڪلال پيياليءِ ڪڍي ٿيا قرباناءِ
قائمہ ڪمائي قرب قديميءِ قالو قول قرآناءِ

محبت جي ميدان منڊل سانءِ مرد اڏي مٿخاناءِ
ماهر ٿيا مستان مَتيءَ تيءِ مير مَچي مرداناءِ

غازي ٿي گفتار گويا ڪنءِ ڇڏي غير گماناءِ
گوهر شاهہءِ گلزار گهمن ٿاءِ گونا گون گياناءِ

•

تلھہ: ڪابل ڪاهيون ڪاميانءِ قرب مان قدمہ ڪڍايانءِ
قول الستيءِ قائمہ قديميءِ قالو قرب ڪمايانءِ

جهلڪي جوت حسن ۾ جلديءِ جيرو جان جلايانءِ
جِهمہ لائي جنسار جامي سان جنگي جوش جاڳايانءِ

بهادريءَ جي بيڪ بندرتيءِ بگل جنگي برسايانءِ
برهہ ڪئي برسات بهاريءِ بالابات بنايانءِ

ورهہ ڪيو وٽڪار ويراڳيءِ واريءِ پيٽ وَسايانءِ
ورد وظيفا ڇڏي وندر ۾ءِ وحدت وک وڌايانءِ

گوهر شاهہ گرنار جوڳي ٿيءِ گانو گن سان ڳايانءِ
گُر مُک جو ڪري ياد گيانوءِ گر جو گيان هلايانءِ

•

تلهہ: صورت صاحب آياءِ جاما خاڪي پاياءِ
ڪرڪي روح دا راياءِ

يوسف نون ڪنعان دي اندرءِ واحد سيئڑ وڪاياءِ
خواب دي وچ مهتاب زليخانءِ جهولي وچ جُهلاياءِ

سيفل سمنڊ جهاڳيندا ويندا، تن من عشق تپاياءِ
باغ ارم وچ برهين والاءِ بديعل گل بناياءِ

مجني مرد بيراڳي بروچءِ محبت مينهن وساياءِ
رمزين والا رڻ پٽ دي وچءِ قائم قرب ڪماياءِ

چاڪي بار برهہ دا باريءِ عاشق نام سڏاياءِ
ڪيتا گوهر شاهہ مٿا اگهاڙاءِ فقير نام ڏارياءِ

•

تلهہ: سالڪ سوُريان چاريانءِ چاڪي خلق ديان خواريانءِ
پوتيان ڏرم ديان ڏاريانءِ
نانءِ جنهن دا ضنعان سچاراءِ عالمءِ بزرگ هوياءِ
پاءِ زنار ڪفردي ڳل وچءِ آپ ڪريندا گوياءِ
آيا هئيءِ رنگ لڳا هيءِ باهيان غير ديان ٺاريانءِ
مرد مولائي محبت والاءِ جاما ڳل وچ پاويءِ
چمءِ چم ڪرڪي چير وڄاويءِ ڳلي ڳلي تي ڳاويءِ
بُلي شاهہ نون ڪر بيراڳيءِ برهہ گهمائيان بازاريانءِ
دڪان قتي ڪر واڍا آياءِ وات عشق دي چليءِ
شريعت والاءِ شوق اندر وچءِ هر وقت اُتاهين هليءِ
فرهاد جبل ديان جوش وچونءِ مار نعري تڪريانءِ ڏاريانءِ
ڪرڪي عشق اسان ڪڻ آياءِ سوزءِ درد ساماني.
گُٽڪ گُٽڪ ڪر گنگهرو وڄائون محبت دي مٿخانيءِ
گهتيان دي وچءِ گهريان هويانءِ گوهر شاهہ گلزاريانءِ

•

تلھہ: دلہ وَل چل دي وچ ونگي هئي،
رمزان روح ڪيتا ساڏا رنگي هئي.

پڙهيا عشق اسمہ اثبات اعليٰ،
جاڳيا جوش جگر وچ جنگي هئي.

مليا مئخانيء دلدار دليء
نينهن نشانبر ننگي هئي.

ياد اُهين نونہ نقش گل داء
ٻاڻ حسن وچ ٻنگي هئي.

گويا گيانيء گوهر شاهہ ٻُلينداء
مين مهر مرشد ڪنون منگي هئي.

●

تلھہ: ڏاڍو عشق اڙانگو آهي ڙيء
اچي ڪنهن ڪنهن سر تي ڪاهيڙي.

ويو جانب جتہ جيڏيون جاڙ ڪريء
ٻڏو سورن سدرو اتم ساهيڙي.

اديون عشق آريءَ جو آر ڪريء
پيو چاهہ وارن ڪي چاهيڙي.

وجي وڻ ووڙيان وٺڪار وندڙء
مون ڪي ڏس ڏنو آ ڏاهيڙي.

لڳو روز ازل ڪنئون عشق مون ڪيء
منهنجو نينهن ناٿي سان ناهيڙي.

غازي گوهر شاهہ گهوٽ جي پنيانء
هلي لاڳاپا سڀ لاهيڙي.

●

تلہ: آيا عشق ميدان ۾ عاشق ٿي، ڪري ترڪ طمع ڪٿون تارڪ ٿي.

هٿي نعرو انالحق جوءِ پيچي پيولو شائق شڪ جوءِ
چڙهيا سوريءَ تي سالڪ ٿي.

ڪُٺي ڪربل نات نيارا، هٿي نعرا نينهن نظارا،
مام ملائي مالڪ ٿي.

چڏي حد ملت جي ڏاهي، پيا قصور ۾ ڪاپڙي ڪاهي،
لنگهي لاحد ڪٿون لاشڪ ٿي.

پرت وارو پيالو پُرپي، گوهر شاهہ چئي پاڪ پنجتن جي،
حب رکي آيا هاتڪ ٿي.

•

تلہ: رات نياپا نينهن، مڪا مارن اسان ڏي مهر مٿون.

محبت وارا ڪين مڙُن ٿام توٽي گجن پيا شينهن.

اکر پڙهي پس الف جوءِ ورق وسارج ويهہ.

سڪ وارا وڃن سيلاني، توڙي تپن ڪٽي ڏينهن.

غازين گوهر شاهہ وسائيام محبت وارا مينهن.

•

ٿلهہ: جيڏيون جانب يار سان، منهنجو لڳو آ نينهن.
وسايم ونڊر ۾، محبت وارا مينهن.
ويندیس ورنديس کين کي، توڙي ڳجن شينهن.
کهنڌي وجان کيچ ڏي، توڙي تپي ڏينهن.
گس سان گوهر شاھہ، واٽون ٿيون ويهہ.

●

ٿلهہ: توڙيو يار وڃين ٿو هزار دليون، ڳالهيون سورن جون ڪنهن سان يار سليون.
جنهن ويل اچي موڪلايو يار مون کان، تنهن ويل ويو سنسار مون کان،
پڇي ڪين پيو ڪمُ ڪار مون کان، ڳوليم ديوانو ٿي سڀ ڳوٺ ڳليون.
رَهہ رات پرين ڪيون رهاڻ مڻام پنهنجي سرداريءَ ڪي سُڃاڻ مڻام
هي سر خدمت ۾ پنهنجي آڻ مڻام ڳاٺي ڳيچ تنهنجا ميندیون مشڪ مليون.
غم ناڪ گوهر شاھہ ڪي يار نہ ڪر، پهريان پيار ڏيئي پوءِ ڏار نہ ڪر،
ڏاڙو دلين سندو دلدار نہ ڪر، مون ڪي مجنني وانگر ويڙهي ويون تہ وليون.

●

تلهہ: نہ ڳائين وڄائين چارڻ پيو چوائين، سمهيو ساريون راتيون وقت پيو وڃائين،

غفلت ۾ گذارين سمهي ساريون راتيون، سپڙ جون صحن ۾ ڪنڍين ڪمڙيون باتيون،
چني چيچ پنهنجو لنگها متان لڄائين،

چارڻ چنگ ڪڇ ۾ ڪري چو سمهين تون، اٿي نہ آڌيءَ جو گهٽيون گهمين تون،
سارو سچ پيو اپرئي، تون تنڊون پيو ملائين،

وڪڙي وي راول عشق سان اناڻ، چارڻ چنگ دم دم وحدت سان وڄائڻ،
اهڙو ماڳ منور محبت سان ملهائين،

گوهر شاهہ گاروڙي ڏيئي نہ ڏوراپو، گرنار قلعي مان اچئي نہ اوڙاپو،
جهونا ڳڙهہ جا جوڳي متان ڪاموڙي ڪِلائين،

•

تلهہ: بنا رحمت رباني‌ءَ جي مٺن وٽ مال ڇا هوندو،
خوشي جن کي هجر واري تنين جو خيال ڇا هوندو،

ڪروڙن مان ڪنهي ڪوڪيو وٺي ٿو وات وحدت جي،
لکن منجهہ لا ٽ لاثاني، لکي لنگهار آ ڪوڪو،

پهري پوشاڪ ريشم بخمل، هجي سلطان صوبن جو،
مرڻ جي وقت لاشي لاءِ ڪپڙ جو وال ڇا هوندو،

مرڻ ڪانپوءِ وڃي ڏس تون، انهي جسمات جو نقشو،
قبر تي ڊپ ڪکا چميل، مڏن جو حال ڇا هوندو،

گوهر شاهہ گذارج تون، سانگي تي سيئر سفر ۾،
جنين تي قرب قادر جو، انهن لاءِ ڪال ڇا هوندو،

•

ٿلهہ:اڱڻ عشق آيوء نچندي وتان مان،

اُسري ٿي اُفنگ جيانء خيالي خطنگ جيان،
شمع تي پتنگ جيان پچندي وتان مان،

ويڙهي ٿي وحدت جي سراسر صحبت جيء
مئخاني محبت جي مچندي وتان مان،

بديون بار چائي آيس پلئہ پائي لڳي رمز آهيء
رچندي وتان مان،

گوهر شاهہ گهمايوء طبل عشق وڄايوء سڄڻ نينهن لايوء
سڪندي وتان مان،

•

ٿلهہ: چاڪئون محب ماڪئون رسي رات ويڙوء
پتو ڪونہ پيئڙو،

ڪڏهن ڪنهن نمونيء پائي ڪين ليئڙو،

جاڳي جهوري من ۾ء جُکي پيو جيئڙو،

وسري ڪم ويو سيء ڏاڍو غم ٿيئڙو،

گوهر شاهہ چئي غمزنء ڏاڍو ڪِيس کُيڙو،

•

تلھ: نر نينهن مٿون نروار ٿيءِ نسري نچڻ آيو آهيان،
لائي رمز رنداني رنگيءِ رنگ ۾ رچڻ آيو آهيان.

پروان ٿي حُسنات جو پلپل پسڻ جي پيچ سان،
پائي پير پرتئون ٿي پتنگ، پڙ ۾ پچڻ آيو آهيان.

محبوب جي ميلاپ لاءِ مستان جيان ميدان ٿيءِ،
موجود ٿي منگلاچ جيءِ مچ ۾ مچڻ آيو آهيان.

جنسار جوڳياڻا ڪريءِ جلوي جنگي جولان سان،
دم جوڳ ڪي جذبات سان، جذبئون جهٽڻ آيو آهيان.

سرساز جي سينگار لاءِ غازي گوهر شاهه گيان سان،
سرشار ٿي سوريءَ اتي سرڙو سٽڻ آيو آهيان.

•

تلھ: لڳو جادو نيڻن جو جنگي آ،
اسان جو روح رانجهن سان رنگي آ.

ڪين ڇڏيندو پاڻ سڏيندو،
نينهن اسان جو ننگي آ.

عشق اڇيءِ جنهن تي شاهہ اهو آ،
توڙي شرابي ڀنگي آ.

سا ڪري ٿيءِ در در دانهون،
عشق ڪپر جيان ڏنگي آ.

گوهر شاهه چئي گاروڙين جيءِ،
وحدت ۾ دل وَنگي آ.

•

تلهہ: عشق جي ناهي عام کي کل عشق عجب آ حُسن حضور،

نينهن جتني تو نيزا کوڙيءِ دين ڪفر جا تو تڳا توڙيءِ
پاڻ پهرائي تو جٽيا جوڙيءِ دانهہ ديوانا ڪري دستور،

لا مذهب جي لست چکي ڏس، هر صورت ۾ پريم ننگر پَس،
ڪانہ ڪا لڳندي توکي ڪس، دوئي ڪري آءُ ديري دور،

صبر سک وارو سير سمر ڪرءِ ڪر بل وارو قرب نظر ڪرءِ
عامہ کان پاسي ويهي اسمہ اثر ڪرءِ هٽي گهونگهٽ گهر ۾ گهور،

کور ڪن تا تبرا تکڙاءِ اهي آجايا آهن رڳڙاءِ
عشق بنا سڀ جوٺا جهڳڙاءِ مونجهہ مذهب ۾ تيا معذور،

گر گوهر شاهہ ڏني آ ڳجهارت، عاشق سمجهن ان جي عبارتءِ
سانگ صوفيءَ جو قرب قرابتءِ اهي ڏوهہ ثواب کان تيڙا ڏور،

•

تلهہ: عاشق تي آيو آهيان، آءُ چيريون چونہ چمڪايان،

شينهن پيالو شوق پياريوءِ نسنگ نينهن نچايان،
فاذڪروني اذڪرڪمہ جيءِ تار تن ۾ لايان،
ونحن واري وائي واريءِ وحدت ويڙهہ وسايان،
گوهر شاهہ گيان گهگهن جيءِ محبت موج مچايان،

•

تلهہ: آيا عشق اُنمر انسانيءِ جنهن ڪيتي دل مستانيءِ

الله دا نالا هي احمدءِ قرآن آکي دلبر دلبندءِ
مولا واليَ مورت محمد صورت هي سبحانيءِ

عليءِ احمدءِ حسن هڪوئيءِ صورت وچ ساگيا سوئيءِ
هويا آپ الله اهوئي پاڪن پاڪ پيشانيءِ

انا احمد آپ الايسءِ بلاميمي برقعا پايسءِ
رنگ پردي وچ راز رلايسءِ سير ڏٺيا سلطانيءِ

ڪيتي گدائي والي چاليءِ آکي گوهر شاه سواليءِ
پلائي ميڪون پيارل پياليءِ شوق وچون شاهانيءِ

•

تلهہ: محبوب من منهنجو اوهان جي برہ ڪيو بيمار آ.

ڏيان سان ڏاڙو هٽي وئينءِ دامہ زلفن جا وجهيءِ
ديد لائي دل لڳائڻءِ دلبر جو ديدار آ.

لبين لالي مرجان وانگرءِ ڏند موتي مثال جيءِ
رخ تنهنجي ۾ يار جانيءِ حسن جو هبڪار آ.

ڪجل ڪٽاري ڪيف سانءِ موهيو مزگين مامہ ۾ءِ
ابرو جي اعليٰ اشاريءِ چشمہ جو چمڪار آ.

گوهر شاهہ گنگهرو وڇاياءِ بي سِر ٿي بازار ۾ءِ
خلق ساري ۾ خوار مون ڪيءِ نينهن ڪيو نروار آ.

•

تلهہ: زماني ۾ ذهن وارو، دلي دلدار آ ڪوڪو،
پاليسي پيار ڪن ڪيئي، موهڻ منٺار آ ڪوڪو.

لباسي لوڪ ۾ آهن، پنهنجي مطلب وارا ماڻهو،
عالم ۾ اسم جو عاقل عاشق اظهار آ ڪوڪو.

مٺي محبت زماني جي ماڪيءَ جي لار ڪيئي موهيا،
زماني زور ڪان نيارو، نانگو نروار آ ڪوڪو.

ڏيساور هن دنيا ۾ آه پرڪا لاءِ پيدا ٿيو،
ولايت ۾ ويساه وارو وحدت وڻجار آ ڪوڪو.

گوهر شاه چئي پارت گر ڪي اسان عاصين اپوجهن جي،
لکن ۾ لاٿ لاثاني، لکي لُنگدار آ ڪوڪو.

•

تلهہ: آيو شاهہ چنيسر شاديون ٿيون، ساري شهر لهور مناديون ٿيون.

آيو چامہ پلي واسيون وٽڪارون، ڪُليون بوءِ عمبر جون چٽڪارون،
قتي گاه قرياءِ لڳيون گلزاريون، آهن مُلڪان مُلڪ آباديون ٿيون.

منهنجو ور چنيسر آهي ڙي، ڏنمہ هار هٿن سان لاهي ڙي،
انا مينهن دل تي سرتيون ساهيڙي، برسي بره آيو سُرهيون واديون ٿيون.

نڪي گنُ ثواب آڏوه مون سان اچي عشق لاتو اندوه مون سان،
وٺي وَر ڪسي، ڪري ڊوهہ مون سان، سونهن ڪؤنرو ڪي چٽيون چانديون ٿيون.

چوي گوهر شاه گلزار آهن، نسري نينهن منجهون ٿيا نروار آهن،
جن ڪي بره لڳو سي بهار آهن، حُب واريون حسن سان ميڪانديون ٿيون.

•

تلهہ: جيڏيون منهنجي يار کيۓ ڏجو نياپو،
ماڙهو موهر جا هتيۓ ڏين ڏوراپو،
سک سانگين ساهہ کيۓ جيڏيون جياپو،
منهنجو عمر کوٽ سانۓ کهڙو لاڳاپو،
کندو گوهر شاہ کيت سانۓ مولا ميلاپو.

●

تلهہ: وَهن نيڻ مُٺي جا نماڻا نماڻاۓ اِجهي پينر آيا اباڻا اباڻا،
منهڙا پري ٿيۓ وينا جي اڏي ٿيۓ سرتيون سپيئيۓ سجاڻان سجاڻان،
جهوپڙا جهنگن ۾ اڏي ويا پٽن ۾ پکڙا پٽن ۾ پراڻا پراڻا،
گوهر شاہ چٺي ايندا، وَٺي نال نيندا، چني کين چڏيندا، ماروسي ماماڻا.

●

تلهہ: سکندن کي سِک ۾ سهٺا ٿا سکايوۓ برهہ جي بيمارن کي چوٽا چڪايو
پسي لبن لاليونۓ نيڻين وهن نااليونۓ پہ ٿي کنديس ڳالهيونۓ گهڙي تہ تکايو،
چوان حال کنهن کيۓ سارو معلوم توکيۓ ڏسي محب مون کيۓ چوٽا منهن لِکايو،
گفتو کيم زبانيۓ پسڻ لاءِ پيشانيۓ وجي يار جاني پري تو ڏکاريو،
گوهر شاهہ گذاراۓ کيون اڏي اوتاراۓ کڏهن کونہ پيارا تو من کي مکايو.

●

تلھہ: نينھن ڪپرُ آھي نانگ، ڏنگ لڳو جنھن کي ڦٽ تنھن کي ٿيو،
جھاڙ جوڳين جي نہ سور ھٽي ٿوء ڪاڏو ڪپر جو مور نہ چُٽي ٿوء
جنھن کي طلب سڄڻ جي تانگھہ، سو چاڪن جي اندر چڪي پيو،
ڪيئي علاج حڪيمن ڪيڙاء ڪين فرق پيو حيرت نيڙاء
برھہ پڙھائي جنھن کي بانگ، سو وصل جي واديءَ ۾ ويو،
عشق لاتو راز اوھان جيء مچ ٻريو آ اندر اسان جيء
ڪوڙين اڏاريان تولاءِ ڪانگ، نئين سڄ نياپا نينھن نوان ڏيو،
گوھر شاھہ چئي گولڙي آھيان، نام تنھنجي جي ڳولڙي آھيان،
تولاءِ بنايم سھٽل سانگ، ڪِلي پانيان مان در در تي ليو،

•

تلھہ: عشق جي آتش پارڻ پاريو، ڪري پڙڪا باھہ،
ڏيون درد وجي ٿو پلپل آتش جو آڙاھہ،
جوڙي جٽيو صنعان پاتو ڳل، عشق ٿيس ھمراھہ،
مجنو ٿيو مستان برن ۾، دلاور داناھہ،
مجازي حُسنات ھئي ڪئيء عشق صورت ۾ الله،
عشق حَسن حُسين ڪھاياء عشق بي پرواھہ،
متان ڪال لنؤن لائي تنھن سان، عشق شاھن جو شاھہ،
عشق گوھر شاہ کي نوازيو، عشق جي آھي پُشت پناھہ،

•

تلھ: رانجھو رنگپور ۾ ريجھي آيو آ، جنھن نالو چاڪ سڏايو آ.

آيو انا احمد اولي ۾، بلا ميمي بشر جي چولي ۾،
ڪنھن شوق تماشي شعلي ۾، اچي نعرو نينھن لڳايو آ.

آيو نينھن نسنگ نظر نوڪ لڳيم، لائي لال نہ ڀئي ڪنھن لوڪ لکيم،
آيو عشق اگڻ ساري توڪ لتم جنھن جھنگل ۾ رنگڙو لايو آ.

چاڪ رانجھو دي فيراق ڦٽي، وچي لوڪ لتاڙي ساري جھوڪ ڇٽي،
جنھن ڪي حب ھئي اھا ڪانہ ھٽي، جنھن جوش ۾ جيءُ جلايو آ.

گوهر شاھ چٽو چاڪ چوان، مٿس گھور ساري لولاڪ ُچوان،
پيارا پرتئون پنجتن پاڪ چوان، جن بار امت جو چايو آ.

•

تلھ: دين مذهب ڇڏيا توڙي، عشق پارايا جٽيا جوڙي.

صنعان وچي ڪفران ڪمايو، بزرگ صاحب ھٿڙو توڙي.

ڀڳيون ڇانوٽيون لؤن لؤن اندر، عشق لتو اچي خيما ڪوڙي.

سچو بلاشاھ خير محمد، ناٽ نچايا نينھن جي گھوڙي.

گوهر شاھ چئي غازي آيا، ڀيائيءَ وارا ڀائڙ ڀوڙي.

•

تلہ: عشق اصل ڪٿون اڙو آهيءِ مهميرن کي مست ڪري،

جوڙي نيڻن جا ناز نرالاءِ بره وارن کي پري هٽي پالاءِ
ديل دوگن سان دست ڪري،

حسن جو شهباز شاهانوءِ مست ڪريءِ دانهہ ديوانوءِ
ڪڙڪي جنهن تي ڪشت ڪري،

ابراهيم جي آگ اُجهاڻيءِ عشق اچي ٿيو تنهن سان ساٿيءِ
باہ منجهاروُن بهشت ڪري،

گهاري گوهر شاهہ گهڙيون منجهہ گانيءِ محبت واري مد مٿخانيءِ
چاهہ وارن کي چست ڪري،

•

تلہ: آيو احد عرب ۾ ٿيءِ ڪري احمد وارو اولو،

خلق الآدمءِ صورت ساريءِ ڪري محبت جي مينگهہ ملاريءِ
آيو لال لقب ۾ ٿيءِ پهري پرت مٿون خاڪي چولو،

ڪُل شيءِ محيط مثاليءِ ڪٿي ويراڳيءِ ڪٿي وصاليءِ
آيو صورت سڀ ۾ ٿيءِ جيئن باغيچي ۾ پکي مَمولو،

سچا سهٽي جي صاف صحبت ۾ءِ ڪنا ڪربل ميدان محبت ۾ءِ
ويٺي عام عجب ۾ ٿيءِ اهو ڪو شوق جو شعلو،

ريجهي رانجهن رنگ پور اندرءِ گدا گوهر شاهہ بره جي بندرءِ
تنهنجي آيو طلب ۾ ٿيءِ هُيو ڳالهہ جنهين جوڳولو،

•

ٿلهہ: ٿار اوهان جي تن ۾ آهي،
ڪچو مهر جي نظر داري.

شاهہ منصور انالحق الايو،
چڙهي سوريءَ تي ڪئي سواري.

شاهہ صنعان وجي پايو ڄَٽيو،
جنهن ڪي ڏِني آ عشق ڏيکاري.

رانجهن چاڪ ٿي آيو رنگپور،
ڇڏي پنهنجو تخت هزاري.

جن ڪي گوهر شاهہ غرض پرين جو،
بيحد تن ڪي آهي بهاري.

•

ٿلهہ: ترڪ ڪر طالب طمع، ترڪ ڪر ٻَنيون ٻنا،

ترڪ مايا مال مَڏيون، ترڪ حُجَتِ هام تون،
ترڪ ڪَر عيال سارو، ترڪ دنيا جي ثنا.

ترڪ حيلا سڀ وسيلا، ترڪ مسجد ۾ مڙهيون،
ترڪ مذهب، ٻوڙ ٻيائي، پرت جا پَڙهہ تون پنا.

ترڪ ڪر دلبو دغا جو، ترڪ ڪر ٺُڙڪو ٺڳي،
ترڪ مستي هوڏ واري، فڪر خطرا ڪرفنا.

ترڪ غازي غير ڪي، گرُ گوهر شاهہ گرُ اڳيان،
هيڪڙائيءَ جي بحر سان، ٻوڙ ٻيائيءَ جا ٻنا.

•

ٽلهہ: ٿيو عشق عدم کان، ظهور پڏرو
پرچي پرت وارا، پيا پور پڏرہ

ڪٿي ملائڪن جي ٽولي ۾، ڪٿي خاڪي بَشرجي چولي ۾،
ڪٿي عبديت جي اولي ۾، ڪٿي آهي نيارو نوُر پڏرہ

جڏهن آب حيات جام تا پيالا پيون، تڏهن قرآن جا تا ڏس ڏيهہ کي ڏيون،
ڪيون دليون اسان جون نينهن نيون، آهيون مست مئخاني مخمور پڏرہ

ڪڏهن ظاهر حق جي تا ذات ڏسون، ڪڏهن صورت واري صفات ڏسون،
ڪڏهن تاب واري تا تجلات ڏسون، ڪڏهن محفل ۾ مسرور پڏرہ

ڪڏهن گوهر شاهہ گلزار گدا، ڪڏهن مرشد جي در آهي صدا،
ڪڏهن ذڪر کان نہ ٿيون ساعت جدا، آهي حيرت وارو حضور پڏرہ

●

ٽلهہ: آهين تون ڪلتار وي ميان، لڏم سوچي سنسار ۾،

ڪٿي هر شيءِ ۾ وسين ٿو، ڪٿي نيارو نروار وي ميان!
لڏم سوچي سنسار ۾.

ڪٿي جَل ۾ روپ رنگي تون، ڪٿي گل گلزار وي ميان!
لڏم سوچي سنسار ۾.

ڪٿي آهين، ڪنوڻ اگني، ڪٿي مينگهہ ملهار وي ميان!
لڏم سوچي سنسار ۾.

ڪٿي گدا گوهر شاهہ گلشن اندر، ڪٿي باغ بهار وي ميان!
لڏم سوچي سنسار ۾.

●

تلهہ: شاهہ ڪري شغلات.آيوءِ گهر گهر ٿيئڙي شوقؤن شادي.

وَس ٿي وٺڪار ورهہ جيءِ برهہ ڪري برسات آيوءِ
ويرانيءَ مئون ٿي آبادي.

عشق جُهلي سر ڪربل پڙ ۾ ڪٽي تراريون ڪات آيوءِ
وڏي وهايائين رت جي وادي.

اصل ڪنئون ٿيءِ اٺ موٺ اويڙوءِ عشق بٽجي آفات آيوءِ
ٿيو حب وارن جئ سر جو هادي.

پهري هار گلابي گهراءِ گوهر شاه گجرات آيوءِ
ملڪ ساري ۾ ٿي منادي.

•

تلهہ: محبوب هَئيءِ ميري مندرءِ پاڪي ديکاءِ جهاتي اندر.

اکيان وچ اسرار هئيءِ بادل والي بهار هَئيءِ
ڪليا گل گلزار هئيءِ برسات باراني بندر.

اوئي قرب قرآن هئيءِ اوئي پوٿي پُران هئيءِ
اوئي گنگا گيان هئيءِ اوئي صورت صاف سمندر.

اوکي اويڙيءِ روپ رٹءِ قرب واليان ڳالهين سٹءِ
ڳئي جهاڳ سسئي ڪيچ ڪَرٹءِ وٺڪار والي ڪل وندر.

گوهر شاهہ گلزار هئيءِ نينهن نسنگ نروار هئيءِ
عالم وچ اظهار هئيءِ اوئي سورج اوئي چندر.

•

تلھ: عشق تا ميرا عليءِ وحدت ولايت کا وَلي،

بيچون کا بادلءِ برحال تا بوتي بشرءِ
بارش تئي بازار بر ۾ بهادر بن پلي،

روحي رگڻ والي رقمءِ هئي راز رياضت وچ رحمءِ
رتيا رهبر کي رسمءِ هئي رمز رانجهي نال رلي،

چشماتءِ چيٽک کي چهرءِ چانڊاڻ چهري تا چندرءِ
چؤ طرف چرخي کر چکرءِ چم چال چلت کي چَلي،

گدا گوهر شاھ گام وچءِ سلطان دي سلام وچءِ
غلامان دي غلام وچءِ وَچانداءِ آوندا تلي،

•

تلھ: تنهنجي ذوق خاطرءِ چڏيوسين زمانوءِ
کري شوق اعليٰءِ شتابي شاهانو،

ڏسون تا ڏهاڙيءِ تنهنجو حُسن هاديءِ
رکي ٰخيال خوبان يکايک يگانو،

تنهنجي عشق آٿيءِ ظاهر کيو ذري ۾ءِ
پتنگ جيان پياسيءِ پچي جيئن پروانو،

ساقي آهين سهڻاءِ عوشاقن جو اعليٰءِ
پياري ماڻ مَئي جوءِ کيو ٿو مستانو،

احدئون پاڻ آيوءِ احمَد جي ٿي اوليءِ
لهي ويو لحظي ۾ گوهر شاھ گُمانو،

•

تلهہ: ايندو يار جاني، لهندي سڀ حيراني،
ڏيندو ڏيهہ مبارڪ، ٿيندي مهرباني.

ايندو يار ياڪي، پيارل پوشاڪي،
بڻجي سر عوشاقي لائي لنؤن لاثاني.

ايندو يار دلبر، منگهن مست منور،
عجب عشق انور، اولي ٿي انساني.

ايندو يار جانب، غرور تي ٿي غالب،
ڪندو ملڪ طالب، وسائي ويراني.

ايندو يار يڪدل، ٿيندي موج محفل،
گوهر شاهہ چئي تجمل، گهر گهر ۾ گياني.

•

تلهہ: دنيا دم اٽڪي هڪڙو پوءِ فنا جي چوٽ،
ڪٿهن مڙهہ مقامن ۾، ڪٿهين ڳاڙها گهوٽ.
لڏي ويا من لوءِ مؤن چڙي لشڪر ڪوٽ.
آهين مثل حُباب جي وطن پنهنجي موٽ.
ڪندا غور گوهر شاهہ جوءِ رهبر ڪي آ رپورٽ.

•

تلھہ: انا احمد بلا ميمي، نبوي فرمان ۾،
بيک ٿيو، بي خود برابر، بشر جي بيان ۾.

يونس، مڇيءَ پيٽ پاڪي، الله جي امان ۾،
ٻيڙو تاريو ٻاجھہ سان رَب، نوح جو طوفان ۾.

ادريس جوڙي بهشت جون، پوشاکون بستان ۾،
پهريندا پوشاک سيئي، عشق جن جي جان ۾.

ڪلنگي پائي ڪونڌ آيو، ڪربلا ميدان ۾،
نينهن جو نعرو هنيون، مانجهي اچي ميزان ۾.

مصر جي بازار ۾، شاهہ وکاڻو شان ۾،
ذوق يوسف جي ڪري ٿي، زليخان زندان ۾.

گوهر شاهہ گهاري سدائين، غريبيءَ گذران ۾،
مهر مرشد جي ملهاري، منگي ٿو مئخان ۾.

●

تلھہ: ريجهي رهاڻ ڪيائون، ڪالھہ پکي منجھہ پيهي پيهي،
قرب ڪيائون پنهنجو، ڏنگايون نہ ڏنائون،
وره ونڊيائون ويهي ويهي،
ڏور لايا جن ڏينهڙا، اچي ويا اوڏاهون،
ڏک پائي ٿيا ڏيهي ڏيهي،
اسان وٽ انصاف جو، محبت عشق مڪائون،
ڳالھہ ڪيان وري ڪيهي ڪيهي،
گوهر شاهہ غمناک جون سڻندا پاڻ صدائون،
جيئهي آهيان تيهي تيهي.

●

تلھہ: ھِوين تون آپ مھمان، ڪيھي ڪريندءِ ماڻين.
پڪي اِھين پرديس دي اندر، گھڙي ڪرِڪي گذران،
پڇري چوڙ اُڏاڻي.
چوڙ ماڳ محلات اِھين ڪون ويسين اپني آستان،
نہ رھسين روح ٽڪاڻي.
ھوئي جنھان دي حڪومت ڪرڙي، سڪندر جھڙي سلطان،
چوڙ ڳئي طول وھاڻي.
غم گوھر شاھہ غازيان نون نھين ڪو، برہ ڪُليا بُستان،
سرھي سير سيباڻي.

•

تلھہ: عشق آيو اڪسير، ماڻي موج ملير،
برسي ساڻ برسات، بيخود بي نظير.
عشق اچي تن تائي، نادر ڪئين ٽونچائي،
عقل جي اتي ناھي، بني ڪا تدبير.
عشق آيو ٿي آفات، ڪٽي ترارون ڪات،
عاشق ٿيا ڪئين گھات، ڪاپڙي ڪن چير.
عشق آيو ٿي ارباب، کولي نينھن نقاب،
شوقئون پياري شراب، ڪري ساھہ سڌير.
عشق آيو ٿي اَملھہ، گوھر شاھہ چئي گل،
سھڻن ڪان سُھڻل، وارث وحدت وير.

•

تلهه: عشق جا عاشق اڇيءَ ميدان منصوري ۾ سنءِ
نينهن جي نيزي اتي ٿاءِ سِر پنهنجا نيشان ڪن.
عشق جي بازار ۾ عطار ۾ عنايت ٻئيءِ
حسن جي هوٽل اتي ٿاءِ سِرَ لُٽي نيزي رکن.
منصور جهڙا مرد مُڪَمءِ مرڪي مٿي ميزان ۾
سر ڏيڻ لاءِ پاڻ سينگاريءِ سوريءَ تي سورهه اچن.
عشق پارايو جٽيوءِ صنعان سالڪ ڪي صحيحءِ
ديد دلبر جي پسي ٿاءِ پل اندر مذهب ٽُٽن.
عشق جو نام آءِ تنهن ڪيا مستان ڪٿينءِ
مجني جهڙا مرد بر ۾ ٻُنڀَ ٻڌجي ٿا ٻيهن.
تبريز جي ڪلڙي ڪليءِ گهاٽي بلاول پيڙيوءِ
غم گوندر سڀ لهي وياءِ عشق اڇي حامي ٿين.
سازن جي صورت سچاراءِ برهه جا باجا ڪٽيءِ
گوهر شاهه گهنگهرو وڄائيءِ گهٽين ۾ غازي گهمن.

•

تلهه: درشن ڪر ديدارءِ سئنيانءِ رانجهن رمز رلاوڻ آيا.

خلق الآدم صورت واليءِ سهٽا سهٽي ڪرڪي چاليءِ
عالم وچ اظهارءِ سئنيانءِ اپنا قرب ڪماوڻ آيا.

پاڪي ڳل ڳچي وچ جاما جنگيءِ رنگپور دي وچ ٿي ڪي رنگيءِ
چيريان دي چمڪارءِ سئنيان اپنا نينهن نچاوڻ آيا.

باغ باغيچي محلي ڌرڪيءِ مورت رنگارنگي ڪرڪيءِ
پتلي جوڙ هزارءِ سئنيان بازي کهيل بناوڻ آيا.

غازي گوهر شاهه عاشق ٿيويءِ مٿي پيالا مانجهي پيويءِ
اپني شوق شڪارءِ سئنيانءِ جوڳي جوت جڳا وڻ آيا.

•

تلهہ: آيا رنگپور دي وچ رانجهن هيء صاحب صورت دا سهڻا ساجن هيء

وچ شب دي چنا تي اپريا قمرء ماهي مشرق مغرب تيا ظاهرء
رکيا راز الاهي وچ رنگپورء کيتا رخ رانجهن دے روشن هيء

آکي راڄ کيڙيان اندر رانجها ڪَڙاءِ حق تون هَت ڳئي سڻ کي نامہ بڙاءِ
وچ عالمہ دي رانجها ائين کڙاءِ جيوين سهڻا گُلڙا سوسن داء

سهڻي صورت تڻي سچي سرور دي‌ء ميڻڻي مير محمد منور دي‌ء
کيهي ڳالهہ کران اپني انور دي‌ء ميرا ماهي من دا موهن هيء

گُردي گوهر شاہ کرين ياد گوياءِ هر حال حاضر هادي نال هوياءِ
رنڊ بن کي ول کنهن دي کاڻ روياءِ ساري عمر دنيا وچ دو دن هيء

●

تلهہ: آيو عشق امام وي ميانء واسيا ڳوٺ بحر سپ ڳليون‌ء

حسن جو معراج‌ء موسيٰ لاءِ‌ء شعاع کلي ويو شامء وي ميان!
طور سينان جون ٽکريون جَليون‌ء

احد سوئيء احمد سوئيء هي آهي هڪڙو نامء وي ميان!
رمزون رمزن سان وڃي رَليون‌ء

وَڄن چنگء ستارون‌ء طبلاء لڳي ڏومر ڏامء وي ميان!
چيڄ لائن‌ء چيڙيون‌ء ڏليون‌ء

منصوري‌ء مٺخان مَٽيءَ تيء پي جيئڻ جا جامء وي ميان!
ڳالهيون سوز وارن سان سَليون‌ء

گوهر شاهہ چئيء گُرَ سچڻ ڏيء ڏسن روز مدامء وي ميان!
اکيون کين ڏسڻ کان پَليون‌ء

●

ٿلهہ: نينهن ڪيو نروار وے ميان! ناز نيڻن جي نانگا نيڙا،

ڪٿي خلعت ڪاڻ خاصين جيءِ عشق ٿيو اظهار وي ميان!
شهيد ڪربل عاشق ٿيڙا،

مُوتُو قبل آيت جي اوليءِ الاهي اسرار وي ميان!
جڳ جڳ سدائين جوڳي جيئڙا،

جڏهن ٿاءِ پايو اوهان اکين ۾ سرمي ڪاني هڪوار وي ميان!
ڪُهي عاشق هزارين قتل ڪيڙا،

گوهر شاهہ گلزار شمع تيءِ بيهي ڪري پڙڪار وي ميان!
وڃي پتنگ تجلات تي پيڙا،

●

ٿلهہ: آيا اڱڻ اڄ يار سئنيان! خوشيان ٿيان، ساهہ ميڏيڪون،

سڻ ڪي هاڪ حسن ماهي ديءِ سياليان مِلڪي هزار سئنيان!
ويڪڻ آئيان شاهہ ميڏي ڪون،

احمد اولاءِ ڪرڪي آياءِ ڪيتا عشق اظهار سئنيان!
عالم دي وچ الله ميڏي ڪون،

موج بحر ديان لهريان چڙهہ ديان، وهنديان تارو تار سئنيان!
ڪوڻ جهليءِ درياهہ ميڏي ڪون،

غور گر گوهر شاهہ ڪيتاءِ شڪر ڪران صدبارہ سئنيان!
عشقءِ مُتسءِ ارواح ميڏي ڪون،

●

تلهہ: جلوا کر جنسارہ سئنيان! گلهہ جوڳي جادو مارڳيا هئيہ

هير کيتيہ مينون شوق شهر وچہ مل ڳيا منثارہ سئنيان!
برهہ بچاہ بازار ڳيا هئي،

صورت سهڻاہ ست گرُساميہ وال جهنڊي گهنڊيدارہ سئنيان!
عو شاقان نونہ اجار ڳيا هئي،

مشتاقان نون نال نظرديہ جگ وچ جانب يارہ سئنيان!
مار چشمہ تلوار ڳيا هئي،

غازي گوهر شاهہ عشق دا عاملہ گلشن وچ گلزارہ سئنيان!
عاشق تيہ اظهار ڳيا هئي،

•

تلهہ: اُٺي ويراڳي ووڙہ سار سمهڻ جي چڻ وساري،

پي پيالو پرت پريميہ پرجهي پير پروڙہ
پسڻ واري پيچہ پَناري،

وحدت کثرت ۾ پَٽ تون کاهيہ چڙي کپت کوڙہ
کڻ قلندر قدم کراري،

کيڻ ڏمالہ درد جي دمہ دم دلبر دلِ ۾ دوڙہ
حال ڏاڍا حق جا ڏاري،

مٿ ميدان گوهر شاهہ غازيہ پڙي محبت موڙہ
آيا ميم مناري،

•

ٿلهہ: اُٿي جوڳي جاڳ، وي ميان! نينهن نياڻج ننڊ ڇڏي ڏي،

اول قائم قرب ڪمائج، پوءِ لڳنديئي ڀاڳ وي ميان!
نينهن نياڻج ننڊ ڇڏي ڏي،

ڳائڻ وڄائڻ مير مستانا، ورهہ جو ويراڳ وي ميان!
نينهن نياڻج، ننڊ ڇڏي ڏي،

من اندر ۾ مَچ محبت جو، عشق جي سمجهہ تون آگ، وي ميان!
نينهن نياڻج، ننڊ ڇڏي ڏي،

گدڙيا گوهر شاهہ غازي گرُ ڪي، ماڻي سچ سهاڳ وي ميان!
نينهن نياڻج، ننڊ ڇڏي ڏي،

●

ٿلهہ: عشق ٿيو اظهار، ناز نچڻ جا سچڻ سيڪاريا،

مجنو مير ليلان جي خاطر، پيو وسائي وٽڪار،
بر ۾ انهيءَ لاءِ باغ بهاريا،

ديد صنعان ڪي ڪيو ديوانو، ڳل پاتائين زنار،
وره تقويٰ جا ورق وساريا،

شوق شيرين جي شان وڏايو، سورهيہ ٿيو سرشار،
فرهاد فڪر سان ڏونگر ڏاريا،

گدا گوهر شاهہ ناز مٺون نرمل، نيڻ ڪٺي نروار،
تو ماري هزارين عاشق جياريا،

●

تلهہ: وڃي يار ڏيو ياڪيءِ ڪوڙي خوشيون ڪيما خاڪيءِ
جنهن جي عشق ڪاڻ قران فينراقيءِ.

سهڻل احمد نام سڏائيءِ آيو قربئون قدم ڪڏائيءِ
ماهي مُرلي مير وڃائيءِ ڏي عاشق اصل اوطاقيءِ.

صاف صُراحي سِينگاريءِ نر نيڻن ساڻ نمازيءِ
پُر پيالا پرت پياريءِ ڏي پڌرو پاڻ پوشاڪيءِ.

عجب صورت انسانيءِ اها نينهن مُڪي آ نشانيءِ
اُٺي بوند برسات بارانيءِ ڏيو بره برابر باقيءِ.

گويا گوهر شاه گلزاريءِ ڇٽي چشمن جي چمڪاريءِ
آهي دلڙي عشق اُجاريءِ ڏي هينئڙي ڪي هُشناڪيءِ.

•

تلهہ: اُٺي عاشق اور چرخو چورہ چڏي ڏي حرص حواس ڪي.

هيءُ مانجهاندي جو ماڳ آءِ ڪَلَ نہ تُوڪي ڪورَہ
چڏي ڏي حرص حواس ڪي.

مونجهہ واري مٽئي ڪيءِ ييڃي ڪر تون پورہ
چڏي ڏي حرص حواس ڪي.

چڏ مئي جي ماڻ ڪيءِ شوقئون ڏي شهزورہ
چڏي ڏي حرص حواس ڪي.

گوهر شاهہ گُن گيان سانءِ اٿي ڏونگر ڏورہ
چڏي ڏي حرص حواس ڪي.

•

تلهہ: ڪڏهي سامهي سازہ ناري نازہ
حملا ڪن هنگلاچ ڏي،

اتن اور عجيب سان، نٽرت منجهہ نمازہ ناري نازہ
حملا ڪن هنگلاچ ڏي،

پيالا پين آب حيات جا، روحي جڳائي رازہ ناري نازہ
حملا ڪن هنگلاچ ڏي،

قلندر ڪوڏ قواز سان، فرقاني آوازہ ناري نازہ
حملا ڪن هنگلاچ ڏي،

غازي گوهر شاهہ گام ۾، آهن منجهہ نيازہ ناري نازہ
حملا ڪن هنگلاچ ڏي،

•

تلهہ: آيا تي انسان، صورت دا سلطان سچارا،

انا احمد بلا ميمي، نبي دا فرمان،
ويکڻ آيا نينهن نظارا،

خلق الآدم علیٰ صورته، هر صورت منجهہ مٺخان،
رل مل تي ڳيا نور نظارا،

ونحن اقرب ويڙهي وسدا، روحي رب رحمان،
قائم هويا قول ڪرارا،

غازي گوهر شاهہ غير ڳيا سڀ، سارا هو يا سبحان،
شريعت والا ماريم نعرا،

•

تلهہ: دلبر ڪيو ديوانو، بيوس لاچار آهيان،
شاهيءَ جي شوق خاطر ننڪي نروار آهيان.

آهيان اسمہ ۾ رليل، روحي قلبي رسالت،
جملي جڳت جسمہ ڪان، ڏرمن ڪان ڌار آهيان.

دلبر جي دل سدائين شوخي ۾ شور واري،
پايو ڳچيءَ ۾ ڳاري، بيٺو بهار آهيان.

دنيا عقبيٰ سندو، دُور ٿيو ارادو،
نالي هڪ ساڻ ناتو، ٻئي ڪان بيزار آهيان.

محبوب جو ميلاپو، منظور ناهي مون کي،
گياني گدا گوهر شاهہ غمہ ۾ گلزار آهيان.

•

تلهہ: جڏان عشق اسان ڪڻ آيا، تڏان ٿيڙا سانگ سجايا.

چمہ چمہ چير وڃائي، پڪواز ڪلهي تي چائي،
مين ڪڻ سهٽل سائين، ڳل عشق دا جاما پايا.

ڪر انا احمد آرا، وچ مار جهنگل دي نعرا،
ٿيا پڏرا پارس پيارا، چل رانجهي چاڪ سڏايا.

مهر برہ هے ڪيتي، ڳئي دليون بجانيون پليتي،
دل سهٽي نال هي سيتي، جنهن محبت مينهن وسايا.

مين گدا گوهر شاہ گولي، ڪر ليڙان پانہ چولي،
هي هردمہ نياز دي ٻولي، ڪر سجدا سر نمايا.

•

تلهہ: چلي چوڏس چشمي چالوءِ پياريو آب حيات پيالوءِ
پري نينهن منجهان تہ نرالوءِ

آيو شهر پنيور جي بازرءِ نروار نشانبر نادرءِ
ڏنو گهوٽ گهٽيءَ ۾ گذرءِ ڪوپو ڪلنگي والوءِ

هٽي نينهن منجهاروئن نعروءِ ڪٽي بار ڪٽوري ساروءِ
پنهنجي پلٽڻ ساڻ پياروءِ ڪري آيو ارد اٿالوءِ

جبل جهاڳڻ وري چاهيءِ پنو سڪ مٿون سندرو ساهيءِ
حب هوت پنهل جي آهيءِ ويو ڪنجي ڪاف ڪشالوءِ

وٺي گوهر شاهہ غمنا ڪيءِ ٿي هينئڙي ڪي مُشناڪيءِ
آهي دلڙي مَست ميثاقيءِ ڪيو عشق عجائب چالوءِ

•

تلهہ: دلبر ڪيو اسان ڪيءِ در در آهي ديوانوءِ
سامين وانگي سيلاني يڪدل ڪيو يگانوءِ

دنيا جي آشنائيءِ آهي سيئي اجائيءِ
لائي برہ لڙائيءِ موهي ڪيو مستانوءِ

نيڻن لايو نظاروءِ عاشق سدا قراروءِ
محبت ملام واروءِ طالب سهن ٿا طعنوءِ

ريفل رمزن جي چوڙيءِ سيني سچن جي ڪوڙيءِ
عينن ۾ عشق جوڙيءِ آٽي اڏيو آشيانوءِ

گوندر گوهر شاہ پائيءِ وحدت ويراڳ ڳائيءِ
مانجهي ويهن ملهائيءِ محبت وارو مٺخانوءِ

•

هندڪيءَ سنڌي

تلھ: پريم ننگر ڪيءَ تي پُوڄاريءَ
آنند ننگر وچ آئي هون،

چال چلت چلءِ چيتن چَلتاءِ
گيت گگن گن گائي هون،

گيان ڪٿا ڪاءِ سنت بن ڪيءِ
پوش پگتيءِ ڏن لائي هون،

گدا گوهر شاهہ اومءِ هري ڪاءِ
جوڳ جڳت جگ جائي هون،

•

تلھ: روح ۾ رهيو رام وي ميان! مذهب ملت وسري ويڙا،

ياد آهي هڪ نرنانءَ نالوءِ ڪري چڏيوسين ڪام وي ميان!
مذهب ملت وسري ويڙا،

مٿرا ڪاشي ڪونہ ڏٺوسينءِ هردي وسي هري رام وي ميان!
مذهب ملت وسري ويڙا،

آهيون ڪافر عشق اسم جاءِ نٿا چاڻون اسلام وي ميان!
مذهب ملت وسري ويڙا،

ڪن سنان گنگا گوهر شاهہ جوڳي پي پُر جام وي ميان!
مذهب ملت وسري ويڙا،

•

ٿلهہ: هردي ڪيو هري نام وي ميان!
طبل وڄائي تيرٿ وارو،

جوڳي يارن جوت جڳت ۾ صبوح توڙي شامر
طبل وڄائي تيرٿ وارو،

گنگا جمنا ساڌو ڪن ٿام سَنڌ لاءِ سري رامر
طبل وڄائي تيرٿ وارو،

گوهر شاهہ چئي گُر جي اڳيان، ڪن سِڪ وارا سلامر
طبل وڄائي تيرٿ وارو،

●

ٿلهہ: جملي سارو جهان، وره بنا ويران پانيان،

العشق نار آتش اُلو، منگل محبت مٿخان،
بدن سارو بُستان پانيان،

الانسان سري ۋانا سره، صورت سڀ سبحان،
صوبن ۾ سلطان پانيان،

انا احمد اولي اظهر، نينهن وکايو نِشان،
عجب جهڙو احسان پانيان،

طلب، تسبيح، گيان گوهر شاهہ قرب سارو قرآن،
مهر، نماز، ميزان پانيان،

●

تلھہ: همہ نا جوڳي هيء اري همہ نا جوڳي هي
نا مين هندو نا مين مومنء نا مين چُهڙا چاکي،
نا مين مُلانا مين قاضيء نا مين يوگي هي،

دل درياهہ دي اندر بيڙاء محبت والا قردا،
کيئي کُن پٽيان دي اوپر ويندا بيڙا تردا،
همہ هي سادو صابر همہ ناروڳي هي،

مورت معنيٰ صورت دي وچء صورت سير سپوئيء
سير ويکيو سي ڦير نهين غير نہ رهيا کوئي
همہ هون فقير صوفي همہ نا ٺوڳي هي،

کٿ هي ميرا کيٿولک داء مذهب يورپ کنڊ وچء
کٿ هي ميرا وشنو ڌرمہ عالي ايشيا کنڊوچ
همہ هي ساڌو سرتياء همہ نا ڦوڳي هي،

گدا گوهر شاهہ گيان دي اندرء ڌيان کما کر آياء
دليون بجانيون دوئي والا سٽيا هي جورايا
ککڙ داٿي چڪني والاء همہ نا چوڳي هي،

●

تلھہ: آهيان رانول رامء ساڌو دمہ دمہ کن سلامہ،
ڪاٿي تيرٿ تکيا آهيونء ڪاٿي گاروڙين جي گامہ،
ڪاٿي پوٿيون يار پڙهون ٿاء ڪاٿي پڙهون قرآن،
ڪاٿي ڪرشن روپ مٿاياء ڪڏهن مکي ۾ ڪڏهن شامہ،
ڪاٿي گر گوهر شاهہ آهيونء گنگا جمنا وچ آشنان،

●

تلهہ: پڙگهنت کيڙيمر پاٺ پسڻ لاءِ پُستک پوٿيون جوڙي پُران.

گرو نانک ٿي گنگا جمناءِ کيمر صاف سنان.
گرو انگت نامر ڏرايمءِ امرداس ڪٿي عُريان.
رامر داس کوٺايمر کاٽيءِ آيس ارجن ٿي انسان.
سچ سري هر راءِ سڏايمءِ تيغ بهادر ترنمر تان.
اوهنگ سوهنگ ٻساگيو سوئيءِ صورت جو سلطان.
گر گوهر شاهہ گوبند سڏائيءِ گُر کرشن ٿيءِ کيمر گيان.

●

تلهہ: گر نانک پري گامءِ آنند لاءِ اچي هت اظهار ٿيو.

وِشنو وير ولايت واروءِ آهي نرنانءُ نامءِ
دئارکا جي وڃي دربار ٿيو.
گونمر پُٽ وڃي غار ۾ رهيوءِ چڏي دنيا جا دامءِ
بندگي ڏڻيءَ جي ۾ باغ بهار ٿيو.
پگت کبير پچن جي چاليءِ روحَ ۾ جهٽيو رامءِ
ناهہ کان نکري وڃي نروار ٿيو.
گوهرشاهہ چيئي گنگا جَمناءِ ساڌو کن سلامءِ
تيرٿ رحقاني وڃي هر دُوار ٿيو.

●

ٿلهہ: ڪَهان تہ نانڪہ ڪهان تہ لڇمڻ گرڪي شيوا ڪرتا هي،
ڪَهان تہ ڪرشن، گوڪل گنگا، شنان ڪريندا جوڳي جانا،
رام ڪي چالي، ڪاشي ڪهنا، فن پنڊت ڪر ڦرتا هي،
ڪوڙ غماني والي غيرت، ڏيک حسن ڪي هر جاءِ حيرت،
تجهہ مين تڪيا، تجهہ ۾ تيرٿ، ڏيان ڏٺي وچ ڏرتا هي،
گرو انگت گفتي گاوے، بندرا بن ڪا مندر بناوي،
نام همارا ڦرڪي آوي، پر مانند سِر پرتا هي،
چَرن اوپر سر گرڪي ڏرٺا، گهٽ گهٽ، گوهر شاهہ ٿي رهٺا،
ساڌو نام، سڻاڪي ٻهٺا، ڏوپ ڏٺي وِچ ٻلتا هي،

●

ٿلهہ: ڪرشن ڪاشيءَ وارو آهيان، جمنا گوڪل جوت جڳايان،
بونس لڪڙيءَ مؤن بين بنائي، گوپال گوپيون ڪيئي ٻال نچايان،
بندرابن ۾ بينڪ لائي، رام پچن جو رنگ رچايان،
تن اندر ۾ تيرٿ ڪيوسين، گنگا جا ڪيئن گس پڇايان،
هر دئاري گوهر شاهہ گياني، حسن وارو هُل مچايان،

●

تلهہ: ڀڳت ۾ ڀڳوان هت سڏايم نانڪ نالو،
لائي تلڪ لاثاني کيڙم، گنگا جمنا شنان،

اول ڪفر ۾ قرب ڪمايم پوءِ ٿيس مسلمان،
چڙهي ملت مذهب تقويٰ، وجي پيس ڪفران،

جوڙي جٽيو عشق پارايو صحيح ٿيس صنعان،
ڪٿي ٿي آئون مجنو آيس، ڪٿي ٿيس قربان،

فرهاد ٿي وجي ٽڪر ٽاڪيم، شوق شيرين جي شان،
زبور، توريت، انجيل منهنجو قرب قرآن،

ڪٿي ٿي آئون گداگر آيس، ڪٿي ٿيس سلطان،
فرعون ٿي وجي حڪم هلايم مصر جي مٿخان،

موسيٰ ٿي معراج ڪيو مون، طور سينا چوگان،
ڪو سمجهي هي سالڪ سرتيو گوهر شاهہ جو گيان،

•

تلهہ: جڦپي نام نسنگ نروار ننگي، ٿيا رازرقص جي روپ رنگي،

الف مطالع ڪرتون ايجهو، غير وسار دنيا جو ڪو جهو،
ونحن وير انهن کي ويجهو، دل جنهين ويساهہ ونگي،

ناپ ڪنول ڪنون نام اٿايم، هردي اندر هُل مچايم،
خفيءَ ڪان خيال ڪمايم جوش گهگهن ۾ جاڳيا جنگي،

آنم گياني بيک بتائي، اُت پت اجلي سر ساماٿي،
اوهنگ سوهنگ راز رلائي دُرس پيئن دانهہ دنگي،

گانو گُن گوهر شاهہ ڳائي، محبت واريءَ موج مچائي،
عشق خزانو وڙ وهائي، تارڪ ٿيا لاهي طالب تنگي،

•

تلهہ: بازي والا باغ بنيا، ڏوپڙي اندر ڏيان ڏرو پائي.

جمنا ڪناري ڪرشن ڪنن ڪيا، بندرابن وچ آڪي پچن ڪيا،
دونهين دي وچ ڏوپ جلايا، ٻيائي والا ٻوٽا چرو پائي.

مندروچ پيچ پچن تيا، گرو آوي ڏم ڏوم ڏمچر تيا،
نال عجائب چال چليا، تيو نانگي ناٿ نہ رو پائي.

اس دنيا دا حرس گڙا هي، من مورک دي پوت ٻڙا هي،
هر دم ڪال کا ڏنڊ کهڙا هي، ڪمائي والي ڪرت ڪرو پائي.

رام گام گوهر شاهہ نيارا، سئير ڪيتا سڀ سيني سارا،
رڳ رڳ دي وچ هي رام پيارا، نال توڪل دي تار ترو پائي.

•

تلهہ: ڪرشن ٿي مهراج، جمنا ۾ سنان ڪيو.
رام نام رَلايون روح ۾، سٽي رياءَ ۾ رواج،
متُرا ۾ مٿخان ڪيو.
پي پيالو پريم وارو، چڙهي عيش اناج،
بدن ڪي بستان ڪيو.
گوڪل تو گلزار سان، جوڙي طبلا ساج،
نچڻ ۾ نيشان ڪيو.
سَيت، سلوڪ ٻڌائي ٻاٿيون، لاهي هنر هاج،
پرگهٽ ۾ پران ڪيو.
وٺي نالو ڀڳوان جو ٻيو وساري بجاج،
گندرب ۾ گذران ڪيو.
ڪن ۾ ڪنيل ڳل ۾ ڳانا پائي چوڙا عاج،
ماٿوءَ ڪي مستان ڪيو.
گوهر شاهہ گر گيان آنند سان پائي ترتئون تاج،
پچن ۾ ڀڳوان ڪيو.

•

تلھ: عشق جي مٺخان اول آيس ڪفر وساري،

خاڪي بت ۾ ذات ڇپائي بهشت ۾ برحال رهائي،
نينهن ٿيو نيشان، داٽو ڪيئن تو پارڻ پاري،

شِداد ڪونائي بهشت جوڙائي موسيٰ تي فرعون لڙائي،
ڪٿي تي پڳوان، برهمھ ڪرشن ڪاشي دئاري،

ڪٿي ڪيماگر ڪٿي چماگر ڪٿي ثناگر ڪٿي گداگر،
ڪٿي رانجهن سلطان، ڪٿي چاڪر تي وَڇڙا چاري،

ڪٿي تي آيو آهي عيسيٰ، ڪٿي نام سڏائي موسيٰ،
ڪٿي جوڙي قرب قرآن، ڪٿي نوح جو بيڙو تاري،

بيرنگ مٿون تي رنگ بنائي اچي آدم نام سڏائي،
عبديت جي آستان غازي گوهر شاھ ڏينهن گذاري،

•

تلھ: مين دنيا مين سير هي ڪيتا،
چلو چل ديس اٺاڪر نام هري هر گيتا،

جهنگل جبل مين جائونگي، پريم ڪي پڳتي گائونگي،
واھ گرو هري رام، سري سنگ سيتا،
مين دنيا مين سير هي ڪيتا،

گنگا جمنا جائونگي، مندر تلڪ لگائونگي،
پيالا پاڪ، عجب اوطاق، پريمي پيتا،
مين دنيا مين سير هي ڪيتا،

گل گوهر شاھ گلزاري هي، مک موهن واري ملهاري هي،
جهپون جهپ رام، پي پر جام جڳت مين جيتا،
مين دنيا مين سير هي ڪيتا،

•

ٿلھ: رنگپور ۾ راز سرتيون، رانجھن آ رنگ لايو.

راوي ڪناري رانجھو وڇايو، صورت وارو ساز سرتيون،
رانجھن آ رنگ لايو

چاڪ چارڻ آيو وڇڙاءِ برھہ اُڏايو باز سرتيون،
رانجھن آ رنگ لايو.

هير ٿي مستان ديوانيءَ پسي نرالو ناز سرتيون
رانجھن آ رنگ لايو

گوهر شاهہ چئي آهہ غازين ڪي محبت وارو مجاز سرتيون
رانجھن آ رنگ لايو

•

ٿلھ: آکي لوڪ ڪيھا تيئن ڪام ڪيتا.
ميڏا روح رانجھي دي نال سيتا.

چاڪي مرلي ماھي آيا، در تي ڪڙو واڇا وڇايا،
ڪنھن سئير ڪيتي چاسانگ بنايا، جيءَ اُهيندي جار نيتا.
چوڙ ڪي تخت هزارا سھٽا، رنگ پور دي وچ ماھي من منھٽا،
سانون جھوڪ رانجھن دي وچٽا، هئي جانب اسان ڏا هميشان جيتا.
لوڪان دي ليڪي چاڪ بشر دا، ميڏا مالڪ رانجھا رنگ پوردا،
دين مليا حقي دلبر دا، وِسر ڳئي سپ پوتي گيتا.
نسنگ، ناتا لئون ڙي لايا، بار برھہ دا چوڙس چايا،
عشق رانجھو عجب هئي آيا، صاف تيا هئي دل دا پليتا.
آکي گوهر شاهہ ڳيا گمانا، هُڻ سارا هويا نور نورانا،
ڪيوين نہ ٿيوي من مستانا، هٿون ماھي دي مين جام هي پيتا.

•

تلھہ: بي پرواھہ برھہ ماھي داہ تخت ھزارا شاھي دا

انا احمد آپ الاياہ بلا ميمي حکم ھلايا
رنگپور دے وچ رانجھا آيا ڈرکي نام سپاھي دا

پاکي قرب کجل دي کانيہ آياہ ساگيا سر سبحاني
جھنگل دے وچ جوگي جانيہ کيتس پوش گدائي دا

عجب رانجھي ديان چشمان چاليانہ ميلڙي ماھي ديان گجميان گالھيان
گھول گھتان جنھن تون سپ سياليان ويکيم نور خدائي دا

گدا گوھر شاھہ در تي سواليہ سرک ساغر دا مست موالي
پير مغان پلائي پياليہ ھويا عشق الاھي دا

•

تلھہ: شاھہ آيا ھٹي ويڙھي اسان ڈيہ کرکي چمکار چيرپان دا

گلي گلي وچ گاوي جوگيہ جوڑ تماشا ڦيريان دا

رانجھن آيا رنگپور دي وچہ پنڈڑا کرکي پيريان دا

شاھہ رانجھو دا در شفا داہ اتان جھکدا راج کيڑيان دا

آکي گوھر شاھہ ماھي والاہ ورھہ لگا مٹنون ويڙھيان دا

•

تلهہ: عشق اوهانجي ڪئي امداديء وار ورهہ ڪان واندي ناهيان

هيرء سڏير ڪئي حب توهانجيء شوق شهنشاهہ لائي آ شادي
وار ورهہ ڪان واندي ناهيان.

جيءُ جڙي ويو شاهہ رانجهن سانء ٻئي راڄ ڪان ٿي آزادي
وار ورهہ ڪان واندي ناهيان

رانجهن رنگپور ريجهي آيوء ملڪ ساري ۾ ٿي وئي منادي
وار ورهہ ڪان واندي ناهيان

گوهر شاهہ چئي غم لهي وياء اڱڻ آيو جو حسن جو هادي
وار ورهہ ڪان واندي ناهيان

●

تلهہ: جانب جوڳي رنگپور ٿي ڪيء آپي نينهن نچيندا نچيندا

مُرلي چاڪي راوي ڪناريء محبت مڇ مچيندا مچيندا

پرچناه دي بين وچا ڪيء رنگڙا يار رچيندا رچيندا

هير ويندي جهنگ چير ماهي ڏيء اس ڪون برهہ بچيندا بچيندا

آکي گوهر شاهہ ماهي ٻيليء آپي طعام پڪيندا پڪيندا

●

تلهہ: راوي واليان ٺمڪن ٽاليان، ميڏي ماهي ديان چڱيان چاليان
ڪران گهور سهٽي تون سياليان

اسان آپي دليان پاليان، ڏوجها ڪونہ ڪريسن سياليان
خاصيان خاميان ڪيڙيان واليان، هير پٽ گهتيان نهاليان

جيئن باغ اُتون هي بلبل، ايوين رمز رانجهو دي رل مل
تيرا نام پڪاران پلپل، مينون ماهي تون مڙ پاليان

ادب دي نال اليسان، ميٺ محبت والا مليسان
سپ سهٽي دي نال سليسان، جي هويان ڳجهيان ڳالهيان

ڪران عشق ديان خبران ڪيهيان، هِن ڳُٺي گوهر شاهہ جيهان
تيڏي دامن لڳڙي مين هام ميڏي ماهي تون لڄپاليان.

●

تلهہ: ڳيا رانجها رمزان لائي، تي هير دي دل دُعائي
اها بازي بره بنائي

رانجها رنگپور دي وچ آيا، ڪرسوز تماشي سعيا
ڳل چير چاڪ پهرايا، ماهي مُرلي، مير وچائي.

تئي هير سڌير ويچاري، ويڪ سهٽي دي سرداري
رنگي رانجها رمزان ماري، ڪهڙا ڪَن وچ ڪُنيل پائي.

اُتون آيا ڪرڪي آرام بن بره والا وٽجارا
چوڙ رانجها تخت هزارا، آيا چوچڪ چاڪ سڏائي.

ڪڙا گوهر شاهہ گولي، جنهن ڪون تات ماهي دي ٻولي
ساري ذات صفاتي ڳولي، هويا خاصا خيال خدائي.

●

ٿلھ: جانب جوڳي ٿي ڪي جهان آيا،
• تنبو چاڪي صاحب طولان آيا

رانجها رنگ پور آيا راز ڪنون، ست تخت هزارا، سُک ساز ڪنون
شاهي شوق وڏي شهباز ڪنون، ڪرڻ آپ آباد ويران آيا

رانجهن آيا تخت هزاري دا، هئي عروج ڪڙا جنهن دي نعري دا
ڪيتا سئير جنهن جڳ ساري دا، ڍڪ دلق دُشالي سامان آيا

ڪٺ چاڪ سڻايس چاھ ويکو، ڪٺ لشڪر تنهندا سپاھ ويکو
جنهن دا عاشق آپ الله ويکو، اُتون شمس قمر قربان آيا

آکي گوهر شاھ هوڪا هر جاءِ هُليا، چهرا چشم والا هئي چمن ڪليا
ويک صورت سارا لوڪ ڀُليا، اهين صورت وچ سبحان آيا

●

ٿلھ: رانجهن آکي رنگپور، سير وِڪايا سارا ڪرڪي عجائب آرا
حسن ماهي دا ڪليا چمن هويا چمڪارا ڪرڪي عجائب آرا

ڪاڻ ماهي دي سئنيان، هير ڍونڍيندي ٻيلي، آندي ويندي ڪاهي وقت نہ پڇدي ويلي
لوڪ لتاڙ جهوڪ ماهي، وچ ڪريندي ميلي، هيردي سئير سُر نينهن مريندا نعرا،
هير ديواني ٿي هي، لوڪ آکي سڀ سنيان، عشق لڳا هي مينون، شرم حيا ڪنون ڳئي هان
چوڙ ڪيڙيان دا ويڙها، در دلبردي پئي هان، ذوق جاڳيا هي ذاتي ورھ ڏتا هي وارا،
عشق والي لنگھ ويندي جهنگ والا جهٽ لانگها، طلب حقاني جنهين ڪون تار تنهين ڪون تانگها
ڪجھ نہ ڳٹيندي ڪائي صحبت والا سانگا، پارندي دي ويندي، گهن رنداني چارا
موچ والي مئخاني، پرپيالي پيتي دلڙي ساري سئنيان سهٹي نال هي سيتي
غازي گوهر شاه گويا قرب والي هي ڪيتي پرت وچون هي پڪڙيا هير راوي ڪنارا

●

تلهہ: اکيان لڳيان وچ سهڻي دي نال، هڻ مين تئي آن چري ديواني

حسن ماهي دي هُل هي کيتا، روح اساڈا لُٽ هي نيتا
کرکي چشمان والي چال، مارِڳيا مينون پاکجل دي کاني

شوق رانجهن دي شور مچايا، هير کون هي نروار نچايا
لڳس جادو جهنگ سيال، حسن ماهي دي کيتي حيراني

برَهہ ماهي دا بحري باشا، چنبي نال وکيندا تماشا
کري جسم کباب مثال کاوي بکيا طعام لاثاني

گوهر شاهہ گُر تنبورو ڳاهي اسانون برهہ ماهي دا آڻ لڳا هي
درد دل وچ لائي ڏمال، نينهن اسان کڻ آيا نشاني.

●

تلهہ: نقشا هويا روز ازل کنون،
دل تي رانجهن پياري دا.

چاک آئي هُبکار هويا،
مَنهن چوچک ويچاري دا.

آئي ماهي اعليٰ هويا،
رنگڙا راوي کناري دا.

گدا گوهر شاهہ رانجها مالک،
ويک عجم بخاري دا.

●

تلھہ: عاشق تي اظهار اليندي،
انا الحق اثبات، ميرا من،

چڙه سوري تي سئير کريندي،
عاشق پانون عرفات، ميرا من،

انـي هـي محبت دي مثـخانـي،
بره والي برسات، ميرا من،

يوسف يارو وكاڻان و هواء
مصر پچو مسلات، ميرا من،

گوهر شاهہ غم غير ڳيا سڀ،
کيتا ظهورا ذات، ميرا من،

•

تلھہ: هُل ڳيا سياليان وچ عام ڙي، ملک هزاري داماهي آيا

ڏُوڌ مَنجهي دي پلاوٽ کيتي، کيتس عجائب کام ڙي،
چوڙ هزاري دي شاهي آيا،

راوي کناري پاڻ رانجهو خود، بناوي کيرڻي طعام ڙي،
چوچک دي در بن سپاهي آيا،

هير دي کيتي سانگي بڻيا، سيالين دي درنام ڙي،
عشق عجب بن الاهي آيا،

گدا گوهر شاهہ بن چاک کناري، صادق صبح شامڙي،
کٿون رانجها کاهي آيا،

•

ٿلھ: مينون ماھي مولا ميليء ويسان ٽر ٽر نديان پيلي،

رانجها آيا راوي کناري کر سينگار صورت دي ساريء
ونجلي وڄاکي وير پکاري شام صبوح دي ويلي،

پاکي پوش خداوند خاکي بوتي دي وچ بنيا باقيء
رنگپوري دي وچ رهيا ياکي چوڙ آيا لک چيلي،

پار دريائون وٺن وٿاٿين اسان ڏي دل کون صحن سيباٽيء
ويکھ ماهي دي ٻماريل ياٽي روح ڏيندا نت ريلي،

ست گمان گوهر شاھ گيتاء روح سهٽي نال هي سيتاء
قرب مينون هي کيتاء کيڙيان دي رخ پيلي،

●

ٿلھ: آيا دلبر هر گھر عيد هوئيء خوشي والي خريد هوئي

چقمق جادو هي چشماتيء لڳا ذوق ظهورا ذاتي
سارا نينھن در سير صفاتي درشن والي ديد هوئي

ناوت لا دا ذکر لسانيء جاري قلب ٿيا سلطاني
من وچ تار وڳي سبحانيء طلب سهٽي دي توحيد هوئي

سڀ سياليان وچون ٿي ظاهرء من مهٽي ماهي دي کيتي ماهر
اٿون نام ماهي دي ٿي نشانبر بازار دنيا دي کنون بعيد هوئي

گڏيا گوهر شاھ نال فقيرانء هويان ساھ کون صاف سُڏيران
مير محمد حضرت ميرانء خلق اُهين دي مريد هوئي

●

ٿلھ: رانجھا رنگپور دي وچ آيا هي، جنھن پوش فقيري پايا هي

ماهي مرلي چاڪي ملهنگ بنيا، لاٿان لاهوتي للنگھہ بنيا
خاڪي چولا پاڪي خطنگ بنيا، نر نينھن نظاري لايا هي

برهہ ماهي دا بي پرواهہ هويا، اسانون ونحن والا ويساهہ هويا
آپي آپ هزاري دا شاهہ هويا، سهڻي نام چاڪان دا چايا هي

عشق آيا جنھن دي جهوڪ سئنيان، ڳل مير پاتا ڪر طوق سنيان
سارا لوڪ ڪريندا ٺوڪ سئنيان، جنھن ڪون گهور حسن دي گھايا هي

غازي گوهر شاهہ جنھن دا نينھن نالاء ڪر آيا هي اسا ڏي اڳڻ چالا
اسڪون خيال الستي والاء جنھن دي ماهي من وچ مايا هي

●

ٿلھ: رانجھا تخت هزاري داء مين هير سيالڻ جَٽي،
راوي ڪناري رانجھن هٿون، پيتم ڪير دي وٽي،
ڪيڙئين دي مين مول نہ تيسان، يار دي پريسان مٽي،
غازي گوهر شاهہ هير جٽي دي ڪيڙيان ڪنون دل ڪٽي،

●

سَسَئي

ٿلھ: ڪندو پاڻ پنهل پرويشي، دل جا حال ٿيا درويشي.

ڏينهن سچوئي ڏونگر ڏوريان، سور عجيبن جا ٿي اوريان،
آفتاب لٿو پئي پيشي.

ڪاڻ سڄڻ جي سانگياڻي ٿي، جهاڳيان جبل ڪي جوڳياڻي ٿي،
ٽاڪيان ٽڪر ڪنيو هٿ تيشي.

هوت ونئي ويا ڏيرن جا ڪئي، ڏوھ ڪيائون رات وچن ڏئي،
آڏيءَ نيٺر پچي ويا نيشي.

گوهر شاھ چئي گس ونئي آءٌ پيس پنهل جي پاڻ پُنئي آءٌ
ريءَ هوت بنام پيا شيشي.

•

ٿلھ: جن ڏٺا تنهنجا عين ”سُهٽا سائين“
سي ٿيا سيلاني

ڪولي ناز نقاب جو نٽڪوءِ ڪٽي نهاريو نين ”سهٽا سائين“
سي ٿيا سيلاني

سوز وارا سور تنهنجي ۾ دانهون ڪن دن رين ”سهٽا سائين“
سي ٿيا سيلاني

ڳليءَ ڳليءَ ۾ دائم در تيءِ هٽن هر هر سٽين ”سهٽا سائين“
سي ٿيا سيلاني

گوهر شاھ گلزار سان واسيوءِ برھ بندر بحرٽين ”سهٽا سائين“
سي ٿيا سيلاني

•

تلھہ: وڃ تون، اڏام ڪانگا، آڻ پنهل جا پيغام ڪانگا
پائي ڳاري، ڪري نت نيازي، ڏيج سڄڻ کي سلام ڪانگا
آريءَ جي افسوس جوءِ من اندر ماتام ڪانگا
وني آءُ تون خير جون خبران، پارچ اڄ انجام ڪانگا
گوهر شاهہ چئي، گل قل توکي، ڏيندس آءُ انعام ڪانگا

•

تلھہ: من ٿيو مستان، وي ميان، شينهن پيالو شوق پياريو
اَنا احمد بلا ميمي، نبوي آ فرمان، وي ميان
شينهن پيالو شوق پياريو
پاتو يار جي خاطر پرتئون ڳل جٽيو صنعان، وي ميان
شينهن پيالو شوق پياريو
ذوق زليخان لڳڙو ذاتي، مصر ٿي مستان وي ميان
شينهن پيالو شوق پياريو
ڏونگر وجي فرهاد ڏاريا ٿي، شيرين واري شان وي ميان،
شينهن پيالو شوق پياريو
گوهر شاهہ چئي گُر اچي مليوءِ لٿا غير گمان، وي ميان
شينهن پيالو شوق پياريو

•

تلھ: ڪيچيء لاءِ ڪوهيارء وي ميان، ڏکيءَ کي ڏونگر ڏورڻ آيو.
چڙي شهر پنيور هلي آء عشق ڪئي اظهار وي ميان،
ڏکيءَ کي ڏونگر ڏورڻ آيو.
ڪٽي پيرو چام پنهل جوء ووڙيائين وڻڪار وي ميان،
ڏکيءَ کي ڏونگر ڏورڻ آيو.
لنگهي لڪ لتاڙي ويڙيء ڪلھ ڪرهن جي قطار وي ميان،
ڏکي کي ڏونگر ڏورڻ آيو.
گوهر شاھ غمناڪ ڪندي ويئيء وندر منجھ ويچار وي ميان،
ڏکيءَ کي ڏونگر ڏورڻ آيو.

•

تلھ: آيا آس تيامء پينڻ شهر پنيور باروچا.
مچي تيس مسرور مدامي، گوندر سڀ وسريامء
پينڻ شهر باروچا.
منجهؤن چاھ محبت جيء سهرا صاف چيامء
پينڻ شهر باروچا.
عقلء متء حجاب چڙي سڀيئي اڳڻ آيامء
پينڻ شهر باروچا.
گوهر شاھ چئي گھورون گھوريء خوشيون خير ڪيامء
پينڻ شهر باروچا.

•

تلھ: تنهنجي ملڻ لاءِ آهي دلڙي ديواني
پرچ پيارل ڪيون پرچاڻيون.
سسئي ويچاري پيرين پيادي، سُورن ڪئي ساٿيء
پرچ پيارل ڪيون پرچاڻيون.
ڪهندي ويئي ڪيچ وٽن ۾ء رڻ ۾ رُلندي رات وهاڻيء
پرچ پيارل ڪيون پرچاڻيون.
گوهر شاھ غمن جيء ڪهڙي ڪيان ڪهاڻيء
پرچ پيارل ڪيون پرچاڻيون.

•

تلھہ: اوجاڳو اکين کي پنھل پاڻ ڏنو،
ھوت ھاڙھي ۾ ھيٺيءَ جوءِ ڇا کان سنگ ڇنو،
سسئي قري پئي سُج ۾ کنيون عشق گنو،
ڏسي ڏيل ڏونگر جام سارو لوک ڊِنو،
گوھر شاھہ چئي گسَ ۾ پيادل کي پُنو،

•

تلھہ دلدار دل جي شوق، منھنجو حال ھيٺو تي ويو،
اوھان ڪاتي پنھل ڏنوڙي، ڏس مون کي جيڻيون ڏيو،
ڪانہ سري منھنجي سڄڻ ريءَ، ڏونگر ڏورڻ مون پيو،
لُوھُون لالڻ ڪاڻ ڏيندي، پانيان لکن ۾ آئون ليو،
سپ سُڪڙا آئون وساريان، سوز سيني ۾ اچي تيو،
جت ڪري ويا ڇاڙ مون سان، جن ننڊ مؤن منھنجو پنھل نيو،
ڏيو مون کي پتوڙي، اوھان سدا جيڻيون جيو،
آھن ھوت ڪيچي گھٽام مٽ نہ پنھل جو پيو،
غم ۾ گھاريان ۽ گذاريان، گوھر شاھ گفتو ڪيو،

•

ٿلھ: وڃان ڪيچ شهر ڏي ڪاهيو ٿيءِ وٽان لڪ لڪ تي اڏيون لڙندي آئون.
پيئڙم پور پنهل جوءِ وٽان روه جبل ۾ رڙندي آئون.
ٻَڌي سڪ مؤن سندروءِ وٽان پنهل جو پڇندي آئون.
ڪاڻ ڪوهيارل جي وٽانڻ فڪر انهيءَ ۾ ڦرندي آئون.
گوهر شاھ چئي گسن ۾ وٽان پرت سبق پڙهندي آئون.

•

ٿلھ: جيڏيون جانب پنهنجوءِ پڇندي وٽان مان، لُڇندي وٽان مان.
ڪيچي ويو ڪوهياروءِ چني سنگتَ مي ساروءِ سبق سُورن وارو پڙهندي وٽان مان.
چانگو ويو چوريءَ ۾ ڪسي دل زوريءَ ۾ جانب جي جهوريءَ ۾ جهڄندي وٽان مان.
ويو سُور ڏيئي، ڪَلَ ڪانہ پيئي، گذريا سال ڪيئي سڪندي وٽان مان.
گوهر شاھ غمن ۾ رُلان پٽي رُڃن ۾ سڄڻ لاءِ سُڄن ۾ سڙندي وٽان مان.

•

ٿلھ: ورڪيچ شهر جا ڪوهيارل ميان، ڏکي ڏيل منهنجو ڏسيو ڏونگر ڪي
وٽان رڙندي رَندن ۾ ڪنيو غم برھ جي گوندر ڪي.
توڏا تڙي ويا تڪر مؤن، ڪيون هوت هوشياري هونگر ڪي.
وڃي پهتا ڪيچ ڪيءِ جت ڳائيندا جُهونگر ڪي.
ڪيچ گوهر شاھ وَسَ ٿيءِ ساري ساھ چڙن جي چونگر ڪي.

•

ٿلهہ: ڪارڻ ڪوهيارل جيءِ ووڙيان ٿي وندر ميان،
جن کي پياس پنهل جيءِ سي ڏوريندريون ڏونگر ميان،
ڪوڙي وينا ڪيچ ۾ قناتون ڪونڌر ميان،
ڏوبياڻي چام پنهل جيءِ سونهين ڪيچ بازر ميان،
آيو ڪو هيارل عيد ٿيءِ گوهر شاهہ هر گهر ميان،

•

ٿلهہ: وڃان ڪاهيندي ڪيچ ڏيءِ ونيو وندر واٽ ميان،
دل ۾ مون کي درد جيءِ ڏکي دونهي لاٽ ميان،
اُج لهي نہ ٿي اديونءِ ڏني عشق اُساٽ ميان،
اديونِ ڙي آنڌار جاءِ لکن منجهہ لڙاٽ ميان،
ملي گوهر شاهہ گهوٽ سانءِ لنگهي ڏونگر گهاٽ ميان،

•

ٿلهہ: پنهنجي جانب ڪاڻ جيئنديس جيڏيونءِ پٿر پير ڏري

آهيان اڪيلي بزپت بر ۾ آري تيندم اڳواڻ،
آءُ پاڻي پٽن جو پيئندس جيڏيون پٿر پير ڏري،

ڪاڻ پنهل جي پيرين پيادي، حُب منجهاروُن هاڻ،
سور سختيون سهنديس جيڏيون پٿر پير ڏري،

پنهنجو لال بحال برن ۾ ڪري سوچ سڃاڻ،
لوچي لکن ۾ لهنديس جيڏيون پٿر پير ڏري،

وڃي ملنديس محب پنهنجي کيءِ گهوري گوهر شاهہ پاڻ،
ڪين رڻن ۾ رهنديس جيڏيونءِ پٿر پيري پَري،

•

تلهہ: چتن کي تي ڳوليان، جبل ۽ جهنگن ۾
پچان روز پانڌي، وندر جي وٺن ۾

چڙهي ڏيهہ ڏيرو، وٺي وحدت ويرو، ڪهان پنهونءَ جو پيرو، لوچي آءٌ لڪن ۾.
اَڏيا درد ديرا، ڪيان ڪيئي پيرا، ڦيريدار جيان ڦيرا، ڏيان آءٌ گسن ۾.
هيس آءٌ راڻي، سَيِن ۾ سياڻي، تيس پوءِ جو ڳياڻي، پنهل لاءِ پنڌن ۾.
سوريتا سناسي، پنهل جا پياسي، گُذارن اُداسي گوهر شاهہ غمن ۾.

●

تلهہ: سور پنهل دي سلهياں، جند ڳٽيان دي وچ ڳلدي.

سڪ سسئي نون جاڳي، گهوٽ پنهل دي پل پل،
چڙهندي تکر چوٽي، برهين والي بَل بَل،
پيريان پيادي جوڳڻ جبل وچون ڳئي جلدي.

سُٺو سهيليان سرتيان، نينهن پنهل دا نانگا،
آندا اُمالڪ سِر تي، کون کريندا سانگا،
لڳي جنهان نون لوري، باهہ اُنهان نون پلدي.

سور سجڻ دا سرتيان، جيءَ جيئڙي وچ چُڪدا،
عشق آري دي کيتي، ڏونگر ڏوريم ڏکدا،
کيچ وٺين ڏهون کامڻ، بار برهہ چا چُلدي.

متا اگهاڙا کيتس، عشق آريءَ دي اديان،
آکي گوهر شاهہ گذريان، سجڻ ڏٺي هن صديان،
چاکي پنهل دا پيرا روهہ جبل وچ رُلدي.

●

ٿلهہ: انهن نيڻن جي نظاري، آٺي آڙايس جيڏيون،

سسئي سُڄَ ۾ ورهہ وسائي،
نرمل ناٿ نياري، ڪري ڪوڪارون ڪيڏيون،

وندر جي وڏڪار ۾ پاهيون،
پاروچل لاءِ پاري، هوت ڪري ويا هيڏيون،

سسئي، پنهونءَ جو روز ازل ڪئون،
آتڻ عشق اُجاري، ورهہ پڙهايون ويڏيون،

گهور گوهر شاهہ جنهن ڪي لڳي وئي،
ڪيئن سان گهنگهر گهاري، طلبون تنهن کي تيڏيون،

•

ٿلهہ: سسئي ساريو ساري، پنهل ٿيو پرڏيهي،

پيرين پيادي جبل جوڳياڻي،
گهڙي پلڪ گذاري، وندر ويڙهہ ۾ ويهي،

ڪاڻ ڪوهياري، سڪ مٿون سسئي،
هَلي ڏونگر ڏاري، رمزن دلڙي ريهي،

پنهونءَ جهڙا پارس پيارا،
ڪندا ڪول ڪناري، جيهي آهيان تيهي،

گدا گوهر شاهہ سڪ وارن کي،
توڪل پئي ٿي تاري، ڳالهہ ڪيان وري ڪيهي،

•

تلہ: شهر ڀنڀور ۾ منهنجو ڇاهي،
عشق لڳو آريءَ جو آهي.

برھ ٻاريون آهن، جنهن کي ٻاهيون،
ڪيچ ويندي، اُها مُٺي ڪاهي.

ڪين ڇڏيندس، پير پنهل جو،
ڏس ڏنو آهي، مون کي ڏاهي.

ڀيچ پيو، جنهن جو پنهل سان،
اُها لاڳاپا سڀ لاهي.

ڳِلاٿون گوهر شاهہ ڪنيون سِرَ تي،
سندرو سِڪ مٿون پڌم ساهي.

●

تلہ: خان ٻاروچا خيال تنهنجي ۾،
ڏونگر ڏولي آءُ تي پانيان.

سڪ سڄڻ تنهنجي، سڪ ڦٽايو،
پرچي پنهل توسان نينهن نڀايان.

ڪجانءِ ڪوهيارا، مِهر ملڻ جي،
ٻانهي ٻاروچا تنهنجي آهيان.

سُڪَ ڀنڀور جا سيوئي ڇڏيم،
پير پٿر ۾ تولاءِ پانيان.

ڳِلا گوهر شاهہ لوڪ ساري جي،
سيئي سر تي چُميون چانيان.

●

ٿلهہ: چنني نہ چڱجوءِ چوري ويچاريءِ، خان ٻاروچاءِ ڪجو پوءِ واري،
آهي ڪنيزڪ هيءَ ڪميٽيءِ ڪچ ڪا سهڻا پنهن جي ستاري،
پاند پايو ڪيان پڪارونءِ، در دلبر جي منهن جي زاري،
سنگ سجاڻي مهر ڪجو ڳاءِ هيءَ جا ڏوہڻ آهي ڏاري،
گوهر شاهہ چئي گڏجو ڪيچيءِ، ننگ اوهان جو آهي آري،

●

ٿلهہ: آريءَ جي افسوس جوءِ مون کي روز ماتام ڙي،
هاڃي منجهہ هٽي ويوءِ مون کي پنهل چام ڙي،
ڏئي ويا سور سڄڻ جوءِ ڦٽي وِيو آرام ڙي،
دل تي پُور پنهل جاءِ ولين جيئن ورِيام ڙي،
هلي گوهز شاهہ گس سانءِ ڪنيو لوڪ مَلام ڙي،

●

ٿلهہ: پينر شهر پنيور ڪؤنءِ آهي دل آزاد ڙي،
ٻاروچل جي ٻاجهہ جونءِ آهن ڳالهيون يادڙي،
ڏيئي ويا ڏونگر ۾ءِ پنهنجو عشق امداد ڙي،
سڄڻ ريءَ سڀ سرتيونءِ باغيچا برباد ڙي،
گهاريان تي گوهر شاهہ غم ۾ءِ ڳچيءَ پايون پاند ڙي،

●

تلھہ: سڪنديءَ سال لنگھي وياءِ جيڻيون جانب ڪاڻ،
اصلئون آريءَ چامہ جاءِ سور ڪنيا ھئمہ ساڻ،
چوري پلاٿي اُٿ وياءِ ملنديءَ نہ ڪيائون چاڻ،
اٿمہ سوز سڄڻ جوءِ رُڃن منجھہ رماڻ،
گوھر شاھہ غمناڪ ساڻءِ پنھل ملندو پاڻ،

•

تلھہ: ھلنديءَ ھوت پنھل ڏيءِ ھيٺو ٿيئڙمہ حال ڙي،
رويو رويو راھہ ساڻءِ جروھايان جال ڙي،
سيني اندر سور جيءِ لڳي درد ڏمال ڙي،
ڪٿي بار گونگن تيءِ برلنگھي ويا بحال ڙي،
گوھر شاھ غمناڪ جيءِ سڄڻ لھندو سنيّال ڙي،

•

تلهہ: روح منهنجو رڻ پٽ ۾ آريءَ لاءِ آ اداسي،
آري لاءِ آ اداسي،
وڻ ٽڻ شهر پنيور جاء پنهل ڪاڻ پياسي،
پنهل ڪاڻ پياسي،
اٿن آريءَ جام جيء وندر آهي واسي،
وندر آهي واسي،
ڏونگر، خان پنهل جيء خبر ڏي ڪا خاصي،
خبر ڏي ڪا خاصي،
گوهر شاهہ چئي گرجيء سِڪ ڪيو آ سنياسي،
سِڪ ڪيو آ سنياسي،

●

تلهہ: سو ڪوهيارو ڪيچ ويو، لٿون جنهين آ لائي،
لٿون جنهن آ لائي،

هون هون جي هونگار جيء وندر منجهہ وائي
لٿون جنهن آ لائي،

واڪا ڪيان ٿي وَرَ لاءِ جبل منجهہ جائي
لٿون جنهن آ لائي،

ٻُڏي پاروچو من وريء ڪُوڪَ سُٽي ڪائي
لٿون جنهن آ لائي،

گوهر شاهہ چئي گس ۾ بُوءِ بودن جي آئي
لٿون جنهن آ لائي،

●

تلھہ: جن جو پيچ پنھل سان، وندر سي تيون وجن ڙي،
پيون وريتيون ورن سان، سنجھي ٿي تيون سمھن ڙي،
ٻڌي سک جو سندرو، کيچ وڃن ڏي ڪَمَن ڙي،
وجي پھتيون پنھل کي، رھايون کين رُجن ڙي،
گوهر شاھ چئي، گُل خان کي، محبت واريون مچن ڙي،

•

تلھہ: ويو ٻاروچل ٻاڻ هٽي، چڙي شهر ڀنڀور ڙي،
ابو ڏاڏو آريءَ تان، گھر تڙ سڀ گھور ڙي،
سا وجي ڪاهيو کيچ ڏي، ڏاهي وڏي جنھن کي ڏور ڙي،
آريءَ جي افسوس جي، آهي اندر ۾ اور ڙي،
گوهر شاهہ چئي گس تي، محب ملندو مورُ ڙي،

•

تلھہ: ڪانھي سورن ۾ ڪائي، ڪنھن سان سور سليان، سليان،
ڏاڙو ڪري ويا ڏوهڻ سان، ڪيئن آءٌ ٻاڻ پليان، پليان،
روج آريءَ جام جو، اندر روح رليان، رليان،
سُورن سانگھيڙا ڪيا، ڪيئن پنھنجو جيءُ جھليان، جھليان،
گوهر شاهہ چئي گھوٽ لاءِ، ميندي مُشڪ مليان، مليان،

•

ٺلهہ: سارينديءَ سڄڻ ڪي ڳوڙها پيم ڳڙيءِ ڳڙي.
جيڏيون جانب يار سان، اتم جيءَ جڙيءِ جڙي.
ميٺا ٽيئڙم حال ڙيءِ رُڃن منجهہ رڙيءِ رڙي.
لالڻ ڪاڻ لکن ۾ ليئڙا پاتم لڙيءِ لڙي.
غازي گوهر شاهہ چئيءِ لڪئي انگ اڙيءِ اڙي.

•

ٺلهہ: کهڙو ڪريان حال آئون پينرءِ لوري سڄڻ مون ڪي لايون تہ مليو ويو.
آءٌ نماڻي هُيسِ اياڻيءِ پيچ پنهل مون، پايون تہ مليو ويو.
ترس تہ پيئڙس من ٽتيءَ جوءِ ڪيچ ڪوهيارل ڪاهيون تہ مليو ويو.
حُسنَ پساڻي رمز رلائيءِ روح اسان جو رايون تہ مليو ويو.
گوهر شاه چئي غم لهي وياءِ بار بره جا چايون تہ مليو ويو.

•

ٺلهہ: نالو نماڻي آهي ڙي جيڏيون، آءٌ ڪٿين ڇڏيان پير پنهل جو.
وينديس شهر ڀنڀور مؤن ڪاهيءِ سندرو ٻڌو اتم ساهي ڙي جيڏيون.
مون ڪي شهر ڀنڀور جي طعنءِ ڏنو آهي تاڻي ڙي جيڏيون.
ڪنديس ڳالهيون هوت پنهل سانءِ پاند ڳچي ڳل پائي ڙي جيڏيون.
گوهر شاهہ چئي گڏيس پرينءَ سانءِ لاڳاپا سڀ لاهي ڙي جيڏيون.

•

ٿلهہ: ڪنيو ويراڳ وندر ۾ ووڙيانء
لئون ڪوهيارل لاتي الاء ذوق مؤن ظاهر ذاتي الا.
ڏسان چام پنهل جي پلڻء پائي جبل ۾ جهاتي الاء
وجي وينا ڪيچ شهر ۾ء ڪوڙي ڪامل قناتي الا.
برهہ ڪيو بيگانو بر ۾ء پرت پنهل سان مون پاتي الاء
ڪيچ مؤن هن ڪميٽيءَ ڏي ڪونہ مُڪائون خاطي الا.
ڪريان ڪوڪارون ٽڪرَ چوٽيءَ تيء ساريو پنهنجا ساٿي الاء
محبت موهيو خان پنهل جيء قربَ وهائي ڪاتي الا.
گوهر چئي گهوٽ پنهل لاءِء دلڙي منهنجي آتي الاء
لهندو نيٺ سنڀال سُڄن ۾ء بيراڳڻ جو ڀاتي الا.

•

ٿلهہ: آيو عشق حضرتء ڪيو عيد جيڏيون،
ڪٺوري برہ جي ٿيء خريد جيڏيون،

ڪٺندو بار باريء اڃهو ٿيندو آريء
طلب تات واريء آ توحيد جيڏيون،

قرب سان ڪوهيارلء ٻاجهہ مؤن ٻاروچلء
پسائي آ پيارلء ديري ديد جيڏيون،

ورہ ويڙهہ ويڙيء پڌر پاڻ پيٽڙيء
منجهان شوق ٿيٽڙيء آ شهيد جيڏيون،

گوهر شاهہ نرمل جام سدائين سهٽل جام
ماٺهو سيپ پنهل جام آهن مُريد جيڏيون،

•

تلہ: اديون، پينر منهنجوڙيء من کو ترس ٻاروچي کي پوي،
سسئي سُڄ ۾ ڪاڻ سڄڻ جيء راتيو ڏينهان رَوي رَوي،
ڪانگل ڪيچ وٺن جو بر ۾ لات ڪيو ٿو لَنوي، لَنوي،
وڃان هلنديء ڪيچ ڏي کهنديء ماڻ ڏکن جا مَويء مَوي،
ڏاڍي ذات گوهر شاهہ گر جيء ڪير ڪوهياري کي چوي، چَوي،

•

تلہ: آهيان ٻاروچل جي ٻانهي پيلياڻيء ٿينديو اديون ڙي اڇهو آرياڻي،
ڪيچي ٿيا ڦهاريء پر عشق آڻي اجاريء ورلاءِ ويچاري وندر ۾ ويڳاڻي،
پيادل پنهل جيء جوشن ۾ جبل جيء سسئي سهٽل جيء نيئهن ڪئي نماڻي،
جنهن جو نينهن نعروء ڪيچي ٿيو ڪراروء ڪري ويو ڪوهياروء سسئي سانگياڻي،
گوهر شاهہ صفاتيء لڳو ذوق ذاتيء ڪندو ڪول پاتيء سڄڻ مون سڃاڻي،

•

تلہ: جهنگ جبل سڀ جوڳياڻي ٿيء ووڙيان خان پنهل،

پيرين پيادي آهيان پٿر ۾ پورپون پلپل،
درد اندر ۾ ڏڙيون، لايون من ٻري ٿيو منگل،

سک پنيور جا وسري ويڙاء جهاڳڻ آيو جبل،
نينهن ڦٽائي ننڍ نيٽن جيء اوجاڳو ٿيو اصل،

ڪست منجهاروُن ڪيچ وٺن ڏيء ڪاهي ويا ڪرهل،
وره وساياں، گهڙيون گهاريان، ساريان ٿي سهٽل،

وڃان کهندي ڪيچ شهر ڏي تڪيو ڪري توڪل،
وَر وندر ۾ گهٽا گوهر شاهہ ٻاجهہ ڪندو ٻاروچل،

•

ٿلهہ: آري ڄام جو آهي ارمان جيڏيون، ڪالهہ قافلو مون وٽ مهمان جيڏيون،

شهر پنيور مان پينگ تي پانيان، ڪيچ وٽن ڏي ڪاهيون ڪاهيان،
ڪنيو سڀ سر تي سڪ منجهان سامان جيڏيون،

وڃي وٽڪاروُن ورلاءِ ووڙيون، جهاڳي جبل جون چاڙهيون پوڙيون،
ڪهندي وڃان آءُ ڪيچ مڪران جيڏيون،

نينهن پنهل جي ننڍ ڦٽائي، عشق اندر ۾ آگ مچائي،
جهاڳي ويڙيس وندر ويران جيڏيون،

وس وندر ۾ ڪندو شل ڪوهيارو، گوهر شاهہ گُر پنهل پيارو،
بنجي ويندا سڀ بر بستان جيڏيون،

●

ٿلهہ: خان ٻاروچل جي در تي، زاري ڙي منهنجي زاري،

مل اڇي مسڪين سان، هوت پرين هڪ واري،
چني نہ چڏجان ڏاري،

ڪيان پڪارون پٻَ ۾، پايو ڳچيءَ ۾ ڳاري،
ڏج اڇي ڪا دلداري،

حامي تجان حَبَ ۾ گهوٽ نہ وجهجان گهاري،
ڏجان اڇي ڏيڪاري،

گوهر شاهہ چئي گسن تي، چور پڇهن ٿا چاري،
امن ڏجان تون آري،

●

تلهہ: تيس آئون ترن ۾ جانب لاءِ جوڳياڻيءَ
ملندو پنهل پب ۾ اديون آرياڻي.

سرتيون سک آهي مون کي کيچ ڏسڻ جيءَ
شهر ڀنڀور جو وڏي نٿو پاڻي.

پيرين پيادي پٽن ۾ متي آئون اڳهاڙيءَ
وتان ور ووڙيندي وندر ۾ ويڳاڻي.

کيان ڳالهہ کمڙيءَ ناهي سلڻ جهڙيءَ
آهي اوکي اديون عشق جي آکاڻي.

کندو پاڃهہ پاروچوءَ ولهيءَ سان وندر ۾ءَ
ويندا غم گوهر شاهہ تيندو سڄڻ ساڻي.

●

تلهہ: ايندا اڱڻ اباڻا قرب ڪريءَ لهندا سار سانگي پرين پير پري.

پين پوڄ پُسيون پرڏيهي پٽڻءَ اڏي ويهن ويڙهيچا پاڻ پٽڻءَ
کيا قسمت مون کان پنهوار پري.

ساريو سانگيئڙا سکان سک ۾ پئيءَ دل جو حال ڏيان کنهن کي کيئن چئيءَ
منهنجو ڳٽنيءَ ۾ تن لاءِ جيءُ جُهري.

اُنا بادل برن ۾ پيچ پليءَ ڦٽا موت مُنيا پيون کنپيون کليءَ
ڏٺوال کائنءَ خاصو ڏيان ڏري.

گوندر غم ۾ گوهر شاهہ گهاري سدام آيا کين مارو موٽي ماگ مُندانءَ
منهنجي سانگين بنام نٿي ساعت سري.

●

تلهہ: ايندا نيٺ اباڻا پيئرء پاڏهي ڪوٽ پُچائيء
آسون پير پچائي.

هاڻي آجايو هت الا! ويهڻ مون وِهہُ آهيء
ماڙيچن جي مون کي جيڏيون ڏنو آ طلب تپائيء
آسون پير پچائي.

مارو مال وَلر کيو وٽ ھِءِ اچن لهورتي ڪاهيء
تر اُنو تڏڪار لڳيء چونگار چڙن جي چاهي.
آسون پير پچائي.

ڪري وٿاڻ ويهن ويڙهيچاءِ پٽ تي پاڻ بناٿيء
بادل ڪيڙي پيچ بهاريء قربئون ڪکر وَسائي.
آسون پير پچائي.

سانوڻ جون لڳيون مينگهہ ملاريونء موج ملير مچائيء
گوهر شاھ ڪئين گاهہ ڦتاءِ بينا لنب لُلرَ لالي لائي.
آسون پير پچائي.

●

تلهہ: عمر ڪر نہ اهڙاءِ ڏنارن سان ڏاڙاءِ ڏسان شل اکين سان ويڙهيچن جا واڙا.
عمر ڪوٽ تنهنجوء مَرڪي مستيءَ سانء ٿرن جي ٿُمن ڪان ڀڪرار ڀاڙا.
بادل پٽن تي ڪن پيا برساتونء لڳو واءُ اُني جو تنوارن پيا تاڙا.
جن سان گذاريم زندگي زمانوء وسرن ڪين مون ڪان پنهوارن جا پاڙا.
گوهر شاھ گاهن ھِءِ چڙن جون چونگارونء ڪاٿن ڪاج مارو نانگيليون ۽ ناڙا.

●

ٿلهہ: ويندِيس ملڪ مليرءِ ڏسنديس ڏيهہ اباڻو،

راتيان ڏينهان روح اندر ۾ اٿم آس اُڪيرءِ
وڃي ڏسان پکو پراڻو،

پرت منجهان پنهوار پٽن تيءِ پيئن پاڪ پنيرءِ
جتي آهي لُلرءِ لاڻو،

پسي ڪانگا ماڙ ملڪ جاءِ تيئڙم ساهہ سڙيرءِ
سهڻو سئير سيباڻو،

غم گوهر شاهہ مارن لاٿاءِ پيئندس ڪاهڙ ڪيرءِ
آهي جاتي ڪيت نماڻو،

•

ٿلهہ: جن سان جنب گذاريم جيڏيون، سي ماروئڙا تہ ملير ۾،

عمر تنهنجي باغ ۾ ڪئين قسم ميوا ڦرياءِ
جهڙو ساءُ سگر ساڳ ۾ تهڙي شيري ناهہ انجير ۾،

مولا ميليندو مونکي مارو ملڪ موهر جاءِ
حال منهنجو هيٺو ٿي ويوءِ اباڻن جي تہ اڪير ۾،

محل ماڙيون ڪين وڻن ٿيون، گلم غاليچا تنهنجاءِ
ريجهي رس رهاڻيون ڪنديس چاهہ منجهان پَڪي ڏير ۾،

گوهر شاهہ گلزاري ٿيئڙيءِ گاهن جي تر ڏيهہ ۾ءِ
هن ڪٿيءَ جي لڄ ڪيت رکندوءِ رهجي ايندي سَچَ سيرَ ۾،

•

ٿلهہ: مارن ٻاجهون ڪل نہ لهي پيوءِ ڪوئي قاصد ڪانگ ادا،

ڪنياتا توکي خوشيءَ منجهارُون لکي خطڙو ڳچيءَ ٻڌان،
سانگين اڳيان سائين لڳ ڪجانءِ سڪايل جي تون صدا،

آهہ اباڻن جي آسُ اندر ۾ ڳُٽين انهن جي آهيون ڳڏا،
مارو پاڻ سجاڻي پنهنجو هن ڪميڻي تي ڪرم ڪندا،

آءُ هجان مارُوئڙن ۾ جهانگيڙن ڪان ٿيان نہ جدا،
پيارينڊو پنير پرين سان، ڪاهڙ جون اديون ڪير خدا،

بادل پيچ لائي موهر تيءِ آئي خوشين ۾ مارو وڏا،
گوهر شاهہ گلزاريون ٿيڙيون، موٽي آيو مينهن مُدا،

•

ٿلهہ: منهنجي مارن لئہ دل ماندي، بند ۾ بيوس آهيان باندي،

جهجهي جهانگيڙن جي جهوري، حب واري هوري توري،
لئون لئون ۾ آجن جي لوري، آهيان وار نہ هڪڙو واندي،

پٽ نہ اوڍين ڪوئي ڏٽوال، ڪٽيون ڪن ڏوٽيءِ
لاهيان ڪيڻن اباڻي لوئيءِ پن بخمل ڏيان چَٽُ چاندي،

ڪيان ڳالهہ تنين جي ڪيهيءِ ڏٽ ڪائين وٽ ۾ ڏيهيءِ
ويڙهيچن سان ويءَ ۾ ويهيءِ حب مؤن ٿيان حال هيڪاندي،

ڦٽو ڳاهہ گوهر شاهہ لاٿوءِ ڪيو مينهن ملير مانڊاٿوءِ
آهي ملڪ اصل مُهراٿوءِ امر لکئي هٿ آندي،

•

تلہ: پل پل ڪيان پڪارون الاءِ تاڙي جيئن تنوارون الاءِ
سڪ سانگين جي سيني اندر،

مُرڪ، منگهام ڦٽا گاهہ گسن تيءِ ڦوڳن جون ڦلهارون الاءِ
سڪ سانگين جي سيني اندر،

وچن اسر جوءِ ويڙهين ۾ ڪيءِ چڙن جون چونگارون الاءِ
سڪ سانگين جي سيني اندر،

ماڙيچن جي محبت جون ڪي لئون لُڏون ۾ اتم لارون الاءِ
سڪ سانگين جي سيني اندر،

وسرن ڪين ڪي ويڙهيچام مون ڪان ملڪ ملير جا مارو الاءِ
سڪ سانگين جي سيني اندر،

ويڻي ڪريان ڪوٽ اندر ۾ءِ تن پرين جون ڪي پچارون الاءِ
سڪ سانگين جي سيني اندر،

ايندا اگڻ تي سنگ سجاڻيءِ موڪيندا ڪي مياروں الاءِ
سڪ سانگين جي سيني اندر،

سانوڻ جون لڳيون مينگهہ ملهارون، ترين ٿيون ٽنڪارون الاءِ
سڪ سانگين جي سيني اندر،

بوند اُٺي پيچ پنيءَ جوءِ ٿيون گوهر شاهہ گلزارون الاءِ
سڪ سانگين جي سيني اندر،

●

تلهہ: نيڻ وهن منهنجا نسنگ نماڻام الله ڪندو ايندا اڳڻ اباڻا.

ماڙيچن جي جهوريءَ ۾ جهجهان ٿيءِ ساريو سڳر ڪي حال ۾ هجان ٿيءِ
راتيون ڏينهان پئي رئان ٿيءِ شل وسن تن جا پيڻن تي پاڻا.

ماڙيچن لاءِ آهيان ماندي ڪهُ پيون ڪٿون تنهنجا چٽيل چانديءِ
امر لڪئي آ هتڙي آنديءِ انهن جا اندر ۾ اچن اوراڻا.

سوين سچڻ مونکي سورڙا ڏئي وياءِ دل ۾ دره جا دونهڙا دکي وياءِ
پلئہ پرئين جا پورڙا اچي پياءِ ساريو ساهہ سڪي منهنجو ڏسان پکڙا پراڻا.

گوهر شاهہ چئي آهيان گهوريءِ اتم انهن جيءَ جيءَ ۾ جهوريءِ
ڏينهان راتيان هوري توريءِ سور سانگين جا ساهہ سيباڻا.

•

تلهہ: دلڙي درد ڦٽي ڦٽيءِ سُهڻن سانگيئڙن جيءِ
جيئري مِئين ۾ وڏيڪ جندڙي جوشن جَهٽي جَهٽي.

دل تي راتيون ڏينهنءِ اُنا محبت مينهنءِ
لڳو ڪيت سان نينهنءِ هيس آءُ چٽي چٽي.

اولا ڏيئي ڍاهرءِ جوڙي وينا گهرءِ
مارن سان موهرءِ پيتم جهڻ تي ڪٽي ڪٽي.

جڙي ويهَن جڪيءِ حب مان خان حقيءِ
جنهن جي پرت پڪيءِ اها ڪان هٽي هٽي.

گوهر شاهہ گلزارءِ بيحد باغ بهارءِ
ويڙهين ۾ ولهارءِ ورهہ وٺي وٺي.

•

تلھہ: پيبو ڪنبُ ڪيرہ ٿيو سڏيرہ مرڪن مليرِ ماروئڙا،
آڏي ايوانہ موهہ مٺخانہ وينا سلطان سانگيئڙا.

ڪنيون ظاهر ڊنگهر ڍاهہ مارو ماهہ اڏين پيهون،
چارن ٿا مالہ ڍڪي لويون لالہ پٽن تي بحال ٿي بيهون،
اڇن ڏنارہ پَهريا پنهوارہ چڙن چونگارہ وڇن ويهون،
ڪوڪڙ جا ڪوڪہ پايو ڳل طوقہ جهونگارن جهوڪ جهانگيئڙا.

محبت جا مينهن، وسن شب ڏينهن، منجهارئون نينهن هٽي نعرو،
مَلهيو موهہ ڦٽو ٿوهہ ڪيليون ڪوهر پريا سارا،
ماروئڙا مورہ اچن ٿا اجهورہ ڪاهيون سڀ ڍور ڏٺ وارا،
مٿي پٽنہ لاڙيون ڪائنہ ڏاريون ڏنئرنہ ڏوتيئڙا.

جهُڙن جهڪورہ ڪئي ڪڪورہ چٽي چڪور ڪن ٻولي،
ساوڪ گاهنہ ڪئي آ پٽنہ لائي حسن آهي لولي،
پيالا پُرپيہ ٿرن ۾ ٿيہ ويڙهيچن جي گهُمي ٿولي،
مارو پري پيرہ چونڊين ٿا ٻيرہ سونهن ٿاسئير سا ميئڙا.

گوهر شاھہ گهُورہ ڪيو مسرور ويو سڀ سور ساهيڙي،
پنهنجي گر پيرہ جي اڪيرہ عجب اڪسير آهي ڙي،
ڏٺم ولهارہ سرتيون سنگهارہ پنهنجا ٻڪرار ڪاهي ڙي،
ٻيٺا ٿر وارہ اندر ڦولارہ لايون گلزار گيدوئڙا.

●

تلهہ: ويڙهيـن ۾ وتـاٺا اڏن جـي اباٺاءِ
منهنجي ماروئڙن جا پلي وسن پاٺا.

وطن مينهن ورياءِ اچي تلاءَ پرياءِ
ڦٽي ڦوگ ڦرياءِ لُلر لنب لاٺا.

جهانگيئڙن مٿون جهانگيءِ وريو کونہ وانگيءِ
کري ويهن سانگيءِ واريون وهاٺا.

اڏي پَن جون پيهونءِ ونڍن ورهہ ويهيونءِ
رُئڻ راتو ڏينهونءِ منهنجا نيڻ نماٺا.

گوهر شاهہ گسن تيءِ ونيو ولر وسن تيءِ
مارن جا موهر تيءِ وسن ٿاڪ ٿاٺا.

•

تلهہ: مون کي ٿيا ڙي جيڏيونءِ ورهہ ڏني ويڙهيچنءِ
آس اندر ۾ آهيءِ پل پل پور پونءِ

ساهہ سڏائين ساريءِ سانگيئڙن کي سرتيونءِ
سڪ اجاري آ دلڙيءِ جيءَ بهاريو جوشنءِ

ڪوٽ عمر جون جايونءِ مڙئي متاريون مايونءِ
جن کي جهانگين جي جهوريءِ سي ڪئين اهي ٿيون مچنءِ

ڪاڄ مارن جو ڪنييونءِ ڏٿ ڏونئراءِ پٽ پُسيونءِ
سوئي سڪايا سرتينءِ سگرءِسانوانءِ سانگيئڙنءِ

گوندر گوهر شاهہ گهاريءِ مارن دل مانديءِ
وَرهين ڪان پوءِ ويڙهيچاءِ من ڪا سار لهنءِ

•

تلهہ: منهن جو ملڪ مليرۂ مارن ريءَ هت ڪيئن گهنگهر گهاريان،

لنبۂ للرۂ ۽ ريپڙ رانهان، پڪا پيرون، پنيرۂ چاهہ مٺون مال ڪي چيڙ چاريان،

سنگهارن لائي ساهہ سڪي توۂ اتمر آس اڪيرۂ ويڙهيچن ڪي ڪين وساريان،

ڪٽي آيو فريب سان ڪوهہ تان، فالمر ڦوگهہ وزيرۂ نيڻ ڪنيو مارو نهاريان،

گدا گوهر شاهہ گيدوڙا ڏيهي، آهن سپ اڪسيرۂ جن سان ويٺي جيءُ جياريان،

•

تلهہ: ملان آئون وڃي موهر ۾ ويڙهيچن ۽ ولهارن سان،
پيان پسيون پٽن تيءِ پرتئون پرچي پنهوارن سان،

ڪٿي ڳل ڪيت جي پائيءِ چوندس حال جيڏين ڪيءِ
وڃي ڪائيندس آئون ويڙهن ۾ سگر ساوا سنگهارن سان،

چارن ڏٺ روز شب ماروۂ پٽن جي ڪير سان ڪاهيوۂ
رهاٺيون دن رين ڪن ساريءِ گاهن گل ڦل گلزارن سان،

وٺي مون ڪي ڪينڪي واڇوۂ ڏمرن ۽ شرنائين جوۂ
ريجهي منهنجو روح آوئڙو چڙن چنگ جي چونگارن سان،

آهي سدا آسرو اهوۂ ڪندا مارو مونکي پنهنجوۂ
گوهر شاهہ چئي گذاريندس ڏوئي لوئي ڏنارن سان،

•

تلهہ: ا تمر آس اکيرہ ونهين ويڙهيچن جي،
ٻُجهي پڪارہ تنوارہ تڙ تيءِ مٺي ملک مليرہ
ٻولي ٻکرارن جي،
پرين منهنجا پٽن تيءِ پين پاڪ پنيرہ
ٻي پياس اتن پيرن جي،
اصل روز ازل کئون، سرتيون منجهہ سريرہ
سک اتمر سانگين جي،
گوهرشاهہ چئي گسن تيءِ لائي موج عنبيرہ
گهري گلزارن جي،

•

تلهہ: عمر اسان جي اجهورہ ملک موهر ۾ مال سان مرکي،
ڪري ميل محبت جا موهرہ شوق مچائي شورہ
پُسيون پٽ تي پيون سَٽ سُرکي،
هر هک پنهنجي حيرت اندرہ زينت پريو زورہ
موهر مارن جو جهوپو جرکي،
صبوح جي ويلي سوز منجهارؤن ڪير انهن جي اورہ
ڦوڳ پٽن تي ڦولر سان ڦرکي،
گل گوهر شاهہ گاهن جهلياءِ لاتيون کن پکي مورہ
وچون وسايون گوڙ جي گهرکي،

•

ٽلهہ: مون کي جا تار مارن لائي آ، کيان روز پٽن لاءِ هاءِ هاءِ جيڻيون،
روئان روز پٽن لاءِ هاءِ هاءِ جيڻيون.

ادا عمر تنهنجا طول وهاڻا، ساهہ منهنجي کي کين سيباڻا،
لوئي پيڪن مون کي پهرائي آ.

لاک رتي لوئي آهي لک جي، عزت عمر تنهنجي آهي ڪک جي،
مون کي ڪاڻ نہ تنهنجي ڪائي آ.

مهر گهرجي مونکي ماروئڙن جي سڪ، سچي اتم سانگيئڙن جي،
ماڙ ملڪ ڏي ساهہ منهنجي کي سچائي آ.

مهر مولا ڪئي ماڙيچن تي، گهر گوهر شاہ ويڙهيچن تي،
منهنجهي اميد پرور پُڄائي آ.

●

ٽلهہ: وڃي ملڪ ملير ويءِ ڏسان اکين سان عمر اباڻا

پٽ پيرون، پسيون، پوواڙيون، پڪا پلٽي پنيروي!
ليار للر ۽ لُولوڻ لاڻا......

مکڻ، ماکيون ۽ ميهاءِ چانهان، ڳناءِ ڳم ڳنڍير وي!
سگر ساوا ۽ سيٽنگ ساماڻا.

هيرڻ، هرياءِ گولاڙا گيدوڙاءِ اکڙي، اکڙاءِ انجير وي!
ٿوهر ٿر ۾ حسين هنداڻا.

گاهہ گوهر شاهہ ملير مرکن، سانگي صاف سٽيري وي!
مارن جي چاڏين ۾ مکڻ چاڻا.

●

تلھ: آھي مونکي ارمان وي! عمر ماڙين مٿون آءُ چا چاڻان.

موٺائي مُڇ، مليرملک ڏيءِ سام ھي سلطان وي!
وڃي پسان آئون پکا پراڻا.

بنگلا بلوري باغ باغيچا، کين وڻن ھي ٿان وي!
ملک موھر جا مونکي سير سيباڻا.

کٽڻ، کوٽکم واھا، وليون، اسان لاءِ عاليشان وي!
عمر عطر تنھن جا عيبن ھاڻا.

پُسين، پيرن ۾ مُنگـَمِ موٺن تي منھنجو گوھر شاھ گذران وي!
مارو موھر جا سيٺي تي سڃاڻا.

•

تلھ: سُپني ۾ رات سيپٺي، سنگھار مون ڏٺا ھٺا،
پيٺندي پُسيون پٽن تي پنھوار مون ڏٺا ھٺا.

ملير ۾ سگر سٽيندي، ڏونرن ڏويون ونڊيندي ويڙھيچا وطن ۾
ولھار مون ڏٺا ھٺا.

ونڊيو ڏين ويڙھيچا، ڏونرن سنڌيون کي ڏويون، ڏٺندي تڙن تي لويون،
ڏنار مون ڏٺا ھٺا.

کنپيون کايو کاھڙ ۾ پڳتيون لاٺن سي پاگيا، جھوپن ۾ جھانگيٺڙن جا
جنسار مون ڏٺا ھٺا.

مون کي جيڏيون موھر جو، پورو پتو پيو آ، گاھن جا گوھر شاه چٺي،
ھيڪار مون ڏٺا ھٺا.

•

تلهہ: مون کان نثيون وسرن، ڇڙن جون ڇونگارون،
پون ياد هردم، پنهوارن پڪارون.

ويڙهچا وسن تيء پليا پُسين تيء گهريون ٿيون گسن تي،
گاهن جون گلزارون.

گهيڙن ۾ گهٽن تيء بهاريل پٽن تيء سونهن ٿيون پٽن تي،
ڦوڳن جون ڦلهارون.

وسي وچون ويڙيون، سِنجهون سايون ٿيئڙيون، منڊون ياد پيئڙيون،
مينهن جون ملهارون.

گوهر شاهہ گوندر ۾ منڙو موهر ۾ آهن اندر ۾
پرين جون پچارون.

•

تلهہ: مارن ڪاڻ موهر ۾ ستم سر تي طعنا،
ساريان روز سانگيء وسايون ويرانا.

اڏي پَن جون پيهون، ماڙيچا موهر ۾
ڪري ويهن ويڙهيون، مهر جا مٿخانا.

سرچي سگر ۾ وَسن تي ويڙهيچا،
ڪري ڪاٿن ماروء گِنا تريون ڪانا.

ٿورا ٿر وارن جاء لکين آهن مون تيء
وساريان نہ وسرن، شائق سي شاهانا.

گاهن جي گسن تيء مال سان ماروئڙا،
جهونگارين جهانگيء گوهر شاهہ چئي گانا.

•

تلهہ: چٽکيا عجب نمونيءَ پيڪان يار جاءِ
موتين جي رنگ مثاليءَ دندان يار جا.

انجيل ۽ توريت ۾ زبور ۽ فرقان ۾،
مُک مان ٿيا تہ روشن بيان يار جا.

ابرو چوان ايرانيءَ ڪاڪل ڪنيا ڪمانيءَ
لاريب لب لاثانيءَ مرجان يار جا.

ثاني نہ دکن پُونيءَ گويا بي انت گونيءَ
رخسار نئين نمونيءَ بستان يار جا.

گلشن گوهر شاهہ گهاريءَ پيالا پريمي پياريءَ
نبوت واري. نظاريءَ نيشان يار جا.

●

تلهہ: پڪا آهن پٽن تي گولاڙا گيدوڙاءِ
پنهواريون پاندن ۾ چونڊين هُت پيرونئڙا.

للرءِ لنب لاٺاءِ پپونءِ پوهءِ ٿوهرءِ
چارن مال موهرءِ منهنجا ماروئڙا.

پاٺن ڳل پنهواريونءِ پُسين هار پويونءِ
ڪاٺن سگر سويونءِ ساجهر سانگيئڙا.

واٺي ويڙهيچاءِ ويهن پاٺ پٽن تيءِ
پلياسي پٽن تيءِ ڏؤنرن تي ڏوٿيئڙا.

گوهر شاهہ غمن جونءِ آديسي آڪاٺيونءِ
ويڙهين ۾ واڪاٺيون جهونگارن جهانگيئڙا.

●

تلھ: اديون نيٺ ايندا، اڱڻ مون اباڻا،
آھن ياد مون کي سي سانگي سياڻا.

ايندا مير مارو موھر جا مدامي،
ڪلي آئون خوشيءَ مؤن وڃائيندس وڇاڻا.

ويٺي ڪانگ اڏاريان، سدائين وٺن تان،
پڪي ايندا پيھي پرين سي پَڇاڻان.

ڏسان روز راھون، ڪنيو نيڻ نھاريان،
آھن منھنجي دل جا مارن سان ڪي داڻا.

ڳڻيا گوھر شاھہ ويڙھي ۾ ويڙھيچا،
مھر جا موھر تي مينھن ڪيا ماندِاڻا.

•

تلھ: سُٺي سِپني ۾، ملڪ موھر ڏٺم، لاٺي، لنب، للر، ترين توھر ڏٺم.

اُٺا مينھن ملير تي موج لڳي، ڦٽا ڳم، ڳنڊيرو ڳنا اوڄ لڳي،
ٿيا سانوڙا ساوڙا سبزي لڳي، ڪبڙ ڪرڙ ڪنڊا، چاريون چڱر ڏٺم.

وسن روز بادل، لڳيون ملھارون، کُلي ميراتر ٿيون ٿڏڪارون،
ڪيو ويس کُنبا لُڏن ليارون، ڪٽڻ، ڪانھ ڪارا ساوا سر ڏٺم.

ڪاٺن ڪاچ اباڻا ويڙھين ۾ ويھون، چارن مال ماروئڙا پٽن تي بيھيون،
اڏي ويھين ويڙھيچا پٽن تي پيھيون، مٺان واڙن جي، ڊاھر ڍنگھر ڏٺم.

ٿين ڳڻ گوھر شاہ ڪوٺن تي، ويھن مارو پٽن جي پوٺن تي،
چارن مال ڳاھن جي ڪوڇن تي، وڳر ويڙھيچن جا ولر ڏٺم.

•

ٿلهہ: جهڙي عمر ڪٽي، تهڙي ڪونہ ڪري، وڃي تڙ تي ويٺو ڏاڍو تالُ ڪري،

لڳيون ملهارون اتا مينهن موهر ڦتا گاهہ گسن تي ڦُٽَر ٿوهر،
ڪٽي خاص ڪبڙن ڦرجي ڦولر، چونڊن پيروئڙا مارو پير پري،

ويهن موهر تي مارو اڏي اجهاءِ ساريان سي تہ سهيليون سانگي پنهنجاءِ
ويٺي ڪنياتا اڏاريان خير منجهان، من ڪو قاصد پرين ڏهون ڪانگ وري،

سرتيون سهيليون سانگين سان، ريڌو روح منهنجو آ ريڍارن سان،
ڪنڌو مولا ميلا پنهوارن سان، جيڏيون ڳٽتين ۾ منهنجو جيءُ ڳري،

ويندڙيس ويڙهہ وري، جن جي آهيان جٽي، مون ڪي مارن جي وئي آ محبت وٽي،
چٽي گوهر شاهہ اتم آس گهٽي، منهنجي ملير بنا نٿي ساعت سري،

●

ٿلهہ: آءُ تہ اڏاريان ڪانگ ڪونن تي، نيٽين وَهايو نديون نار،

جهانگيئڙن جون جهنگ ۾ جهوڪون، للر لاٿا تن جون پوڪون،
پُسيون پٽن تي پين پنهوار،

سڪ سچي اتم سانگيئڙن جي، من اندر ۾ مارو ئڙن جي،
ساريو سڪان آءُ سرتيون سنگهار،

مال موهر تي چاهہ مؤن چارن، پنهوار پٽن تي ڳنڍجي گهارن،
ميڙو موهيو چڙن جي چونگار،

بوندن اُئي لڳيون بهاريون پٽن تي، ڦوڳ ڦولاريا پُسيون پٽن تي،
گاهن گوهر شاهہ لائي آ گلزار،

●

تلھ: ماڙيچن مارن لاءِ آهيان آئون ويڳاڻي،
ڪايون ڏٿ ڏؤنراءِ پين مينهن جو پاڻي.
ڪِلي ڪنديس خوشيون، ساميڙين سان سرچي،
اَڱڻ تي اباڻاءِ ايندا سنگ سُڄاڻي.
اڳي هئي اربيلي پُنهواري پٽن تي،
مارئي مارن جيءِ پورن ڪئي سياڻي.
سنهر سُهمون سر تي، مارن ڪاڻ موهر تي،
سانگيئڙن جي نامر تي، وتان آءٌ ويڳاڻي.
وڻن ڪين گلما غاليچا گوهر شاهؒ
سرتيون انهن جيءِ سورن ڪئي سانگياڻي.

•

تلھ: مارن ملڻ جي طلب آ جيئڙيون، منهنجي جيءَ ڪي وري.
مينهن موهر تي اُنا گلزار گاهن جي لڳي،
سيٽنگ ساوا صاف ٿيا ڦولهار ڪئي ڦوڳن ڦري.
آيو بادل برسي پلي، ميٽيون ڪيون ڪڪريون ڪري،
برسات پئي پٽن مٿان، هر ڪا ترائي پاڻيءَ پري.
ورهہ لنگهي ويا سانگين سنگهارن ڏني،
ڏني اباڻن جي اچي ڪنيا تي خبر ڪري.
غم دور گوهر شاهہ ٿياءِ آيا پرين پيهي پڪي،
سڏير تي سڪ جي سڙيل، مارن ڏني دلڙي ٺري.

•

تلھ: آيا ماروئڙا پرچي پٽن تي.
نپنا ماڙيچاءِ ڪيرن ڪٽن تي.
گهمن ويڙهيچاءِ چانگن چٽن تي.
چارن ماروئڙا گورڙيون گهٽن تي.
رکندا گوهر شاهؒ مرهم ڦٽن تي.

•

ٿلهہ: آهي اداس اديون مون کي پنهنجي ملڪ ملير جي،
پرين پرچي پاڻ پٽ تي رکن پيياس پنير جي.
ڳُهلي ٻهاري آ ٻرن تي، هوا ٿڏڙي هير جي،
سِنجهون سايون ساوڙيون ٿيون، لڳي موج ڳنڍير جي.
اڏي ويهن پيهي پٽن تي، ڏوٿيئڙا ڪنهن ڏير جي،
ڏين ويڙهيچا ونڊ ورهائي، خوشي منجهارؤن ڪير جي.
سومرا! ناهي ٽنهنجي ڪامون، پياس شڪر ۾ شير جي،
ڪاهڙ ۾ ڪنيپ ڪاڻ سان، اچي بوءِ عنبير جي.
گوهر شاهہ ڳُر ڪيت واري، محبت سرهي مير جي،
سڪ سيني ۾ سچي آ، عشق عجب اڪسير جي.

•

ٿلهہ: دل آهي اداس، اباڻن لاءِ، ساريو سڪ مان سڪان پنهنجا مارو ملير.

مير موهر جا، پرين پرڏيهي ڪاڻ خوب ڪنپيون وَٽِ ۾ ويهي،
سوز انهن جي ڪيو ساهہ سڙير.

وَلر ڪيو وَسن تي، چارن مال مارو، پوياڙي پٽن تي ٻڏان چڙن چونگارون،
بيراڳي، ٻَرين جو ٿا ڪائين ڪير.

ڪين ڪاڻ ڪورما، سناسي سانگي، آڻن چاڙهن، جِهل سي جهانگي،
پيئن پٽن تي پوچ پنير.

گاهن گوهر شاهہ دلڙي ريهي، مرڪن موهر ۾ سانگي سيپيئي،
سچو جنين جو ثابت سير.

•

تلهہ: ياد پيا پنهوارہ وسري وياءِ پيا سڀ ڪمہ ڪاريون،

درد لڳو آ دل سان، ويٺي ڪريان ويچارہ
سڪ منجهاروئن سانگي ساريون،
نت نهاريان راهہ سان ويڙهيچا ولهارہ
قرب منجهاروئن ڪانگ اڏاريون،
پٽن تي پنهوارن جي چڙن لائي چونگارہ
اچن اجهور تي مارو مال چاريون،
گوهر شاهہ چئي غمہ وياءِ ڪيت مليو منٺارہ
بوندہ اُٺي لڳيون بيحد بهاريون،

•

تلهہ: آياسي تہ سانگي، پٽن تي پيار سان،
ڪاهي مال مارو چڙن جي چونگار سان،

سانگي سير وارا سچا تي صبر ۾، اڏي ويهن پيهيون ٽرن جي ٽوهر ۾،
ماڙيچا موهر ۾، مينهن جي ملهار سان،

ڪائن سڱر سُين جيان سيڪي، سرتيون سهيليون جيڏيون جيڪي،
پين پوچ پُسيون، ونڊي ويچار سان،

پڪيون آمن پٽن تي، ڏوئنرن لال تاريون، ڪائن ڪاچ مارو لامن ڪي تہ لاڙيون،
صحبت سچائي واري سڪ سينگار سان،

گوهر شاهہ گسن تي، ڦوڳن جون ڦلهارون، وسڻ جون وطن تي مينهن ڪيون ملهارون،
مليو ڪيت خوشيون ٿيون هن گلزار سان،

•

تلهہ: ڪنيا تا منهن جي ڪيت ڪي ڏجانءِ نياپو.
ماڙهو موهر جا هتي ڏين اوڙاپو.
سڪ سانگين جي ساهہ ڪيءِ جيڏيون جياپو.
منهن جو عمر ڪوٽ سانءِ ڪهڙو لاڳاپو.
ڪندو گوهر شاہ مارن سانءِ مولا ميلاپو.

•

تلهہ: نڪو سنيهو سلامءِ مارن مُڪو آ اسان ڏي.
رُنا ڪهڙي رنج ڪوُنءِ مير موهر جا چام.
پُسين جا پرين پٽ تيءِ پين جيڏين سان جام.
تن چڏيو چو وساريءِ هيس جن جي سام.
گوهر شاهہ گوندر جيءِ من پروڙي مام.

•

تلهہ: مُڪو آ مارن اڄ سنيهو رات.
لکي ڪاغذ ڪانگ ڪيءِ سهڻي ڪري سوغات.
ڏاڍو عِتاب ڏکيءَ ڏيءِ آيو ڪالهہ قلات.
آيم ڪنياتل خير سانءِ پرهہ ڦٽي پريات.
گوهر شاهہ گلزار ٿيءِ بوند وٺي برسات.

•

ٿلهہ: مون کي آهي ارمان اباڻن جوء تن سانگين سهڻن سياڻن جو،
آهن مُلڪ موهر منهن جا ماروئڙا، جتي پُسيون پٽن تي پيرونئڙا،
کائن ساڳ سگر سويون سانگيئڙا، سونهي ماڳ ويڙهيچن جي وٿاڻن جو،
ڪاهي ڪوچن تي هليا گورن ڪيء پنهوار پٽن تي اُنن اوڳن ڪيء
محبت مهر منجهان پنهنجن ڍورن ڪيء چارن گاهہ مارو للر لاٽن جو،
سونهن سانگي منهنجا ملڪ موهرء جتي پڪا پٽن تي ٿُمر ٿوهرء
آهي شوق گهڻو منهنجي من اندرء ڏسڻ ڏوٿيئڙن ۾ ڏاڏاڻن جو،
ڏنو مارئي مٿو آ ملامت سان، غم گوهر شاهہ جي امانت سان،
وٺي ڪيت ويندو مون سلامت سان، پوندو ننگ مارن کي نماڻن جو،

•

ٿلهہ: منهنجون ماروئڙن سان، آهن ڳجهيون ڳالهڙيون،
سانگي پنهنجا ويا سڄ ۾ چڙهيء ڪيئن پايان هِت مان والڙيون،
لُلر لذيذء مريڙا مناء ڪائي ڪين عمر! تو آهن ڏِناء
آڻن پنهوار پٽيو پيرون سُناء پري ڏين مارو وٿا ٿالهڙيون،
آهن اباڻان منهنجا آب اندرء سانگي خوش ڏنا مون خواب اندرء
آهيان آءٌ هتي عذاب اندرء پانيان ويئي پرين لاءِ فالڙيون،
رات ستي هيس روئي رڙيء سانگي آيم خواب ۾ سپيئي مڙيء
وٺي ڪيت سان آهيان ڪبڙن تي چڙهيء لاهي ڏيندو مون کي لامون لالڙيون،
گوهر شاهہ چئيء آءٌ ڪيئن وساريان، سانگي پنهنجا سدائين ويٺي ساريان،
هت هردم ويٺي منجهون هاريان، وجي شال ڪيان مارن سان مقالڙيون،

•

تلهہ: پٽائي تون رک پَرمہ ڏينديئن لڄ شرمہ
ڍکي وٺ ڍوليام منهنجو لڄ شرمہ
ڏکن کيو آهي ڏوڙوہ آهيان تنهنجو ووڙوہ
کنديئن کين کُوڙوہ کٽي آءُ قدمہ پٽائي تون رک پرمہ
پٽين بوءِ بهاريون، سُرهيون تنهنجون ساريون،
گلڙن جون گلزاريون، اتٿي باغ ارمہ پٽائي تون رک پرمہ
گوهر شاهہ کري کُوکارون، سهٽا سٽجان تن جون تنواورن،
توکي کيٹن وساريون، کر کو پنهنجو کرمہ پٽائي رک پرمہ

•

تلهہ: اڄ روح منهنجي جو رايو آ مِلان ماڙ وجي مارن سان،
هاءِ هاءِ مِلان مارن سان
کري بيٺا رنگ نرالا، اِکڙيہ آک موهر جا آلا،
سگّرن سوز مچايو آ
نيٺ عمر تنهنجو کوٽ ويراني، پن ڏينهن جي آ مهماني،
سنجهہ صبوح سعيو آ
عمر عدالت مؤن نہ تون چاڻين، کيت کاهڙ جو ٿيندو ساٿي،
مون نينهن جنهين سان لايو آ
مير عمر اداء مارو ايندا، غم گوهر شاہ سيٺي ويندا،
مون پولي پول پڌايو آ

•

ٿلهہ: مون کي ملڪ موهر جي معنيٰ، آڻي ڪوٽ عمر ڏيڪاريو.
هٿ هٿ آڻي ڪوٽ عمر ڏيڪاريو.

نت هُيس اتي سُکي سانگين سان، پوڄ پيتم تي ملي مارن سان،
اهي شربت هٿا شاهانا.

مڪت متو اڇي ڪٽڪ داٺي مؤن، نڪري آيس ٿاڪ ٿاٺي مؤن،
اڇي سٺم سانگين لاءِ طعنا.

نيٺ وري ويندِيس موهر موٽي، ڪري مٿي تي لاک چپوٽي،
ڏسي تانَ تماشا گانا.

گام گهمنديس وڃي گهيٽن سان، ڪنڊيون ڪوڪڙ جون پائيندس پيڪن سان،
وٺن ڪين عمر ٽنهنجا ڳانا.

مَنهہ مارن جا موهرِ مرڪن، گاهہ گوهر شاهہ چال سي جرڪن،
وسن مارڻيچن مٺخانا.

•

ٿلهہ: ويڙهيچا ولهار وي ميان، ڪيئن وِساريان ڏوٿي ڏاڏاٺان.
مَچي ماڳ ملير ملڪ تي، سڪيا وسن سنگهار وي ميان،
اڏي پٽن تي پکا پراٺان.
شرابا طهورا، شوقئون شيشا، پوڄ پيئن پنهوار وي ميان،
سونهن تن جا، ويڙهيون وٿاٺان.
پوياڙيءَ جو، اجهور پٽن تي، چڙن جي چونگار وي ميان،
وسن پٽن تي، ياڳين جا پاٺان.
گاهن جي تي، ملڪ موهر تي، گوهر شاهہ گلزار وي ميان،
گهمن گسن تي اديون اباٺان.

•

ٽلہ: وُٺي ٻوند ٻهار ۾ وي ميان ڦوڳن ڪئي ڦلهار جوڳي.

ڇَنون اُنيون ڇٽڪار ڇڇها ٿيا، واسي سڀ وٺڪار وي ميان،
سونهن پٽن تي، سنگهار جوڳي.

ڇڏي آسرُ جو، اڇهور اباڻان، ڏڻ ڇيڙين ڏنار وي ميان،
ويڙهہ وسن وَلهار جوڳي.

وٺي ٻوند برسات پٽن تي، ٿر لڳي ٿڏڪار وي ميان،
ٻوهن تي ٻڪرار جوڳي.

گڏجي گوهر شاهہ ڪيت سان مارو پرٿئون ڪن پسار وي ميان،
ورهہ جا وينجهار جوڳي.

●

ٽلہ: ڪيئن مارو ويا هي ڇوري ڇڏي، ڪنهن ظلم ڪئون ويا منهنجا مارو لڏي.

هتي محل ماڙيون مان ڀانيان سُڃون، منهنجا مارو ويا ڇاڪئون ڀيرو ڀڃون،
شل ڪوٽ ڀنجي ويڙهہ وڃون، جتي ڀڪڙا اباڻا وينا اڏي.

مارو ويا سارو ساڻ ڪٽي، ٻر ۾ ڇڏي ويا هڪڙي ڇٽي،
جيڪا باب بنديءَ جي آهي ٻٽي، ڪيان آهون پئي پنهنجا سانگي سڏي.

مون تہ ڀانيو ويندا مارو وٺي، هوندس پنهنجي قبيلي ساڻ ڪَني،
پر قسمت آهي منهنجي مُني، تڏهن ويا هت ڇوري ڇَڏي.

گوهر شاهہ ڇئي سانگي ساريان پئي، ڳوڙها ڳلڙن تان مان هاريان پئي،
هڪ پل نہ تنين کي وساريان پئي، جيڪي سڏڙا سٽي ايندا منهنجي تڏي.

●

ٿلهہ: ڏيهہ اباڻو ڏيهہ ڏاڏاڻو، وينديس ملڪ مليرِ
ڏسنديس ڏيهہ ڏاڏاڻو.
مارو اسان جي ملڪ تيءِ پيئڻ پاڪ پنيرِ
ڏسنديس ڏيهہ ڏاڏاڻو.
ٻَسي ڪانگا ماڙ ملڪ جاءِ تيئڙم ساهہ سٽيرِ
ڏسنديس ڏيهہ ڏاڏاڻو.
گوهر شاهہ غم سانگين جي ۾ نيڻين وهايان نيرِ
ڏسنديس ڏيهہ ڏاڏاڻو.

•

ٿلهہ: مِٺو من اندر ۾ ٻولي ٿو ٻاجهارو،
وڳر لاءِ ويچارو، ٻولي ٿو ٻاجهارو.
باغن ۾ ٻجلين جو، آهي تاب تجلو،
نہ پوي ڪل قبلي جيءَ، ٻسي جوڙ جملو،
ٿي چانڊاڻ چوڌس، چمن ۾ چمڪارو،
ٻولي ٿو ٻاجهارو.
سدائين باغن ۾، ڪٿوري ڪليل آءِ
چوڌاري چمن ۾ گلزاري لڳل آءِ
وسي ٿو وحدت جو، ڦڙ ڦڙ ڦوهارو،
ٻولي ٿو ٻاجهارو.
ٻَکي من پڃري ۾ آهي روز اداسيءِ
پرتان ٿيو گوهر شاهہ پنهوارن جو پياسيءِ
سڳر لاءِ سوايو رويون رت هاريو،
وڳر لاءِ ويچارو.

•

ٿلهہ: منهن جو مارن لاءِ من ماندو آ، ڪنهن ڪنياتي خطڙو آندو آ.

سيني سور سَمايو سانگين جوءِ تن منن ماڙيچن مارن جوءِ
آهي جيءَ ۾ جهوراٿو جهانگين جوءِ نڪي روح ورهہ ڪؤن واندو آ.

مون ڪي آهي ويچارُ ولهارن جوءِ تن ڏڻ تہ چيڙن ڏنارن جوءِ
پين پاٿي مينهن تلائن جوءِ سڱر ساگ تنين جو چاندو آ.

ڪنديس چا آٿون دنيا جي اڪمل ڪيءِ ڪريان ترڪ طمع جي تجمل ڪيءِ
ڏيان باه عمر تنهنجي بخمل ڪيءِ منهنجو ڪيت حقي حاڪمزادو آ.

چوي گوهر شاه ڏوٿي چارن گهٽام ڪن لاڪ رتالڳين مارو لٿام
پين پوچ پُسين جا پريون وٿام سوئي ڏونٺرا ڏُٿ تن ڪاڏو آ.

•

ٿلهہ: ايندم اباٺام سانگي سياٺام سونهن وٿاٺا جن جا پٽن تي پاٺا.

آهي درد دل ۾ سانگين جو سدائين رُئن انهن لاءِ نيڻ نماٺا.

اڏيل عجائب تن جا پٽن تَيءِ سُونهن پرين جا پڪاسي پُراٺا.

پيچ پني پَلي گاهن گلزاري ٿيءِ مرڪن موهر ۾ لِلُر لنب لاٺا.

گوهر شاهہ گهٽي منهنجي دل ڪي اميد آهيءِ محشر ۾ ملائيءِ سانگي سُڃاٺا.

•

ٿلهہ: عمر مون نہ وسرن سنگهارن جون ساڙهيون، ساهہ کي نہ سيباٺا تنهن جا محل ماڙيون،
مال جون اجهورون ،اعليٰ ملڪ منهنجي، قربٿون ڪانگ اڏاريان عمر ڪوٽ تنهنجي،
انهيءَ لاءِ ڪولڄ سيئي تاڪ تاڙيون،
اٺا مينهن مُهراٺي سرهيون ٿيون سنگهاريون، ڪيڏن راند ڪاهڙ ۾ پٽن تي پنهواريون،
ڪاٺن ڪنيين سان چگا چپڙ چاڙهيون،
سچي سڪ سانگين جي، الست ڪان جا آهي، امو پنڌ پنهوارين، پٺي جو شان نہ آهي،
ڪرارن جون ڀمڪن، ويڙهين منجهہ واڙيون،
گوهر شاهہ گلابي گاهن گُل جهلياء جهڻ تي جهانگيڙا پٽن مٿي پلياء
چونڊن چاهہ مؤن پيا ليارن تار لاڙيون،

•

ٿلهہ: نٿي ياد لهي ڪا اباڻن جي،
تن ويڙهيچن جي وٿاڻن جي،

ڪوٽ ڇڏي آءُ ويڙهہ وڃان،
موٽي ملڪ وڃان اتمر آس اڃان،
جن جي جائي آهيان، سي مارو مڃان،
اها آس اتمر پنهنجي ڏاڏاڻن جي،

ڪوٽي قسمت ڪيس، ڪيئن جاني جدا،
ساريان روز پنهنجا مان سانگي سدا،
ڪا نگل! خطڙو ڪٽي وڃ نامي خدا،
مون کي سُڌڙي لهي ڏي ڪا سياڻن جي،

گوهر شاهہ چَئي، هتي آءُ ڪيئن ڪيان،
قابو آهيان ڪوٽن ۾ آءُ ڪيئن ڪُڇان،
شل موٽي وڃي مان ملير مران،
مون کي آهي پياس گهٽي انهن پکن ۾ پنهوارن جي،

•

تلھہ: جنھن جي ساھڙ ريءَ نہ سريء، ڪاھي ڪُنن ۾ پئي سا پرَي،

درياءُ ڪناري ٿي سھڻي صورت، مجازي مٿي خيالي مورت،
تڏھين ٿي چالاڪ چريء، جڏھن ساھڙ ڪان جنھن سُرڪ پيري،

هُتي ڪين درياءُ جي ڏڏڪيء، جھوڪي اياري ڪُن جي ڪڙڪيء،
پڪ تي پڪڙي ڏريء، پار وڃي انھيءَ گھيڙ گھري،

پوي پارو پوھہ سياريء، سيءَ جي لھر وڄھي وٺ ساڙيء،
لڳي سھڻيءَ کي ذوق ذريء، وڃي ميھر ڏي تار تري،

جھاڳي گدا گوھر شاھ ٻيلوء تري ندي ڪري محب سان ميلوء
پڇي پيلو پيس پُريء، پار لنگھي وڃي وير وري،

•

تلھہ: جنھن جي محبت ساڻ ميھار، اھا لاڳاپا سيئي لٽيندي،

مينھن وسن مڇي موج بحر جيء، اڇي ڏسڻ ۾ لُڙاٽ لھر جيء
پلٽ پاڻيءَ جي تارؤن تار، وڃي سڪ مؤن سھڻي سٽيندي،

سڪ ساھڙ جي سھڻي ڪٿي آ، ڪَھي ڪچي سان واديءَ وٺي آء
نينھن ڪنيو نروار، وڃي قربئون ڪُن ڪٽيندي،

پنڌ پاڻيءَ ۾ ڪير ڪري پيوء سھڻي ڪان تڪو ڪونہ تري پيوء
هٽندي ٻانھون ٿي هوشيار، وڃي واھڙ جا ور مٽيندي،

گھڙي گوھر شاھہ گھيڙ گھر ۾ء تي نشانبر نگھور نھر ۾ء
پھچڻ ڪارڻ پار، وڃي بحر جو واس جھٽيندي،

•

ٿلهہ: تري دلي تي درياهہ وچي ساهڙ ڏي سُهڻي.

توڙي وهي لس، لُڙڪيون، تہ بہ ويندي‌س کيلي واهہ
ورهہ واري ڪين آ ورڻي.

پسي ڪڙڪو ڪُنن جوء ڪيون ڪاهو ڪاهہ
منڌ ويرن ۾ وچڻي.

ڪنيو پيپلو بحر ۾ء وچي هٽندي پانهہ
رازواري رهيون رهڻي.

گوهر شاهہ چئي گهر ۾ء ساري ساهڙ ڪي ساهہ
چُپ چڱي آهي ڪرڻي.

•

ٿلهہ: چڙيا سورت سپ سينگار، راجا جي رنگ محلي.

چارڻ چنگ وڄائيو پارڻ پاريو تار،
راجا جي رنگ محلي.

سوين سورت جهڙيون، اچي ٿيون اظهار،
راجا جي رنگ محلي.

جهونا ڳڙهہ ۾ جذب ٿيوء قرب ڪيو ڪلتار،
راجا جي رنگ محلي.

گهر گهر ٿيون گلزاريون، گوهہ شاهہ گرنار،
راجا جي رنگ محلي.

•

ٿلهہ: سهڻيءَ کي سورہ پرين جو پورہ چشم چڪچورہ ڪيو چاهيہ
منجهارئون، حب، هلي طالب، لاڳاپا سڀ سُٽي لاهيہ

گهڙي درياهہ اندر اوڙاهہ لاهي سر ساهہ جو سانگوہ
جنهين سنيارہ پرين پچارہ تنهن کي تار تيو تانگهوہ
منجهؤن اوسات، آئي منجهہ گهات، لنگهي لڙ لاٽ جو لانگهوہ
ملي ميهارہ ڪيس ڪيڪارہ سهڻي سدبار خوش آهيہ

لهريون لس ليٽ، چڪڻ چپيٽ، ٻوڙي تو ٻيٽ ڪيئن پاٽيہ
اولڙ اسرارہ اٿن ٻيهارہ پسي ڪڙڪارہ خود ڪاٽيہ
سهڻي سٽيرہ دانهہ دلگيرہ ڏرياهہ جي سير ڪٽي ساٽيہ
مليس مهوال، بحر برحال، حسن ڪمال ٻيو چاهيہ

سپئي ساري، ٿرت تاري، منجهُون چاري، ڀڳڻ ٻيليہ
جرڪن جايون، صحن سايون، ٻرن باهيون صبح ويليہ
لهر اندرہ بحر بندرہ موليٰ ميهر مون کي ميليہ
چڙيم جشن، ڏنم حُسن، ڪٽيندي ڪُن، وجي ڪاهيہ

دائم دن رين، قائم ڪونين، عجائب عين جو آروہ
گوهر شاهہ گرہ مليو منورہ ساهڙ سرور سوپاروہ
کُليو چمڪارہ عجب اظهارہ ٿيو گلزار جَر گهاروہ
رهايو رَسُ، چڙيو حوس، ڏنو آ ڏس اهو ڏاهيہ

●

ٿلهہ: ڪٽي پيچل اڳيان دان، سرتين سان آئي سورٺ.

هيرا موتي عاج اشرفيون سون ڪٽي سامان،
سرتين سان آئي سورٺ.

چارڻ کي ڏاڏي چاهہ مؤن، ڏين تخت طولان،
سرتين سان آئي سورٺ.

وڳي تند تنبير تي، هيڪر ٿي حيران،
سرتين سان آئي سورٺ.

گوهر شاهہ گرنار مؤن، مرڪي منجهہ ميدان،
سرتين سان آئي سورٺ.

•

ٿلهہ: سخي صورت جو سلطان جهوناڳڙهہ ويو جهوري.

راجا راڪو رعيت جو، ڪنڌيءَ جو ڪُستان،
جهوناڳڙهہ ويو جهوري.

جنگي جوڙ جلالي جامي، جذبي وارو جوان،
جهوناڳڙهہ ويو جهوري.

پارس پيرُ پيارل پڌرو، پڙ سندو پهلوان،
جهوناڳڙهہ ويو جهوري.

گوهر شاهہ چئي غم تيو، لاڏ ڪيو لاثان،
جهوناڳڙهہ ويو جهوري.

•

ٿلهہ: جاڳيو سورٺ سيني سور جهونا ڳڙهہ وڃي جهرنديءِ
راجا جو رهي روح ۾ پل پل پيڙ ﻫ پورءِ
ڳٽنيءَ ۾ وڃي ڳرنديءِ
سوز خيال ڪنگهار جيءِ چاڪن ڪئي دل چورءِ
سڪ هئين ۾ هرنديءِ
سڪ سورٺ جو سڪ ڦٽايوءِ ورهہ ڪئي وهلورءِ
غم بحر ۾ وٺي ترنديءِ
گوهر شاهہ چئي گرنار ۾ءِ جنهن کي گهايو گهورءِ
سا ويراڳ ۾ ورنديءِ

•

ٿلهہ: چارڻ چنگ ڪٽي آيوءِ رکي سر جو روحي رايوءِ
سورٺ ڪئي ڳالهہ هڪ واريءِ مڱٽي سان مال جي ساريءِ
ڏيان توکي دولت باريءِ وطن تون وڃ پنهنجي چايوءِ
ٻڌي راءَ ڏياچ سِر پڳڙيءِ پهري آيو انگي اڳڙيءِ
منگتي جي راءَ نہ پڳڙيءِ بينو آ ڪنڌ ننگي نايوءِ
گوهر شاهہ چئي گرناري ٿيءِ پيالو پُر پُريمي پيءِ
چڏي هستي هُٹڻ جي هيءِ پرت جو پيچ آ پايوءِ

•

ٿلهہ: اُهي ايندا الائي ڪڏهين، جنهن کي ٿي سورٺ ساريءِ
سورٺ کي سڪ آ ڏاڍيءِ جهونا ڳڙهہ ويو آ جهوري جوڳيءِ
چڙهيو گرنار جو گل آ نظاري نينهن جي نعريءِ
سورٺ کي سوز ٿيو باريءِ محبت جي مئخاني اندرءِ
جلي پيو جوش ۾ جيئڙو پر ڪيو جام پياريءِ
گوهر شاهہ چئي آهي گوندرءِ مون کي راءِ ڏياچ جو من ۾ءِ
عشق جي ميدان ۾ اچي ڪو سر سينگاريءِ

•

ٿلهہ: من موهيو تنهنجي سازء اجان نہ مڙين مڱٿا،

تند وڄائي چنگ جيء، ڪيئي عجب آوازء
ساز نہ آهن سلٿا،

تار طلب تنوار سانء، برهہ اڏايو بازء
آهن ڪي رنگ رنگٿا،

جيڪي گهُريئي سوئي مليئيء دوهرو دان درازء
پوشاڪي پنڌا،

گر گوهر شاهہ راجا جهڙاء رکن نينهن نيازء
وحدت ڏي جي ورٿا،

•

ٿلهہ: موهيو تنهنجي تندَء بدن بهاري ٿي،

سوز جي سامان سانء، ڇُريو چنگ جو بندء
مذمر سان ملاري ٿي،

سُٺي واڄو چنگ جو ، جاڳي پيڙي جندء
گگن ۾ گلزاري ٿي،

سورهہ سر ميدان ۾ بٺجي بيٺو رندء
حسن واري هسواري ٿي،

گوهر شاهہ گلزار ۾ چشمن واري چندء
هر جاءِ چمڪاري ٿي،

•

تلهہ: ويو وڃي چنگ تنبورہ جهوري جهونا ڳڙهہ کي،

پيچل کي ٻي رات جوءِ موج ڪيو مسرورہ
ملهائي بينو پڙ کي،

راجا راءِ ڏياچ جو من ڪيو وهلورہ
چڏيائين پنجين اڙ کي،

قرب حاصل ٿيو حق کان دُئي ٿي ويئي دورہ
محبت جني ڏني جهڙ کي،

غازي گوهر شاهہ کي مرد ٿيا مخمورہ
معنيٰ سان ماري چڙ کي،

•

تلهہ: سوڍا تنهنجي سوز ۾ پياوٽ ڦري،
ساوا وٽ سپيئي ٿيام بلبل نظر ڏري،
لونگ لکين ڦوٽا ڦريا ليار جيان لڙي،
ڪاک ڪڪوريا گلڙا وس ٿي وري،
گوهر شاهہ چئي گل ٿيام ڍٽ کي ڍري،

•

تلهہ: مومل روئي ماڙين ۾ سوڍل کي ساري،
مينڌرو پنهنجي ميي کيءِ چندن ويو چاري،
راڻل جي رهاڻ جوءِ ڳاراٺو ڳاري،
سوڍل ويو سرتيون مومل کي ماري،
ڪانڌ بنا ڪاک ۾ ڪيئن گوهر شاهہ گهاري،

•

تلهه: راضي تي راڻل تون مون ۾ عيب گهڻان،
جوڳياڻي تي آيس جاني، توکي شال وڻان،
ڏنا جوڳين ڏاج ۾، قرب جا تہ ڪڻان،
سوڍا تنهن جي سوز جاءِ وينئي ڳرڻ ڳڻان،
گوهر شاهه چئي گام ۾، تنهنجا سِڻ سڻان،

•

تلهه: جيڏيون مون کي جلدي ڏيو،
راڻل ريجهائيءِ پيارل پرچائي،
سوڍو آيو سيج تي ڪرهل ڪڏائي،
سمجهي سيتل راءِ کي ويو واڳون ورائي،
ڪَسِري ويو ڪاڪ تؤن چاڪئون الائي،
موتي نہ آيو ماڳ تي، ويو مومل منجهائي،
مومل سور سوڍي جاءِ کنهنکي سڻائي،
وڻ ڪکوريل ڪاڪ جاءِ ويو قريل قڻائي،
سوڍو پنهنجي ملک تي، سوڍيون سڏائي،
گُجر گوهر شاهه چوي وينئي واجهائي،

•

تلهہ: مومل مياري ڪري راڻل ويو رات اديون،
سوڍل بنا سومل پانيان، سُڃي هي محلات اديون،
سنجهي رُسي راڻل ويو، جاڳيس آئون، نہ پريات اديون،
ڍاٽي وراڻي ڍٽ ويو، جانب پاڻي جهات اديون،
گوهر شاهہ چئي گوندر غم جي، واڻي آهي وات اديون،

•

تلهہ: پينر ڳوڙها ڳاڙيان ويٺي، اڃ نہ آئيا ڪاپڙي،
سو ڍل جي صورت جي، اتم سيني اندر ڇاپ ڙي،
بديون سڀ بخشيندو، پيارل مونکي پاپ ڙي،
عشق جي اديون مونکي، لڳي آهي لاپڙي،
گوهر شاهہ غم ۾ گذري، جَهپ نہ اچي جهاپڙي،

•

تلهہ: پلاڙي جيڏيون جاڙ ڪري، راڻل ويو رسي،
جانب آيو جوءِ ۾، پئي آ ڍٽ وسي،
سومل ڪيو سحر سارو، مومل پئي مُسي،
گوهر شاهہ چئي غم تيو، ڏوراپا ڏسي،

•

تلهہ: موملَ کي ماڙيءَ ۾ جادو ويو هٽي،
ڪاري ڪري ڪاڪ ويوءِ ولهي ڪانہ وٽي،
ايندو اتم آسروءِ منهنجا سڱ سٽي،
آهيان مينڌري مير جيءِ پيرن جي پٽي،
گوهر شاهہ چئي گهوٽ جيءِ اتم حب گهٽي،

●

تلهہ: راڻو ويو رنج ڪريءِ ڪسري ڪاڪ تان،
وٽ ٽڙ سيئي ولها تياءِ جانب ويو جٿان،
ستل سمجهي سوڍو ويوءِ سرتيون هاڻ هتان،
ڏئي ويو ڪام ڪچ ۾ءِ پنهنجي پاڻ هٿان،
گوهر شاهہ چئي گل ڪوماڻاءِ ساوا سيج مٿان،

●

تلهہ: ڏئي چنيسرچامرءِ هار ليلان ڪنيو هنجي،
ڪوڙنرو سان ڏاڍو قرب تيوءِ آيو عشق امامءِ
جند جانب سان وئي جهنجي،
عتاب آيس اوڏاهونءِ ڦٽي ويس آرامءِ
سڪ ۾ وئي آ سنجي،
چڱي لهور لاچار ٿيءِ من لايون ماتامءِ
وئي فيراقؤن ڦنجي،
گوهر شاهہ لهي غم وياءِ نينهن ورتوسين نامءِ
طمع اندرمَٿون ويئي آ گهنجي،

●

تلهہ: بيوفا آهي زمانو، سمجهہ رک هوشيار ٿي،
ناهي سنگت ۾ سچائي، اهو عجب اسرار ٿئي.

توڙي لٽي ڏين مال ملکيت تہ بہ چون تو ڇا ڪيو،
سر ڪٽي تازو تريءَ تي اچ اڳڻ اظهار ٿي.

ڪڻ اکيون ڏس تون هنن ڏي سخت دل سهڻا صنم،
در تنهنجي تي آيا عاشق، تن جو درمان ٿي دلدار ٿي.

بيوفا ٿيا يار اچو ڪاهہ ريج لبن جو ڏيئي،
دل نہ ڏيندا ظالم ٿيندا، اهو عشق جو آزار ٿئي.

گوهر شاهہ ڇئي غماز آهہ سهڻن ڪي پنهنجي سونهن جو،
ڪڍهن ڪڍهن تا پاٹن ليئو ڪنهن لاڏ مان لاچار ٿي.

•

تلهہ: محبوب منهن منور، لب احمر ڪُجا هي،
عين جو آراعليٰ، شمس و قمر ڪجا هئي.

منزل آ عشق واري، عقلي مجال ناهي،
بخمل بدن نوراني، هر مظهر ڪجا هئي.

سڪندر قرنين جَهڙو، مٽ نہ ماهہ لقا جو،
دلبر جو گنج اعليٰ، راجا تونگر ڪجا هئي.

هر دم گدا گوهر شاهہ ثنا خوان آ ثنا گر،
بدرالدُجا برابر، اکبر، بابر ڪجا هئي.

•

تلھ: عشق آ ظالم منا، ننگ نہ کو نادان کيءِ
جام محبت جو پياريءِ مست کري سلطان کيءِ.

مجنون مثل مُلک ۾ مست ٿيو مورت ڏسيءِ
انھيءَ منزل تي پھچايو، آ عشق کٺي انسان کيءِ.

عالم ھو اعليٰ علم جو، صاحب شريعت جو ڏٺيءِ
سُوريون چارياٺين صحن ۾، سِک کٺي صنعان کيءِ.

فرھاد ڏونگر ڏاريا ٿيءِ شيرين واري شوق ۾،
ڊکاڻ کان ڊکاڻکي ويٺيءِ ڳولي پيو گل جان کيءِ.

گوھر شاھ غازي گلا کان، کين ڊچن سنسار ۾،
چا کندي خواري خلق جيءِ عشق جي عريان کيءِ.

•

تلھ: ميان قاصد! محبوبن کيءِ ملڻ واري اٿن يا نہ،
کياٺون کا، تو سان گويا، گڏجڻ واري اٿن يا نہ.

ادا قاصد عجيبن جيءِ خبر کر ذوق ذاتيءَ جيءِ
رھيا ويھي چڏي چا کٺون، ڳنڍڻ واري اٿن يا نہ.

ڳجھي کر ڳالھ تون مون سان، محبوبن جي ملڻ واريءِ
ايندا کي جوءِ تي جانيءِ ورڻ واري اٿن يا نہ.

ايندا سھٹا اڱڻ منھنجيءِ گھوري سرڙو گھمائيندس،
پَسائي رُخ مون کي ويندا، رھڻ واري اٿن يا نہ.

گوھر شاھ چئي غريبن جو، کجانءِ وجي عرض سھٹن کيءِ
سدائين ماڻي ۾ رھندا، پرچڻ واري اٿن يا نہ.

•

تلهہ: اماري نفس تي قبضو، جڏهن ڪندين ٿيندين غازي،
نہ تہ تون راڇن اندر، آهين رنگروٽ روازي.

ٻُڌائين ٿو جوڙي مسئلا، ڏئين ٿو ماڻهن کي وڏي تسلا،
جا چيٽي ڪين اندر جا وَسلا، آهين ڪوڙن سندو قاضي.

توکي جنهن آ مُڪو ٿاهي، هِتي ڪرڻو توکي چاهي،
ويندين ڪاڏي ڪُوڙا ڪاهي، پڙهي ڏس ڪا طرح تازي.

گوهر شاهہ گدا آهي، مرشد تان مال فدا آهي،
عاصين جي مي صدا آهي، عجب فقراء جي آزي.

●

تلهہ: اسان عشق والي ڪا عبرت هون،
برهہ بلاشڪ برڪت هون.

ڪٿي بيدل هون، ڪٿي بيخود هون،
ڪٿي سچل والي صورت هون.

ڪٿي هندو هون، ڪٿي مسلم هون،
ڪٿي ذوالقرنين کي مورت هون.

ڪٿي گوهر شاهہ ڪٿي بلا شاهہ،
ڪٿي گنگا والي تيرٿ هون.

●

ٿلهہ: ڪنهن کي حال چوان، ڪٿي حُسن هَلان،
انهيءَ جهوريءَ ۾ پئي روز جَلان.

جڏهن فوج حُسن جي هُل ڪري،
شاهي تجمل تاب طبل ڪري،
لڳيون سيني دو ناليون دخل ڪري،
چرچي، چاڪ فڪر جي ۾ پئي ٿي چَلان.

توکي صورت جو سردار چوان،
توکي محب مٺو منٺار چوان،
تنهنجو نينهن نسنگ نروار چوان،
تنهنجي پيارا پسڻ سان ٿي جڳ ۾ پلان.

ايندو اڱڻ هلي سردار صنم،
پري قرب منجهئون پنهنجا پاڪ قدم،
ڏئي دلبر جي ويندا گوندر غم،
وجي محبوبن سان مان شال ملان.

جيڪي آهن جدائيءَ ۾ يار جدا،
آهن روح منهنجي ۾ تن جا رندا،
گر ڏي گوهر شاهہ تاڻن طلب تندا،
ملان تن سان پوءِ خوش ٿي ڪِلان.

•

تلھ: بندا ڪسي جڳ نهين ڇپداءِ خدا جڳ لوڪ ساري مين.

ڪٿي ملان، ڪِٿي قاضي، ڪِٿي اوٿي دهلاري هي،
ڪٿي ڇهڙا چماگر هي، ڪٿي سڪندر ستاري مين،
بندا ڪسي جڳ نهين ڇپداءِ خدا جڳ لوڪ ساري مين.

قمر و شمس تاري ڪَتيان، برف بجلي اوپر ويڪو،
باغيچي ويڙهہ ڪو ويڪو، حسن ڪي هل هزاري مين،
بندا ڪسي جڳ نهين ڇپدا خدا جڳ لوڪ ساري مين.

لڪين لڪ مور تان ويڪو، صفاتي صورتان هويان،
ڪلايس ڪيل ڪو خاصا، پتليون ڪي پساري مين،
بندا ڪي جڳ نهين ڇپداءِ خدا جڳ لوڪ ساري مين.

گوهر شاھہ گيان والا ڪوئي، اسي مٿخانہ ۾ هويا،
جوڳي جنسار ڪا ويڪو، بلخ بيحد بخاري مين،
بندا ڪسي جڳ نهين، ڇپدا خدا جڳ لوڪ ساري مين.

•

تلھ: ڏاڍو عشق آهي اديون اڙانگو،
هلي ڪائي حَب ڏي لاهي سِر جو سانگو.
آهيان آءُ اُداسڻ ورلاءِ ويڳاڻي،
سسئي ڪي تہ سُڄ ۾ نينهن ڪيو آ نانگو.
ونڊر جي وِٽن ۾ ڪري پٽي پڪارون،
محبوبن مُڪو آ ڪيچ ڏهون ڪانگو.
پنهل پاڻ ايندو ڪري قرب ڪيچي،
برهہ بار اوکو سولو، نا سهانگو.
گوهر شاھہ گويا ڪٿي، ناتو ڪو نياٽي،
سچو ساٿ سرتيون محبت ڪاڻ مهانگو.

•

ٽلهہ: بيوفا آهي دنيا فاني،
گهڙيءَ جو چٽڪو جوين جواني.

ڪٿهن سڪندر، تخت جا صاحب،
ڪٿهن وڃي ٿيا خاڪ مڪاني.

ڪٿهن ڳاڙها گهوٽ دنيا ۾،
ڪٿهن مقامي مڙهہ ڏرياني.

ڪل من عليها فاني،
قائم آهي قول قرآني.

هيءَ گذر جو مڪان گوهر شاهہ،
هتئون ويا ڪيئيءَ للنگهہ لاثاني.

●

ٽلهہ: سچڻ سانگ ويڙا، الله تن ڪي آٽي،
ڪيان پٺي ڪوڪارون، عمر ڪوٽ هاٽي.

سدا سچ سومري ڪيءِ چٽو آءُ چونديس،
موهر ۾ مارن جوءِ هلي ڪو ملڪ ماٽي.

نڪي انگ لڪيل هوءِ نڪي دل لڳي هٽيءِ،
نيت ڪيت سان آءِ خدا پاڪ ڄاٽي.

عمر ڪاڄ تنهنجا، مون ڪي ڪين وٽن ٿاءِ
منهنجو من موهيو آءِ للڙ لنب لاٽي.

گيدوڙا گوهر شاهہ، ڪائيندِيس ٿرن ۾،
ڪاهڙ ۾ پڪن ۽ پيرن لاءِ پيوتن تاٽي.

●

ٿلهہ: خدا جي خيال ۾ خبردار ٿجان، توحيد ۽ تصوف ۾ هوشيار ٿجان.
حقيقت، شريعت، معرفت، طريقت، ڏوئي ورق وجودي وينجهار ٿجان.
لائي ڏُن ذکر جي فکر فن ۾ فالمہ بزم بيد جي بن ۾ بيدار ٿجان.
گدا گوهر شاہ جي صدا صحيح سالمہ آبحيات پائي پي پروار ٿجان.
خدائي خيال ۾ خبردار ٿجان، توحيد ۽ تصوف ۾ هوشيار ٿجان.

●

ٿلهہ: بي مثل مئون مثل ٿي آيوہ آدمہ عشق الله جو الله جو
ونفخت فيه من روحي، آيت قول ڪلام الله جو الله جو
انا احمد بلا ميمي، نور نبي الله جوہ الله جو
من اندر ۾ مچ مچي ٿوہ ورد وليءَ الله جو الله جو
گوهر شاهہ چئي غير ڪان پاسي، سئيں صفيءَ الله جو الله جو

●

ٿلھ: جيڏيون دعا جي ڪيوءِ منھنجو مرض ھٽيءِ
وينديس ويڙھچن ڏيءِ ھي ڪشالا ڪٽي،

اٿم اُڪير اندر ۾ اباڻن جيءِ
تن ويڙھيچن جي وٿاڻن جي،
تن سکين سانگين سياڻن جيءِ
ويھان ڪيئن ماڙ ملڪ کان منھنڙو مٽي،

پنھنجو پيڪاڻو جوءِ ملڪ ڏٺمءِ
وسري مور نٿوءِ سر تي ستم سٺم،
چيڙ چاھ منجھئون پنھوارن سان پٽيمءِ
ڪائيندڊيس ڪاچ ڪاھڙ ۾ سڱر سٽي،

آھي مام مارن جي ملير واريءِ
خاصي ڪاھڙ ۾ ڪنيين ڪير واري،
ڪنديس پيروي ڪيت امير واريءِ
واريو ڦر واڙيندڊيس نوڙيون تہ وٽي،

گاھہ گوھر شاہ ڦُٽا ڦوھہ ڪريءِ
وينديس ويڙھيچن ڏي پرٽئون پير پري،
منھنجي سانگين بناءِ نٿي ساھہ سريءِ
جھونگر جھانگين جي ٿي غمڙا لٽي،

●

تلھہ: سِڪ سلامن ساڻ، لاھيان ڪانَ. لھي ٿي،

لڪن منجھہ لالڻ جيء ڪامل جي آھي ڪاڻ،
سسئي ڪيچ ڪَھي ٿي،

ساجن ڏٺي مون ڪي سال لنگھي وياء ڪانھي روح رھاڻ،
وادي ورھہ وھي ٿي،

آءُ تہ ساڳي آھيان سسئيء پنھل پاڻ سڃاڻ،
تولاءِ طعنا سھي ٿي،

گدا گوھر شاھہ گس ۾ء پنھل ايندو پاڻ،
رمز انھيءَ ۾ رھي ٿي.

•

تلھہ: طمع جي ڇڏي ڏيء مون سان چال بازي،

الھہ لڳ ذڪر ڪرء ٿئي روح راضي.

ناقص نفس آھيء نادان نادر،

ڪمڙي جنھن بنائي ڪوڙ جي آ بازي.

ھلائيء گھمائيء ڦيرائي شھرن ۾ء

سڀ ڪنھن جي اندر ءآھي ھڪڙو قاضي.

گوھر شاھہ غلاميء خدا جي پلي آء

خدا جي ذڪر جو ھجي ڪو آوازي.

•

قلندر نامون

تلهہ: وڄدي گهنڊ گهڙيال، دَمادمِ مست قلندر لال.

نظارا نور سارا نرمل، قلندر ڪابڙا تجمل،
قلندر هئي برهہ بادل، برهہ ڪي پيچ لائي برحال.

حقي حيدر حَسن هادي، قلندر هئي وحدت وادي،
قلندر ڪي شڪر شادي، قلندر ڪي رنداني چال.

والي حُسين صابر هئي، قلندر بيشڪ بهادر هئي،
قلندر صوفي ثنا گر هئي، قلندر ڪا قدم ڪمال.

مالڪ موسيٰ رضا منور، قلندر ڪا ڏاڏا باقر،
قلندر ڪا حامي جعفر، شب روز ڪڙي ڏمال.

امام زين العبا ظاهر، قلندر مستي وچ ماهر،
قلندر ساقي هئي ساغر، پلاوي جام شرابئون جال.

قلندر تي اصغر دا آرام، قلندر نقي دا نعرام،
عرش ڪا تقي هئي تارام، ولايت وحدت دي وصال.

قلندر علي رضا عالم، قلندر مهدي هئي معلم،
قلندر فوج فقر فالم، ننگي هئي هردم اسان ڏي نال.

قلندر محب منا مظهر، قلندر شير ننگي پرور،
قلندر ڪا نعرا حيدر، شهنشاهہ لاهوتي لڪ پال.

قلندر ناسوت وچ نانگام، قلندر ملڪوت ڪا بانگام،
قلندر جبروت ست سانگام، ڪريندا عشق والا احوال.

قلندر لاهوت لاثانيءِ، قلندر ماهوت حيرانيءِ،
قلندر باهوت بارانيءِ آيا چا تيغ برهہ دي ڍال،

قلندر يڪدم يگانام قلندر مرد مستانام
قلندر مير ديوانام قلندر حامي هئي هر حال،

قلندر فڪر ڪا فياض، قلندر شهنشاهہ شهباز
قلندر تي رباني راز سچڻ ڪون سيني وچ سنڀال،

گوهر شاهہ دي غلامي هئيءِ، ڪربل درگاهہ سلامي هئيءِ
مليا تي عشق انعامي هئيءِ گئي سڀ طلسم والي تال،

•

ڪافي روپ ڪوهياري

ٿلهہ: دين مذهب ڇڏيا ٽوڙي عشق پارايا جٽيا جوڙيءِ
صنعان وجي ڪفر ڪمايوءِ بزرگ صاحب هيڙو توڙي،
لڳيون چانوٽيون لؤن لؤن اندر عشق لٿو اچي خيما ڪوڙي،
سچوءِ بلا شاهہءِ خير محمدءِ ناٿ نچايا نينهن جي گهوڙي،
گوهر شاهہ چئي غازي آيام ڀيائي وارو ٻائڙ ٻوڙي،

•

ڪافي روپ ڀيروي

ٿلهہ : جيڏيون جانب يار سان منهنجو لڳو آ نينهن،
وسايم وندر ۾ محبت وارا مينهن
ويندس ورنديس ڪينڪي توڙي گجن شينهن،
ڪهندي وجان ڪيچ ڏي توڙي تپي ڏينهن،
گس سان گوهر شاهہ واٽون ٽيون ويهہ،

•

ڪافي روپ ڪلياڻ

ٿلهہ: آيا عشق ميدان ۾ عاشق ٿي، ڪري ترڪ طمع تارڪ ٿي،

هٽي نعرو انالحق جوءِ پچي پيولو شائق شڪ جوءِ
چڙهيا سوريءَ تي سالڪ ٿي،

ڪُڏي ڪربل ناڙ نياراءِ هٽي نعرا نينهن نظاراءِ
مام ملائي مالڪ ٿي،

چڏي حد مِلت ڪي ڍاهي، پيا قصور ۾ ڪاپڙي ڪاهي،
لنگهي لاحد ڪؤن لاشڪ ٿي،

پرت وارو پيالو پُرپي، گوهر شاهہ چئي پاڪ پنجتن جي،
حب رکي آيا هاتڪ ٿي،

●

ٿلهہ: رات نياپا نيهن، مڪا اسان ڏي مهر مئون،

محبت وارا ڪين مُڙن تاءِ توڙي گجن پيا شينهن،

اکر پڙهي پس الف جو ورق وسارج ويهہ،

سڪ وارا وڃن سيلاني، توڙي تپن ڪٽي ڏينهن،

غازي گوهر شاهہ وسائياءِ محبت وارا مينهن،

●

تلھہ: منھنجي جند يارہ توسان آهي جڙي وئيءِ ماڻن سان نہ مارہ
منھنجا جاني جاني،

لائي ديد دلبر ڪيو آ ديوانوءِ درسن واري ديدارہ
منھنجا جاني جاني،

سنبل پيچ ڪاڪل وڏا ونگڻ ولچل روءِ رنگي رخسارہ
منھنجا جاني جاني،

تنھنجي ناز ناتي نھوڙ ي نيو آءِ ڪٺي نيڻ نھارہ
منھنجا جاني جاني،

گوهر شاھہ چئي گھايا ڪئين گھوٽ گھورن مزارين هزارہ
منھنجا جاني جاني،

●

تلھہ: جيڏيون چئو جانب ڪي پرچي يار پيارل،
مون سان سرچي يار سھٹل،
پائي گھنڊ رخ ۾ چوي دور چل چل،
ڪري ويو ديوانوءِ لائي رمز رل مل،
تنھنجي ڪاڪل ڪنڍڙيءِ وڏو ونگ ول چل،
گوهر شاھہ چوي گل جوءِ آهي شوق شامل،

●

ٿلهہ: آهي ارمان منهنجي دل کيءِ جان من جي جدائيءَ جو،

مشتاقن کي ماريو ماٺيءِ نکي زر زيبءِ نکي ناٺيءِ
اوڏاهين تن پيو تاڻيءِ پسي جلوو الاهيءَ جو،

اکين جي آر اشاري ۾ءِ پسڻ جي پاڻ پساري ۾ءِ
آيو نيٽن واري نظاري ۾ءِ وسريو تخت ماهيءَ جو،

خوشيؤن خرڪو خاکي پائيءِ عشق سان لؤن عاشق لائيءِ
آيو هت عبد تي آهي وساري شان شاهيءَ جو،

ڪٿي فرعون ڪفر ڪارو ڪٿي موسيٰ مصر نياروءِ
ڪٿي مومن دين واروءِ چمڪي ٿو نور خدائيءَ جو،

ڪن فرياد اُيي عاشق ءِپنجتن جي سڪ ڪيا صادقءِ
گوهر شاهہ غور ڪندو هاتڪءِ سڻي هي سوال سپاهيءَ جو،

•

ٿلهہ: آيو ٿلي اڱڻ تي ٿاٺي سانءِ محبوب محبت جي ماٺي سان،

ڪڏهن سڏ ڪري ڪڏهن دور چوي چلءِ صحبت ڪٿي سون سياٺي سان،
ناز ڏاڍي سان راز رندي رکيءِ وصل واري وچاٺي سان،
پنهنجو عجيبن پاڻ سجاٺيءِ ويهي ورهہ ونڊيو آ ويڳاٺي سان،
گوهر شاهہ چئي غمزون هٽي وئين لائي نينهن نماٺي سان،

•

ٿلهہ: آهيون ڪافر عشق جا ڪاراۡ بره حسن جي پياس وارا،
عشق پارايا جٽيا جن ڪيۡ صنعان جھڙا ٿيا ڪيئن ڪفارا،
ڪٿهن هندوۡ ڪٿهن مومنۡ روپ اسان جا آهن هزارا،
ڪٿهن سڪندرۡ ڪٿهن گداگرۡ ڪٿهن ڪا شي ويڻ دٿارا،
گوهر شاهہ گر تيرٿ ۾ۡ ڪٿهن گنگا ۾ گرنارا.

•

ڪافي روپ پهاڙي

ٿلهہ: فنا ۽ بقا جو سمجهي سير ساروۡ
نسنگ ٿي نظر سان هٽي نينهن نعرو
سچو لوڪ لهہ وارو وهي ويرانهي ۾ۡ تري تارتون وڃۡ
عاشق ٿي اويارو.
انا الحق الائيۡ قدم ڪُنُ ڪنُائيۡ
سوري سيج ماٿي سورهہ ٿي سچارو.
نڪر ناه سان ٿيۡ سانگو لاهي سرجوۡ آڏو ٿي عدم ۾ۡ
اڏي رهہ اوتارو.
وڃڻ وطن پنهنجي آهي ذوق ضروريۡ گهڙيءَ جو دنيا ۾ۡ
گوهر شاهہ گذارو.

•

ٿلهہ: ڪيا يار تو لئي جنسار جنگيۡ
ڪيا يار تو لئي دلدارۡ تولئي جنسار جنگي.
ڪري سورهيہ آيا سينگار جنگي.
نچي ناٿ آيا نروار جنگي.
پسي دانهہ ٿيڙا ديدار جنگي.
گوهر شاهہ گلابي گلزار جنگي.

•

ڪافي روپ ڏناسري ۽ پيروي

ٿلهہ: دل جا حال ٿيا درويشي، ڪندو پاڻ پنهل پرويشي،

ڏينهن سچوئي ڏونگر ڏوريان، سور عجيبن جا ٿي اوريان،
آفتاب لٿو ٿي، وٺي پيشي،

ڪاڻ سڄڻ جي سانگياڻي ٿي، جهاڳيان جبل ڪي جوڳياڻي ٿي،
ٽاڪيان ٽڪر ڪيون هٿ تيشي،

هوت وٺي ويا ڏيرن جا ڪٺي، ڊوهہ ڪري ويا رات وچن ڏٺي،
آڏيءَ اُٺ ويا نر نيشي،

گوهر شاه چئي گس وٺي آئون، پيس پنهل جي پاڻ پٺيءَ آئون،
ڪيون ٿا نگو روان شم شيشي،

•

ڪافي سر ڪاريهر

ٿلهہ: آيو مير ٺاچي محليءَ، مرڪن چونہ مياڻيون،

گندريون گوليون ڳائن وڄائن ٿين رس رهاڻيون،

سمي ڪارڻ سيج سينگاري، وڃائن وڇاڻيون،

آيون سلام سمي جي سيپئي، ڪري ميل مهاڻيون،

گوهر شاه چئي غم لٿا سيءِ، راڳ ڳائڻ راڻيون،

•

ڪافي روپ پيروي

ٿلهہ: جڏان آيا اڱڻ اساڏي يارہ تي آن مين قرباني سووار.

ڪليا هي ديدار درشن داہ پوئنڙ پرون رنگ چهرا چمن داہ
جلوه ويک جانب دي حسن داہ عاشق مردي هزار.

شوق والي شهيد جي ٿيسن، پُر مئي پيالي پيسن،
ديکهہ جانب ڪون عاشق جيسن، رهسن باغ بهار.

ڪٿان بروچ مجنو ڪڙهاہ ڪٿان صيفل سمنڊ گهڙيا هاہ
ڪٿان خليل الله سڙيا هاہ نار هوئي گلزار.

غازي گوهر شاه عاشق رهنديء طعني تنڪي سُمان سهنديء
ڳانديء نچنديء ناول پهنديء قردي بره دي بازار.

●

ڪافي روپ تلنگ

ٿلهہ: جوڳي جسم ڪوُن ڪري ويا جُدائي، فرض پڑهياڻون فڪرئون فنائي.

شيخ سعدي فرق ڪري ويوء ٿي سؤ زال ڪي ترڪ ڪري ويوء
غازي غرور ڪي غرق ڪري ويوء عاشق ٿيڙو خاص خدائي.

ابراهيم ادهم وارو چڏي تخت نسنگ ٿيو نياروء
رکي رايو روحي سارو جوت جڳائي جبل ۾ جائي.

بلا شاه بيراڳي شاعرء مچي محبت ۾ ٿيو ماهرء
نينهن نچائي ڪيڙو ظاهرء وات انهيءَ ڪي ورهہ جي وائي.

گوهر شاه چئي تي گلزاري، محبت واري مينگهہ ملاري،
ڪٽي سر تي خلق جي خواري، چمي ملامت عاشقن چائي.

●

ٿلهہ: اڄ ياراڳڻ اسان جي آيو آ، مون ڳليءَ ڳليءَ سهرو ڳايو آ.
پڏي ڳل ڳانا جنسار جنگيء پرتٺون پيچ پرت جو پايو آ.
جوڙي ساز ستارون صاف سنگيء واڄو وحدت وارو وڄايو آ.
حق پاڪ جناب هزاري جوء اڇي چاق سيال سڏايو آ.
گلزار گوهر شاهہ يار ڪريء اڇي ويڙهو اسان جو وسايو آ.

•

ڪافي روپ ڌناسري

ٿلهہ: حسن لايا هيڪار سرتيون، جنگي جانب يار جي،
جوڳي جادوگر بنجي آيوء جهڏون ڪري جنسار سرتيون،
حوران پريون حيران ٿيڙيون، قمر ٿودا غدار سرتيون،
ڪليا خم خم خوبان خونيء مٿي رنگي رخسار سرتيون،
گوهر شاهہ گلزار حسن جاء چوڏاري چمڪار سرتيون،

•

ڪافي روپ بلاول

ٿلهہ: جهپ نام خدائي نامء تنهنجو ڪهڙو پئي سان ڪام.
پير تيو تو پاڻ پڏائينء مايا ڪارڻ مير سڏائينء
سارو هئڻ حرام.
ظالم وانگي ظلم ڪمائينء خلق خدا جي چو تو ايذائينء
خيال ڦٽا ڪر خام.
ڏاڍو رب قهاري آهي ڪلهہ ڪوٺيا سان ٺٺڙو چاهيء
مرد سچائج مام.
گوهر شاهہ ٿي غير تي غالبء آهين حُسن جو ٺهڏل طالبء
قربٺون چئج ڪلام.

•

ڪافي روپ وھاڳ

تلھ: عشق جو آزار جنھن کيءِ عاشق چئجي صاف سوءِ
برھ جي بيمار کيٰ پڇڻ آيو ڪونہ ڪو.

وٺي چڏي محبت ماڻھن مؤن، ڪلفت گھٽي پٺي ڪاھجيءِ
اڄ مزو ناھي ساڳيوءِ ميان جو مزو ير ڪالھہ ھو.

ڪندا وتن رھندو گلاٺون عام ماڻھو عاشقن جونءِ
تون پڏي تن جون ڳالھيون، منھن مٽي وٺين يار چو.

سو چُٽي ڪين ڪي موراھون، عشق ويو جنھن کي ڏنگيءِ
ناسور ڦٽ آ نينھن واروءِ چڪي پيو شب روز ٿو.

گوھر شاھ غم وھم ويڙاءِ جڏھن جانب آيو اڱڻءِ
ھو مليو منڊر مٺخانيءِ جو گھريو دن رين تو.

•

ڪافي سرپيرويي

ساري دنيا آھي ھڪڙوءِ مسافر خانو ملتءِ
سيڪو سنبريو ويٺو آھيءِ اصل پنھنجي وطن ولايت.
ڪٽي موڙيون سيٓ ڪو سنبريو سٽي مي دور دنيا جوءِ
ھليو ٿي ھيڪلو ھڪڙو چڏي ماڻٽ ساري سنگت.
سٽي سياڪا پاٺي ڪفني ٿيا گُم غار شب اندرءِ
ٿيندو ميلو مارو ٺڙن سان ڏھاڙي ڏينھن وري قيامت.
ڪارڻ سودي آيا سنبري سفر جو ڏاڪڙو ڏورڻءِ
رکي ھردي ھيرو حب جو ميڙي ويا مال ھتٿون محبت.
منٽيءَ مُٺ مؤن بنيو بنگلو خلق الآدم علئٰ صورتھءِ
گوھر شاھ شوق جو شڪرو اتاريو نينھن جي نوبت.

•

ڪافي روپ وهاڳ

ٿلهہ: عاشق ٿي آيو آهيان، نروار ناتي نياز سان،
سهٽن ڪي سڪ سوز مؤن چاهيان، رمز جي راز سان.

عاشقن ڪي اي عجيبو! ڪاڪل جي بازار،
نينهن مئون نقاب کولي، تو نهوڙيو ناز سان.

پسي تهمت عشق واري ڪيئن پرکي رهيا،
مرد سي منصور ٿي وياھ جي مڙهيا مجاز سان.

عاشق آهوءَ جان بيهي وياھ مورچا پڌي ميدان ۾،
طرفئون حسن توبون ڇٽي ويون، وِازن باڏن جي آواز سان.

گوهر شاهہ گولي سڏائي نوڪر تنهنجي نام جو،
سِهرا صحن ۾ صاف ڳائي صورت واري ساز سان.

●

ڪافي سر بلاول ۽ تلنگ

ٿلهہ: عشق آدم خور ٿَهارِ جن تي لٿو پڇو خبر انهن ڪان،
شاهہ حسين قتل ڪيائين، نيزي تي نروار،
مير منصور کي سوري ءَ چاڙهيائين، سِر سرمند جو ڪيائين ڌار،
عنايت ميدان مارياائين، کُهي برهان کي ڪيائين شڪار،
اڪليداس کي تعذير ڏنائين بُلي شاه کي نچاياائين بازار،
ڪٿي يوسف ڪنعان وڪيائين، ڪٿي زليخان مصر بيمار،
ڪٿي فرهاد کان جبل ٽاڪاياائين، ڪٿي ڪناٿين عاشق عطار،
ڪٿي سيفل کي سمنڊ لوڙهيائين، ڪٿي صنعان کي پارياائين زنار،
ڪٿي مجني کي رڻ ۾ رُلاياائين ڪٿي قاسم کي هنياائين ترار،
ڪٿي سورٺ کي سور ڏنائين، ڪٿي سسئي کي نياائين وڏڪار،
ڪٿي سهڻي درياءَ ٻوڙياائين ڪٿي مومل کي ڪيائين ڦيريدار،
مَنجَهؤن مهر گگن گوهر شاهہ عشق ڪيو اظهار.

●

ٿلهہ: آيو برہ جن تي برسيءِ سهڻا سنسار ۾،
نالو قيامت تائين جڳ جي جنسار ۾.

يوسف مصر وڪاڻوءِ نبي هو صحيح سياڻوءِ
زليخان حُسن جو داڻوءِ ڏنو بازار ۾.

عنايت مثل ماهيءِ دهليءَ جي ڪيڏي شاهيءِ
آدمي ٿئي راهيءِ جهوڪ جي جهلڪار ۾.

مجنو عاشق مجازي مجينس ڪونہ مُلا قاضيءِ
اوکي برهہ جي بازيءِ وَلين وڻڪار ۾.

سهڻيءَ ڪي يار ميهرءِ سسئي ڪي پنهون ڪيهرءِ
ليلان وڪيو چنيسرءِ مٺيئي جي هار ۾.

گدا گوهر شاهہ گاناءِ سٺي پيو ترانا‌ءِ
محبت مئخاناءِ چمڪن چمڪار ۾.

•

ٿلهہ: تنهنجُو رخ مطلوب قرآن حقيءِ ديدار چمان دربار چمان.

تنهنجو شريعت شاهي شان شغلءِ تنهنجو طريقت تياري تاب طبلءِ
تنهنجو سورج سوسن صاف سنبلءِ سنسار چمان سو وار چمان.

تنهنجي هر جاءِ آهي هاڪ حسنءِ تنهنجو جنگي جمال جوڙ جشنءِ
تنهنجو افضل اعليٰ عشق عدنءِ اسرار چمان اظهار چمان.

تنهنجو نور نيارو نام نظمءِ تنهنجو قرب ڪمالي ڪوڙ قدمءِ
تنهنجو گدا گوهر شاهہ گام گندمءِ گلزار چمان گفتار چمان.

•

تلھہ: پلاڙي پينر آءٌ جياري آهيان،
سوڍل جي سھاري نوبت نينھن نغاري.

راڻي بنا راڄ ۾ پيو کير نھاري،
ڪاڪ گهر ڪرهو آيو، ڪرهل قطاري.

لونڊاڻو لعل تيو بزم بخاري،
گدا گوهر شاہ گام ۾ پيو پلپل پڪاري.

•

تلھہ: رهي وڃ مون وٽ ڪا هڪڙي رات مٺا،
تنھن جي تن من ۾ آهي تات مٺا.

تنھن جي رات رهڻ لاءِ راڙا ڪيان، پيا خيال سپئي پاڙا ڪيان،
تولاءِ جوش خروش جا ڪاڙها ڪيان، آهي سھڻي تنھنجي صفات مٺا.

تنھنجي رات رهڻ آءٌ حج پانيان، تنھنجو قرب خدائي گنج پانيان،
پيو روڳ سندو رنج پانيان، وسي برهہ تنھنجي جي برسات مٺا.

تنھنجو رحم آهي مسڪينن تي ڏاڍي مھر نظر يتيمن تي،
آهين غريب نواز غريبن تي، آهي اهڙي تنھنجي ذات مٺا.

غزل گوهر شاہ تنھنجو گيت چوي، سازن ساڻ سُرندائي سنگيت چوي،
پورن پريم رس جي پريت چوي، اها مخمورن جي مثلات مٺا.

•

ٿلھ: پنير جي مان پانيان هام هار کي هٿ ڪيئن لايان،
ڪوسو چاڙهيم ڪُن مٿيءَ ڏڪڙ ڏي نہ واجها يان.

حرڪت ٿئڙي هار منجهؤن، بي خوديءَ جي بار منجهؤن،
بنا سُرستار منجهؤن ڪيئن لؤن ساميءَ سان لايان.

سامي سنگتي ذاتي هوءِ چنيسر گهر جو پاتي هوءِ
مٽيو ڪو ولائتي هوءِ ڪونروءَ ڏي ٿي ڪاهيان.

دل آ هرڪي هار ڏسيءِ نياڳ وارا پار ڏسيءِ
ڪونروءَ جا پرڪار ڏسيءِ ٿام عجب جا ٿاهيان.

سير نہ ليلا ڪؤن پُنو هوءِ منهن تي مليو جنهن ڪُنو هوءِ
نفس نہ ورڪان مورهون ڊنو هوءِ ڪافيون ڇَني پئي ڳايان.

گدا گوهر شاھ گام پريءِ حجت داسڙي سان ڪانہ ڪريءِ
هرڪا بيهي پيڇي پريءِ چنيسر ڪي ٿي چاهيان.

●

ٿلھ: موٽ محمد مهل اها اٿئيءِ اچي وجھ وِهي مير ميخاني.
محمد تنهنجو فيض الاهيءِ سمجهي ڪو ڪو مومن مداحيءِ
اعليٰ تنهنجو اثر آستاني.
محمد تنهنجو شان شهنشاھ خادم درجا يورپ ايشياءِ
دين جو نعرو هر آ مڪاني.
محمد تنهنجو ملڪ مدينوءِ توکي نہ سُڃاڻي بشر بي دينوءِ
تعريف ڪيڙي قوالي ڳاني.
گدا گوهر شاھ پيغمبر گهر جوءِ بردو بحالي داتا در جوءِ
مِهر گهري آ در تو ديواني.

●

تلهہ: لوڪ سمجهائڻ سهنجوء آهي پاڻ سمجهائڻ اهنجو،
رب سائين بي عيب آء سارو قصور آ منهنجو،
سپيئي غلطيون آهن اسان جون، ڏوهہ نہ وري ٻئي ڪنهن جو،
نفس رکي ٿو نادري طاقت، تاب سهي ڪو ٿنهن جو،
گدا گوهر شاهہ ڏتا ماڻهن ڪيء آهي دولاب پنهنجو،

•

تلهہ: نماڻن تي نگاهون ڪر، علي حيدر علي حيدر،
نالو تنهنجو آ نشانبر، علي حيدر علي حيدر،
آهين حسنين جو بابو، بتن کان آزاد ڪيئي ڪعبو،
فتح ڪئي جنگ تو خيبر، علي حيدر علي حيدر،
احد واري لڙائيءَ ۾ خندق واري چڙهائيءَ ۾
ماري تو ميڻ ڪيا بهادر، علي حيدر علي حيدر،
پيغمبر جو آهين پيارو، هنيئي اسلام جو نعرو،
ڪنبايئہ ڪئين هلي ڪافر، علي حيدر علي حيدر،
گوهر شاهہ هي گدا آهي، تنهنجي در تي هي صدا آهي،
لقب تنهنجو غازي غضنفر، علي حيدر علي حيدر،

•

تلهہ: انهن اکين جي اشاري آئي آڙايس اديون اديون

پاڪ پنهل ڏني جيڏيون سرتيون، منهن جو قلب ڪُوڪاري
سال لنگهي ويا صديون صديون

نظر نبيءَ جام جيءِ چڙهيس نينهن جي نظاري
ويون اندر مؤن بديون بديون

روز ازل کان روحي دليون عبادت جي آري
پول ڀڳڻ سان پڏيون پڏيون

گدا گوهر شاهہ من مؤن سپيئي، عجب عشق اپاري
ويون ڳالهيون گنديون گنديون

•

تلهہ: تيڻ پاڪ پنجتن جو حبدار گهرجي،
پڙهڻ مداح نبوي صد بار گهرجي.

حسيني حملي ۾ دهشت هئي دوباري،
ڪربل جي ڪنڌڪ ۾، عشق جي نرواري،
سورهيہ کي صبر جو سينگار گهرجي.

امام سان جي لڙيا انهن کونہ پرايو،
دوزخ جو انهن آ وکر وِهايو.
انهن تي بيزاري جي ڦٽڪار گهرجي.

گوهر شاهہ غلامي پنجتن پاڪ جي کر،
ادب نياز ۾ رهہ نظر نيڪ تون ڌر،
سهڻي سالڪن ۾ گفتار گهرجي.

•

تلهه: ايڏو مانُ پنجتن پاڪ جو مشهور بنجي ويو،
شان تيو فرقان ۾ مذڪور بنجي ويو.

پنجتن جي شان موجب، ٿيا چارئي ڪتاب نازل،
انجيل ۽ توريت زبور بنجي ويو.

انفال ۽ احزاب ۾ ٿي ثابت ثنا پنجتن جي،
ذرو نازڪ نور بنجي ويو.

جبرائيل خاص خادم، نوڪر حسين جو،
محبت انهيءَ ۾ ماهر مخمور بنجي ويو.

گولو گوهر شاه در جو نوڪر نياز وارو،
سڪ ۾ سدا سراسر سرپور بنجي ويو.

•

تلهه: آيو رات محبوب منٺار منهنجو، ڪُليو ساري جڳ ۾ جنسار جنهن جو
بدن ۾ بهاري، برسي پيچ واري، لاٿو عشق اندوهه آزار اهنجو
ڪوڙن تي مصيبت ملامت جهاني، سچن ڪي سارو ٿيو سنسار سهنجو
ويا غم گوهر شاهه عربي چام چائي، ڏيندو معافي محشر ۾ سردار پنهنجو

•

تلهہ: چوٿو ثابوت آ جن جوء پيلي دم هٽن سي درويشي،

منافقن کي نصيب نہ آهيء رستو حق جو رنداني،
سچو ڏينهن کروڙ کندي گھر ۾ ٿئي وئي اٿن پيشي،

نفس ناقص نا اهل آهيء توکي رستو نہ ڏيکاري،
انهيءَ لاءِ ڪٽج ٿاهي لوه جي وڏي تيشي،

گوهر شاه غير نہ آهيء جن کي سمٺو آ سير انهيءَ جوء
ڪنواٿن کي ڪندا ڇا پوءِ اٿ ناقص نا اهل نيشي،

●

تلهہ: پلا پاڳ تن جاء جن آ رب ريجهايوء
جن نفس سرچايوء انهن کين ڪمايو،

ترڪ ڏيئي دنيا کيء ورتئون رندي رستوء
اسم ذات اندرء صحيح تن سمايو،

منبل ڪن مٿخانيء مدامي معنيٰ سانء
ماڳ مستيءَ واروء مٿي پي تن ملهايو،

هوڪو ڏيئي حقانيء حشمت سان حلاليء
مہڪار ڪٿوري هر جاءِ آهي تن هلايو،

گدا گوهر شاه گنء صحيح سمجهي صوفيء
وڪر وحدت وارو وڻجارن وهايو،

●

تلھہ: چڙٽي وٺي دل جي بيماريءِ خدا کي ياد ڪرڻو آ
دلاور دل جي نقطي سان درس ھي ڏيان ڏرڻو آ.

صحيح سڪ مؤن ٻڏي سنڌروءِ خدا جي ذڪر ۾ ھر دمءِ
درياءُ ھي دنيا واروءِ توڪل ساڻ ترڻو آ.

دنيا جو دور ھي ڪوڙوءِ جنھن ۾ ناھي نزاڪت ڪاءِ
دنيا جي غير غلبي ڪان پنھنجو ٿي پاڻ پَلٽو آ.

ڪِلڻ ناھي ڪڏھن جائزءِ گوھر شاہ گامر دنيا ۾ءِ
جڏھن ٿئي سوپ حق واري خوشيءَ مؤن پوءِ ڪلٽو آ.

●

تلھہ: عشق آياءِ رڪ راياءِ مئين ڳايا رانجھاءِ
روپُ رَنگيءِ جوڙ جنگيءِ چاسَنگي باجا.

ھير جَتيءِ گھمر گھتيءِ جھنگ جھتي آويءِ
ماھي داتاءِ پير پاتاءِ لا ناتا جاويءِ
نينھن نھراءِ جھندا ڇھراءِ سڪ سھرا ڳاويءِ
بادل ٿمڪيءِ گاس چمڪيءِ جيوين چمڪي راجا.

جوڙ باتيانءِ ڪاليان راتيانءِ ڏينھان راتيان لولي
راوي چلءِ مٺان جُھلءِ پاڪي ڳلءِ چوليءِ
ڪيتا جشنءِ وچ گلشنءِ ويکھو حسن ٽوليءِ
گھيڙ گھڙديءِ نديان ترديءِ ڪنون ڏردي خواجا.

گوھر شاہ غازيءِ ٿيسَئي راضيءِ رب سائين سھڻاءِ
گاني آڪانءِ ڦُٽيان باڪانءِ مليا من مھڻاءِ
ڏبر ڏوياءِ ڪيتي گوياءِ اِت نھين رھڻاءِ
ٻال بتيءِ چا جُتيءِ ڪَلِ ڏتي ڪاجا.

●

تلهہ: ڳُر رامر ڳولي لَڌُم غمَ ۾ تون،
جيئن برهہ برساتم بزمر ۾ تون،

اکڙين ۾ وارو عشق ڪمائج،
روحيم سِريم راز رسائج،
جيئن چمڪار چشمر ۾ تون،

لحمڪ لحميم جسمڪم جسميم
روحڪ روحيم دمڪ دميم
رَهُہ فقيراڻيم فهمر ۾ تون،

غازي گوهر شاهم ڳُهورَ نوايام
آڻي اڏي تي عشق سنواريام
ڪار ڪلالي ڪمر ۾ تون،

•

تلهہ: عشق نہ مذهب منگدام پرُ جام پلاوي جڳدا،

عشق دا مذهب اعليٰم نينهن جَهيندا نالام
جيئن قردا هئي متوالام اُتان روپ ڪيتس رَنگدا،

عشق دا مذهب مٺيام ڳل پاوي جا جَڪِ جٺيام
ڪٺ بت برهمڻ بٺيام چا ساز وڄايس چَنگدا،

عشق دا مذهب محبتم وَڏ وير جَڳائي وحدتم
سِڪُ ساڏو سهٺي صحبتم سينگار بٺاوي سُنگدا،

گهنبُ ڪول گوهر شاهہ جوڙيام اتان عاشق منهن نہ موڙيام
جِت عشق هَٺي خيما ڪوڙيام اُتان عقل ڳيا هَٺي ڪنگهندا،

•

بيت

سُر ڪلياڻ

پسي شمع جي شعاع کيءِ آيا پرواناءِ
ڪيا محبت جي مچ جيءِ موهي مستاناءِ
اچي ٿيا عشق ماںءِ ڪُڏي قرباناءِ
پڙڪي پڳواناءِ گوهر شاهہ گلزار ٿيا.

•

پسي شمع جي شعاع کيءِ پروانا ڦرن پل پلءِ
اُڏرن تيئن آڙاهہ ۾ جيئن باغن ۾ بُلبُلءِ
آهن عاشق آگ جاءِ وکوڙيا ول چلءِ
داسڻ ۾ رَل ملءِ گوهر شاهہ گلزار ٿيا.

•

پسي شمع جي شعاع کيءِ آيا پوش پتنگءِ
خبردار خيال جاءِ ڪاهوڙي خطنگءِ
سڙن ٿا سونهن لاءِ سوز منجهاران سوسنگءِ
آديشي اڙٻنگءِ گوهر شاهہ گلزار ٿيا.

•

الفئون اسم اندر الله جوءِ عاشقن ڪيو اِثباتءِ
مورت جي مٿخاني ۾ءِ سجاتئون صفاتءِ
قل ان ربي يقذف بالحق علام الغيوب رنگ آهي راتءِ
ڪري تو نهين تون جي تاتءِ گڏيا گوهر شاهہ "گر" ڪيءِ

پوپٽ پتنگ پاڻ ۾، عاشق ٿيا اجهاڳ،
هو جوڳيئڙا جنسارجا، هو مَچ مٿي ڪن ماڳ،
هو ڪن سئير سُڄ ۾، هو عاشق مٿي آڳ،
هو ويهاڻن ويراڳ، هو منگل گوهر شاهہ مچ جا.

●

پوپٽ، پتنگ پاڻ ۾ شاهي ڪن شُغل،
هو ڪامن ڪوري وچ ۾، هو بستان ۾ بُلبُل،
هو پڙڪي پون باهہ ۾، هو قرن مٿي اچن گل،
هو سيئر جا سائل، هو منگل گوهر شاهہ مچ جا.

●

پوپٽ، پتنگ پاڻ ۾ سهسين ڪن سينگار،
هو عاشق ٿين آڳ جا، هو باغن مُنجهہ بَهار،
هو جلن وجي جوت ۾، هو گهمن مٿي گلزار،
هو واس وڻن وٽڪار، هو منگل گوهر شاهہ مچ جا.

●

پوپٽ، پتنگ پاڻ ۾ رَهي ٿيا راس،
هو سناسي سنسار جا، هو آڳ مٿي اُداس،
هو قيريون ڪاڻن قولار تي، هو ڪامن ڪوري پاس،
هو وڻ، وڻ وڻن واس، هو منگل گوهر شاهہ مچ جا.

●

جوڳي پڙهي جوش سان، فنا ٿيءَ جو فن،
گم ٿي ويڙا گر ۾، گياني گهور گگهن،
آچاڙا عميق جا، لوچي ٿا لهن،
هيرو هٿ ڪن، گوهر شاهہ چئي گر جو.

●

ڪاڻا تن ڪٺيوءِ اُڃهاڻن آنڌاريءِ
جن جي اندر ۾ آگ ٻريءِ سي عارف آچاريءِ
سُڻ سيڪاتن ڪيءِ صورت جي ساريءِ
گهڙي گذاريءِ گوهر شاهہ گيان ۾.

•

ڪاڻا تن ڪٺيوءِ اُڃهاڻن آنڌارءِ
جن ڪي حب حبيب جيءِ سي شائق شاهوڪارءِ
لڪاپتي لاٽ ٽياءِ لاهوتي لُنگدارءِ
مڃ ۾ ٿي مختيارءِ گڏيا گوهر شاهہ گُر ڪي.

•

ڪاڻا تن ڪٺيوءِ اُڃهاڻن اونداهيءِ
جن ڪي سڪ سڄڻ جيءِ سي عارف الاهيءِ
ورهہ منجهہ وري پياءِ اهي وير ويساهيءِ
اهي رهبر جا راهيءِ سي گڏيا گوهر شاهہ گر ڪي.

•

تون حبيبءِ تون طبيبءِ تون آگهن جو علاجءِ
هادي اچي ڏي هٿڙاءِ آ هيٺي هيٺن هاڄءِ
مالڪ پنهنجي مِهَر مئونءِ ڏجانءِ ڏکين کي ڏاڄءِ
سائين تون سرتاجءِ هي گولي گوهر شاهہ در جي.

•

پاٹيهي پسي پاٹ ڪيءِ وسار وسيلوءِ
پيهي وڃ پاتار ۾ءِ تون هيٺي چڻ هيلوءِ
ٿنگي ٿنگوتيءِ وجهہ ٿگمتَ ۾ءِ ٿلي عجب ٽيلوءِ
گيڙو رنگ رسيلوءِ ٻڌي گوهر شاهہ گُر ڪي.

•

آيا شمع جي شعاع تي، پروانا پتنگ،
كاميا كوري وچ ۾، عاشق تي افنگ،
سڙي اتي سچ ٿيا، سوز منجهئون سوسنگ،
گوهر شاهہ گڙنگ، پرتئون پڇي پڳدار ٿيا.

•

آيا عشق ميدان ۾، طاقتور تفنگ،
ناهہ كنئون نكري ناڻ ويا نعرو هڻي نسنگ،
گاروڙي گوهر شاهہ چئي، آڏوتي اڙٻنگ،
مانجهي مست ملنگهہ مرد رهن مٺخان ۾.

•

سرها ڏٺم سي، جن جي سراڻ سان ساڃاهہ،
تيغون ٿين تكيون، كَٽ واريون كوتاهہ،
كم نہ ڏين كُٺڻ جو، آيا آڏو لنبا لاهہ،
كري سُرت صلاح، گياني گوهر شاهہ گڏ ٿيا.

•

سَرها ڏٺم سي، جن جي ساڃاهہ سين سِراڻ،
تيغون سدائين تكيون، كين نہ تيورَن جي كاڻ،
مَلِن كنا مهر مٺون، كاريگر ٿيا سي پاڻ،
سي گوهر شاهہ گرَ ساڻ، ريڏا وتن راڄ ۾.

•

سَرها ڏٺم سي، جن جي سراڻ سان سُڃاپ،
تيغون سدائين تكيون، جهڙيون موتي چاپ،
اوزار اچا كن عشق سان، ٿي كاريگر كاپ،
پري ٿيا تن پاپ، جي گم گوهر شاهہ گُر ۾.

•

ٻہ پيرا ٻرڻ تئيءَ ٻريا جي اڱارہ
اول ڪاٺا آگ ۾ جلايا جهلڪارہ
وري ميڙي رکيا مچ تيءَ لوساٿيل لوهارہ
ٿيا گوهر شاهہ گلزارہ ڪوئلاپڇي ڪُنَ ۾.

●

ٻہ پيرا ٻَرڻ تئيءَ جي ٻريا ڪوئلاءَ
اول جَليا جوش ۾ پوئين پيري ٿيا پلاءَ
ميڙي وجهن مچ ۾ چمڪن پيا چلهاءَ
ٻرن ٿُم ٿلهاءَ گنڈ گوهر شاهہ آگ ۾.

●

تون حبيبءَ تون طبيبءَ تون دوا مرض جيءَ
اگهاءِ آگا اگهن جيءَ آزي عرض جيءَ
ڏجان تون ڏيهہ ڏٺيءَ معافي قرض جيءَ
تنهنجي غرض جيءَ گيرب گوهر شاهہ لڳي.

●

جي ٻانئين جوڳي ٿيانءَ تہ پٽ دُئي جي پاڙہ
وَٿون گوهر شاهہ غير جونءَ سوز مچ ۾ ساڙہ
وهاءِ وڪر ورهہ جوءَ چڙڏي روئڻ راڙہ
پوءِ هر جاءِ ٿي هٽ تاڙہ جڏهن ايندو ڪال ڪاپار تيءَ.

●

آتءَ پَتءَ اُجلي عشق جوءَ سمجهہ منئين سين لاءِ
سڪلپ جي سُرت سانءَ وڪلپ ڪي وجاءِ
گوهر شاهہ گيان سانءَ گندرب گانوگاءِ
ٻئي در ڪيمہ واجهاءِ پر گهٽ ڪاشي پاٽ ۾.

●

مورک سمجھي کين کيءِ، سٽي کيرت کتا کٽ،
ناھي تنھنجي دل ۾ ”پورن“پڌارٿ،
ڳالھ ڳجھي عشق جيءِ سٽي يڪدل چڙھيا رٿ،
سونءِ تن جي سَٿ، جن گوھر شاھ گيان کيو.

●

انتر جامي اوٿي ھوٿيءِ جي جيتني ٿي مرديءِ
”آد“ اُنھان دا خيال ھيءِ، جي نال توکل ترديءِ
من دي منشا چوڙکيءِ، تٿي بيراڳي برديءِ
سِر ”چرن“ اوپر ڌردي اپني گوھر شاھي گُر اُتون.

●

مرد رھنِ مٿخانہ ۾ مانجھي موالي،
قتل واري ڪار ۾ اچن ڪمالي،
مزو دنيا جي موھ جوءِ ضرر زوالي،
خدائي خيالي، گڏيا گوھر شاھ گام ۾.

●

اکيون دانھ دلدار تو ڌاريون ڌاڙي ڪاٽ،
گھائن گوھر شاھ چٿيءِ ڀھگڻ ھٽي ٻاٽ،
آھي اوڏاھين اڳتيءِ طالب جي تاٽ،
پنھنجو گھوري پاٽ، شائق وجي شھيد ٿيا.

●

صوفين سچاتو سچ ڪيءِ، چڏي ھنر حساب،
پڙھن اسم پرھيز سان، ڪري روح رباب،
چاتو دوُر دنيا جوءِ ھاتڪن حُباب،
عشق جي آفتاب، گوھر شاھ گلزار ٿيا.

●

ساغر پيءَ سڪ جوء صوفي ٿيڙا صاف،
تيرٿ ڪيائون تن ۾ تهدل ڪري طواف،
سچاڻندا ڪي سُرخ ڪيء شير دل صراف،
ڪٽي ڪشالا ڪاف، گڏيا گوهر شاھ گُر ڪي.

•

ذڪر فڪر جي ذوق ۾ عاشق رهن الهوٽ،
لَاۤاِلٰهَ جي لات سين، جوڳي ڪن ٿا جُهوٽ،
نمايو پنهنجي نفس ڪيء ڪري گاروڙي گهوٽ،
ڇيريون وڃائي ڇوٽ، گڏيا گوهر شاھ گُر ڪي.

•

محبت جي ميدان ۾ مرد ڪري ميل،
ٿيا شهيد شمع ٿيء سريون ڪٽي سويل،
خوشحالي جي ڪل سان، ڪيلي عجائب ڪيل،
گهگهن گوهر شاھ گيل، رتا رنديءَ رنگ ۾.

•

جي پانئين جوڳي ٿيان، ته جذبو دم جو جهٽ،
ڪيني ڪي ڪات سان، ڪاپڙي تون ڪٽ،
سورهه سر ميدان، ۾ سر جو سانگ سٽ،
پاڙ دئي جي پٽ، ته پسين گوهر شاھ گُر ڪي.

•

جي پانئين جوڳي ٿيان، ته دائم جهپ دم،
ٿيءُ دل درياءَ ۾ گوهر شاھ چئي گم،
پاڻيهي جواهر هٿ ايندئي، سونهن پريو صنم،
پوءِ تنهنجو مان اُتم آهي مِن سنسار ۾.

•

ياد سدائين يار جاءِ ڳالهين پريا ڳڻ،
گويا گوهر شاهہ عشق جيءِ سڪ منجهارئون سڻ،
بنا ديدار دلبر ڇيءِ رنگپور ساري رڻ،
ورهہ وارن جون ڇڻ، وڪون وحدت ويءَ ۾.

●

آيو سبب سير جيءِ رنگپور ۾ رانجهڻ،
انا احمد بلا ميميءِ سمجهہ تون سخن،
جلوو ڪلام الله جوءِ رخ ڪيو روشن،
گوهر شاهہ گهگهڻ، محبت مينگهہ ملار ٿي.

●

آيا عشاق ايوان ۾ وڄائي وير طبل،
ترنم تان، تنبور سان، تاب ڪري تجمل،
توحيدي تنوار ٿيءِ طلب منجهئون تهدل،
تڪيو پڏي توڪل، ڳام گوهر شاهہ هليا.

●

رندن ووڙيو رب ڪيءِ چيلهہ پڏي چوتوءِ
ذڪر خدائي ذوق ۾ سارو جيءَ پوتوءِ
من پنهنجو مامز جيءِ ڏيان سان ڏوتوءِ
پڇي پيائي جو بوتوءِ ٿيا ڳُم گوهر شاهہ ڳُر ۾.

●

احد آيو اظهار ٿيءِ عبد ڪري اولوءِ
خوشيءَ منجهارئون خيال سان، پائي خاڪي چولوءِ
غازين گوهر شاهہ غير جوءِ پڇي ڇڏيو پولوءِ
پتنگن جو ٽولوءِ شمع تي شهيد ٿيو.

●

نام تنهنجو من عام ۾ پانئيان شڪر شگن،
مست شُد مٺي خانہ ۾ مورت پَسي موهن،
حبل الوريد هنئين ۾ واحد شد ونحن،
هي سِر مٿئون سجن، گوهر شاهہ چئي گهوريو.

●

سر ڪنڀات

اٺ نہ وڃي وڳ سان، چري نہ لاٺيءِ
مَيي ڪِي محبت جيءَ وات ۾ واٺيءِ
بنا حُب حبيب جيءَ پئي نٽوپاٺيءِ
سپڙ جنھن سان ساٺيءِ تنھن غم گوهر شاهہ ناه ڪو.

•

اٺ نہ وڃي وڳ سان، ٻڌو نہ ڀورچريءِ
متو محبت ۾ وتي ڳاه ڪين ڳُهريءِ
جتن جاڙيجن ريءَ جن جي ساعت نہ سريءِ
گوڙيون بينو ڪريءِ گوهر شاهہ غم ۾.

•

اٺ نہ وڃي وڳ سان، ڀور نہ چري ٻڌو،
جھوريءَ منجھ جتن جيءَ تنھن ڳاڙي پاڻ وڌو،
ٿُو هو تنھن جو تڙ جيان، عشق سان اڏو،
جنھن نھرو نينھن ڳڏو تنھن غم گوهر شاهہ ناهہ ڪو.

•

سُر سهڻي

ڪاري رات ڪچو گهڙو، ٻي اونداهي آفات،
نہ ملاح نہ مڪڙي، نڪا بشر بات،
هڪ دهشت درياءَ جي، ٻي مٿان پوي برسات،
ڪلمو جن جي وات، سي آيون گوهر شاهہ گهيڙ تي.

•

سڪ ساهڙ جي ساهہ ڪيو، اندر روح رَهي،
ڪاهي پئي ڪنن ۾، سهڻي ٿي صحي،
گوهر شاهہ گلزار ٿيو، لهرن منجهہ لهي،
ويرن منجهہ وَهي، ملي محب ميهار کي.

•

سُر ڪاهوڙي

گنجي ۾ تئي گُن گهٽام سمجهي ڪٽجانءِ وڪ،
پاڻي ناهه پنڌن ۾، لڳي پئي لُڪ،
وندر جي وٺڪار ۾، آهي تابش تڪ،
سائين ڪندو سڪ، گوهر شاهه چئي گس ۾.

•

گنجي ۾ تئي گن گهٽام سمجهي ڪٽجانءِ پير،
ممڙن ماري چڏيام ڪيئي جوان دلير،
پورا تي ويا پنڌن ۾ ڏس ڏونئي تنين جا ڍير،
ڪنءِ ڏٺو وڃي اجمير، گوهر شاهه گيان سان.

•

گنجي ۾ اتئي گُن گهٽام سمجهي ڪڻ قدم،
آڏيءَ رات عشق سان، اُتي اور اسم،
عيد ڏينهن اُڙد ۾ ڪتڻ ايندئي ڪم،
سَت وِسواس وَهم، گُم گوهر شاهه گُر ۾.

•

گنجي ڏنگر گام جيء پيئي جن کي ڏپ،
ڪرڪٽا ڪاهوڙي پڏيء روئندا وڃن ڊپ،
طهورا مان تڪ پي لاهوتي لپ،
تپي ڪپر ڪپ، گوهر شاهه گياني ٿيا.

•

گنجي ڏونگر گامہ جيء بانس جن کي پيئيء
سي وجي پيا وٽکار ۾ء پيائي پن ڏيئيء
دنيا جي ڏنڌن جيء تن کنؤن سمجهہ سڀ ويئيء
سونهان ٿيا سيئيء گوهر شاهہ چئي گر ڏيء

•

گنجي ڏونگر گامہ جيء پيئي جن پُرجهہ
سي گر پنهنجي ۾ گمہ ٿياء رکي سرت سمجهہ
داتا تن تئون دور کياء عذاب ۽ اهنجهہ
جاٽي ڳالهين ڳجهہ گوهر شاهہ گياني ٿيا.

•

نہ کتا نہ کئنکار نکو سڱ شکارينء
آهيڙي اٿي وياء مڏيون ٿيون مارنء
لڳي جهوري جهنگ کيء کاٺيون تن کامنء
کريو پٽ پونء گوهر شاهہ چئي گيل سان.

•

نہ کتا نہ کئنکار نکو شکارين سڱء
پٽيو جهنگل پار کيءء خالي ڏسي مڱء
آهيڙي اُٿي وياء اوچتي کنهن لڱء
هاٽي گوساين سان گڏء گوهر شاهہ گهاريان پئي.

•

نہ کتا نہ کئنکار نہ شکاري شوقء
آهيڙي اٿي وياء هلي چلي پيو لوکء
لڳي جهوري جهنگ کيء سڙي ٿيو سوکء
محبت وارو طوقء گوهر شاهہ غازين کي.

•

جهنگ ڪامي رَڪ ٿيوءِ پڳي لِڪ چورن،
مَٺيان مالهاڻ مهرجاءِ سڪ منجهؤن سورن،
سي شڪاري شڪار لاءِ اوسر ۾ اورن،
ڏٺ ڪائي ڏورن، گوهر شاهه گُرَ ڪي؛

•

جهنگ ڪامي پٺ ٿيوءِ چورن لڪ پڳي،
نوبت نينهن ننگر ۾ وحدت جي وڳي،
سي شڪاري جاڳن شوق مان، چڙي جن نڳي،
وياءِ تاريءَ سان تڳي، گوهر شاهه چئي گُر جي.

•

جهنگ ڪامي پٺ ٿيوءِ رَهي هيڪڙائي،
ڪونڻ وارا ڪيتراءِ ويا ڪري چڙهائي،
نڪو جَهلو جهنگ ڪيءِ نڪا لڙائي؛
عشق اڙائي، گوهر شاهه دل گُر سان.

•

جهنگل هَلياءِ سي نہ پُلياءِ راهه وارا رڙن،
تڪبر جي تاءَ سين، وجي اوجهڙ پون،
جن ٻاري ٻيائي ڪي چڙيوءِ مزو ماٺيو تن،
گوهر شاهه گهمن، جهنگ ۾ جادوگرن جيان.

•

جهنگل هليا سي نہ پليا، ٿي رستي وارن ڪي روڪ،
لاڦون هٺي لوپ لاءِ لڄي ٿيا منجهه لوڪ،
جن ڪي شوق شڪار جوءِ سي نِوايا نظر نوڪ،
محبت واري موڪ، گوهر شاهه گياني ڪيا.

•

جھنگل ھليا سي نہ پليا، پيا واٽ واديءَ ۾ ونجي،
مَدي جن جي من ۾ سي ڪوڙا ويا ڪنجي،
جي سٽن ڪون ڪنن سين، سي ويا مايا ڪنئون منجي،
ھوئڻ ڪان ھَنجي، گوھر شاھ گياني ٿيا.

•

ڪاھوڙي خيال سان، خبر ڪن خاصي،
وٺن رندي راھ ڪي، ڪي پورب جا پياسي،
ان الصلوٰۃ تنھيٰ عن الفحشاءِ والمنڪروالبغي سٽن سناسي،
عارف اداسي، گوھر شاھ گلزار ٿيا.

•

ڪاھوڙي خيال سان، دونھيون دڪائين،
محبت جي مٺخان ۾ مچڙا مچائين،
اِن الله يسمع من يشاءُ وحدت وسائين،
وڪر وھائين، گوھر شاھ گُن جو.

•

ڪاھوڙي خيال سان ڪن، روحيءَ ڏي رايو،
گم ٿين پنھنجي اسم ۾ قلبي ڪمايو،
وما انت بمسمع من في القبور فائق فرمايو،
ڪولي سٽايو گوھر شاھ گيان ڪي.

•

ڪاھوڙي خرقا پائي ٿيا، صورت سجاڻي،
باھيون ٻاري ٻر ۾ ڳائن آڪاڻي،
مَن جاءَ باالحسنة فله عشر امثالھا ڏين اھجاڻي،
حيرت ۾ ھاڻي، گوھر شاھ گڻجي پيا.

•

ڪاھوڙي خرقا پائيءِ تي ڦرن ڦيريدارِ
لعلون بلوري پانت جونءِ جرڪن ڪيون جنسارِ
فسيروا في الارض فانظرولہ سيرڪن سچارِ
سينگاريو سنسارِ گوهر شاهہ گفتار ڪئي.

•

ڪاھوڙي خرقا پائيءِ ٻڌي هليا لنگ
وحدت جا وجود ڪيءِ وجهي وڏا ونگ
مثل الحيٰوة الدنيا ڪمآءِ ڏين عبرت انگ
پي جوڳيئڙا جنگ گوهر شاهہ گياني تيا.

•

پورب پيا سي هَلياءِ ڪٽي دست پناهہ
ساڏنءِ سنک هٿ ۾ ڪن الستي اوگاهہ
الا ساعة من النهارِ وڃن ٿاوٽ راهہ
آهي هڪ اللهءِ گوهر شاهہ گيان ڪيو.

•

پورب پياسي هَلياءِ پٽي هٿن جي پاڙ
مٽين مِڙهيل مُرليونءِ ڪنن ۾ ڪن ڦاڙ
امر ربي بالقسط ڪيائونءِ نفس ڪي ناڙ
ساڙي سٽن ساڙ گوهر شاهہ گياني تيا.

•

سُر کيڏارو

پرهہ پکي آيو، کھي مئون ڪربل،
اچي روضي پاڪ رسول جيءِ هنيائين هڪل،
هُئا آلودا رت سين، پکيءَ پر پُسيل،
ٿي مدينہ ۾ محفل، گوهر شاهہ چئي غم جي۔

●

پرهہ پکي آيو، ڪربلا مان ڪاهي،
سارو رنگيل رت سان، آلودو آهي،
روضي پاڪ رسول جيءِ اچي پر ساهي،
ٻولي ٻڌائي، گوهر شاهہ چئي غم جي!

●

ڪربلا ڪَڪوري، دانهون ڪري دُل دُل،
لڏي ويئي لاحد ڏي، باغن مان بُلبُل،
رَڙن پيون رڻ ۾، ڪونجون ڪيو ڪرڳل،
اچي وين اُچل، گوهر شاهہ غم جي۔

●

چار ترارون چيلهہ سان، آيو ٻڌي وير،
ڏهتو رسول الله جو، پسر حيدر پير،
شربت شهادت جو پيتو، شوق مئون شبير،
ڪيو برهہ بينظير، گوهر شاهہ چئي گهوٽ ڪي:

●

سختي شهادت جيءِ مڙوئي مهڙ
اُنو عاشق جي مٿان، قرب جو ڪڪر
وَيتوبُ الله عليٰ من يشاء عجائب اثر
شائق ڪري شڪر ماڻيائين ماڳ محبت جو.

●

ڪربلا ڪڪوريءِ ڏُلُ ڏُل ڪري دانهون
پيا گهوٽ ڪٺا آهن پٽ تيون بند مُنيءَ جو واهون
ڪنيون نيڻ خاوند ڏيءِ نهاري راهون
الله ڪي آهون، گوهر شاهہ غم ناڪ جون.

●

جهنگلو

جوڳي ٿئي ڪو جوڳ ۾ لاهي لاڳاپو،
"الڪيسَ من دان نفسه و عمل ڪمابعد المَوت" نبي جو نياپو،
بنا عشق الله جي، کهڙو جيئڻ جياپو،
جن اڇلايو آپو، سي گوهر شاهہ گياني ٿيا.

•

جوڳي ٿئي ڪو جوڳ ۾ تي سُرت سان سجاڳ،
ولما بحر من ٿنبع نفسه هُو آها وثنا علي الله چڙي ڏي نياڳ،
حديث حضرت جي سُڻي، ڪي وير اورن ويراڳ،
جن چڙيو سيج سهاڳ، سي گوهر شاهہ گياني ٿا.

•

جوڳي ٿئي جوڳ ۾ ڪڙو منجهہ ڪڙي،
من عباد ارسل في غنم با فسد لهامن حرص الهوائِ،
علي المال ولاشرف الدنيا طمع سي تڙي،
سٽي ڳالهہ سرور جي ڪو لاهوتي لڙي،
پورن، نام پڙهي، گوهر شاهہ هن گس ۾.

•

(رپ)

نيٽڻ ننڍ ناهہ ڪاڻ آهن اوجاڳا
صورت ڏٺي سون سڄڻ جيءِ آهيون سياڳا
سهرا ڳايون سڪ مئون، پائي ڳل ڏاڳا
سُنگ ڪري ساڳاءِ گهمون گوهر شاهہ گهٽيون

•

نيٽڻ ننڍ ناهہ ڪاڻ سڄڻ سوا تو
دنيا جي هن دؤر ۾ وٺي مرڪو ٿو
تو جهڙو منهنجا پرين، قرب نہ ڪري ڪو
پڇي چڏ تون پيئو گوهر شاهہ چٽي غير جو

•

نيٽڻ ننڍ ناهہ ڪاڻ سڄڻ ساري رات
ويٺا آهيون ويراڳ ۾، پرهہ ڦٽي پرڀات
انٺي پهر عجيب آءِ تنهنجي تن ۾ تات
واٺي آهہ وات، گوهر شاهہ چٽي گُر جي

•

اديون ڙي عجيب، اچي گوندر ڪيا گس
محبت جي ملهار جيءِ، ٿي ويراڳين تي وس
پرين پنهنجي پڪن ۾، ڪن راڳن جا رس
قرب وارن ڪي ناهي ڪس، گوهر شاهہ گام ۾

•

اديون ڙي عجيب جنيءِ گوندر کيا گهارا
وَهن ويراڳين جاءِ نيڻ کيو نارا
ٽنگي ٽنگو ٽيون آتڻ تيءِ ويهن ويچارا
سي صحبتي ساراءِ گوهر شاهہ گلزار ٿيا

•

اديون ڙي عجيب جيءِ گوندر کيو گهيرو
مهر سان مرکي پيوءِ ڏونگر تي ڏيرو
پرين هن پٽن تيءِ من کو کن پيرو
ورندو شل ويروءِ گڏجڻ گوهر شاهہ چئي

•

بروو سنڌي

منهن ۾ مسلم پڙروء اندر ۾ ڪارو
ويچهو ٿئي نہ واحد ڪيء نڪُ ناصارو
ان المنافقين في الدرک الاسفل من النار پري بلند بخارو
تنهن ۾ هچاروء گوهر شاهہ چئي گمراهہ ٿيو

•

منهن ۾ مسلم پڙروء شوق تنهن جو شيطان
زاهدء عالمء زُهد چوء سندس گرپ منجهہ گمان
گمن هُوا عَميٰ انما يتذكر اولو الالباب منجهيل مسلمان
ڪونہ ملندن ڏانء گوهر شاهہ گُر وتان

•

مُنهن ۾ مسلم پڙروء قلب سندس قارون
ظاهر زاهدء ذيڪريءء فن سندس فرعون
فاخذ هُمُ الطوفان وَهم ظٰلمون منجهي پيا ملعون
نرگ وجي نيرونء گوهر شاهہ چئي گمراهہ ٿيا

•

ڪاريھر

وياءَ واسينگن جاءِ سَنها سَپَ نہ چاڻ
جن جھونبا ڳڙهہ جُھڪاياءِ آروڙي اڳواڻ
سرڪن ڪپر ڊير ۾ءِ زهري زهر ساڻ
سي وه پين پرياڻءِ گاروڙي گوهر شاھ چئي

●

جن جي واچن مئون وِهہ وَهي سي ڪڏن پيا ڪارا
وڙهنديءِ وير نہ ڪن ٿاءِ واسينگ وهہ وارا
جهڙپ نہ هڻن جوڳين ڪيءِ ڪن ٿا ڪنارا
گاروڙين گھارا ڪيا گوهر شاھ گس ۾

●

جن جي واچن مئون وِهہ وهيءِ ڪاجا ڪاري جنس
ڳاروڙي گوشو ڪيو وجنءِ تن لڳو تپرس
وڙهنِ ويراڳين سانءِ آهن نانگ نحس
گڏين/پڪي هَنسءِ گوهر شاھ چئي گس ۾

●

جن جي واچن مان وِهہ وهيءِ تن ڪنؤن ڪن گاروڙي گوشو
مرليءَ جي مَلار چوءِ آ طالبن توشو
رَهن ڪاريھر مَڻ سانءِ رنگڙو ڪن رونشو
هَلن ملنگھ ڪري موشوءِ گوهر شاھ چئي گس ۾

●

ڪتر ڇُٽيو ڪُڪ پرين، پکي پر ڏيهي
لنيو لاتيون ٿو ڪرين، واريءَ تي ويهي
تنهنجي ڇَت ڇلرجي، ريهي دل ريهي
پڌارت ۾ پيهي، ڪاٺن گوهر شاهہ گنڍيون

●

منجهہ نہ رهيو هيڪڙوءِ مري ويا مور
ڪانئر ڪارا ڏيهہ ۾، ظالم ٿيا زور
ڪارڙا ڪبوترن جي اڳيان، لاڦون هڻن لغور
ڪنگ بہ ٿي پيا ڪوڙ، گوهر شاهہ ڇئي گام ۾

●

منجهہ نہ رهيو هيڪڙوءِ پنهنجي وطن اُڏاٽا
منڊ ساڱاهي موٽي وياءِ جي راڄا هٺا راٽا
پسجن پيا پٽ ۾، ڪانئر ڪيئي ڪاٽا
سانباها! ساماٽاءِ جن گوهر شاهہ ڇئي گنڊ ڪيو

●

منجهہ نہ رهيو هيڪڙوءِ ويا وطن اڏامي
ڏسي خالي ڏيرا انهن جاءِ دلڙي مون ڪامي
جي باهيون بيراڳين ٻاريون، سي ويون اُجهامي
ويون وهاميءِ، راتيون گوهر شاهہ غم ۾

●

ڪَتر ڇٽيو ڪُڪ پرين، پکي پيارا
سي مڇيون، پوپريون، ڪن ڪاٺڻ لاءِ وارا
هٽنڊئي چار اوڇتوءِ بند ٿيندئي چارا
پسي ماريءَ جا تاراءِ گوهر شاهہ غم ٿيو

●

وياءَ واسينگن جام سنها سَپ نہ ڏس
هٿن جهڙپ هاٿيءَ کي تہ ڪرن ڳڻ ٿي مٿي ڳس
جوڳي ڇهونا ڳڙهہ جام مڙي اچن مس
واري ٻيهن وس، گاروڙي گوهر شاهہ چئي

•

وياءَ واسينگن جام سنها سَپ مرَ چئجن
هٿين جهڙپ هاٿيءَ کي، منت ۾ مارن
ڪيئي مڙلين وارا ملنگهڙا، وڃي نانگ وٺن
رَسَ ۾ رپجهائين، گاروڙي گوهر شاهہ چئي

•

سُر ڏهر

اسان اوڏڙين جيءِ لاکي کنئي لڄ،
کنڀون کير خومچاءِ کائي کياسين رڄ،
عالم جيِ آزار جيءِ لٿي پورهيتن پَڄ،
قربئون کٽي کڄ، گوهر شاهہ گلزار ٿيا.

•

اسان اوڏڙين جيءِ کنئي لڄ لاکئي چامہ
اپوچهن ڏئين تونءِ کري قرب کلامہ
ويڙها تو وسائياءِ تنهن جو نهرو نامہ
جي پيا لاکي جي سامہ سي گوهر شاهہ گلزار ٿيا.

•

اسان اوڏڙين جيءِ لاکو لڄ کٽيءِ
مان موركن کيءِ ڏٺي کاءِ ڳاڻو ڳالهہ ڳٽيءِ
ميرن منگتن جاءِ سپڙ سڻ سٽيءِ
جو لوکان لکي پُٽيءِ سو گوهر شاهہ گياني ٿيو.

•

چنل چچ هٿن ۾ءِ کوڏارا کلهنءِ
قوت کرڻ پانهنجيءِ وجي پيٽيون اڏنءِ
اوچتو ٿي آئيوءِ لاکو مٿئون تنءِ
ويندي ويچارنءِ گوهر شاهہ غم نا کيو.

•

چنل چچ هٿن ۾ ڪلهن تي ڪوڙي
اٿن اوڏ سوير جوءِ پورهئي ڪاڻ پهري
وڃي اڏن پيٽيون الاهي آپري
جي ڪندا هٿا گوهر شاهه گذري سي لاڪي نيٺ لڏائيا.

●

چنل چچ هٿن ۾ مٿن تي مٽيءِ
ميراتن جا ڪپڙا پيا گهمن منجهه گهٽيءِ
ڳالهه ڳرهن پاڻ ۾ چاه منجهون چٽيءِ
اوڏن تي اتيءِ گلزار گوهر شاهه باغ جي.

●

لڏڻ جي ڪانه ڪئيءِ اوڏن اڏڻ محلءِ
اڏي اڏي پيٽيون چڏي ويا تجملءِ
آيو تن تي اوچتوءِ لاڪو هاٿون لڪلءِ
ڪيئن گوهر شاهه چئي گلءِ لاڪي هٿون لڏائيا.

●

لڏڻ جي ڪان ڪئيءِ اوڏن اڏڻ ويلءِ
اچي ڏني اوچتيءِ لاڪي تن طفيلءِ
لڏي لنڪا مان وياءِ جي اڙبنگ هٿا اربيلءِ
هن دنيا جو ڪيلءِ گهڙي گوهر شاهه هيڪڙي.

●

لڏڻ جي تن ڪان ڪئيءِ پيا اڏن پيٽيون اوڏءِ
سي لاڪي وڃي لڏائياءِ جن جي لنڪا هئي لوڏءِ
پيا آهن پٽ ۾ ڪوڏارا ۽ ڪوڏءِ
ٻڌي گوهر شاهه گوڏءِ سيڪو هلندو سچ ڏي.

●

پرڀاتي

سيرانديءَ ساز ڪيو، ساري رات سمهين،
خوابن جي خيالات ۾، پيو گهٽ گهمين،
ڏنئي ڪونہ ڏاڻ واري جو، راهون رنگ رمي،
ڪمائين ڪين ڪمي، گوهر شاهہ گلزار لئي.

•

سيرانديءَ ساز ڪيو سمهي ننڊ ڪرين نادان،
وصل جي وٿاڻ جي، ڪل پيڙئي ڪانہ،
وحدت وائي وکر جو، وهائج سامان،
گوهر شاهہ گذران، موهي ٿو مچيءَ جو.

•

سيرانڍيءَ ساز ڪيو سمهي سڄيون راتيون،
جاڳيون ڪين ڄڀيون تو، برهہ جون باتيون،
پرهہ جو پٽيهل ۾، پکي ڪن لاتيون،
جن ذاتيون سڃاتيون، سي گوهر شاهہ گلزار ٿيا.

•

مون تان لاهہ مَ سپرين، اکين جو آرو،
اُجاري ورهہ وسڻ سان، هي قلب ڪارو،
آهي اسان اوڳن جو، گوندر گُذارو،
تنهنجو نظارو لاهي گوهر شاهہ غمڙا.

•

مون تان لاهہ م سپرين، مهر جي نِگاهہ،
اسان ابوجهن جيءِ، تون وسيلو واهہ،
ٻيو سڃاڻي ڪونہ ڪو، توريءَ شاهنشاهہ،
ساري ساهہ پساهہ، گوهر شاهہ گُر ڪي.

•

ميرا پَسي مگَٽام سڻ کيا سپڙ
کين سُٽون تا کنن سان، آهيون ٻال ٻپڙ
پيا آهن پٽ ۾، ٽيشڻ تي ٽپڙ
تاڙي وڄائي تڪڙ، گوهر شاهہ گانا چوي

•

ميراپَسي منگٽام سپڙ سڻ کري
سڀوڄهہ سٽي سڏا وياءِ پرٿئون پير پري
اڀوڄهن آهي آسروءِ تہ اڃهو ٿو ڍول ڍري
پرين نہ ٿيو پريءِ آ گڻ گوهر شاهہ گهر ۾

•

تون سپڙ آءُ سيڪڙوءِ تون خاوند آءُ خادم
نو در دانهياٽي اڇيءِ پلوُ ڳچيءَ پائم
ڪر ڏاتر ڏنگايون معاف تون، رکج شان شرم
تنهن جي لاءِ صنمءِ گوهر شاهہ گسڙا ڏسان

•

تون سپڙ آءُ سيڪڙوءِ تون نرمل آءُ نوکر
پاٺي پرينديس در جوءِ تي چاه منجهؤن چاکر
مهر مگَٽي تي کجاءِ ڏيه منجهؤن ڏاتر
تنهنجي ناٿ نظرءِ گهرجي گوهر شاهہ چوي

•

تون سپڙ آءُ سيڪڙوءِ تون ڏٺي آءُ دُشٽ
مهر گهرن تا منگٽام کٽي کوه کشٽ
کڄان ٻانهن تي ٻاجهہ ڏجان عشَق اُلهٽ
آهي گوهر شاهہ گلٽ، کندين سون سپڙ چام تون

•

پورب

پورب منجھہ پوربياءِ کن تا پکارون
هائو هُو هُو حال ۾ هئيءِ هئي هونگارون
وَالله يعصمک من الناسءِ تهدل تنوارون
موکيَ مياروںءِ گوهر شاهہ گلزار ٿيا

•

پورب منجھہ پوربياءِ سڌائين ساوا
جڙيا جوڳيٽڙن جيءِ کستن تي کاوا
من يهد الله فهو المهتدي ٻاڻي ڳائن ٻاوا
جوڳي کن جاواءِ گُر جي گوهر شاهہ ڀڳت جي

•

پورب پياسي هلياءِ وڃائي واڃا
ناٿءِ روٽ نانگلي جاءِ کائن کاڇا
واذکر ربک في نفسک سر تي کيا ساڇا
روڳ چڏي راڇاءِ گوهر شاهہ گلزار ٿيا

•

کنياتل کري خبروںءِ سُرهيون سبحاني
پورب واري پنڌ جيءِ سڻ نينهن نيشاني
وبرزت الجحيم للغاوين قول قراني
هوندي حيرانيءِ گوهر شاهہ چئي گيان ۾

•

كنيا تل كري خبرون، پورب پنڌن جون
پچارون پاتار جيءَ اونهي هنڌن جون
تنزل الشياطين تنزل عليٰ كل ؔ افاك اثيم باتيون بندن جون
ساعتون سُڌن جون، گذرن گوهر شاهہ چئي

•

پورب منجهہ پوربياءِ پل پل پوكاري
آديسي عجيب جيءِ موهيا مهاري
فعسي الله ان ياتي مثل جياري
آسڻ اُجاريءِ گوهر شاهہ گُر پاڙهئي

•

لنوي مُنيءَ تي لاتيون، كانگل كنيون كر
ڏئي نياپا نُينهن جاءِ دوڙي مٿي دَرَ
فاما من تاب وآمن سي ٿيا سپر
كنيا تل جي خبر، گوهر شاهہ چئي گام ۾

•

لنوي مُني تي لاتيون، كانگو كر كنيون
پرين جي پئيمان جاءِ پيالا پر پيون
وعمل صالحاً دليون پاك ٿيون
قاصد اچي كيون، گوهر شاهہ گفتارڙيون

•

كنيا تل كري خبرون، عجائب عجيب
پورب جي پيغام كيءِ كي نياڻين نقيب
ولا يزنون ومن يفعل ذالك يلق اثامًا چاٿي كو قريب
كي حُسن جا حبيب، گڏيا گوهر شاهہ گُر كي

•

آءُ ڪانگا تو ڏيان ڪيڙي، هينئڙو ھتّن سان
وڃي ڪاڱ ولايت ۾ تہ پرين خوش ٿين پاڻ
ولکم في القصاص حياۃُ يا اولي الالباب من ڪاڪن وراڻ
لائي رتيءَ جي رهاڻ، گوهر شاھ گانا چئي

•

آءُ ڪانگا تو ڏيان، خط خلاصو
هوندو شال، هيٺيءَ جو پرينءَ سان پاسو
اصلح فلا خوف عليهم دل کي دلاسو
ڪو مهر جو ماسو، گوهر شاھ گُر ڪان مِلي

•

لنوي مُني تي لاتيون، ڪانگو ڪر ڪنيون قرب دار
آٿيون آسڻ ۾ ڏئي، خاصي خبر چار
فعسٰي ان يکون من المفلحين جن کي عشق آثار
ٿيندا باغ بهار، گوهر شاھ گلزار ۾

•

پريان سندي پار جوء ڪوڙو نہ ڪانگو
ڏئي خبرون خير جون، برھ جو بانگو
پرين جي پياس ۾، نهوڙيو نانگو
سيپ سَٽي سانگوء گوهر شاھ گانا چوي

•

پريان سندي پار جوء ڪوڙو نہ ٿٺي ڪانگل
ڏئي نياپا نينهن جا، خوشيءَ منجهان ڪنيا تل
پوربي ايندا پارڪوء ڏسڻ مال ميڙيل
پٺي هنڌ منجهہ مَڪل، گوهر شاھ گاروڙين جي

•

آءُ ڪانگا تو ڏيان، چوراڻي چڻي
منهنجي ڏج مطلوب کي، ڪجانءِ نہ تون ڦڻي
يخرجهم من الظلمات الي النور آهہ مام چڻي
مون سِرَتي آهہ سَٽي، گِلا گوهر شاهہ لوڪ جي

•

پريان سندي پار جوء ڪوڙو نہ ٽڻي ڪانگ
ڏئي سنيها سڄڻ جام ڪري چيپر چانگ
آهن پوربي پنڌ ۾ چڙهيا مٿي چانگ
لال ورائي لانگ، گوهر شاهہ گولڪ ويا

•

رامڪلي سي حرفي

(الف)

الفئون اسم الله جوءِ عاشقن ڪيو اثبات
مورت جي مٿخاني ۾ سجاتائون صفات
قل ان ربي يقذف بالحق علام الغيوب بي رنگ آهي بات
ڪري تونهين تون جي تاتءِ گڏيا گوهر شاهہ گُر ڪي

(ب)

بيئون بيراڳي بات نہ ڪنءِ محبت پڌي مَڻ
سنرا سي سنسار ۾ جن گهوريو هاديءَ تئون هڻ
ان اعبدالله ولا اشرڪ به اليه ادعوا واليه مٰاب سالڪن ڪي سڻ
پَڌي لاهوتي لڻءِ گڏيا گوهر شاهہ گُر ڪي

(ت)

تيئون تات جن ڪيءِ سي رندي ڪن رسم
گهونگهٽ جي گيان سانءِ ٿي ويا گوندر گم
والله يحڪم لا معقب لحڪمه وهو سريع الحساب مجو هاديءَ جو حڪم
گهوري هڏو ۾ چمءِ گڏيا گوهر شاهہ گُر ڪي

(ث)

ثيئون ثمر صورت جوءِ ڪو ڪاپڙي ڪري
وهٽ ويسهہ ورد سانءِ وحدت ۾ وري
انک الله يهدي من يشاءُ جيڪي رب گهري
سي واڏو وڪ پريءِ گڏيا گوهر شاهہ گُر ڪي

(ج)

جيمئون جوت جهان ۾ جوڳي جاڳائين
ڪوجڻ جي خيالات ۾ راتيون ڏينهن رهن
واذ تاذن ربڪم لئن شڪرتم لازيدنڪم ولئن جو وڪر وهائن
مئي جا ماڻ پيئڻ گڏيا گوهر شاهہ گُر ڪي

(ح)

حيئون حلالي حق جو ڪن حب وارن سان حال
محبت رکن محب سان ميڙين ڪين مال
وانزل من السماءِ ماءً فاخرج به من الثمرات پلي ڪيا پال
ڪني ڪاف ڪشال گڏيا گوهر شاهہ گر ڪي

(خ)

خيئون خاصي خيال ۾ خبر ڪئي خليل
رهن أنهيءَ رنگ ۾ عارف ٿي عليل
ويقيمون الصلوٰة ومما رزقنٰهم ينفقون ڏيو صاحب لڳ سبيل
ڏيئو ٻاري منجهہ ڏيل گڏيا گوهر شاهہ گُر ڪي

(د)

دالئون دم دم ڏيان سان ڪيو تحليل جي تنوار
تني ملحد ڪي ماريو توبهہ جي تنوار
في البحر بامره وسخر لڪم الانهار جانب ڪيا جنسار
جن جي جيءَ اندر جبار سي گڏيا گوهر شاهہ گُر ڪي

(ذ)

ذالئون ذوق حرص جوء زاري آ ذلت
من ماري مات ٿيءِ رکو مولا سان محبت
ياايها الناس اعبدوا ربکم الذي خلقکم کيو عارف عبادت
سهڻي جن سنگتء سي گڏيا گوهر شاهہ گر ڪي

(ر)

ريئون هلو راهہ ۾ چڙيو روڳيءَ جي راءِ
اسم جي الهوت سانء مونن ۾ منهن پاءِ
فاتقوا النار التي وقودها الناس ڊچ انهيءَ ڊاءُ
جي حب ۾ ڪن هاءِ هاءِ سي گڏيا گوهر شاهہ گُر ڪي

(ز)

زيئون ذکر زور سانء ڪر آڏوتي ايوان
وره پڙهہ ويراڳ جوء وسائي ويران
اٰمنوا وعملوا الصٰلحٰت ان لهم جنٰت تجري فائق جو فرمان
جي ڪاپڙي ٿيا قربانء سي گڏيا گوهر شاهہ گُر ڪي

(س)

سينئون ساڏن نام جوء پاريو ڏيل ۾ ڏيئو
پريم ننگر جي پنڌ جوء پروتن پيو
للملٰئکة اسجدوا لاٰدم فسجدوا ملکن سجدو ڪيو
پائي لال لِيوء سي گڏيا گوهر شاهہ گُر ڪي

(ش)

شينئون چڻي شور ڪيو، محبت ڪيو منظور
مئي پي ٿيو ماٺ ۾، مردانا مسرور
فعليه توڪلوا ان ڪنتم مسلمين مام وارو مذڪور
جن دئي ڪي ڪيو دور، سي ڳڻيا گوهر شاهہ گُر ڪي

(ص)

صادئون ٿيا صبر ۾، صورت ڇا سلطان
سدا تن جي صوفي چوي، سيني ۾ سبحان
اليٰ ربهمۡ اولآئڪ اصحٰب الجنۃ هم فيها خالدون ماڻن ماڳ مَڪان
پڌرا ٿي پران، سي ڳڻيا گوهر شاهہ گُر ڪي

(ض)

ضادئون چڻي ضِد ڪيو، ڪن ماري مَن جي ميس
ديدون پائي در ۾، ڏسن دلبر وارو ديس
ولؤلؤا ولباسهم فيها حرير واڌو ڪن سي ويس
ڪري لال لبيس، سي ڳڻيا گوهر شاهہ گُر ڪي

(ط)

طوعي طالب حق جو ٿيو، پهريائين پروڙج پاڻ
مئي پي مئخانہ ۾، موج حقيقي ماڻ
ومن يعظم حرمٰت الله فهو خيرُ دائم دل سڃاڻ
سيني جن سِراڻ، سي ڳڻيا گوهر شاهہ گُر ڪي

(ظ)

ظوي ظاهر ذڪر ذات جوءِ پياسي ڪو پڙهندو
وڃائي وجود ڪيءِ وحدت ۾ ويهندو
ليدخلنهم مدخلا يرضونه جو گهڙندو سو لهندوءِ
تاڻي طلب تندوءِ سي ڳنڍيا گوهر شاھ ڳُر ڪي

(ع)

عينئون عين عجيب لاءِ ڇڏي سانگ سحر
ڪلمو جن جي قلوب ۾ لڳندا سي لهر
ان الله لطيف خبير مولىٰ ڪندو مهر
ٿي نِگهو منجھ نهرءِ سي ڳنڍيا گوهر شاھ ڳُر ڪي

(غ)

غينؤن ڇڏي غير ڪيءِ ٿي فڪر ۾ ويا فياض
عبد ڇاڏي پاڻ ڪيءِ ڪر الاهو آواز
وان الله لهو الغني الحميد آهي باري بي نياز
ڇڏي قلب قوازءِ سي ڳنڍيا گوهر شاھ ڳُر ڪي

(ف)

فيئون پڙهو فرض ڪيءِ ڪڍي قلب مئون ڪُلفت
رکو پنهنجي رب سانءِ ماهر ٿي محبت
ما يفتح الله للناس من رحمة تن تي رب جي رحمت
جي ريڊا ۾ رياضتءِ سي ڳنڍيا گوهر شاھ ڳر ڪي

(ق)

قافئون قدم قرب جوءِ ڪڻ دلبر جي دربار
اسم جي اولاپ ساڻ، اندر تون اُجار
ربک خير وهو خير الرزقين آ سچو رب ستار
وحدتي وڻجارءِ سي گڏيا گوهر شاھ گر ڪي

(ڪ)

ڪافئون ڪسرت قرب جيءِ قائم ٿي ڪريج
وحدت واريءَ واديءَ ۾ واڌو وِک پريج
ان الله لا يامر بالفحشاءِ ڏن ۾ ڏيان ڏريج
ڪي وينجهاري ويچ، سي گڏيا گوهر شاھ گر ڪي

(ل)

لامئون لامڪان ۾ عابد ٿيا اڃرا
هلي ٿيندا گڏ حشر ۾ ساڃا ۽ ڏپرا
واذا الصحف نشرت عمل ٿيندا پڌرا
ذوق جني زبراءِ سي گڏيا گوهر شاھ گر ڪي

(م)

ميمئون رهن مات ۾ محڪم ٿي مردان
انٿي پهر اسم جوءِ ڪيو گاروڙين گذران
واذا الجحيم سعرت، پجهي دوزخ جو دهمان
خوف وارا ڪي خان، گڏيا گوهر شاھ گر ڪي

(ن)

نونئون نيک صلاح جوءِ کر وحدت ۾ ويچار
نفي ٿي وڃ ناهہ ۾ نام ڏي نهار
ان الله بما تعملون بصيرٌ آگي جي اختيار
جن تونهين تون تنوار، سي گڏيا گوهر شاہ گر کي

(و)

وائون وحدت ويڙهہ ۾ اچن کي عوشاق
جن کي گندرب گروءَ جوءِ سي نہ ٿين غمناک
والله يؤتي ملکهٗ من يشآءُ جنهن کي گهري رزاق
چکن جن جا چاکءِ سي گڏيا گوهر شاہ گر کي

(هہ)

هيئون وکر هن جڳ ۾ جيکو وهائي
سو پڌرو ٿيندو پورب ۾ ساڻ منهن سائي
وازرةٌ وزر اُخريٰ جو کري سو کمائي
کي رام ريجهائي، گڏيا گوهر شاہ گُر کي

(لا)

لامئون لامکان ۾ اچي وحدت واس
پر ۾ پڇي پروان جيان، پياسي ٿين پاس
وثبت اقدامنا وانصرنا آهي الله کي ارداس
وٺي بوءِ برهہ جي باس، سي گڏيا گوهر شاہ گر کي

(ء)

الفئون الله جي مهر جيءِ وسي چپر تي چاٽ
ويراڳي ويران ۾ دونهين جي کن لاٽ
ويهدي من يشآءُ اليٰ صراط مستقيمه وٺي رميا واٽ
ڪاٿي ٻاجهر ٻاٽ، سي ڳنڍيا گوهر شاھ گر ڪي

(ي)

ييئون يقين جن ڪيءِ سي سدا ماڻن سک
جو في جي من جهان ۾ لڳي نہ تن ڪي لک
ان اوليآءَ الله لا خوف، ڏٺيءَ لاٿا ڏک
موهن ۾ ٿي مک، سي ڳنڍيا گوهر شاھ گر ڪي

●

رامڪلي

مهوسي ٿي مرشد گهنيءِ ڪماوين قلب
گهٽ سرخيءِ صفات دي ويکين اسرار عجب
انهين گوهر شاهِ گل وچون، تيسين تيرا سارا مطلب

•

مهوسي ٿي مرشد گهنيں، قلب ڪماوين ٻوٽي
ڏي آگ ٻوٽي نون عشق دي، ڪرين لوٽ وچ لوٽي
پڇي تيري گوهر شاه گهر وچ، آپ ويکين قوٽي

•

مهوسي ٿي مرشد گهنيں، ويکين نهرا نينهن
پڇي وسي تيڏي دل وچ، مهر محبت دا مينهن
جنهان گوهر شاهہ گر سچاتا، هو يا شوق انهان دا شينهن

•

ڪنيون سنگ ڪُلهن تيءِ سور مڙيوئي سنگ
اڄ ڏٺاسين اکين سان، ڏوڙ ۾ لٽيا ڏِنگ
خاڪ ٿي ويا خاڪ سان، لاڏُ ڪن جا لنگ
ڏٺي ريٽن ڳاڙها رنگ، گوهر شاهہ گياني ٿيا

•

راتيان رُڻ جُهڻ رامَ سين، ڏينهان شَنان ڪن
تهدل تارڪ ترڪ جاتيءِ تيرٿ ڪياٿون تن
ڏوپ ٻاري ڏٺن ۾، لاٿي ويڌا ڏن
پوربي پَهرن، گلوبند گوهر شاهہ چئي

پٽ چڻاياٺون پٽ تيءِ تن جَتنائون جوڙيون
ساميڏڙن سُڄ ۾ سيلهون نہ ڇوڙيون
دست پناهہ دونهين تيءِ وينا آهن ڪوڙيون
بياٺيءَ ڪي پوڙيون، گوهر شاهہ گنگا ويا

•

چر چراٺين جُنبڙاءِ سيءَ وڃاين صورت
ٺوٺي ڪوڇها ڪاپڙيءِ تہ بہ مرڪي تن مورت
هريءَ هريءَ جي وارجاءِ تازا ڪيائون تيرٿ
ڪوڇها سي ڪيرٿ، گوهر شاهہ گلزار ٿيا

•

طالب تون ٻئي طرف نہ تاڻ، تيرٿ تيرا هے تن وچ
اوئي وسدا باغ بندر وچ، اوئي وسدا بن وچ
ڪيِ سٽيندي دليون بجانوَن، منشا جو هے مَن وچ
ست سُنگ گوهر شاهہ ست داءِ لاوين ڏيان ڏرين ڏُن وِچ

•

طالب تون ٻئي طرف نہ تاڻين، والي تئين وچ وسدا
فاني قريبٌ اجيب دعوة الداعِ دلدار نهين ڪو دس دا
ويسه وچ وهاب جنهين داءِ او وچ پرين نون پسدا
گلشن گوهر شاهہ نيارا نرمل، هر ڪنهن هِردي هسدا

•

طالب تون ٻئي طرف نہ تاڻين، چاتي اپٺي ڪولين
ونحن اقرب، نيڙي وسداءِ در نہ ڏوڇها ڳولين
تئين وچ تجلا نور دا هيءِ، چشم اپني چولين
جڏان تئينون گوهر شاهہ ست گرمليا پڇي پوليان منيان پولين

•

ٻوٽي قلب سيوئي ڪيمياء ڪي سُڄاڻن مهوس مُلهہ
نہ بناون تيل توتئي داء نہ سڙينديي سنبل
قرب جنهن دا گلزار گوهر شاهء او ماڻن موجان منٻل

•

ٻوٽي قلب سيوئي ڪيمياء مهوس مِل ڪريندي
من پاري نون ڏي پاٻوڙيء وچ منگل عشق مريندي
قرب جنهان داء گلزار گوهر شاهء او واڏو وڪ پريندي

•

ٻوٽي قلب سيوئي ڪيمياء ڪي مهوس مُلهہ پرکيندي
نا جلاون جلونتري نونء نا باھ ٻوتي ڏيندي
قرب جنهان دا گلزار گوهر شاهء او ايڻي اوڏي نہ ويندي

•

ٻوٽي قلب سيوئي ڪيمياء مهوس مِل مِل آون
نہ اولاسار نون آتش ڏيونء نہ ٻوتا ڪو بناون
قرب جنهان دا گلزار گوهر شاهء او ڪؤنتل عش ڪُڏاون

•

چڙ چراتين جُنٻڙاء سيء صورت ساڙي
پڇي يڳا الله ڏيء مئي سندي ماڙي
ترڪي ويا ترڪ ڪيء طالب هٽي تاڙي
ٻيو لوڪ هٽي چاڙيء گوهر شاھ چٽي گم ٿيو

•

چڙ چراتين جُنٻراء سيء وجاين سونهن
ٻاهر ڪوجها ڪاپڙيء اندر رنگيل تن جا روح
تيئن سنرا گهمن سنسار ۾ء جيئن ٻهڪن پٽ ۾ ٻوهہ
ساميئڙا صبوحء ڪن ياد گوهر شاهہ گرُ ڪي

ياد گرو کن گودڙياءِ پر بيٺا بازار
ثم انکم بعد ذالک لميتون گياني کن گفتار
"ثم انکم يوم القيٰمة تبعثون سٽي خبر چار"
سي طالب سٽي تنوارءِ گوهر شاهہ گياني ٿيا

•

ياد گرو کن گودڙياءِ چٽا منجهہ چؤ سول
ولو رحمنٰهم وکشفنا مابهم من ضُلٍ للجوفي سٽائن ٿا قول
طغيانهم يعمهون ولقد اخذنٰهم بالعذاب ٻولي اهڙا ٻول
رچي منجهہ رتولءِ گوهر شاهہ گياني ٿيا

•

سنگيونءِ سيلهيونءِ گبريونءِ سامين جا سامان
ڪٽناءِ ڪوڙ ڪنڌن ۾ ٻيا سنگ سچ سُڄان
لا اڪراهہ في الدينءِ ڪهن ٿا قرآن
سياٽا سلطانءِ گوهر شاهہ گياني ٿيا

•

سنگيونءِ سيلهيونءِ گبريونءِ آڏوتين امانت
جي آهن گم الله ۾ سهٽي تن صحبت
لا يقدرون لاهوتيءِ سچي کن صفت
چڙي هٿ حُجتءِ گوهر شاهہ گياني ٿيا

•

سنگيون سيلهيون گبريونءِ اُهي گاروڙين جا گنج
چڙهيا وتن چالاڪ ٿياءِ وجهي سرخ گهوڙن تي سنج
ومن يطع الله والرسول فاولٰئِلک مع الذين هاديءَ جي سي هنج
جن سچاتا پاڪ پنجءِ سي گر گوهر شاهہ گياني ٿيا

•

سر ڪاپائتي

ڪيتريون ڪتڻ واريون، وينيون اليڙي آرت
ڪري پياءِ ريءَ ڪار جي، پهاتن جا پٽ
مُنجهي ميرو ٿي پيو، جو نہ سموهيو سُٽُ
لالچ جا پيا لٽ، گوهر شاهہ چئي گرن تي

•

ڪيتريون ڪتڻ واريون، سُتيون مٿي سيج
دوا ڪارڻ، ڏيان سان نہ ويون ڪنهن وٽ ويچ
چڏي چاهہ چرخي جو، ٿيون هيٽيون مٿي هيج
ٿيو روح جنين جو ريج، سي گوهر شاهہ گلزار ٿيا

•

ٽُنبي آتڻ تان، آرِسين، جنين پاءُ پڇيو
ڪنڌهن ٿئي ڪين ڪي، سو آڏوتي اُڇو
سُٽ نہ جنهن وَٽ سقرو، اُن جو سفر سچو
پيرو ڪين پَڇو، گوهر شاهہ چئي چرخي ڪان

•

سنهون ڪتڻ نہ سِڪئين، تہ روڙج تون رنڊا
ڪرڪا ڪارڪتڻ جي، آڏو سُڃهن ڪنڊا
وري پيا وات تئون، چوُنڪ جيڪي چنڊا
ڪي غازي ٿيي ڳنڍا، گڏيا گوهر شاهہ گرڪي

•

سَنهون ڪتڻ نہ سگهيس، تہ رنياروڙ پيو
اتي توڪي اڏارو، ڪون ڏيندو پيو
ڇڏي آتڻ ارٽ، ڪيئي لڏي لوڪ ويو
هڪ قائم نام ٿيو، گوهر شاھ چئي ”گر“ جو

•

ڪتڻ واريون ڪيتريون، ويٺيون ايت اُليڙي
مونا مجيون، مڪڙيون، ڇڏيئون ارٽ جون اڪيڙي
سچڻ ڪي سَيِي پرئين، سي نہ ٿيون نيڙي
نفس لوڀي ليڙي، گوهر شاھ گمراھ ڪيون

•

جان، مون آتڻ نهاريو، تہ پاند مون ڀيرا
اورڻ واريون اُتي ويون، خالي پيا ڏيرا
پيئڙ هڻ بر ۾، ڪپڙا ٿيا ميرا
دلبر جا ديرا، ڏسان گوهر شاھ گسن ۾

•

جان، مون آتڻ نهاريو پائي پاند ڪَپھ
نڪا ڪاپائتي ڏيھ ۾، جن سان هو صلح
وندر جي ويراڳ ۾، ويهاريو ويسھ
هڪ نينهن ٿيندو نيبھ، گوهر شاھ گس ۾

•

سنهون ڪتڻ نہ سگهيس، تہ مَرُ رنيائي روڙا
ڏور محبت موڪ جي، ڙِڪَ جي مٿان نہ چوڙ
عشق جا نوان ايت تي، جوتا ٻڌي جوڙ
مالهان پيو موڙ، انهيءَ گوهر شاھ گهر ۾

•

ڏکِ وِنگي وَرَ گهٽاءِ هاٺي ڪيئن ڪتان،
پينر من پلڪار ۾، چرخو ويو چتان،
ڪيو مون ڪاپائتيون، ميساري متان،
هاديءَ سان هتان، ملي گوهر شاهہ گس ۾.

•

ڏکِ وِنگي، ور گهٽاءِ هاٺي ڪتيان ڪيئن،
پها پيا پٽ تي، هٿان پئي هيئن،
نہ ڪتيان نہ ڪوڙي تيان، جيڏيون ڙي جيئن تيئن،
منهنجو سڳ نہ سچڻ سيئن، ٿي گولي گوهر شاهہ گهاريان.

•

جان مون آتڻ نهاريو، پائي ڪپهہ پاند،
اورڻ واريون اٿي ويون، خالي پئي سماند،
قرب واريون ڪاپائتيون، ڪتي ويون راند،
ورهہ وارن ڪي نہ واند، گوهر شاهہ چئي گس ۾.

•

ست تنهين جو سقرو، جي محبت ۾ مضبوط،
انئي پهر ارٽ سان، قرب جنهين جو قُوت،
تارازيءَ نہ توريو، ٿيو تن ست ثابوت،
سي وڃي منجهہ لاهوت، گوهر شاهہ گلزار ٿيون

•

ست تنهين جو سقرو، پيري جيئن پرت،
اٺتوريو اگهي ويو، مٿان ان ارٽ،
هڪڙو اورڻ ارٽ جو، ٻي قابو وسيلي وٽ،
جن تي هاديءَ جو آهٽ، سي گوهر شاهہ گلزار ٿيون

•

ڏکِ ونگي ورگهٽام پيو اٿت پيو الڙيءِ
آهي پوريءَ جي مٿانءِ اجا پيري ڪا پلڙيءِ
ڪٿڻ وارين جو ڪاپائٽيونءِ پوندي وهاڙهي ۾ هلڙيءِ
سي ڪوڙيون ٿيون ڪلڙيءِ جي غافل گوهر شاهہ گر ڪان

•

ڪوجو وَهہُ ڪاپائٽيءِ ڪتي لاهي ڪَٽ
وَهي تنهن جو وحدت ۾ اسم ساڻ ارٽ
چورڻ چرخي جي چڻئونءِ من جو هٽي مرٽ
ڪوجي راند ڪٽ گوهر شاہ هن گس ۾

•

ڪو جو وَهہُ ڪاپائٽيءِ ڪتي قرب سانءِ
اوري ارٽ اڌ رات جوءِ تڪي طلب سانءِ
ماري پنهنجي من کيءِ هڪ ذڪر ضرب سانءِ
ڪتڻ قلب سانءِ ڪو گوهر شاهہ گرُ ڪان سڪي

•

ست تنهين جو سقروءِ جي اورن ٿيون آڌي
بنا ڪار ڪتڻ جيءِ پيون بند ۾ آهن باندي
جنهن کي عشق ارٽ جوءِ سا وس ڪان ناهي واندي
تنهن ڏنو وجي هاديءِ گوهر شاهہ چئي گام ۾

•

ڪوجو وَهہُ ڪاپائٽيءِ ڪتي ۾ ڪنبيءِ
ست تنهن جو سقروءِ سموهي سنبيءِ
پها عجائب ارٽ تيءِ آرسان انبيءِ
چاهہ جي چنبيءِ گوهر شاہ گمراہ ڪئي

•

چرخو چور چاهہ مؤن، ڪاپائتني تون ڪَت،
اِيرو اوڙج عشق سان، تي محبت منجهہ مست،
آتڻ ۾ عجيب لئي، روئج ويٺي رَتُ،
پرور رکندو پت، ٻڌي گفتا گوهر شاهہ جا

•

چرخو چور چاهہ مؤن، ڪت پيئي ڪوڙي،
ڪنيو ويٺي آهين، مٿي تي موڙي،
قسمت آندي ڪوهہ ڏي، جيئن وڃي واڇوڙي
ڏريندا منجهہ ڏوڙي، گوهر شاهہ چئي گس ۾

•

چرخو چور چاهہ مؤن، ڪتڻ ڪم ايندو،
سياڻ ڏينهن ڏياريءَ جي، پڇن جو ٿيندو،
قربي لوڪ فيض جو، مبارڪ ڏيندو،
نينهن وٺي نيندو، گوهر شاهہ چئي گرُ ڏي

•

چرخو چور چاهہ مئون، ڪتڻ چڱي ڪار
عيد ڏينهن اڳهاڙن، پوندئي خبر چار
آريچن جو ائيت سين، آهي ڏاڍو پيار
سبي هوندا باغ بهار، گوهر شاهہ گلزار ۾

•

چرخو چور چاهہ مئون، ڪتج ڪاپائتني
وساري ويهہ نہ اُبرو، تر ۾ سُست تي
ست ڪتج تون سقرو، پاڪ پيالو پي
جن ڏنو مري جي، سي گڏيا گوهر شاهہ گرُ ڪي

•

چرخو چور چاڪ مٺون، ڪتج ڪميٽي
سپڙ جي سنپال ۾ ڪين تج هيٺي
پھچائيندو پھيٽڙاءِ پانهن ڏئي ٻيٽي
تن پاڪر ملي ٽيٽي، جن هِت گوهر شاهہ گرُ ڏٺو

•

ڪتڻ جي ڪانہ ڪرين، ساهين هڻ سُتي
صباح توري ٽُريءَ ۾ ونندئي وڪر هُتي
چو ڪٽي حيران ڪيئي، پٽڪڻ من پُتي
انهيءَ ڪاري ڪُتيءِ، گوهر شاهہ گمراهہ ڪيو

•

ڪتڻ جي ڪانہ ڪرين، سُتي هڻ ساهين،
چونہ چاتيءَ چرڪ سان، ڪتڻ ۾ ڪاهين
ٻنا ڪار ڪتڻ جيءِ موڳي چڻ آهين
ٺاهي پٿي ٺاهين، گوهر شاهہ چٽي گهرَن ڪي

•

ڪتڻ جي ڪانہ ڪرين، ننڊ جي لڳئي نوڪ
توکي سعيو ناهي ڪوءِ لڏي پيو ٿو لوڪ
ڪوڪاري پٿي ڪانگ جان، جهانگيئڙن جي جهوڪ
ٻيو ٻڏڻ وارو ٻوڪ، گوهر شاهہ گر هيڪڙو

•

ڪتڻ جي ڪانہ ڪرين، لڏي پيو لوڪ
توکي آهي منجهائيو، لوڪ سندي ٽوڪ
سوا گهڙيءَ جو ڪيل آ، دنيا واري جهوڪ
روڳ ڪري ٿو روڪ، گوهر شاهہ چٽي گرُ ڪان

•

سُر بلاول

اوسر سنڌو آسروءِ وڏو آهي وڳڻ،
آيس بوءِ بهار جيءِ وينو پڙهي صمد،
در نہ ڇڏيندو دوست جوءِ توٽي ڪٽينس ڪنڌ،
ڇُري نہ ڀٽي هنڌ، بنان گوهر شاھ گر جي۔

•

اوسر سنڌو آسروءِ وڳڻ ڪي وڏيڪ
عطر عشق عجيب جوءِ جيڪو راھ ۾ رفيق
محبت جي مسڪين ڪيءِ پاڻ ڏيندو توفيق
طبيعت نوڪر جي ٺيڪ، گوهر شاھ چئي گيان ۾

•

اوسر سنڌو آسروءِ وڏو وڳڻ ڪي
ضعيف ڪي ذرو ڪوءِ ڏات منجهوئن ڏي
وينو آ تنهن جي در تي حب منجهوئن هي
قرب وٺي ويا ڪي گوهر شاھ چئي گُر ڪان۔

•

سومرين جي سڪ لاءِ سام ڪٿين سالار
سي سنگ نہ ڏينديون سومريون، جي آيون انڙ جي آڏار
وهٰذا صراط ربک مستقيما پروڙ پچار
سپڙ جن سردار، تن غم گوهر شاھ ناھ ڪو

•

سومرين جي سڪ لاءِ سيد ڪٿين سام
سي سُنگ نہ ڏينديون، سومريون، جي آيون اجهي انڙ چام
فمن يرد الله ان يهديه ڪن سپڙ جو سلام
جن وٽ قرب ڪلام، سي گوهر شاھ گلزار ٿيون

•

سومرين جي سُک لاءِ سام کنئي سچي
کيون اجهي پانهنجيءِ انڙ چام اچي
فان ذالک من عزم الامور جا ماهر تي مچي
رنگن منجهہ رچيءِ گر گوهر شاهہ گيان جي

علاء الدين آئيو، جنهن جو هاک هٺي هاتي
نوکر نائکم نائب کي ٿيءِ سَوَ تنهن سان ساٿي
يؤتي الحکمة من يشاءُ زهد بہ ذاتي
صورت سچاتيءِ کن گوهر شاهہ گر جي

علاؤ الدين آيو، وڳا نغارا
بگل ۽ بينڊ سانءِ يگانو نوبتون ۽ نارا
ولله علي الناس حج البيت سُر ۾ ستارا
سي ٿيا مومن موچاراءِ جي گڏيا گوهر شاهہ گر کي

علاؤ الدين آئيو، کڏي تير طبل
شهر شهر ۾ شوق ٿياءِ شاديون ۽ شغل
ان الله کان عليکم رقيباءِ کيو مست منڊل
ٿيندو حامي منجهہ هکلءِ اچي گوهر شاهہ گرُ سو

●

سسئي

آڏءِ ڏِرچا آهڙا ڇبل ۾ ڇھولاءِ
اوکا گھيڙ ڇبل جاءِ ٻيا رائي ۾ رولا
سسئي ريءَ سڄڻ جيءِ ٻي ڪير ڪري ڳولا
ٿيا ڇھاڙيون چولاءِ گوهر شاهہ ڇٿي گس ۾

●

ڪرڙا ڏونگر ڪَهَ گھٽيءِ جت رائو تتورڻ
حب مئون هلندي موت ڏيءِ ڪا ڇڏي آتڻ
پونڌو پرت وارن ڪيءِ هاڙهي منجھہ هلڻ
سڄن منجھہ سڄڻءِ گڏبو گوهر شاهہ گس ۾

●

ڪرڙا ڏونگر ڪَهَ گھٽينءِ جت رڻ پٽ رائو
تتل ڏينهن تابش جوءِ ڪونہ ڏٿي ڪائو
گڏجي هلي گس ۾ءِ پاڻيڻ نہ ڪو ٻائو
هاڙهي ۾ هائوءِ گھلي گوهر شاهہ واءَ ٻيو

●

ڪرڙا ڏونگر ڪَهَ گھٽيءِ جت رائي پير رَتا
پير پيادن جا ڏينهن جيءِ تابش منجھہ تتا
ڪي هلندا هاڙهي ڏي جي سڄ ۾ ستا
ڪي وڃي پهتا گوهر شاهہ ڇٿي گھوٽ ڪي

●

آڏ ترڇا آهڙاءِ اوکي ونڊر واٽ
جنهن ڪي پياس پنهل جيءِ سا هلي ٻاري لاٽ
تنهن ڪي منجھائيو آءِ لکن جي لوساٽ
گھيڙ گوهر شاهہ گھاٽءِ ڇبل جا جھاڳي وٿي

●

آڏ ترڇا آھڙاءِ ڏونگر ۾ ڏاريون
چڙھندي وڃي چاھ مئون سڄڻ کي ساريون
پھڻ پيرپٽون ڪياءِ گوندر ڪيون گھاريون
پاڻ پاروچل پاريون، باھيون گوهر شاہ گس ۾

•

وڏا وڻ وڻڪار جاءِ جت چوٽيون چڙهاڪا
ڏکيا ڏونگر پنڌڙاءِ اوڪا آڙاڪا
چيتا ٻُڇھن چُرن ۾، واگھو ويڙھاڪا
وندر وراڪاءِ گھٽا گوهر شاہ گس ۾

•

وڏا وڻ وڻڪار جاءِ اوڪا ڏونگر لڪ
ڪين چڙيندو ڪارٽيءِ پنھل ۾ آ پڪ
ڪا قرب واري ويندي ڪيچ ڏيءِ هزارن مئون هڪ
جھاڳي جھولا جھڪءِ گوهر شاہ گڏبي وڃي گھوٽَ کي

•

وڏا وڻ وڻڪار جاءِ جت رڇ راڙيون تا ڪن،
ڳور پٽ، ڪارن ڳلن سان، واتن تي وڙھن،
بگھڙ بکيا برن ۾، بينا بگھاڙيا ھٽن،
ڪي پرت واريون پھچن، گوهر شاہ چئي گھوٽ کي،

•

وڏا وڻ وڻڪار جاءِ جن ۾ لُنڊيون پيون لڙڪن،
ڪپرءِ نانگ، ڪڻءِ ڪي ٿيءِ گھوڙيليون گھمن،
سنگ چور سڄڻ ۾، واڇر واڪا ڪن،
آري ڏيندو امن، گوهر شاہ چئي گس ۾،

•

وڏا وڻ وڻڪار جام جت رڻ پٽ ريگستان
ماڙهي هرڪا هلنديءَ ساڻ ڪٽي سامان
پاڻي ناهہ پنڌن ۾ آهن بر وڏا بيابان
ماتڪ ٿيا حيران، اُن گس ۾ گوهر شاهہ چئي

هلني ماڙهي حب ۾ سسئي ڪٽي سور
گوهر شاهہ گسن تيءَ پلپل پونس پور
ڪاهي پيئي ڪافن ۾ ڪري گاڙر گهور
ورهہ ڪئي وهلوري پيس رات رُڃن ۾

●

مارئي

آءُ مارو ميڙائو گهران، جيئن تري مينهن گهرن
صبوح جو ساٿيهہ ۾ ٻکرار پيا پرن
ريڍار منهنجي روح ۾ هاڻ پيا هرن
ڦريو پٽ پرن، گوهر شاهہ گلڙا پڌي

●

آءُ مارو ميڙائو گهران، تري گهرن برسات
اٿا مينهن ماڙ ۾، تي خوش مارن جي ذات
ڪانون جيان ويڙهن ۾، ريڍر ڪن رنگ رات
ڪنياتا لنون لات، گوهر شاهہ گهرن تي

●

آءُ مارو ميڙائو گهران، تري گهرن تڏڪار
اٿا مينهن موهر ۾، بيحد بي شمار
ڪِرنگهہ سانوا ساوڙا، گاهن ڪئي گلزار
ساٿيهہ ۾ سنگهار، چارن گوهر شاهہ گوڙيون

●

ڪهُ آسون عمر ڪوٽ جون، ٻن ڪنڊون ۽ ڪير
اڏن جهوپا جهنگ ۾، ڏوتي ساڻ ڏير
پٽن جهڻ ڪتي پيا مارو روز امير
ڪاٿن پاڪ پنير، گوهر شاهہ گلزار ۾

●

ڪهُ آسون عمر ڪوٽ جون، ٻن چوڙيلين جا چاهہ
لوئي اوڍينديس لاڪ جي، ڏيان بخمل کي باهہ
اٿا مينهن ماڙ ۾، ساوا تيئڙا گاهہ
ڪئي ٽر تي ڪيت نگاهہ، گوهر شاهہ گلزاري تي

پيهون جوڙن پٽن تيءِ عمر اباڻا
مرڪن ملڪ ملير ۾ پڪا پراڻا
الله ڏٺي اڪيونءِ شل سانگي سڃاڻا
ڪائي للر ۾ لاڻاءِ گوهر شاهه گلزار ٿيا

●

ماروئڙا ملير ۾ اڏي وينا وٿاڻ
جرڪن جهانگيئڙن جاءِ پٽن مٿي پاڻ
پيئڻ کير خوشيءَ مانءِ ڪن ٿا روح رهاڻ
جِهچيءِ جهانگين ڪاڻءِ گوهر شاهه غمگين ٿي

●

مارن ملڻ لاءِ مارئي آ مانديءِ
اديون عمر ڪوٽ ۾ ڪنهن ارادي آنديءِ
ويڙهيچن جي ورهه ڪٺونءِ وار نه آهيان وانديءِ
ٿي هيڪر هيڪانديءِ گوهر شاهه غمن سان

●

پهرين راتءِ پنهنواريءَ وٽءِ آيو عمر چامءِ
ڪرڪوٽ قبولءِ عمر چام جوءِ چاڻ ڪيت جو نالو خامءِ
جي ويهنديءَ سومري سيج تيءِ توکي چڱو چوندو عامءِ
ٻَڌُءِ موڙءِ ويهه محلي ۾ مارئي چڻ ماتامءِ
وسارِ وطن ويڙهيچن جوءِ شهر آڏي گامءِ
ڪري ڏمچر ڏامءِ ويهه راڻي رنگ محل ۾.

●

ادا عمر سومراءِ آچ نہ اهڙا وينءِ
ڪيت پنهنجي ورَ سانءِ وڃي ڪاٿينديس ڪينءِ
منهنجا ملڪ مليرِ ۾ سڪيا هوندا سينءِ
گوهر شاهه چئي غم ۾ آهي من مارئي جو ميڻءِ
صبوح جو ساٿيهه ڏيءِ ڪنيون نهاريان نينءِ
تون ڀاءُ آءُ پيڻءِ ڪيئن پرٺو نهي پاڻ ۾.

●

ٻي رات ٻيڙا ڪٺيءِ عمر جو آيوءِ
مارئي! مون سان ملڻ جوءِ سنبري ڪر سعيوءِ
يا! جوَاب ڏي جلد مانءِ يا! راجا ڏي ڪر رايوءِ
مهر منجهان مارئي!ءِ مون توکي ٻولي ٻڌايوءِ
محبت جي ميلاپ لاءِ هي ٺام آهي مون ٺاهيوءِ
پَنڙا تون پايوءِ ويهه راڻي رنگ محل ۾.

●

صبر ڪر تون سومراءِ ڏس قادر جي قدرتءِ
خدا ڪارڻ خلق جيءِ ڪر عمر عدالتءِ
اسان پُسيون پيون پٽن تيءِ تو وَٽِ شيشن ۾ شربتءِ
گوهر شاهه چئي گيدوڙا ٿرن لاءِ اسان لاءِ نعمتءِ
ڪين ڇڏينديس ڪڏهينءِ مارن جي محبتءِ
تون راجاءِ اسين رعيتءِ ڪيئن نهي پرٺو پاڻ ۾.

●

ٽين رات ٽيلي سانءِ اچي سومري ڪيو سَلامءِ
آءُ ڪِلي چڙهه ڪٽ تيءِ مارئي لاهه ملامءِ
ڇڏ پياس ڪيءِ اچي ڪاءُ ٻاڪرا طعامءِ
پرڻجي عمر جام سانءِ ويٺي ڪر آرامءِ
مارئي! تون ماڙين ۾ ٽيندينءَ سُکي صبوح شامءِ
وساري آڏي گامءِ ويهه راڻي رنگ محل ۾.

سمجھہ ڪر تون سومرا!، نہ ڏي گرل کي گاريون،
هُت اچن ٻَريون اجھورتي، چوڙيليون چاريون،
مَرڪن اسان جي ملڪ تي، ڏنئرن جون ڏاريون
وسن مينهن ملير تي، ٿهڪن ٿيون ٽاريون،
گاهن ۾ گھاريون، گوهر شاهہ گلزار ٿيا.

●

چوٿين رات چاهَہ مئون، آيو مير عمر،
مارئي ويهہ مات ڪري، وسارج وڳر،
سُکي ٿيندئين سومرن ۾، چاڻي هڪ قادر،
سونهن سورج صحن ۾، مارن جا گل جافر،
موهر جي مارن جا، مارئي چڻ مڪر،
پائي جهومڪ ۾ جهالر، ويهہ راڻي رنگ محل ۾.

●

عمر اٻاڻن کي، گرُ نہ لائيندياس،
ڪنبيون وچي ڪيت سان، مان ڪائيندياس،
ڪاٽي قيد ڪڙن کي، وطن آءُ ويندياس،
پُسيون پنهوارن سين، پٽن تي پيئندياس،
گوهر شاهہ گلزار وچي، ٿرن ۾ ٿيندياس،
هيءَ خبر وچي ڏيندياس، مارن منجهہ ملير ۾.

●

ليلان چنيسر

چنيسر سين چاهہ متان ڪري ڪا مُنڻ
ليلان ويئي لهور ماں، ڪري هيٺ ڪنڌ،
گهڙيون گهارڻ ور ريءَ آهي اوکو پنڌ،
چلي اهو هنڌ، جت منگل گوهر شاهہ ٻري.

•

چنيسر سين چاه ڪا، منڻ ڪري متان،
راڻي نڪتي راڄ مان هار ڪٺي هتان،
پوءِ مٺيٺي موهي مست ڪئي جڏهن چاهہ رکيائين چتان
قرب ملي جتان، سو گُر گوهر شاهہ سڃاڻي.

•

چنسير سين چاهہ ڪا متان رکي راڻي،
ليلان تڙي لهور مان جڏهن رات وهاڻي،
مٺيو ڪنيائين مٺ ۾ چاڻي سڃاڻي،
جا گهر ڏياڻي، سا گوهر شاهہ گهٽيون قري.

•

هلندي ڪانہ حبيب سين، حجت جي هستي،
تڙائيندي طمع وارن کي مٺين جي مستي،
ليلان کي لاڏ جي سيني ۾ سُسِتي،
لِهور جهڙو لستي، گهر گوهر شاهہ چڏي وئي.

•

هلندي ڪانہ حبيب سين، زور بنا زاري،
ٻانهون ٻڌل رومال ۾، ٻي ڳچيءَ ۾ ڳاري،
پوءِ پاڻهي ڪندو پرت وندن تي صاحب ستاري،
داسڙو دلداري، ڏيندو گوهر شاهہ گسن ۾.

هلنديءَ کين حبيب سين حُجت هڪ واريءَ
راءُ تڙائي راڄ ماڻ، ليلهان لاچاريءَ
هار ڪٺي حرفتي ٿيءَ، ڪانڌ اڳيان ڪاريءَ
ڪئي مٺيئي مياريءَ اڳيان گوهر شاهہ گهوٽ جي.

•

حجت چام چنيسر سان، متان ڪاڪري منڌ،
داسڙي جي دربار ۾، ڪيئن ڪٽنڌي ڪنڌ،
نينهن نياڻ ور سان، آهي اوکو پنڌ،
اهو سرهو هنڌ، جتي گل گوهر شاهہ داسڙو.

•

سورٺ

راجا ڏاڍي رنگ سان، آچي ڪيرتُ ڪولِ،
ڏنو سر هٿن سين، راءُ منجهان رتولِ،
ساڏو سائينءَ جي نام تئون، گهٽ ۾ پيو گهولِ،
ڪيا پورا ڀڳڻ ٻولِ، گوهر شاهہ گر نار ۾.

•

راءُ ريڏو راڳ تي، ويو چارڻ وٽ چلي،
وڏي سر هٿن سان، ڏنو وير ولي،
چارڻ ڪنيون چاهہ مئون، خوشيءَ سان ڪلي،
ڪري ڪانياواڙ ڪلي، گوهر شاهہ گلزار ٿيو.

•

راءُ ريڏو راڳ تي، ٿيو قرب مَٿي ڪانياواڙ
ڦليمنجکواقليلا وليبکوا ڪٿيراءِ اُڪير جي آڙ
جاجڪ جهونا ڳڙهہ ۾، ڪئي ترڪ جي تاڙ
اُپيو ۽ لاڙ، گوهر شاهہ گلزار ٿيو

•

رات وِهاڻي ڏينهن ٿيو، شمس شعاع ڪيو،
چارڻ چنگ شروع ڪري، تندن کي تيو
سارو ڪوٽ گِرنار جو، جنبش منجهہ پيو
پاتو راءِ لِيو، گوهر شاهہ گِر نار مَٿون

•

رات وِهاڻي ڏينهن ٿيو، ڪيو شعاع شمس
ٻيجل ٻاڪاري ٻيٺو، پَوي راءَ کي ترس
چارڻ وڄايو چنگ کي، اٿي گرنار گس
داتا جو دَرس، کو گياني گوهر شاهہ ڪري

رات وهاڻي ڏينهن ٿيوءِ ڪيو شمس شعاعءِ
پيچل پيٺو پَتنگ سانءِ در تي ڪيڻي داءُءِ
بنان سِرَ صوفي چَئيءِ پيو نہ منگتي نياءُءِ
ريجهي پيو راءُءِ گوهر شاهہ گر نار تيءِ

•

طلبي! تسيا نہ ڏيوتنءِ سامي! چاهيو سک
پنهي مکڻ ملک مٺونءِ ڪائي پريو ڪُک
گيڊ وڙي جي گِگَ تيءِ ٻوڙي پريو ڊُک
ڪي محبت وارا مُکُءِ گوهر شاهہ گياني ٿيا

•

طلبي! تسيا نہ ڏيو تن ڪيءِ سک ڳوليو سامي!
ويٺي آتوَ ويراڳ جيءِ آگ اُجهامي
ان قارون ڪان من قوم موسيٰ ڪر ويو ڪامي
ٿيو سِرَ جاسَلاميءِ تہ ڏسو گوهر شاهہ گر ڪي

•

طلبي! تسيا نہ ڏيو تن ڪيءِ سامي! سک ڳوليو
پيٽ ڪارڻ پنهنجيءِ چپ تا چوليو
والله لا يهدي القوم الفاسقين ڀڄڻ آ ٻوليو
قسمت آ روليوءِ گوهر شاهہ گندن ڪي

•

آيو جوڳي جهونا ڳڙهہ ۾ پڙمي ڪي داڻا
ڪيٺينَ ڏناٿين ڪيرتيا وتن ڪوماڻا
چارڻ چنگ وڄائيوءِ اڇي سُرَ ساماڻا
راجا ۽ راڻا گوهر شاهہ گمراهہ ٿيا

•

آيو جوڳي جهونا ڳڙهہ ۾ ڪٽي صورت ساز
ٻيا ٻہ ڏناٿين ڪيترا، ڪيرتيا منجهہ قواز
چارڻ چنگ وڄائيو، ٿيا الستي آواز
نميو ڪن نياز، گوهر شاهہ گر نار ڪي

●

آيو جوڳي جهونا ڳڙهہ ۾ ڪٽي تنبورو
وڳي تند تنوار جي، ڪُلِيو ظهورو
ويو ڪوٽ، گرنار جو، ڏُٻي سمورو
ٻولي يڪت پُورو، گوهر شاهہ گر تار سان

●

الله جي آسَ ڪري هليو، ڪٽي مٿي تي موڙا
چارڻ ٻَڌا چنگ ڪي، ڇاپا ۽ جهوڙا
ٻيجل جي ٻانهن ۾، ڇلڪن ٻيا چوڙا
ڪنگڻ هٿا ڪوڙا، گوهر شاهہ ڇٽي غريب ڪي

●

الله جي آس ڪري هليو ٻنگ ڪٽي ٻيجل
چارڻ جي هٿا چنگ ڪي، موتي ڪٽين مڙهيل
وڳي تند تنبير جي، جهولي ٻيو جهنگل
ٿيا مروئن جا منڊل، گوهر شاهہ گرنار ۾

●

الله جي آس ڪري هليو ٻيجل لوڏي ٻانهون
چارڻ چنگ وڄائيو، ٿيا آواز الاهون
مرون جي جهنگل جا، سُٽي ڪن دانهون
ويون وسري تن واهون، سٽي گز گوهر شاهہ چنگ جو

●

جوڳي ٿئي کو جوڳ ۾ کو ڳُهمي چمن چين
من ازدادءِ لما فلم يزدد هدي لم يزدد من الله لا يجدا پڙهي پرجهي کين
ڀڏي حديث ڀڳڻ جيءَ کو ثابت رکي يقينءَ
رکندس حُب حسينءَ گوهر شاهہ چئي گُر جي

●

گل چنو گرنار جو اچي کيرت کول
ڏنو سر هٿن سين راءُ منجهہ رتول
ساڏو سائينءَ جي نام ٿؤن گهٽ ۾ ٿيئڙو گهول
کيا پورا ڀڳڻ پولءِ گوهر شاهہ گرنار ۾

●

گل چنو گرنار جوءِ ٿيو خالي کانياواڙ
فليضحکوا قليلا وليبکوا کثيرا پيو راڻين ۾ ريهاڙ
جاجڪ جهونا ڳڙهہ ۾ ويو کري هٿ تاڙ
ٿيو سورٺ سِر ۾ ڦاڙ گوهر شاهہ چئي غم جو

●

هير

هير ڏني تصوير ماهي دي، ڪم ڪار وسر ڳيس پيڪا
سا وت ويندي طرف سهڻي دي، جنهن نون سوز ڏتا هي سيڪا
گجر گوهر شاهہ هئي حيرت دي وچ، چوڙ ڏتس تڪاٺي دا ٽيڪا

•

هير ڏني تصوير ماهي دي، جهنگ چير چارا جو ڪيتس
محبت والا مست پيالا، پريم وچون پُر پيتس
اپڻا ساهہ گوهر شاهہ گهن ڪي، سهڻي دي وچ سيتس

•

هير ڏني تصوير ماهي دي، جهنگ چير چاري بنيدي
عشق ماهي دا سيالي سَتر وند، مَل محبت وچون ميندي
گهر گوهر شاهہ چوڙ ڏتا، ڳالهين عشق واليان جوڳٽيندي

•

هير ڏني تصوير ماهي دي، ڪم ڪاروسر ڳيس گهردا
هڪ شوق ماهي دي، ملڻ دا آهس، ڏوجها ذوق نہ ڪوئي زردا
سا گوهر شاهہ گلزار ٻيلي ٿئي، جنهن نون ورهہ لڳا هے وردا

•

هير ڏني تصوير ماهي دي، جهنگ سيال، ديان چوڙيان جهوڪان
ندي ٽپ ڪي نرمل، ڪول ٿئي وچ، پوڳئي خوب خبر وچ لوڪان
گهر هير گوهر شاهہ چل چاق آيا، لٿيان سياليان تون سڀ ٽوڪان

•

هير ڏني تصوير ماهي دي، جهنگ چير چاري ڪريندي
چاق نال سيالي سئنيان، نينهن والي نظر ڏريندي
رانجهن دي ڪڻ، راوي وچون، گهڙي گوهر شاهہ جو پريندي

هير ڏٺي تصوير ماهي ديء راوي تک کريندي رستي
چاق نال وچ اُنهن دا چاه لڳاء من محبت کيتا جنهن دامستي
وٺاڻ گوهر شاه گهوٽ ماهي داء اُس نون برھ ڏتا کر بستي

•

هير ڏٺي تصوير ماهي ديء گهر وسر ڳييس گلزارا
ڪاهي وينديي راوي ڪناريء نياري نينهن والا مار نعرا
غمگين گوهر شاه هوئي حيرت وچء جنهن نون کيتا عشق اشارا

•

بيت گڏيل

صحيح، سونو سک سان، رکيو جن ناتو
محبت جي مٺخان ۾، پيچ جنين پاتو
ناتو جن لاتو، سي گوهر شاهہ گلزار ٿيا

•

آهن عشق ميدان ۾، دهشت وارا ڏچ
تهمت پسي عشق جي، پڇٽو آهين تہ پچ
گهڙُ گوهر شاهہ پڙ ۾، لوڪئون لاهي لڄ
اٿئي جيڪي اڄ، چڻ سارَ سياڻي روز جي

•

صوفي صاحب خيال جا، عشق جا امير
طالب تنهين نامَ جا، پڙهيا پنڊت پير
دعائون گُهرن درويش کان، راجا ۽ وزير
جنهن جو نام فقير، تنهن غم گوهر شاهہ لاهيا

•

ڪي بنا عشق الله جي، ڳالهين جا ڳهير
ڪي محبت جا مهمير، گوهر شاهہ گلزار ٿيا

•

پتنگ چوائين پاڻ کي، تہ مچ ڏسي نہ موٽ
ڪاهي پئہ ڪڙ ڳاهہ ۾، عاشق چڙي اوٽ
راز گوهر شاهہ راز سان، وجي راز پچائج روٽ
گهڙ تہ ٿئين گهوٽ، منصوري ميدان ۾

•

چا جو انسان! چاجو شيطان، چاجو متو ميرو
کل شيءِ قديرہ پرچهي پس پيرو
جنهن ڳالهہ ۾ ڦيرو، سر گوهر شاهہ سوئي

•

مرغ هوادي وطنا اپڻين، پڇري ڇوڙ اُڏائي
هرکو هلسين، هتين خالي رهہ سين مور نہ تڪائي
ڪتي سڪندر دارا جهڙي، ڇوڙ ڳئي طول وهائي
غم گوهر شاهہ برهہ داباري هن وهندے نيڻ نمائي

•

هڪ ڏهاڙي مرشد ميکون آکيا
تئين دلبردا ديدار ڪيتا؟ آکيم جيتا صاحب جيتا
روڳ رڳان وچون ٻيائي والا
تئين نال نظر دي نيتا؟ آکيم جيتا صاحب جيتا
آکي گوهر شاہ تئين
مئي دا پيالا پيتا؟ اکيم جيتا صاحب جيتا

•

عشق آدم خور آيو ٿي، وڙهي ڳولي ڪنهن ناٿ کي
کوڙيين منجهئون کو سچاڻي، عشق واري ذات کي
اثبات گوهر شاہ عشق سان، ڪيو صورت واري صفات کي

•

ڪاموڙي ڪراوياءِ چڏي خودي ۾ کوٽ
لا وجود لاهوت ۾ پڇي جسم جي اوٽ
ناڪاري ناسوت ڪنئون، چڙهي ويڙا چوٽ
پائي گيڙو گوهر شاہ گهوٽ، سُتا سوريءَ سيج تي

•

سنبري هليا ستگر ڏيہ، ڪري يقينؤن ياد
ملحد ڪي ميدان ۾، ماري ڪيائون ماد
جڳت جي جوفي ڪنئون، عاشق ٿيا آزاد
گوهر شاهہ ارشاد، عشق ٿين الله جو

•

سنبري هليا ستگر ڏيہ، راول ٿي راڳي
مست ٿيا مسروري، صورت پسي ساڳي
دل هميشہ دم جي، وحدت ۾ واڳي
جوان ڪي جاڳي، گڏيا گوهر شاهہ گر ڪي

•

نفس آهي نڳ، من ريهي ٿو منٿ ۾
درويشن دم ڏيان جو، دوڙي ورتو دڳ
ڪاڪا صورت قرب جي، جوفي ۾ سارو جڳ
سورهہ ماري سڳ، گوهر شاهہ گلزار ٿيا

•

پائي پير پڙ ۾، ٿيا پڌر پهلوان
پسڻ ۾ پٿمال ڪيا، پنبڙين جي پٿڪان
پچَن پسن پرڪي، پياسي پروان
پرين ڪاٽن پان، گوهر شاهہ پرت مَٿون

•

بي بيان عشق جي، آهي ٿنا ساراهہ
ڪيرايَٿي ڪان هٽي، ديوانا داناهہ
گوهر شاهہ چٿي گُر جو، برهہ بي پرواهہ
عاشقن الله، ووڙي لڌو وٿڪار ۾

•

شيعوءِ سني سڏائڻ سؤکوءِ صوفي سڏائي ڪير
صوفي مست لا مذهب ۾ جتي نہ ڪوئي غير
ڪي مرد اچن ميدان ۾ پائي پرتئون پير
سالڪ ڪندا سَئين گهگهن گوهر شاهہ محل جو

•

پاڙيهي پسي پاڻ کيءِ ٿيا پسڻ ۾ پئمال
پسڻ پاجهئون پانهنجيءِ زهد سڀ زوال
گر گوهر شاھ پاڻ ۾ خوف وارو ڇڏِ خيال
برھ سان برحالءِ پاڻ سڃاتو پنهنجو

•

پاڻ سڃاڻي پانهنجوءِ ٿيا پسڻ اندر پُر
پي پيالو پرت جوءِ پاڙيهي ٿيا پڌر
جهڙو پسڻ پانهنجوءِ تهڙو ٻيو نہ هنر
گوهر شاھ چئي گرُءِ پر گهٽ آهي پاڻ

•

پسڻ پاجهئون پانهنجيءِ ٻيو سڀ محض گُناھ
جن پروڙيو پاڻ ۾ سي ٿيڙا حاصل باالله
گوهر شاهہ غيوب ۾ ويا دم هٽي داناھ
ڪرٖي نظر نگاھءِ پسي آيا پاتار مئون

•

ٽيهہ ڏينهن

کيہ ڪاپڙين جيءِ پوڄا پهرئين ڏينهن
لڪايٽن لوڪ ۾ وسائي محبت مينهن
تارڪ طمع ڪان ٿياءِ شوق انهن جو شينهن
نهرو وٺي نينهن، عاشق ٿيا الله جا

•

پڙهن پرت پيار سانءِ ٻئي ڏينهن ٻول
ونحن اقرب اليه من حبل الوريد وحدت ۾ وَڙول
گوهر شاهہ چئي گر جيءِ آهيون قدمين ڪولَ
چڙهي ٽِڪاٽا ٽولءِ عاشق ٿيا الله جا

•

ٽئين ڏينهن ٽپو ڏيئي پڙ ۾ اچي پياءِ
وحدت واري ويڙهہ ۾ ويراڳي ويا
موتوا قبل ان تموتوا مري پوءِ جيا
ٻاري اندر ڏيل ڏيئاءِ عاشق ٿيا الله جا

•

چوٿين ڏينهن چاهہ مانءِ چرخو ٿا چورين
اونڌي ڪنڌ اسم سانءِ آڏوتي اورين
سر پنهنجو سچ تانءِ گوهر شاهہ گهورين
ڏونگر ٿا ڏورينءِ عاشق ٿيا الله جا

•

پنجين ڏينهن پورب ڏيءِ سنبري ڪن سعيا
ڪيڙي لُنگ لانگ ڪشونءِ آڏوتي آيا
دونها دائرن ۾ لاهو تين لايا
ڳڻ ڳلين ۾ ڳاياءِ عاشق ٿيا الله جا

•

وڃائين ويرَ ورهہ سانءِ ڇهين ڏينهن ڇير
ڪيڙي ڇڏيائون قلب مانءِ گوهر شاهہ ڇئي غير
قل سيروا في الارض سرها ڪن سيئر
وڃي وحدت سان ان ويرءِ عاشق ٿيا الله جا

●

ستين ڏينهن سِڪ ۾ آهن آڏو ٿي
قائم ڪاپڙين جوءِ سئير ثابوتي
گهمن گوهر شاهہ ڇڏي لال لاهوتي
نانگاءِ ناسوتيءِ عاشق ٿيا الله جا

●

اٺين ڏينهن عشق جيءِ بولي ٻُڌائينءِ
ڪست مئونءِ ڪابول ڏيءِ ڪاپڙي ڪاهين
سامي سالڪن ڪيءِ چاهہ منجهان چاهين
پيشوازيون پائينءِ عاشق ٿيا الله جا

●

نائين ڏينهن نروار ٿيءِ صدا ڪن سامي
رين ذڪر جي ذوق ۾ وڃي وهامي
گوهر شاهہ گلزار ٿياءِ ڪوريٰ ۾ ڪامي
جوڙائي جاميءِ عاشق ٿيا الله جا.

●

ڏهين ڏينهن ڏاٽ مليوءِ عاشقن اڇي
ڪڏي ڪپايائون ڪنڌڙاءِ نيزي تي نچيءِ
ٽيٽڙا لال خون جي رنگن منجهہ رچيءِ
پڙ ۾ پتنگ پچيءِ عاشق ٿيا الله جا.

●

يارهين ڏينهن ياد پئي ڪاپڙين ڪين
ڪين ڪارونپار ۾ برهہ وڇائي بين
هڪڙو حسن حق جوءِ اتي نڪو ڪفر دين
عدل جا امين، عاشق ٿيا الله جا.

•

ڪاميا ڪوري وِچ ۾، ٻارهين ڏينهن ٻَري،
العشق نار يحرِڪ ماسوالله تيڙي دل چري
تِر ترسيا ڪين ۾ وحدت ۾ وري
طالب ٿار تري، عاشق ٿيا الله جا

•

ڪري هليا ڪاپڙي، تيرهين ڏينهن طبل،
وڄي ٿو ويراڳ سان، برهہ جو بگل،
ڪُلُّ مَنْ عَلَيها فانٍ، ياد ڪر اصل،
ماٺي مست منڊل، عاشق ٿيا الله جا.

•

ڏين جوڳيئڙا جوءِ ۾ چوڏهين ڏينهن چڪر
بسم الله مَجرِيها و مرساها ظاهر ڪن ذڪر
لٿو فنا جو دل تئون، فقيرن فڪر
چڙي هنر مڪر، عاشق ٿيا الله جا

•

آيا اناالحق ڪي، پندرهين ڏينهن پڙهي
سُتا سوري سيج تي، منجهئون چاڙهہ چڙهي
وتوا صَوابالحق، وتوا صَوابالصبر، ويڙا لال لڙي
سوزن منجهہ سڙي، عاشق ٿيا الله جا

•

ڪن ڪعبي وچ ۾ سورهين ڏينهن سجود
خناسِ الذي يُوسوسُ نانگا ڪن نابود
گوهر شاهہ غازي ٿياءِ وڃائي وجود
من اندر معبودءِ عاشق ٿيا الله جا

•

سمنڊ دل ۾ سترهين ڏينهنءِ گهاتوئڙا گهڙياءِ
مولهاڻا مٿن سانءِ تن محبت جا مڙهيا
پيهي ويا پاتار ۾ لهر ڪين لڙهيا
جواهرن سان جُڙياءِ عاشق ٿيا الله جا

•

هٿ جواهرن جوهرينءِ ارڙهين ڏينهن آهيءِ
نڪري ويا ناهہ ڪٺونءِ لاڳاپا لاهي
پهتا وڃي پرڪيءِ ڪاپڙي ڪاهيءِ
ڪوٺءِ هوٺڻ ڏاهيءِ عاشق ٿيا الله جا

•

اوڻويهين ڏينهن آياءِ نانگا ناٿ نواب
وڃائين وجود ڪيءِ شوقئون پي شراب
سي پلي پيا موجون ماڻينءِ عشق جنين جو ارباب
لاهي حُر حجابءِ عاشق ٿيا الله جا

•

ويهين ڏينهن واحد جاءِ ٿيا ويراڳي وڻجار
ويساهي ڪن وِهٽ سانءِ وحدت جو واپار
وظيفي ورد سانءِ واقف ٿيا وينجهار
ورهہ جا وَچارءِ عاشق ٿيا الله جا

•

ايڪيهين ڏينهن انهن جوءِ سيئر سچو سَرهو
جهاڳي ويا جبل ڪيءِ ڪُڏائي ڪرهو
لا تقنطوا مِن رحمة اللهءِ طالبن ترهو
هٿي فالہ قرهوءِ عاشق تيا الله جا

•

ٻاويهين ڏينهن ٻاجهہ سانءِ سُرڪ سڏي پيارين
توحيد جي تصور سانءِ اندر اجارين
الست بربڪم قالوا بليٰ قول ڪيل پارين
ملحد ڪي مارينءِ عاشق تيا الله جا

•

ٽيويهين ڏينهن ٽپڻ ۾ءِ ڏوپڙي ۾ ڏپو
ڪاڏي ويا سڪندر دِاراءِ ڪائي ڳپل ڳپو
وحدت ۾ ويساهہ سانءِ ماري ويهہ مپو
چڏي ڪپت ڪپوءِ عاشق تيا الله جا

•

چوويهين ڏينهن چوگان ۾ءِ حملا حيدري ڪن
مرد جنگي ميدان ۾ءِ عاشق تي اچن
ڪسڻ بناڪات جيءِ راول ڪين رهن
نيزي تي نچنءِ عاشق تيا الله جا

•

پنجويهين ڏينهن پُوڪار ڪئيءِ سالڪ ڪٺي ستار
منڊمءِ مرڌنگہ چيريونءِ چنگ پيا ناچو وڄائين تار
گوهر شاهہ آو لنگهہ آڙاءِ وَڄن تار ڏمار
ناهہ ڪئون تي نرواڻءِ عاشق تيا الله جا

•

چوٿين ڏينهن ڇيڄ ساڻ، نچن ٿا نانگا
محبت جي ميدان ۾، سڀ سانگا
ڪَري رسياءِ رمزَ ڪِيءِ پنڌ اٿانگا
ٿي برهہ جا بانگاءِ عاشق ٿيا الله جا

•

ستاويهين ڏينهن ڪن ٿاءِ سئير سلطاني
لاهوت لامڪان ڪٿون، لنگهيا لاثاني
اصل عارفن جوءِ شوق شاهاڻي
صاحب سيلانيءِ عاشق ٿيا الله جا

•

اٺاويهين ڏينهن ۾ ڪن ورهہ جو ويراڳ
مٿي پيئن متوال ٿيءِ ملي محبت ماڳ
اڇي لڳو عشق جوءِ بيراڳين کي ڀاڳ
ڇڏي سڀ سهاڳءِ عاشق ٿيا الله جا

•

اوڻٽيهين ڏينهن آب پيئن اڪسير
ڪوڙي شاميانا شوق جاءِ محفلون ڪن مير
عجب عوشاقن جوءِ برهہ بينظير
ڪٿي فڪر فقيرءِ عاشق ٿيا الله جا

•

ٽنگي ٽنگو ٽيون ويهن ويراڳي ٽيهين ڏينهن ٽلي
آهي آر الک ڏيءِ درويشن دلي
ڳنڍيا گوهر شاهہ گُر ڪيءِ مَنجهئون حُب هلي
ڪري پچن پلي‌ءِ عاشق ٿيا الله جا

•

”ڪين“ جا بيت

سي ڪيني منجھئون ڪين ٿياءِ جن قرب سڃاتو ڪين
ڪين ڄاڻي پاڻ ڪيءِ ٿيا هستي ڇڏي حسين
ڪين جي ڪارونيار ۾ ٻولي ٻولين ٻي نہ
ڇڏي ڪفر دينءِ ٿيا گم گوهر شاھ ڪين ۾

•

ڪوپا ملٰيا ڪين ڏيءِ ڪري ڪاهو ڪاھ
وياٰ قلزم ڪين ۾ سانگو لاهي ساھ
پسيائون ڪين پاتار ۾ عينن سان الله
جن ڪي عشقؑ ٻتائي راھ سي مرڪن گوهر شاھ گل جيان

•

ڪي ڪاهي ويا ڪاپڙيءِ ڪيني ۾ ڪامل
نٻي هٽي ڪيني ۾ ڪين ڄاتائون ڪُل
ڪاٺو پسي ڪيني جوءِ ٿيا ڪين وارا قابل
ڪينو ڪري قتلءِ ڳڏيا گوهر شاھ ڪين سان

•

سي ڪامل ڪرامت جا ڏٺيءِ ڪين جن جو قوت
ڳهڙيا گوهر شاھ ڪين ۾ آر منجھئون آڏوت
ڪين منجھئون ڪڪور جيءِ ٿيڙا سچ ثابوت
مرد سي مظبوطءِ جي ڪين ڪمائي ڪين ٿياءِ

•

مارن مشتاقن ڪيءِ تنهنجي پنبڙين جا پئيڪان
سوين هن سنسار ۾ تنهنجي حسن ڪيا حيران
شمع وارا شعاع تي پچي ٿيا پروان
سڪندر جهڙا سلطان گهور گوهر شاھ گهائيا

ڊڪر فڪر جي ذوق ۾ پڳا سيئي پول
لاير جئون الاالله آهي قرآني قول
وتعز من تشاءُ و تذل من تشاءُ ڀڄڻ ڪيا ٻول
چشم اندر جا چول، تو ۾ ڳوهر شاهه ڳر آ

●

بيت

متفرقات

بنا عشق الله جيء ٻي ساري سئنا سچ
عليه فتو ڪلوا ، ان ڪنتم مؤمنين، جهاڳ رمز اُنهيءَ سان رچ
واقف ٿي وحدت جي وڻڪار سندي وچ
پت هئڻ جني پنچ، ته ڏسين ڳوهر شاهه ڳرڪي

●

ڪنفيڪون جي ڪنجي آهي ڪا ملن ڪل
هت پڙاسون ڪيتراءِ جيڪي هلن پيا مل
هيڪڙائي ۾ هڪ هياسين، شفيع سان شامل
گوهر شاهه ڪي گل آهن پهريل پهرين ڏينهن کان

●

جني پائين جوڳي ٿيان ته ڏسچ ڏيان ڏري
مسعون طائفون من الشيطان ڪر پليت ڪي پڙي
عاشق ٿي انصاف جو تون ڪامل قرب ڪري
پرتئون پير پريء، گهڙ گوهر شاهه انهي گهيڙ ۾

قريا جي فرمان کان، سيَ سبق کين سکندا
جن چسڪا ورتا چوسول جام سي روزا کين رکندا
اُهي پيپڙ جيان ٻکندا، جي گوهرشاهہ گلزار ٿيا

●

سوا گهڙي جيَ گذران لاءِ سارو زمانو تنگ
ڪاڪا صورت قرب واري، نہ تہ جوفي ۾ آهي جنگ
درويشن ورتو دم ڏيان سان دره وارو دگ
سورهہ ماري سگهُ گوهر شاهہ گلزار ٿيا.

●

حُر هلي آيو ڪٽي ڪوفين مٿان ڪورو
ڪربلا ميدان تيِ، ڪيائين ظالم تني زورو
ڪٽيائين خلقت ۾ جنت جو جورو
گوهر شاهہ گهوڙوڻ حيدري حسينن جو

●

حُر هلي آيو رکي شهنشاهي شناس
حقي حيدري ٽولي ۾ ٿيو پهريون نمبر پاس
علي جي اولاد جو، هئو ماڻهو خاص
تنهن سورهہ کي شاباس، گوهر شاهہ غازي ٿيو

●

حر هلي آيو هٽي نينهن سندو نعرو
ڪربلا ڪنڪ ۾، پيغمبر کي پيارو
جنگ جي ميدان ۾ ڏسو حيدري نعرو
گوهر شاهہ گذاروءِ غازين جو گلستان ۾.

●

سيد علي گوهر شاهه جو جنم ساهتيءَ جي خطي ۾ نوشهري فيروز جي ويجهو ڳوٺ ”نانگو شاهه“ ۾ سال 1916 ۾ ٿيو. سندن والد جو نالو سيد امير علي شاهه هو. پاڻ اڃا ننڍي عمر جا هئا ته سندن والد لاڏاڻو ڪري ويو. ان ڪانپوءِ پاڻ نانگو شاهه ڇڏي ڪچي ۾ رهڻ لڳا. درياهي ٻوڏن ۽ وهڪرن جي رُخ مٽجڻ ڪري ڪچو ڇڏي مٺياڻيءَ ويجهو ڳوٺ ”ڪاريجا“ ۾ اچي رهيا ۽ پنهنجو فيض شروع ڪيائون. قرآن شريف ۽ ابتدائي تعليم آخوند ڪمال وٽ پنهنجي اوتاري تي ورتائون.

سيد علي گوهر شاهه، محمد فقير ڪٽياڻ، مهدي سائين، صابر فقير ۽ محمد فقير هيساڻي جي صحبت ۽ اثر ۾ اچي شاعري ڪئي. سيد علي گوهر شاهه جي شاعري سنڌ جي ڪلاسيڪي شاعري جو تسلسل آهي. هن جي شاعري تي فڪري طور وحدة الوجود واري لاڙي جو مڪمل اظهار آهي. هن جي شاعريءَ ۾ عشق، پيار ۽ محبت جو جذبو به ڀرپور نموني سان موجود آهي. سنڌ جي لوڪ داستانن کي پڻ تمثيل بڻائي سيد علي گوهر شاهه وايون، ڪافيون ۽ بيت تخليق ڪيا آهن.

سال 1934ع ڌاري پاڻ ننڍي ڪنڌ جو سير ڪيائون. خواجه نظام الدين، سرمد، فريدڻ سائين، لاهوت، ۽ هنگلاج جو سفر ڪيائون. ورهاڱي ڪانپوءِ وري به هندوستان جو سير ڪيائون. سيد علي گوهر شاهه پاڻ ڳائيندا به هُئا.

سيد علي گوهر شاهه جي زندگيءَ ۾ ڪئين فڪري لاها، چاڙها آيا، پر سندن مکيه مقصد سدائين ساڳيو رهيو. اهو هو خدا جي هيڪڙائي ۾ يقين رکڻ ۽ انسانن جي خدمت سان رب کي راضي رکڻ، پاڻ سڃاڻڻ ۽ پنهنجي رب کي سڃاڻڻ.

سيد علي گوهر شاهه 2 فيبروري 1990ع بمطابق 6 رجب 1410هه، ڇنڇر جي رات 74 سالن جي عمر ۾ ڪاريجا ۾ وصال ڪيائون. سندن روضو مبارڪ به اتي تعمير ڪرايو ويو آهي. جتي هر سال سندس ورسي جي موقعي تي ميلو لڳندو آهي.

— ادريس جتوئي

نوان جتوئي

Graphics & Printed by: Intel Communications, Hyd.

پڙهندڙ نَسُل . پَ نَ

The Reading Generation

1960 جي ڏهاڪي ۾ عبدالله حسين ” اُداس نسلين“ نالي ڪتاب لکيو. 70 واري ڏهاڪي ۾ وري ماڻڪَ ”لُڙهندَڙ نَسُل“ نالي ڪتاب لکي پنهنجي دورَ جي عڪاسي ڪرڻ جي ڪوشش ڪئي. امداد حُسينيءَ وري 70 واري ڏهاڪي ۾ ئي لکيو:

انڌي ماءُ ڄڻيندي آهي اونڌا سونڌا ٻارَ
ايندڙ نسل سَمورو هوندو گونگا ٻوڙا ٻارَ

هر دور جي نوجوانن کي اُداس، لُڙهندَڙ، ڪَڙهندڙ، ڪُڙهندڙ، ٻَرندڙ، ڇُرندڙ، ڪِرَندڙ، اوسيئڙو ڪَندَڙُ، ياڙي، ڪائُو، ياجوڪَڙُ، ڪاوڙيل ۽ وِڙهندڙ نسلن سان منسوب ڪري سَگهجي ٿو، پَر اسان اِنهن سڀني ۾ ”پڙهندڙ“ نسل جا ڳولائو آهيون. ڪتابن کي ڪاڳر تان کڻي ڪمپيوٽر جي دنيا ۾ آڻڻ، ٻين لفظن ۾ برقي ڪتاب يعنی e-books ناهي ورهائڻ جي وسيلي پڙهندڙ نسل کي وَڌَڻَ، ويجهَڻ ۽ هِڪَ ٻِئي کي ڳولي سَهڪاريِ تحريڪ جي رستي تي آڻِڻَ جي آسَ رکون ٿا.

پَڙهندڙ نَسل (پَ نَ) ڪا بہ تنظيمَ ناهي. اُنَ جو ڪو بہ صدر، عُهديدار يا پايو وِجهندڙ نہ آهي. جيڪڏهن ڪو بہ شخص اهڙي دعوىٰ ڪري ٿو تہ پَڪَ ڄاڻو تہ اُهو ڪُوڙو آهي. نہ ئي وري پَ نَ جي نالي ڪي پئسا گڏ ڪيا ويندا. جيڪڏهن ڪو اهڙي ڪوشش ڪري ٿو تہ پَڪَ ڄاڻو تہ اُهو بہ ڪُوڙو آهي.

جَهڙيءَ طَرَح وٽن جا پَنَ ساوا، ڳاڙها، نيرا، پيلا يا ناسي هوندا آهن اَهڙيءَ طرح پَڙهندڙ نَسُل وارا پَنَ بہ مختَلِف آهن ۽ هوندا. اُهي ساڳِئي ئي وقت اُداس ۽ پڙهندڙ، بَرندڙ ۽ پڙهندڙ، سُست ۽ پڙهندڙ يا وِڙهندڙ ۽ پڙهندڙ بہ ٿي سگهن ٿا. بين لفظن ۾پَنَ ڪا خُصوصيِ ۽ تالي لڳل ڪِلَب Exclusive Club نہ آهي.

ڪوشش اها هوندي تہ پَنَ جا سڀ ڪَم ڪار سَهڪاري ۽ رَضاڪار بنيادن تي ٿين، پر ممڪن آهي تہ ڪي ڪم اُجرتي بنيادن تي بہ ٿِين. اهڙي حالت ۾ پَنَ پاڻ هِڪَبِئي جي مدد ڪَرڻ جي اُصولَ هيٺ ڏي وَٺُ ڪندا ۽ غيرتجارتي non-commercial رهندا. پَنَن پاران ڪتابن کي ڊِجيٽائِيز digitize ڪرڻ جي عَملَ مان ڪو بہ مالي فائدو يا نفعو حاصل ڪرڻ جي ڪوشش نہ ڪئي ويندي.

ڪتابن کي ڊِجيٽائِيز ڪرڻ کان پو ٻيو اهم مرحلو وِرهائڻ distribution جو ٿيندو. اِهو ڪم ڪرڻ وارن مان جيڪڏهن ڪو پيسا ڪمائي سگهي ٿو تہ ڀلي ڪمائي، رُڳو پَنَن سان اُن جو ڪو بہ لاڳاپو نہ هوندو.

پَنَن کي کُليل اڪرن ۾ صلاح ڏجي ٿي تہ هو وَسَ پٽاندڙ وڏِ کان وَڏِ ڪتاب خريد ڪَري ڪتابن جي ليکڪَن، ڇپائيندڙن ۽ ڇاپيندڙن کي همٿائِن. پر ساڳِئي وقت عِلم حاصل ڪرڻ ۽ ڄاڻ کي ڦهلائڻ جي ڪوشش دوران ڪَنهن بہ رُڪاوٽَ کي نہ مڃن.

شيخ اَيازَ علمَ، ڄاڻَ، سمجهہَ ۽ ڏاهپَ کي گيتَ، بيتَ، سِٽَ، پُڪارَ سان تَشبيهہ ڏيندي انهن سيني کي بَمن، گولين ۽ بارودَ جي مدِ مقابل بيهاريو آهي. اياز چوي ٿو تہ:

گيتَ بہِ ڄڻ گوريلا آهن، جي ويريءَ تي وار ڪَرن ٿا.

... ...

جئن جئن جاڙ وڌي ٿي جَڳَ ۾، هو ٻوليءَ جي آڙ ڇُپن ٿا؛

ريتيءَ تي راتاها ڪن ٿا، موٽي مَنجهہِ پهاڙ ڇُپن ٿا؛

... ...

ڪالهہَ هُيا جي سُرخ گُلن جيئن، اڄ ڪلهہ نيلا پيلا آهن؛

گيتَ بہِ ڄڻ گوريلا آهن........

... ...

هي بيتُ اَٿي، هي بَم- گولو،

جيڪي بہ ڪٽين، جيڪي بہ ڪٽين!

مون لاءِ ٻنهي ۾ فَرَقُ نہ آ، هي بيتُ بہ بَمَ جو ساٿي آ،

جنهن رِڻَ ۾ رات ڪَيا راڙا، تنهن هَڏَ ۽ چَمَ جو ساٿي آ ـ

اِن حسابَ سان اڄڪلهہ ٻارن کي پاڻَ تي اِهو سوچي مَڙهڻ تہ ”هاٽي ويڙهہ ۽ عمل جو دور آهي، اُن ڪري پڙهڻ تي وقت نہ وڃايو“ ناداني جي نشاني آهي.

پَنَن جو پڙهڻ عام ڪِتابي ڪيڙن وانگر رُڳو نِصابي ڪتابن تائين محدود نہ هوندو. رڳو نصابي ڪتابن ۾ پاڻ کي قيد ڪري ڇڏڻ سان سماج ۽ سماجي حالتن تان نظر ڪڇي ويندي ۽ نتيجي طور سماجي ۽ حڪومتي پاليسيون policies اڄڪلهہ ۽ نادانن جي هٿن ۾ رهنديون. پَنَ نِصابي ڪتابن سان گڏوگڏ ادبي، تاريخي، سياسي، سماجي، اقتصادي، سائنسي ۽ ٻين

ڪتابن کي پڙهي سماجي حالتن کي بهتر بڻائڻ جي ڪوشش ڪندا.

پَڙهندڙ نَسُل جا پَنَ سيني کي **چـو، چـالاءِ ۽ ڪـينئـن** جهڙن سوالن کي هر بَيانَ تي لاڳو ڪرڻ جي ڪوشَ ڏين ٿا ۽ انهن تي ويچار ڪرڻ سان گڏ جوابَ ڳولڻ کي نہ رڳو پنهنجو حق، پر فرض ۽ اٽـتر گهرج unavoidable necessity سمجهندي ڪتابن کي پاڻ پڙهڻ ۽ وڌ کان وڌ ماڻهن تائين پهچائڻ جي ڪوشش جديد ترين طريقن وسيلي ڪرڻ جو ويچار رکن ٿا.

توهان بہ پڙهڻَ، پڙهائڻ ۽ ڦهلائڻ جي اِن سهڪاري تحريڪ ۾ شامل ٿي سگهو ٿا، بَس پنهنجي اوسي پاسي ۾ ڏِسو، هر قسم جا ڳاڙها توڙي نيرا، ساوا توڙي پيلا پن ضرور نظر اچي ويندا.

وڻ وڻ کي مون ياڪي پائي چيو تہ ”منهنجا ياءُ
پهتو منهنجي من ۾ تنهنجي پَـنَ پَـنَ جو پڙلاءُ“.
ـ اياز (ڪلهي پاتم ڪينرو)